Colecția Clepsidra

FLORIN BĂNESCU

semințele dimineții

EDITURA EMINESCU

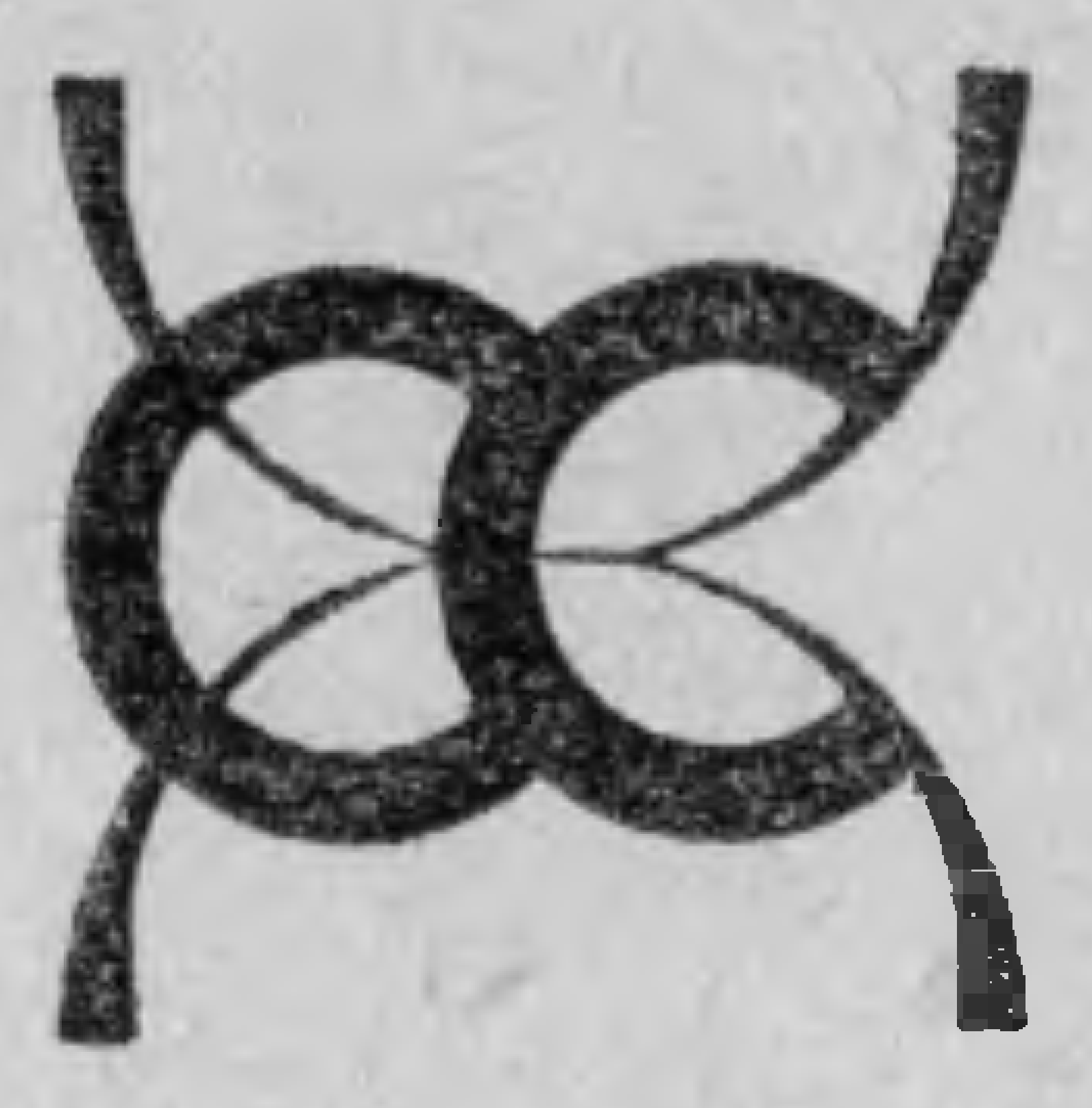

Colectia Clepsidra

Coperta de
SERGIU DINCULESCU

florin BĂNESCU

SEMINȚELE DIMINEȚII

roman

Colecția Clepsidra

EDITURA
EMINESCU

București 1976

„Mai-nainte de aci este palatul unde locuiește Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte.“

I. Ultima cursă a Lebedei Negre

Lebăda Neagră trebuia să părăsească portul în dimineaţa celei de a treia zi de luni din octombrie. Căpitanul navei, bătrînul Pryce Ronald, era destul de înţelept ca să-şi facă griji în privinţa orei cînd va ridica ancora. Întotdeauna trebuia să se întîmple ceva, nimeni nu se formaliza dacă pe orarul Căpităniei era înscrisă o anume oră iar ieşirea în larg se întîmpla la o alta, existau atîtea treburi importante în port, aşa că plecarea sau sosirea unei nave mici, navă ce făcea curse regulate între coasta de Vest şi marele port din Sud, nu mai constituia de mult un eveniment. Încărcarea puţinelor mărfuri în cala *Lebedei Negre* era deobicei amînată pînă în ultima clipă, şi se nimerea că tocmai atunci docherii anunţau începutul unei greve sau sosea de undeva, un vas mare şi autorităţile portuare îi dădeau prioritate, trimiţînd la cheiul lui şi pe cei care ar fi fost necesari respectării programului de plecare a navei lui Pryce, ori acestuia i se aducea la cunoştinţă defectarea macaralei şi într-o zi de luni o afurisită de macara se repara tare anevoios. Deseori se iveau neînţelegeri cu prea numeroşii pasageri care luptau pentru cîştigarea unui loc şi făceau treaba asta cu deosebită îndîrjire, fiindcă aceştia nu puteau găsi un mijloc mai potrivit pentru a părăsi coasta de Vest, costul biletelor fiind pe măsura pungii lor ; se putea spune chiar că *Lebăda* făcea cursele anume pentru cei care veneau să-și caute norocul în exploatările miniere și tot ea îi ducea înapoi, după ce se convingeau că norocul lor nu se afla pe acele meleaguri. Mai putea să se strice vremea, furtunilor păsîndu-le cu atît mai puțin de orarul curselor. Sau pur şi simplu bătrînul Pryce era nevoit să aștepte îndelung adunarea echipajului, oamenii se duceau sîmbăta la alergările de cai şi duminica trecea prea repede ca să poată fi comentate toate cele ce s-au întîmplat acolo sau toate cîte s-ar fi putut întîmpla dacă ar fi pariat pe nişte cai adevăraţi şi nu pe nişte blestemate de gloabe, care i-au făcut să arunce banii în vînt, și tot discutînd ajungeau la concluzia că şi noaptea de duminecă e scurtă, așa că se cuvenea prelungirea ei, mai cu seamă că, e lucru ştiut, berea din Vest era mai bună decît cea din Sud. Socoteala asta se răsturna cu totul cînd ajungeau acolo, cu încă mai multă hotărîre, nimeni nu se gîndea că puteau fi amîndouă la fel de bune decît în larg, numai că atunci își păstrau judecata aceasta bine ascunsă și nu doreau decît să acosteze mai degrabă în portul spre care se îndreptau.

Mai demult, Pryce făcuse cu nava lui drumuri mult mai lungi, a ajuns de cîteva ori în porturile bătrînului continent, se specializase apoi în cursele din Pacific, puţini cunoşteau așa ca el puzderia de insule risipite pe apele oceanului, frumuseţi amăgitoare, căci locurile prielnice acostării erau rare și în legătură cu ele era recunoscută măiestria lui ; ştia să-și strecoare vasul printre recifele de corali și să intre în golfuri liniştite, bizuindu-se pe ajutorul curenţilor botezaţi cu nume născocite de el şi pentru el, nu le putea vorbi oamenilor despre acele nume care alintau curenţii prieteni, lumea ar fi rîs de bună seamă auzind trăsnaia cu răsfăţul apelor neliniştite şi pentru cei mai mulţi, înşelătoare. Fusese o perioadă frumoasă, de care îşi amintea cu plăcere şi mai ales cu mîndrie, era vorba doar despre tinereţea lui şi a *Lebedei Negre* şi cînd se gîndea la ea — în ultima vreme făcea asta tot mai des — cobora şi mai adînc în timpul amintirilor, revăzînd ca prin ceaţă prima lui *Lebădă*, aceea care avusese pînze şi care nu se putea asemăna cu nici o altă ambarcaţiune din cîte şi-au răsfrînt umbra în oglinda apelor străbătute de el. Cînd *Lebăda Neagră* a început să dea semne de îmbătrînire şi chiar lui i-au spus „bătrînul“, a trebuit să se mulţumească numai cu cele şase curse pe an între aceleaşi două porturi, era bine şi aşa, altceva n-ar fi ştiut să facă odată debarcat şi nici n-ar fi vrut să ştie să facă ceva ; se îmbărbăta singur spunîndu-şi că lumea se înşală cu privire la semnele de îmbătrînire şi că el şi nava lui vor face tot ce trebuie făcut ca să reziste cît mai mult. Marea e întinsă şi au loc destul uriaşele vapoare ce se nasc în şantierele navale cu o grabă de parcă oamenii aveau de gînd să se mute cu totul pe apă. Cînd le întîlnea în larg, Pryce le privea cu un oarecare respect, dar îşi spunea că la urma urmei nu e cine ştie ce de capul lor, pe timp de furtună se putea descurca la fel de bine şi *Lebăda,* iar zecile de mii de tone care încăpeau în pîntecele uriaşelor nave nu trebuiau să fie un motiv de mîndrie de vreme ce nu le ajutau să fie mai frumoase. Se întîmpla ca uneori să uite şi de acea urmă de respect datorat acelor nave pentru faptul că veneau de la mari depărtări, şi lansa mesaje către căpitanii necunoscuţi, întrebîndu-i dacă nu au nevoie de vreun ajutor. Oricum, lucrurile erau deocamdată în ordine, *Lebăda Neagră* se dovedea încă utilă. Pentru acei pasageri care luau cu asalt vasul. Cînd pornea din Sud, puntea gemea de lume, erau oamenii care plecau cu un sac de călătorie umplut doar cu speranțe, nerăbdători să prindă sezonul favorabil la exploatările din Vest. Dacă dorințele acelea ar fi atîrnat la cîntar aidoma unor mărfuri obișnuite, fără îndoială că *Lebăda* și-ar fi găsit de mult liniștea în adîncul apelor. Cînd se întorceau, la sfîrșitul unui sezon, sau după două sezoane, cel mult trei, adică după atît timp cît socotiseră ei că ar fi suficient pentru a strînge cele necesare unei vieți noi, sacii de călătorie erau și mai ușori. Asta însemna că visele au rămas îngropate în nisipul roșu și fierbinte, și că nu se vor naște altele noi decît atunci cînd vor răsări în zare luminile marelui port din Sud. Oamenii uită ușor și uitau și ei că de acolo plecaseră, ori se gîndeau că mai sînt de încercat alte drumuri, de acolo puteau să urce în interior, urmînd drumul de Nord sau grăbind către orașele coastei de Est. Și poate că după o vreme reveneau, aceiași oameni și aceleași visuri se îngrămădeau pe puntea *Lebedei.* Poate că era vorba de moștenitorii primilor și acești urmași se aleseseră cu o avere ciudată, singura rămasă neschimbată — speranța. Deși vorbeau în graiuri diferite, toți semănau între ei, și Pryce cerceta zadarnic fețele călătorilor, dornic să se lămurească dacă sînt cei vechi sau alții noi ; era același lucru dacă ar fi privit doar fața unuia, acea mască fără vîrstă, cu trăsături aspre, împietrite, neluminate de bucuria zîmbetului, cu deschiderile largi care erau ochii și în ei arzînd focuri mocnite, înăbușite de cenușă ; doar la apropierea țărmului putea să vadă ce puteri ascundeau, flăcările izbucnind atunci, numai că, la cei care se întorceau, găsea iarăşi cenuşa rămasă după mistuitorul foc, de bună seamă înteţit în fierbintele deşert roşu. Aşa că Pryce îi putea recunoaşte, pe ei, pe toţi, şi niciodată pe unul căruia să-i ştie numele şi istoria. Poate că toţi purtau acelaşi nume. Cît despre povestea vieţii lor, Pryce nu socotea că ar mai putea afla ceva deosebit. Deci putea să creadă că sînt oamenii pe care îi purtase de mai multe ori dintr-un port în altul, şi asta şi vroia să creadă, fiindcă nu se simţea încă atît de bătrîn încît să admită că de la o vreme pasagerii lui erau urmaşii celor dintîi căutători de viaţă nouă. Oricum, *Lebăda* avea pentru cine face de şase ori pe an cursele prevăzute în contractul lui Pryce. Şi la asta se adăuga faptul că erau destui cei care ştiau cine fusese căpitanul vasului odată, prietenii din vremea cînd navele nu se întîlneau pe mare cum se întîlnesc oamenii pe strada principală îi asigurau comenzi pentru transportul feluritelor mărfuri.

Acest Pryce Ronald avea pasiunile lui : vasele cu pînze şi, la fel ca oamenii echipajului, alergările de cai. Mai socotea cu toată tăria că *Lebăda Neagră* e o navă frumoasă. Nu regreta decît lipsa velaturii. Îl durea amintirea bucuriei şi a mîndriei pe care le simţea cînd o altă *lebădă* plutea în larg cu pînzele plesnind sub greutatea vîntului şi, de cînd le pierduse pe acestea, îi rămăsese doar plăcerea de a urmări un cal de rasă străbătînd în galop pajiştea verde, acel cal fiind mai frumos decît alţi cai frumoşi care goneau în urma lui. De fapt rezultatul unei alergări nu avea prea mare importanţă, grozav era doar să asişti la o cursă bună şi apoi erai liber să speri că la următoarea calul în care te-ai încrezut atîta va cîştiga.

În dimineaţa plecării se întîmplase ceva din ceea ce era de aşteptat. De data aceasta sosise un vas mare cu mărfuri din bătrînul continent, un gigant care făcuse escală în sudul Africii și, firește, toată lumea alergase în întîmpinarea lui. Toată lumea, în afara viitorilor pasageri ai *Lebedei* și a lui Pryce Ronald. Pentru acesta, lucrurile deveniseră limpezi, docherii vor avea de lucru la cheiul uriașului iar oamenii lui vor avea ce sporovăi cu acei care veniseră dintr-o cursă atît de lungă, amestecînd între povești și comentariile asupra calităților de netăgăduit ale berii din Vest. Pasagerii, acum nu atît de numeroși încît să se bată pentru un loc, nu prea aveau de ce să se grăbească. Sezonul sau sezoanele lor de căutări erau terminate, Pryce se gîndea la gropile acelea rămase în urma lor, gropi lunguiețe, doi metri în lungime, unul în lățime, cît privește adîncimea, aceasta se putea măsura nu cu măsuri obișnuite, opalul nu-și arăta oricui strălucirea, doar poate dorința celor ce răscoleau pămîntul roșu putea fi o măsură, așadar Pryce vedea cu ochii minții urmele săpăturilor care semănau cu niște morminte. Se gîndea și la ceilalți, alături de căutătorii de opal mai erau cei care fuseseră atrași de promisiunea zăcămîntului de aur și cei care munciseră în minele de plumb, și el, Pryce, știa că pasagerii lui nu erau dintre aceia care descoperiseră luciul apelor înghețate în opal și nici strălucirea aurului, după cum cei angajați în alte exploatări miniere nu strînseseră atîția bani încît să poată începe o viață nouă.

Începuse căldura, și toți acești oameni care desigur nu se puteau obișnui cu răsturnarea anotimpurilor — încă o dovadă pentru Pryce că erau nou veniți și nu urmașii primilor căutători, cei care s-ar fi născut aici n-ar fi fost atît de moleșiți de căldură — toți deci zăceau întinși pe piatra cheiului la umbra amăgitoare a magaziilor, așteptînd, nu cu răbdare ci mai degrabă cu nepăsare, semnalul de urcare la bord. Pînă la terminarea încărcării mărfurilor era fără rost să se înghesuie pe nava ce aștepta și ea, pasăre toropită de zăpușeala zilei.

Cît îl privea pe Pryce, el își căuta un loc liniștit și oarecum mai răcoros unde să poată sta liniștit, urmărind desfășurarea evenimentelor de acolo. El nu putea pleca să vadă de aproape vasul gigant ce adusese în port arome necunoscute și ațîțătoare, cineva trebuia să rămînă la bord, și în afară de asta și-ar fi călcat mîndria lui de fost comandant al unui velier-minune dacă ar fi adus un omagiu unui gigant oarecare.

Urcase pe puntea de comandă, acolo briza dinspre larg se făcea simțită, pregătise o găleată cu sticle de bere înfundate în cioburi de gheață și adusese un maldăr de ziare și reviste, în care se puteau găsi ample relatări despre alergările de cai. Privind în jur, socoti că a găsit cu adevărat un loc bun. Nu-l deranja prea mult amînarea ieșirii în larg. Marea era calmă, se vestea vreme frumoasă și plecarea pe seară va fi chiar plăcută. Va fi mai greu pentru cei care așteaptă pe chei. O zi întreagă de așteptare, ca să plece într-o călătorie poate grea, și odată ajunși în celălalt port să fie nevoiți a începe o altă călătorie. „Jumătate din ei nici nu știu unde se vor duce“, mormăia Pryce, „la urma urmei mai bine s-ar întoarce acolo de unde au venit, nu toți oamenii sînt făcuți ca să fie mereu pe drum, pentru mine e altceva, asta îmi este meserie“, își mai spuse, justificîndu-se și pregătindu-se astfel să răspundă la aceeași veșnic neschimbată întrebare ce i se va pune acasă. Petrecea prea puțină vreme în liniștita sa casă din portul aflat în Sud și asta mai ales de cînd se angajase la aceste curse regulate. Înainte lipsea mult, dar nimeni nu-l grăbea să plece atît de repede. Și Anne poate că avea dreptate, în felul ei, întrebînd doar cînd va hotărî să arunce ancora în port pentru totdeauna, fără să insiste, fără să-l sîcîie cu tot felul de povești, mărginindu-se să formuleze întrebarea aceea ca pe o datorie și fiind sigură că va primi de fiecare dată un singur răspuns, „încă o cursă și gata, *Lebăda* se ține bine și e o navă mai bună decît cele care se construiesc acum“. Pryce ar fi dorit ca ea să fie încredințată de adevărul spuselor lui și era mulțumit că nu insista niciodată în această chestiune. De fapt, oricît de mult își iubea el vasul, acestuia i se acordase o ultimă șansă. În momentul cînd nu va mai fi în stare să facă una din cele șase curse anuale prevăzute de contract, se va termina cu *Lebăda Neagră*. Și atunci... Dar mai era pînă la vremea aceea. Și, desigur, acasă era bine. Poate va întîlni și pe unul din băieții lui, întors dintr-o cursă lungă. Cei doi băieți erau singurii marinari cu care accepta să vorbească despre navele moderne, adică să și asculte ce i se spune, fără să-și dezlănțuie obișnuitul torent de ironii. Apoi, va rupe o bucățică de timp pentru a merge la o alergare adevărată. Pînă atunci se va mulțumi cu relatările ziarelor.

Inventase o anume tactică în lectura lor. Mai întîi citea despre locul desfășurării. Închidea ochii și intra într-o altă lume, departe de locul unde se afla. Simțea în nări mirosul cailor și al gazonului frămîntat de copite. Sub pleoape năvălea lumina albastrului unei zile senine și verdele proaspăt al pajiștilor. După aceea citea numele cailor și al călăreților. Lăsa deoparte ziarul și pornea într-o adevărată plimbare. Trecea printre caii pregătiți pentru cursă, le mîngîia grumazurile încordate, stătea îndelung de vorbă cu jocheii. Uneori se întîmpla să cunoască pe vreunul dintre ei, sau mai văzuse un cal alergînd într-o altă cursă și atunci alegerea devenea ușoară. Dacă nu, își alegea favoritul după numele cailor. Abia atunci începea adevărata plăcere. Citea desfășurarea cursei și prin fața ochilor lui goneau nălucile prelungi, se umplea de bucuria alergării libere, îi venea să-şi strige în gura mare triumful dacă între favorit şi celelalte umbre rămînea un spaţiu tot mai mare plin de soare ori gemea dacă prin faţa sa trecea o masă compactă de umbre şi calul lui nu se putea desprinde, îi dădeau chiar lacrimile durerii, cînd superbul cal rămînea în urmă. Celelalte comentarii le parcurgea repede, nu-l interesau prea mult, pentru el nu mai rămînea nimic de explicat după o cursă în care ai ieşit învingător sau ai fost înfrînt. De fapt, caii bătrînului Pryce cîştigau aproape întotdeauna.

Aşadar aşteptarea avea să dureze, pasagerii erau liniştiţi, pe mare vremea era bună şi ieşirile în larg, seara, sînt întotdeauna frumoase, merită să le priveşti. Cu luminile aprinse, cu silueta ei lungă, abia ghicită în amurg, *Lebăda Neagră* avea o linie elegantă, va pluti demn pe lîngă celelalte nave, ignorîndu-le. Cît priveşte blestematul acela uriaş, sosit de la Capetown, se cuvenea ca el să-i dea salutul. Ei, dacă s-ar mai adăuga şi velele de altădată, ce să mai vorbim... Bătrînul se rupse din visare şi deschizînd primul ziar se pregătea să se cufunde în alta. Toate împrejurările erau prielnice.

Cu toate acestea, în ziua aceea, cea de a treia luni din octombrie, Pryce Ronald a fost nevoit să renunţe la alergările cailor de vis.

O voce hodorogită l-a strigat de pe chei, anunţîndu-l că este invitat la mai-marii portului. Ziarul lăsat brusc din mîini a fost purtat lin de briză şi a căzut în apa lîncedă a bazinului din port, sticlele de bere au rămas neatinse, în timp ce cobora Pryce se gîndea necăjit că gheaţa se va transforma într-o apă murdară, că pierduse un ziar preţios şi o lume întreagă se îneca în bazinul portului, la apa căruia se uitase scîrbit. O astfel de chemare nu prea aducea cu nimic de care să te bucuri, şi ocolind magaziile între care zăpușeala creștea, asculta vocea hodorogită care îi tot dădea cu o poveste despre un pasager de soi, „nu te cheamă ei, grangurii, degeaba“, spunea, și lui Pryce i se făcu deodată cumplit de sete și se înfurie pentru toate cîte îl supărau ; vocea aceea, căldura, setea și cine știe ce îl mai putea aștepta la Căpitănie.

— Ascultă, îl întrerupse Pryce pe zelosul curier, o să văd singur despre ce este vorba, nu mă mai toca atîta. Tu dă fuga înapoi și ia în primire găleata cu sticlele de bere. Poate îți mai dregi glasul.

Vroise să adauge „de ziare să nu te atingi“ dar era prea tîrziu, celălalt se grăbise să primească invitația, așa că își spuse că la urma urmei nu se prăpădea gheața degeaba și, bodogănind în continuare ceva despre ceea ce se putea întîmpla cu ziarele sale, se pomeni în fața birourilor unde fusese chemat. Făcu un gest de lehamite cu mîna și intră în clădire, căutînd încăperea ce-i fusese indicată de un binevoitor și pe care o găsi cu ajutorul altuia, asta părîndu-i-se suspect, prea multă lume știa de chemarea lui acolo. Deschise ușa și se pomeni într-o sală mare, cei adunați acolo păreau angajați într-o discuție foarte înfierbîntată și vorbeau cu toții în același timp.

— Uite-l pe căpitan ! Apropie-te să cunoști pe toată lumea. Și mai ales să te cunoști cu domnul Francesco di Giorgio Pianni.

Cel care făcea prezentările părea foarte încîntat de felul cum suna numele acesta, așa că după ce-l rosti îl repetă și ar fi făcut fără îndoială treaba asta cu multă plăcere de nenumărate ori, numai că erau acolo și ceilalți care se simțeau datori să intervină, grăbindu-se să-i relateze lui Pryce o serie de amănunte ce păreau absolut necesare și care pînă la urmă reușiră să-l zăpăcească de tot. S-au auzit și întrebări cu privire la sănătatea lui, ba chiar cineva întrebă în ce stare se află nava. Asta îl cam scoase din sărite, şi la o ultimă întrebare, „ceai cu zahăr sau cu lapte ?“, răspunse scurt „bere“ ! Cel puţin avea să recupereze ceva din ce dăruise răguşitului. Discuţiile continuau în jurul lui, şi treptat începu să priceapă că domnul Pianni nu suferă zborul cu avionul, că trebuia să ajungă în portul unde îl aştepta un iaht al domnului T., venea din bătrînul continent, dar avusese de rezolvat nişte afaceri la Capetown şi aşa ajunsese aici cu vasul intrat în port dimineaţa, nu avea rost să aştepte o altă ocazie sau chiar iahtul care ar fi venit să-l ia, plecarea *Lebedei Negre* se potrivise nevoilor lui şi în consecinţă se va număra printre pasageri. Mai află că domnul Pianni se născuse în Italia, crescuse în Grecia şi îşi primise educaţia în Anglia, iar acum avea relaţii de afaceri în multe ţări. Era căsătorit, doamna Pianni era suedeză şi Pryce se interesă dacă aveau cumva copii, era curios să ştie cărei naţii aparţin, însă cum nimeni nu-l lămuri, se ocupă de sticla de bere ce-o primise. În curînd, însă, avu cinstea să-l asculte pe oaspetele ciudat, pînă atunci îi strînsese doar mîna, o mînă mică, umedă şi moale, tot ce aflase se datora zelului celor din jur, aşadar chiar domnul Pianni îi spuse, sau mai degrabă şopti, cu o voce neaşteptat de suavă, copilărească :

— Am văzut *Lebăda Neagră*, căpitane, e o navă grozavă !

Pryce dădu peste cap sticla de bere, înviorat de vorbele acestea venite din partea cuiva de la care socotise că nu poate aştepta mare lucru. Omuleţul acela se bucura de atîta atenţie doar datorită legăturilor încă nelămurite cu influentul domn T., fiindcă altfel, înfăţişarea sa n-ar fi impus nimănui iar vocea ar fi stîrnit eventual zîmbete. „La naiba cu vocea lui“, se gîndi Pryce, „poate să sune oricum, important este că vorbeşte frumos despre *Lebădă*“. Şi socoti că este cazul să închine încă o sticlă în cinstea străinului, apoi va încerca să-i vorbească, dacă firește îl vor lăsa cei din jur. Oricum, nu prea trebuia să se obosească cu formularea unor întrebări, erau destui care făceau asta, și domnul Pianni, cu vocea sa suavă, rezista eroic. Astfel, primele informaţii furnizate de alţii se completau cu cele servite de eroul zilei. Și Pryce afla tot mai multe, în timp ce își savura liniștit berea rece.

Într-o vreme, domnul Franceso di Giorgio Pianni era cotat ca un bun specialist în domeniul paleobotanicii. În consecință, fusese chemat să-și expună părerile într-un caz deosebit. Un caz care a constituit momentul de cotitură al vieţii sale. La lucrările de restaurare ale unei mînăstiri din estul Angliei, s-a descoperit un fir de floare, un trandafir, uimitor de bine conservat. Primii specialişti afirmaseră că se afla acolo din secolul al XIII-lea. Asta judecînd după vechimea statuii la picioarele căreia fusese uitat trandafirul. Firida era acoperită de resturile unui zid şi nimeni nu atinsese locul acela de secole. Numai că s-au înşelat în aprecierile lor, şi Pianni, chemat în grabă, stabilise o altă dată. De altfel totul era neatins, se cerea cu adevărat o mînă de specialist acolo.

— Am muncit o zi întreagă ca să-l recuperez intact. Mă interesau mai cu seamă seminţele trandafirului, spunea Pianni.

Cei din încăpere aprobau cu gravitate cele auzite, dar găseau şi timp să schimbe între ei păreri despre starea vremii şi mai ales despre o apropiată grevă a docherilor.

Pryce rămăsese singurul ascultător fidel. Povestea trandafirului îi captivase.

— Într-o minunată dimineaţă de primăvară, mi-am dat seama că din seminţe voi putea obţine trandafiri aidoma celui depus în firidă cu aproape o mie de ani înainte, cînta suav Pianni.

Așadar aceasta fusese data stabilită de el, în jurul anului o mie. Pryce a ignorat partea științifică din expunerea italianului („sau cum dracu' s-o fi numind acum ?", se întrebase), reținuse numai povestea reînvierii trandafirului și numele dat semințelor.

— Le-am numit „Semințele dimineții", spuse dus pe gînduri Pianni.

— Iată un nume care îmi place ! i se adresă Pryce.

— Trandafirii sînt albi, căpitane, un alb de vis !

În momentul acela cineva pomeni de cursele desfășurate cu două zile în urmă. Pianni se arătă interesat de acest subiect și abandonă povestea trandafirilor, începînd să vorbească despre alergările de cai.

„Dacă și aici o nimerește", își spuse Pryce, „ei bine, atunci e omul meu și abia aștept să ridic ancora". Și omulețul se dovedi la înălțime încă de la începutul noii povestiri. Pryce nu mai regreta întreruperea lecturii ziarelor din dimineața începută plăcut și își zise că răgușitul își merita cu prisosință berea. Și ceilalți își potoliseră verva discuțiilor, ba chiar după un timp urmăreau cu vădit interes vorbele cîntate, renunțaseră la aprobarea politicoasă și formală .

Pianni vorbea despre o alergare ciudată, ce se desfășura în țara lui de baștină, la Siena.

— De două ori pe an se desfășoară serbările Pallio-ului. O dată la 2 iulie, dată la care se spune că Madona de la Provenzano ar fi salvat cetatea de ciumă și la 16 august, în onoarea Fecioarei Maria.

Pryce asculta și vedea ce se întîmplă acolo, adică ce s-a întîmplat la una din serbări, se afla și el în acea mare Piazza di Campo, pierdut în mulțimea ce aplauda defilarea cortegiului anunțat cu dangăt de clopote și sunet de trîmbițe. Nu prea înțelegea ce pot însemna acele nume ca Gonfalonieri, Proveditori, Căpitanul Poporului, dar frumusețea costumelor o putea admira, culoarea lor vie și fulgerele vechilor arme și îl încînta fluturarea stindardelor care purtau emblemele cartierelor. Pianni spunea că acestea se numesc contrade și din cele șaptesprezece contrade numai zece, alese prin tragere la sorți, aveau reprezentanți în întrecerea Pallio-ului. Aceasta trebuia să devină punctul culminant al sărbătorii.

— Așa mai zic și eu, mormăi Pryce apropiindu-se de povestitor, asta zic și eu sărbătoare !

La cursa despre care vorbea Pianni, favorit era calul ce purta însemnele cartierului în care se născuse. Așa că participase din tot sufletul la cele întîmplate, și Pryce îl aproba din toată inima. Imediat după plecare, calul lor — firește calul devenise și favoritul lui Pryce, — așadar calul acela ales de ei se instalase în frunte și părea că va confirma toate speranțele. Mulțimea adunată în piață încuraja frenetic concurenții. Lucrurile au mers bine pînă aproape de sfîrșitul cursei. Atunci s-a întîmplat ceva cu totul neașteptat. Calul conducător s-a speriat probabil și călărețul s-a pomenit între picioarele cailor veniți din urmă.

— Păcat, exclamă cu glas tare, fără voia sa Pryce, căruia îi părea rău să părăsească piața scăldată în soarele de august.

— Cursa nu s-a terminat, am spus la început că e vorba de un cal deosebit, și apoi, regulamentul prevede că poate cîștiga și un cal fără călăreț.

Și din momentul busculadei, cînd toate păreau că se desfășoară normal, începuse lupta cu adevărat. Cei care aveau cai bine plasați, oamenii contradelor cu șanse în cîştigarea rîvnitului trofeu, acel faimos Pallio, un fel de stindard pe care era brodată imaginea Fecioarei, încercau să facă totul pentru a-l împiedica pe calul rămas fără conducător să cîştige cursa. Vociferau, aruncau haine în fața lui, agitau armele scoase pentru ceremonie. Călăreții cei mai apropiați încercau să-l prindă între caii lor, să-i potolească avîntul, un cal fără conducător, spun unii, nu face doi bani. Însfîrşit, cei din contrada favoritului îl încurajau şi îl apărau. S-au iscat încăierări, halebarde, lăncii lungi şi spade grele se amenințau, reînviind alte vremuri.

Pianni prelungea în mod voit povestirea.

— Spune odată !

Vocea lui Pryce era răgușită.

— Calului nostru nu-i mai putea sta nimeni în cale. Nu-i păsa nici de strigăte, nici de blazoane, nici de scînteierea armelor. El trebuia să-şi împlinească destinul — şi a cîştigat. Asta a fost tot !

Pryce sorbi zgomotos a treia sticlă de bere şi-l prinse de braț pe povestitorul ostenit.

— O să te duc pînă la capătul lumii, dacă vrei !

— Să nu exagerăm, să nu exagerăm, cîntă uşor Pianni, eliberîndu-şi firavul braț. Nu vreau decît să-i duc domnului T. ceea ce aşteaptă.

— Şi ce aşteaptă mă rog acest teribil domn T. ?

— Trandafiri albi. A plătit enorm pentru asta şi va fi primul din continentul vostru care îi va avea.

— În regulă ! Nu poate plăti şi o alergare de cai pe care s-o vedem şi noi ?... Mă întreb dacă nu-şi doreşte şi calul acela cîştigător...

— Uşurel, căpitane, nu te înfierbînta, interveni unul din grangurii portului. Noi te-am chemat doar ca să te anunțăm că vei avea cinstea să-l numeri printre pasagerii tăi pe domnul Pianni. Restul...

— În regulă ! mai hîrîi o dată Pryce.

Se aducea întruna ceai și bere, timpul trecea, discuția a alunecat spre alt domeniu, se depănau amintiri de război și vorbeau iarăși cu toții deodată. Bătrînul vroia să mai spună ceva, dar nu era nimeni dispus să-l asculte, dacă ar fi avut chef să fie atent la trăncăneala lor ar fi fost probabil nevoit să creadă că toți cei de față au fost niște eroi și fără ei nu s-ar fi cîștigat războiul. Numai că n-avea deloc chef, și asta nu fiindcă n-ar fi avut și el ceva de povestit, dar îi sunaseră tare neplăcut ultimele cuvinte ale lui Pianni. Așadar se apucase să facă negoț cu acele nemaipomenite flori. Poate că din negoțul lui făcea parte și povestea alergării pentru Pallio. Și apoi, mai erau destule de făcut, trebuia să se întoarcă la navă, să-și pregătească echipajul, să-i caute un loc lui Pianni și bagajelor sale.

— S-a făcut timpul de masă, remarcă cineva.

— Căpitane, ești invitatul nostru !

— Mulțumesc, eu plec la navă. Ce facem cu bagajele ?

— Au și fost duse pe bord, îl liniști un altul din cei care răspund de bunul mers al treburilor într-un port. Și adăugă :

— După ce mîncăm, îl vom conduce pe domnul Pianni la șantierul naval. Poate va avea bunăvoința să-l informeze pe domnul T. despre cum merg treburile pe la noi.

— În regulă, spuse pentru a treia oară Pryce, și acum i se păruse chiar lui că vorbise răgușitul de pe chei și nu el.

Își luă șapca, salută scurt și ieși. Nu mai avea ce face acolo și vor ști unde să-l caute înainte de plecare. Afară se făcuse și mai cald, abia își tîra pașii, cuprins de lîncezeală. Ajuns la chei, remarcă mulțumit că o parte din oamenii lui se aflau la bord. Încă de pe pasarelă îl strigă pe șeful de echipaj :

— Ați avut grijă de noile bagaje ? E marfă scumpă.

— Bineînțeles, căpitane. Nici nu ocupă atîta loc, cît despre greutate, ce să mai vorbim. Pot să întreb ce se află în ele ?

— Întrebi cam mult ! O să merg să controlez cum le-ați așezat. Oricum, ca să nu te îmbolnăvești cumva de curiozitate, îți spun că *Lebăda* va ieși din port seara și în afară de tot ce știai, mai transportăm și trandafiri.

— N-am înțeles bine, cred...

— Trandafiri albi, despre asta vorbesc. Și mai află că doresc să am în cursa asta oameni teferi, nu niște butoaie de bere.

Porni însoțit de nedumeritul șef de echipaj să inspecteze vasul, apoi urcă la locul lui de dimineață, să vadă ce se alesese din teancul de reviste părăsite. Erau la locul lor, toate, lipseau doar sticlele de bere, așadar paguba nu era prea mare. Îi rămînea destul timp, după ce va mînca în cabină, să le răsfoiască.

Așa cum prevăzuse, ieșirea în larg a avut loc seara. În siajul navei scînteiau luminile portului, *Lebăda Neagră* saluta vasele pe lîngă care trecea, gigantul sosit de la Capetown mugi prelung din sirena lui puternică și semnaliză „vînt bun de pupă !“

Marea era calmă, pasagerii indiferenți, goi de orice gînduri, marinarii făceau comentarii despre calitatea berii, Pryce și Pianni vorbeau despre alergările de cai. De fapt vorbea, sau mai bine zis cînta, doar omulețul care făcea unul din cele mai ciudate negoțuri din cîte văzuse căpitanul pînă atunci. Pryce se prefăcea a fi foarte absorbit de manevrele, de altfel simple, ce le făcea nava și îl examina cu coada ochiului. „Auzi colo ce gînd l-a mai trăsnit și pe ăsta“, își spunea, „marele specialist în drăcia aia de știință să ajungă să facă negustorie cu niște povești așa de frumoase !“ Pianni își rotea capul mic așezat pe un gît subțire, prelung, aruncînd priviri iuți în toate părțile, își zvîrlea caraghios brațele în lături cînd se mira de ceva și prilejuri găsea destule, făcea pași mărunți, repezi, în jurul căpitanului, cuprins de exaltare, de parcă ieșea pentru prima oară în larg. „La urma urmei ce mă interesează pe mine comerțul lui, dacă mai povestește despre alergarea aceea grozavă, sînt gata să-l ascult“, deveni Pryce mai îngăduitor.

Și primele zile se scurseseră liniștite, o călătorie ca oricare alta, o zi, încă una și o a treia, cer senin, mare calmă, discuții ce lîncezeau.

În seara celei de a treia zi s-a pornit furtuna. O furtună cumplită, neprevăzută de serviciile meteorologice, *Lebăda Neagră* era greu încercată. S-au produs încă de la început serioase avarii ale motoarelor, nava a luptat cu apele dezlănțuite încă trei nopți și tot atîtea zile, apoi serviciile de coastă au înregistrat mesaje bizare, recepționate tot mai greu și incredibile în conținut. Incredibilă părea în primul rînd poziția în care ajunsese *Lebăda,* mult spre Sud, în afara oricărei linii de navigație. Apoi faptul că deriva continua, se părea că nava va intra în zona aisbergurilor, purtată de un puternic curent. Or, harta curenților era clară și bine cunoscută de toată lumea navigației, nu existau asemenea curenți care să poată împinge atît de repede un vas spre Sud. Se spera într-o eroare de calcul sau de înregistrare a datelor comunicate, cînd un ultim mesaj mări deruta și îngrijorarea. „Am intrat în lumea albă — aisbergurile aleargă alături de noi — vom duce cursa pînă la capăt“... Aici urmase o pauză, apoi veniseră cuvinte răzlețe, cu greu se putea înțelege ceva despre un premiu cuvenit cîștigătorului, premiu ce consta în primirea unor trandafiri ce împliniseră o mie de ani, se mai vorbea despre cai albi și frumusețea unei curse, apoi căzuse liniștea și nici un semnal nu mai străbătu spațiul. „Pryce Ronald e un bătrîn nebun !“ spuneau cei de la serviciile de coastă, după tot ce se întîmplase era firesc ca lumea să se gîndească la un naufragiu, numai că nimeni nu putea explica nimic, ce și cum se petrecuse undeva la o mare depărtare, și mai ales ce vroia să însemne ultimul, bizarul mesaj.

Ziarele din porturile între care făcea curse *Lebăda Neagră* și cele din marile orașe din Est relatau întîmplarea, adică atîta cît se putea ști ; plecarea, mesajele privind poziția navei și încheierea aceea ciudată, cuvintele pe care un căpitan de navă ținuse să le transmită lumii.

Bineînțeles, supozițiile specialiștilor marinei, declarațiile martorilor la plecarea din port, vorbăria ziariștilor umpleu coloanele. Se comentau pe larg acțiunile de salvare. Însuși domnul T. echipase un avion special.

Navele și avioanele trimise în cercetare n-au descoperit nimic.

Treptat, ziarele găseau alte subiecte de senzație. Specialiștii ridicau neputincioși din umeri, fantezia reporterilor secătuise. Rudele membrilor echipajului nu puteau furniza amănunte interesante. Nici cele ale pasagerilor. De altfel nu se obosise nimeni să le caute și poate că de fapt nu existau astfel de rude. Băieții lui Pryce Ronald erau plecați în cursă iar soția sa se încuiase în casă și refuzase să stea de vorbă cu ziariștii. Domnul Pianni, care promitea la început să fie un personaj interesant, fu uitat. Existau dispoziții în acest sens.

Cît despre *Lebăda Neagră,* aceasta dispăruse pur şi simplu.

. . . .

— Sîntem într-o situaţie disperată, căpitane, bîiguia Pianni.

Vocea sa pierduse inflexiunile suave. Şi era întru totul de nerecunoscut. Omuleţul devenise o arătare diformă. Se înfofolise cu tot ce a putut găsi în cabină ; trupul lui firav se pierduse sub păturile colorate şi numeroasele rînduri de haine. Între haine şi pături strecurase la spate pînă şi perna. Abia se putea mişca şi faţa îi era vineţie. Falca de jos avea un tremur continuu.

— Arăţi grozav ! spuse Pryce rîzînd şi rîsul său îl înspăimîntă de-a binelea pe cel devenit o asemenea arătare.

— E şi momentul să rîzi... Pentru Dumnezeu, opreşte-te ! Dacă aş fi ştiut la început că...

— Dacă ai fi ştiut ce ? îi tăie vorba Pryce.

— Să lăsăm asta acum. Trebuie să se mai poată face ceva. Eu am îngheţat. Nu-mi mai simt picioarele. Mîinile nu mă mai ascultă...

— La ceilalţi nu te gîndeşti ? Crezi că altora le e mai uşor ? Deşi, hm ! la unii poate că... însfîrşit...

— Ce vrei să spui ? Pe mine nu mă mai interesează nimic. Decît să scăpăm odată dintre gheţurile astea blestemate. Domnul T. mă aşteaptă şi...

— Să-l ia naiba pe domnul T. al tău !

— Bine, mă gîndesc la toţi, dar trebuie să mă gîndesc şi la mine. Ce spun mecanicii, cînd crezi că repară...

— Ce tot bîigui acolo ? Ce să repare ? Eşti pasager şi nu mă mai pisa la cap cu întrebări stupide. Mai bine, dacă tot ai reuşit să ajungi la mine, şi asta înseamnă că eşti al dracului de tare, mai bine ai povesti ceva despre alergările de la Siena. Sau aminteşte-ţi măcar cum îl chema pe calul care a cîştigat atunci.

— Dumnezeule, eşti nebun de-a binelea. Îţi arde de cai ! Nu vezi că o să crăpăm aici ?

— Vă tot ce trebuie să văd. Şi nu dau nimănui socoteală de ceea ce fac. În orice caz nu ţie.

În gînd îşi spunea însă că în privinţa asta lucrurile nu stăteau chiar aşa, socoteală avea de dat destulă, oho ! cum îşi putea plăti datoria faţă de atîţia oameni aflaţi la bord ? Sau mai precis pentru cîţi fuseseră la început... Fiindcă... nu, despre asta nu putea discuta nici cu el însuşi, dar cu Pianni ! La urma urmei conversaţia cu acesta îi făcea bine. Îşi mai revărsa o parte din furia neputincioasă care creştea în el.

— Dacă numai pentru tînguială ai venit la mine, am terminat. Poţi să te tîrăşti înapoi în cabină. Ţi-am dat-o pe cea mai bună. Eşti un pasager privilegiat.

Ştia că Pianni nu va pleca. Singurătatea l-ar ucide mai repede. Şi îşi spuse că e prea aspru cu el. Era, acum, un biet amărît, ca şi restul pasagerilor. La ce-i mai folosea situaţia de pasager favorizat ? La nimic. „La nimic acum şi la nimic mai tîrziu. Nu ştiu cum va fi acest «mai tîrziu». Dar ar putea fi mai demn“, mormăia în barbă Pryce şi o făcea în voie, celălalt nu-l auzea, „am răguşit strigînd la el, s-a învelit ca un nou născut. Un nou născut care nu ştie nimic despre viaţă. A ştiut ceva frumos despre nişte trandafiri albi şi despre cai. Fiindcă l-a ajutat soarta, a văzut destule lucruri frumoase. Acum lucrurile astea nu-i mai servesc deloc. Nici măcar ca să-şi dea seama că se îndreaptă spre un sfîrşit frumos. Nu tremură pentru trandafirii lui, ci pentru banii care trebuia să-i încaseze. Şi-a acoperit pînă şi urechile ca să nu audă şuierul vîntului. Și eu mă gîndesc prea mult la balotul ăsta care scînceşte întruna !“

— Spune, căpitane, spune ceva. Ce putem face ?

— Nu ai decît un singur lucru de făcut. Să te întorci în cabină, să te întinzi în cușetă și să aștepți să ajungem.

— Unde să ajungem ? Atîta lucru înțeleg şi eu. Curentul ne mînă mereu spre Sud. Şi oamenii tăi nu fac nimic. N-am întîlnit pe nimeni pe punte. Parcă e un vas părăsit...

— Unii au fost mai înţelepţi. S-au întins în paturi şi dorm. Du-te la ei, încearcă să-i trezeşti, să-i mişti. Măcar un braţ de-al unuia să-l mişti. Dorm, ce-ai vrea să facă ?

— Doar nu vrei să spui că...

— Încearcă să înțelegi ce-ți spun. Și convinge-te singur. Jumătate din oamenii mei nu se mai gîndesc nici măcar la berea care îi aștepta în port. Cît despre pasageri...

— Ce-i cu ei ?

— Ei n-au avut cabine confortabile ca a ta. Şi nu cred că le-a mers vreodată prea bine pe unde au umblat. Nu cumva vrei să-ţi povestesc cîte ceva despre viaţa lor ?

— Nu vreau decît să ştiu cum ne scoţi dintre gheţuri. N-am nimic cu viaţa ălora. Priveşte în jur ! Numai gheţuri ; o să ne strivească !

— Doar la capăt. Am de gînd să închei frumos cursa asta !

— Iar începi !

— Alături de noi sînt numai spinări albe de cai ; încearcă să ne oprească drumul. ...N-o să reușească.

— Cine m-a pus să-ți povestesc despre alergarea aceea ? Ai devenit un obsedat. Mai bine încearcă să vezi ce se mai poate face pînă nu ne ducem la fund.

— Numai la capăt, ţi-am mai spus asta. *Lebăda* trebuie să cîştige întrecerea.

— Aici nu ne vede nimeni, nebunule. Ești nebun, nebun... Şi eu nu mai pot suporta frigul ăsta. Unde e soarele Sienei ?

— Îţi arăt pe hartă. Asta o pot face chiar acum. Şi după aceea o să mă lași în pace. Am treabă.

— O treabă nemaipomenită ! Să ne îngropi aici !

— La urma urmei e un loc mai frumos decît oricare altul. Şi cu asta am terminat. Mă duc să văd ce face şeful de echipaj. El cel puţin știe să vorbească numai despre ce trebuie... Dacă mai poate s-o facă.

Ultimele cuvinte le rostise şoptit. Se gîndea să facă un control pe toată nava. Avea într-adevăr o mulţime de treburi. La început, cînd se potolise furtuna aceea groaznică, nu se speriase nimeni. Mai trecuseră de multe ori prin asemenea furtuni. Neliniştea crescuse cînd s-a dovedit că avariile erau mai grave decît apreciaseră. Apoi curentul ciudat, purtîndu-i mereu tot mai departe. Primele zile de după furtună aduseseră gheţurile. Şi el, Pryce, simţise o nelinişte ciudată ; nu era teama, ci mai degrabă o stare de exaltare în faţa frumuseții lumii din jur, crescută de iuțeala cursei nebune în care fusese lansată *Lebăda Neagră*. Ultimul mesaj fusese transmis sub influenţa acelei exaltări. Atunci nu știa ce se va întîmpla. În curînd se iviseră destule greutăţi care îi dăduseră de lucru, împiedicîndu-l să se mai gîndească la altceva decît la rezolvarea lor. Frigul creștea, oamenii rezistau greu, proviziile trebuiau drămuite, echipajul îmbărbătat. Pasagerii, cu toate că sufereau cumplit, nu păreau a-și ieși din amorţeala ce pătrunsese în ei încă pe cheiul portului. Nu existau haine potrivite, medicamente şi singura sursă de încălzire a cabinelor era răsuflarea oamenilor. Şeful de echipaj se îngrijea, aşa cum se pricepea, de bolnavi. O mică rezervă de rom a căpitanului fusese sacrificată pentru ei. Zilele treceau şi, în afara vîntului şi a frecării gheţurilor în bordaj, nu se auzea nimic, cei care făceau cartul pe punte înălţau zadarnic privirile spre cerul gol, în speranţa că vor zări un avion plecat să-i caute. Cît timp oamenii îşi păstraseră puterea de a umbla, treceau cu rîndul pe la mica bucătărie, locul cel mai bun de pe navă, unde se lăsau furaţi de iluzia căldurii, şi după ce plecau, numărau orele rămase pînă să le vină din nou rîndul. Bucătarul era considerat un om fericit, trona în împărăţia sa cu drepturi depline. Invidia ce i-o purtau toţi nu dură mult. Nevoit să ducă mîncare celor de sub îngrijirea şefului de echipaj, s-a îmbolnăvit la rîndul său şi febra l-a răpus. Pryce împlinise cele cuvenite cînd trupul bucătarului fusese lăsat să alunece în mare, după o zi făcu acelaşi lucru pentru un pasager, apoi urmaseră mai mulţi o dată şi Pryce renunţă la ceremonial, nota greu, cu degetele amorţite, numele celor înghiţiţi de spuma curentului fără nume.

„Poate o să poarte numele meu“, îşi spuse Pryce, „eu l-am descoperit. Halal mîndrie ! Să descoperi ceva care te omoară. Şi asta nu e totul. Ce faci cu răspunderea care-ţi zdrobeşte spinarea ? Pînă şi pentru plîngăreţul ăsta de Pianni trebuie să răspunzi. Şi uite că acum ai început şi tu să te plîngi !....“

Îl îngrozea gîndul la ce va găsi prin cotloanele reci şi întunecoase ale navei. Număratul trupurilor îngheţate îl scotea din minţi. Dar cineva trebuia s-o facă şi acel cineva era numai el. Uitase socoteala timpului, la ce-i mai putea folosi, acum ştia cum va sfîrşi *Lebăda Neagră*. Şi aici mai avea o datorie. Să n-o lase să piară în mod nedemn. N-avea decît Pianni, putea să-l numească nebun, şi el și cine o mai fi vrînd. Bătrîna lui navă merita un sfîrșit frumos, și el va face tot ce o să-i stea în putință pentru asta. Nu erau scorneli de smintit cuvintele lui în legătură cu alergarea la care participa *Lebăda*. Și mesajul lui cuprinsese exact ceea ce trebuia. Exaltarea îl cuprindea din nou.

„Încă puțin“, șoptea el, „încă puțin mai trebuie să reziști. Ține-te bine pînă la capăt !“

O zguduitură mai puternică decît altele îl făcu să tresară. Scrîșnetul bordajului îi scoase și lui un geamăt. „Nu acum, te rog nu acum“, spuse Pryce, și porni cu pași nesiguri, trebuia totuși să coboare, să vadă ce se mai întîmplă pe navă. Înainte de a ieși, aruncă o privire prin geamul înghețat și nu văzu nici o mișcare pe punte. „Are dreptate Pianni, parcă sîntem pe o navă pustie. Poate că numai noi doi...“

Ridică privirea și în față, tremurînd în aerul pur, lucind înșelător, se înălța o imagine de necrezut — un zid de gheață închizînd drumul, un zid înalt și drept, crescut acolo parcă de cînd lumea ; și asta era tot, fiindcă marginile lui închideau zarea și nu se vedea nici un loc pe unde s-ar fi putut trece.

— Hei, Pianni, mi se pare că știu unde am ajuns, zise Pryce.

Pianni nu răspunse, zăcea pe o banchetă, un balot uitat.

„Cum de n-am văzut nimic pînă acum, sîntem atît de aproape ! Mi-au obosit ochii, sînt orbiți de strălucirea ghețurilor sau am vedenii. Și totuși e adevărat, aceasta este Marea barieră de gheață. N-am visat niciodată că o să-mi aduc *Lebăda* pînă aici. Acum laudă-te, n-ai adus-o tu, curentul a făcut asta. Te-ai agățat doar, din cînd în cînd, cu disperare de cavilele timonei ca să ocolești cîte un ghețar, asta-i toată vitejia ta. Curentul a avut grijă de tot, cioatele astea înghețate le-ai folosit numai arareori și ai avut noroc că timona încă mai asculta. În rest n-a trebuit decît s-o înțepenești în aceeași poziție, punînd capul navei spre Sud, curentul tot nu te lăsa să faci altceva. Ehei, dacă mai aveam velele acelea minunate care au purtat vechea *Lebădă,* nu-mi păsa mie de puterea ăstuia, alegeam drumul meu. Și totuși e grozav ! Unde am putut să ajung !..."

Zidul de gheață se apropia mereu, lucindu-și limpede oglinda. Și oglinda aceea căpăta nuanțe albăstrui. Iar în limpezimea apelor încremenite, chiar în dreptul *Lebedei Negre,* se zări...

„Nu, nu poate fi adevărat. Am cu adevărat vedenii. Ceea ce văd nu este nici oglindirea noastră și nici amintirea celeilalte *Lebede...*

Acolo deci, încleștată în apele oglinzii, se zărea o corabie. Avea pînze purpurii și la provă se înălța capul unui dragon cu solzi de aur bătrîn. În locul acela, gheața părea că sîngerează.

Pryce își trecu mîna tremurătoare peste ochi, vrînd să alunge vedenia. Corabia era tot acolo, colții dragonului mușcau adînc gheața.

„Mi-am pierdut capul ! Nu mai știu ce văd. Dar în curînd ne vom izbi, și acesta este finalul cursei. Trebuie să încerc ceva pentru cei care se mai pot mișca".

Îi reveni brusc puterea lui de altădată ; îl scutură pe Pianni de umeri, strigîndu-i să fie pregătit să iasă pe punte, apoi aproape că smulse ușa cu umărul, ca să iasă afară, chemîndu-l pe șeful de echipaj. Pașii lui bocăneau grei pe puntea alunecoasă, urla comenzi pentru coborîrea unei bărci și adunarea oamenilor din cabine. Nu răspundea nimeni.

Și nici barca de salvare n-a mai fost coborîtă. Nu avea cine s-o facă.

Pryce Ronald a înălțat capul și a mai avut timp să vadă din nou nălucirea, capul rînjit al dragonului, pînzele purpurii, scuturile rotunde înșirate în lungul bordurilor, forma aceea prelungă a corăbiei încrustată adînc în oglinda curată, apoi umbra *Lebedei Negre* a întunecat corabia-nălucă și s-a auzit zgomotul produs de ciocnire. Oglinda muntelui de gheață se sfărîma, cioburi imense prăbușindu-se cu mare huiet, vedenia de dincolo cutremurîndu-se. Întreaga lume s-a răsturnat, cerul scurgîndu-se în hăul căscat dedesubt, marea luîndu-i locul, sprijinită de înalte coloane de apă. În vremea fără măsură pe care a trăit-o Pryce privind cum prova navei lui se înfige în gheață, așteptînd să treacă și el în lumea aceea translucidă, devenind chiar nerăbdător să afle ce e adevărat acolo, i-a trecut prin gînd că trandafirii albi au ajuns la loc bun, că ei vor dăinui la nesfîrșit. Apoi a mai auzit doar vaietul vasului rupt în două și o liniște albă l-a învăluit.

. . . .

Elicopterul unei stații de cercetări antarctice a trecut pe acolo după jumătate de ceas de la naufragiu, cu totul întîmplător.

Au fost salvați Pryce Ronald, un pasager și lădițele lui Pianni. Cînd s-a comunicat vestea, ziarele au avut din nou un subiect senzațional. Se discuta mai ales despre pasagerul ce nu putea fi identificat. Pryce nu-și amintea să-l fi văzut în timpul călătoriei și omul acela nu era dintre cei pe care să nu-i remarci. Numai că Pryce nu făcuse nici un alt comentariu. Cineva se pare că l-ar fi auzit mormăind, „și așa nu m-ați crede dacă aș spune mai mult". Iar pasagerul nu răspundea la nici unul din numele înscrise pe listele îmbarcaților. Medicul stației antarctice l-a crezut la început mort ; fusese găsit înghețat bocnă, stînd într-o poziție nefirească pe jumătatea rămasă întreagă a punții *Lebedei*, chiar în locul pînă unde aceasta pătrunsese în peretele de gheață. Arăta ca și cum s-ar fi prăvălit de undeva, ca și cum muntele alb l-ar fi aruncat acolo. Reanimarea lui era socotită o performanță, și medicul se lăuda cu asta, îl tratase cu multă rîvnă, ciudatele haine de blană purtate de necunoscut nu-i atraseră în mod deosebit atenția ; la urma urmei personalul stației avea tot haine îmblănite. Readucerea la viață a celor doi oameni care scăpaseră dintr-un naufragiu impresionase pe toți cei aflați acolo, nici unul nu se încurcase în astfel de amănunte.

Cînd a putut să îngaime primele cuvinte, nu s-a înțeles nimic. Un cercetător a afirmat că recunoaște unele expresii dintr-o arhaică limbă nordică. Un singur nume fusese rostit limpede — „Olaf“ și, firește, i s-a spus așa. Pînă la sosirea avionului trimis de domnul T, cei doi nu părăsiseră infirmeria unde s-au adus și lădițele lui Pianni. Pryce a remarcat că Olaf pare interesat de ele, singurul lucru ce îl atrăgea din jurul lui ; altfel arăta ca trezit dintr-un lung vis și era îndoielnic faptul că trezirea se înfăptuise întru totul. Era sigur doar faptul că a auzit cele povestite de Pryce referitor la trandafirii albi.

Transportați cu avionul în portul unde trebuia să ajungă *Lebăda Neagră*, Pryce a fost redat familiei iar Olaf, declarat pasager clandestin, a fost predat biroului pentru imigranți. Totul s-a petrecut în modul cel mai discret cu putință (era vorba de un avion particular, așa că acesta a aterizat pe o pistă specială unde accesul ziariștilor fusese interzis). Domnul T. nu dorea scandal, își recuperase ceea ce îi aparținea — lădițele bietului Pianni, care îl costaseră o groază de bani. În rest, puțin îi păsa de ultima cursă a *Lebedei Negre*.

II. Prima povestire din oglindă

Oamenii lui Kolbjörn terminaseră pregătirele pentru „secerișul“ de vară. Zece corăbii așteptau la țărm, privind cu ochii însîngerați ai balaurilor de la prove spre larg. Potecile care coborau malul pietros mișunau de oameni. Cei care urmau să plece erau nerăbdători să apară Kolbjörn ; el era acela ce-i va conduce pe mare. Trei dintre corăbii îi aparțineau, celelalte veniseră la chemarea sa ; toți aveau încredere în norocul bun ce-l însoțise la toate „secerișurile“ și îl socoteau o căpetenie cu destulă faimă și înțelepciune. Faima o cîștigase atît cu brațele, mînuind armele cu strășnicie, cît și cu judecata lui limpede. La drumul acesta se știa că va fi însoțit de Leif, primul născut ce-i fusese dăruit de Sela. Avea să-i încredințeze chiar una dintre corăbiile lui ; băiatul ajunsese la vîrsta potrivită drumurilor pe ape și se cuvenea să arate că moștenise mai mult decît numele unei căpetenii.

Oamenii casei lui Kolbjörn, vecinii și cei care se nimeriseră a fi în trecere prin așezarea de la marginea fiordului tocmai atunci cînd se împlinise sorocul ca Sela să nască, își aminteau de bucuria necuprinsă a căpeteniei, bucurie din care se împărtășiseră și ei. Cu atît mai mult cu cît înainte de aceea putea fi văzut umblînd posomorît și îngrijat ; lumea îl ocolea fiindcă găsea repede pricini de ceartă, și asta orice om care avea o brumă de minte n-ar fi dorit-o. Slugile nu-i puteau intra în voie. Zile întregi se încăpățîna să nu se atingă de mîncare și să nu pună un strop de bere în gură. Toți erau îngroziți la gîndul că Sela va aduce pe lume o fată. Timpul „secerișului" se apropia cu pași repezi, pădurea prindea culoare și culoarea ei vie și caldă curgea spre apele limpezi ale fiordului, dinspre țărm răsunau strigătele de îndemn ale celor care pregăteau corăbiile, din larg veneau mirosuri care amețeau orice bărbat, numai că el, Kolbjörn, părea că nu vede și nu simte nimic, gîndurile îi erau duse în altă parte. Și într-o dimineață curată, bogată în albastru revărsat peste pădurea răsturnată în fiord, stăpînul casei n-a mai părăsit ograda ca să plece în hoinăreala lui fără rost. Auzise primele țipete ale femeii lui ; începuse deci ceea ce aștepta, apoi urmase o mare liniște. Kolbjörn a rămas neclintit, sprijinit de parii porții încă nedeschise în ziua aceea. De acolo privea forfota mută a unor femei care intrau și ieșeau din odaia Selei. El părea lipit de poartă, țintuit acolo de parcă puterile picioarelor i se scurseseră în pămînt și nu se putea ține drept. Odată cu puterea trebuie că i s-a scurs și tot sîngele ; fața lui era albă, ochii măriți și abia respira. Lucrurile acestea le povestea omul care i-a dus vestea, muierile nu îndrăzniseră să se apropie văzîndu-l cum stă acolo, socoteau că și o mare bucurie poate doborî sau, mai degrabă, nu știau ce va face cînd toată puterea îi va reveni dintr-o dată. Așa că ele îi spuseseră întîi acelui om care tăia lemne și omul se apropiase așa cum îl găsiseră ele, cu securea în mînă, și bîiguise fîstîcit ce auzise de la femei. În primele clipe nu se arătă nici un semn că ar fi fost înțeles. „N-am văzut nici o tresărire pe fața lui cînd l-am vestit că s-a născut un băiat“, povestea omul, „stătea acolo parcă bătut în piroane și numai după o vreme am văzut o lumină mare aprinzîndu-se în ochii lui și fața i se limpezea de parcă se ridica o ceață, așa cum se ridică din apele fiordului, și atunci“..., atunci Kolbjörn dovedi că într-adevăr și-a recăpătat puterea, smulgîndu-i securea din mînă și primul lucru pe care se găsi să-l facă fu să doboare poarta din cîteva lovituri. „Va sta așa, deschisă pentru oricine trece prin fața casei noastre, și cine ne calcă pragul va fi bine primit și ospătat cum se cuvine“, mai povestea omul că spusese Kolbjörn. Așa a și fost, plecarea în „seceriș“ a fost amînată în anul acela, optsprezece ani trecuseră de atunci, dar întoarcerea a fost cu rod îmbelșugat. Oaspeții ce se perindaseră prin casă au lăsat magaziile de merinde goale, butoaiele de bere seci, aurul și argintul s-au topit în daruri pentru Sela. N-au fost uitate nici femeile casei, slugile și mai cu seamă omul cu securea. De aceea credeau unii că proaspătul tată, plecat atunci doar cu o corabie, a fost atît de aprig în strîngerea unor roade bogate. Ca să umple pustiul lăsat de veselii și mulții oaspeți și să pună la loc ce risipise pe daruri. Dar cei care îl cunoșteau mai bine înțelegeau că pricina strădaniei sale fusese bucuria și mîndria de care a fost cotropit în dimineața aceea limpede cînd i s-a vestit nașterea lui Leif. Oricum, toți lăudaseră isprava lui — nu era puțin lucru să pleci doar cu o corabie, la vreme tîrzie, cînd unii se întoarceau deja spre casă. Regii mărilor își încrucișau drumurile și întîlnirile nu se petreceau în bună pace, asta era după cum fusese și norocul lor la „seceriș“ ; cei cu noroc puțin nu se dădeau în lături să încerce a cerceta ce se află pe o corabie ieşită în calea lor. Iar cercetarea asta se făcea numai cu ajutorul armelor. Aşadar Kolbjörn avusese parte de un drum greu şi oamenii care l-au însoţit au avut ce povesti despre întîlnirile lor pe drumurile lebedelor şi despre bătăliile purtate pe coastele Angliei şi Irlandei. Cît despre căpetenie, el aştepta să treacă numărul de ani trebuincioşi creşterii lui Leif, ca apoi să poată porni împreună. Alegerea unui nume pentru fecior a însemnat o istorie întreagă. De teamă să nu sperie norocul, Kolbjörn nu s-a gîndit la nici un nume de băiat. Chiar în zilele în care el se perpelea în chinurile aşteptării, aflase de la oamenii unor corăbii oprite în fiordul lor în căutare de oameni pentru „seceriş“ că Eric cel Roşu avea un fecior, născut cu puţin înainte de plecarea lor din Islanda. Îl botezase Leif şi posomorîtului pe atunci Kolbjörn numele îi plăcuse. Fireşte, la început Sela s-a împotrivit, firea lui Eric cel Roşu era prea bine cunoscută, datorită ei fusese alungat din Norvegia. Era drept, săvîrşise un omor pentru care nu prea avea ce lămuriri da şi, în Islanda, firea lui nestăpînită continua să-i dea de furcă. Nimeni nu putea spune însă că nu era un iscusit corăbier, că nu dovedise curaj, chiar mai mult decît trebuia. El, Kolbjörn, era sigur că va mai auzi lucruri de mare faimă pentru cele două nume, al lui Eric şi al fiului acestuia, Leif. După cum şi fiul lor, care zică cine ce-o vrea dar va purta numele care-i plăcuse, Leif al lor, deci, va ajunge o căpetenie, şi mările îl vor cunoaşte. Destul de curînd s-a dovedit că a avut dreptate. După doisprezece ani, Eric, fiul lui Torvald, Eric cel Roşu cum mai era numit, a strîns o mînă de oameni curajoşi şi a plecat pe mare spre locurile unde apune soarele, găsind un nou pămînt pe care l-a botezat Pămîntul Verde. S-a întors în Islanda şi după încă un an a adunat douăzeci şi cinci de corăbii, plecînd din nou spre pămîntul găsit pe întinsul mării. Călătoria a fost norocoasă numai pentru patrusprezece din corăbiile pornite la drum, dar Eric cel Roşu şi-a aşezat oamenii ajunşi acolo, ridicînd case adevărate, lucrînd pămîntul din jur, luînd în stăpînire pădurile şi purtînd astfel, peste întinse ape, numele oamenilor din Lochlannach.

Acum nu mai avea mult să aştepte împlinirea celor sorocite pentru cei doi Leif.

Kolbjörn se afla în mijlocul curţii şi împărţea porunci pentru bărbaţii ce rămîneau să vadă de treburile întinsei lui gospodării şi s-o apere la ceas de primejdie. Se ştia doar că atunci cînd cea mai mare parte din bărbaţi erau porniţi pe mare, se întîmpla ca drakkarele unor străini să nimerească în acel fiord căutînd merinde, oameni şi chiar rîvnind o pradă ce n-o izbîndiseră pe alte ţărmuri. Îşi aştepta şi feciorul, acesta era cu Sela, ascultîndu-i poveţile. Fără îndoială că pentru ea despărţirea era grea, îl socotea pe Leif încă prea tînăr şi necopt pentru asprele îndeletniciri. Şi asta cu toată strădania tatălui de a-l învăţa cum se cuvine meşteşugul armelor şi cu toate că Leif se arătase un bun ucenic. Un bărbat, dacă nu înfruntă valurile mării şi nu ţine să-şi dovedească puterea braţelor aruncînd lancea sau izbind cu securea într-un scut vrăjmaş, nu se putea numi bărbat şi era bun de lăsat să umble prin curtea lui şi a vecinilor, încurcîndu-se în poalele muierilor şi furînd zîmbetele acestora, gîndea Kolbjörn, devenind nerăbdător, căci despărţirea asta de o mamă, fie ea şi o femeie ca Sela, se lungea mai mult decît credea el că ar fi nevoie. Pînă atunci Leif ieşise pe mare în scurte călătorii, mai mult în joacă, să se deprindă cu valurile ; acum venise vremea adevăratei încercări.

„Numai ea poartă vina“, se înfurie Kolbjörn, „îl știu pe Leif cît este de dornic să dezlegăm funiile care ne leagă drakkarele de țărm. Și oamenii ne așteaptă“, își spuse privind spre malul unde vînzoleala oamenilor crescuse. Corăbiile erau încărcate, scuturile luceau aprins în lumina soarelui, așezate în lungul bordurilor, vîslașii erau la locurile lor, cu vîslele ridicate, fiecare corabie părea o pasăre cu aripile pregătite pentru zbor. Cînd vor ieși din fiord, pînzele purpurii vor plesni umflate de vînt, vîntul care îi va mîna peste ape spre locurile unde secerișul se va dovedi spornic.

Mai rămînea să fie ucis un țap, jertfă adusă întru îmbunarea lui Aegir, stăpînul mărilor, pentru izbînda călătoriei.

Și Leif zăbovea în odaia mamei sale !

În timpul acesta, Sela știa că fiece clipă scursă va spori nerăbdarea și poate chiar furia lui Kolbjörn. Priveau și ea și Leif spre bătrînul Heriulf, care stătea încremenit ca un chip cioplit în gheață, albul părului se contopise cu acel al feței și al veșmintelor, trebuia să aibă totuși răbdare, bătrînul mag nu era încă între ei, numai trupul său încremenise acolo, nu îndrăzneau să-l tulbure, privirea lui ascunsă de pleoapele lăsate vedea ceva ce ei nu puteau să vadă și nimeni nu ar fi cutezat să-i întoarcă privirile înapoi, spre lumea din jurul său.

Sela îl adusese pe ascuns, fără știrea stăpînului casei, pe acest bătrîn care putea privi dincolo de timpul în care trăiau ei ; vroia să afle cît mai multe despre soarta lui Leif și era hotărîtă, dacă se vor arăta primejdii în această călătorie, să facă tot ce-i stă în putință ca să-l oprească acasă.

Într-un tîrziu, buzele bătrînului prinseră să se miște, apoi cu voce șoptită se făcu și înțeles, „văd Torcătoarele, Leif, deapănă firul vieții tale și acesta este neînchipuit de lung, nu pot, nu pot să spun și mi-e teamă chiar, degetele subțiri și uscate ale Torcătoarelor n-au răsucit niciodată un asemenea fir... te vei întoarce Leif, și din călătoria asta și din încă una apoi... apoi va veni o călătorie pe care nu pot bine să mi-o lămuresc, nu-i înțeleg rostul, firul trece printr-o oglindă de gheață și... iată, oglinda se sparge și firul a rămas întreg..."

Bătrînul a avut o tresărire neașteptată, ochii i s-au căscat largi și s-au umplut de lumină, răsuflarea îi era anevoioasă, ca după un urcuș greu, apoi se liniști treptat, zîmbi blînd privind la cei dinaintea lui cu fața senină, „du-te, Leif, tatăl tău te așteaptă" !

Cu tot respectul și teama față de el, Sela se repezi la bătrîn, îl prinse de umeri și-l scutură cu putere, „spune, spune, ce ai mai văzut, ce înseamnă călătoria aceea lungă ?" bătrînul continua să zîmbească la fel de blînd, clătinînd din cap a neputință.

Leif auzea zgomotele de afară și nu se gîndea decît la plecare, așteptase numai pentru că așa fusese dorința Selei, nici n-a deslușit prea bine cuvintele înșirate de bătrîn. Acum se terminase, putea ieși la lumina soarelui, spre corabia lui.

Sela se întreba dacă făcuse bine că l-a chemat pe bătrîn, oricum cele spuse despre prima călătorie erau liniștitoare și băgă de seamă că Leif nu mai poate fi ținut locului. Se gîndi, îngrozită pentru o clipă, ce ar fi fost dacă magul ar fi spus altceva. Nu mai era timp pentru astfel de gînduri, trebuia să-l conducă pe tînărul nerăbdător.

Văzîndu-i ieșind, Kolbjörn se liniști, mîndria luă locul neastîmpărului. Venea spre el un tînăr înalt, cu umerii lați, pășind cu încredere în puterea lui și veșmintele pregătite pentru călătorie, ca și armele dăruite în ajun, erau bine potrivite pentru asemenea voinic. Coiful lucea stins, era un coif vechi cu argintul care-l poleia înnegrit de vreme, toată lumina soarelui se aduna în pletele lui aurii, peste platoşa uşoară umerii îi erau înveliţi de o mantie scurtă, sîngerie, scutul greu, argintat şi el, părea purtat cu multă uşurinţă, paloşul lucrat de făurarii Orientului şi adus de Kolbjörn după o luptă dusă cu mulţi ani în urmă, la o izbire cu nişte corăbii maure întîlnite în largul unor coaste îndepărtate, paloşul acela deci avea teaca frecată cu multă sîrguinţă şi îşi merita noul stăpîn.

„Să te văd cum va fi cînd vei fulgera cu lama lui“, mormăi tatăl, încercînd să devină aspru, acum cînd Leif ajunsese lîngă el, bănuind că de mîngîieri avusese parte îndeajuns.

Paloşul acela Kolbjörn îl ţinuse ascuns şi l-a scos prima oară după naşterea lui Leif, pe el luase copilul primul său prînz. Tatăl presărase sare pe latul tăişului şi apropiase lama ucigătoare de gura celui care acum îl purta ; copilul a lins sarea cu poftă, spre marea bucurie a bărbaţilor aflaţi de faţă, asta însemnînd că Leif va iubi armele şi va învăţa să le mînuiască cu îndemînare. După aceea paloşul a fost pus din nou la păstrare şi acum venise vremea cînd dăruitul cu o asemenea armă, pizmuită de oricare din războinici, putea s-o poarte şi mai ales să se dovedească demn de ea.

Cei doi bărbaţi păşeau alături, tatăl aruncînd cîte o privire furişată spre chipeşul oştean, Leif privind doar înainte.

La corăbii au fost întîmpinaţi cu strigăte de către cei ce umpleau punţile joase, aceştia arătîndu-şi mulţumirea de felul cum se înfăţişează căpetenia şi fiul său, izbind cu armele în scuturi. S-au auzit şi suspine printre femeile adunate pe țărm, iute pierdute în larma bărbaților.

Pe fiecare drakkar se ucidea cîte un țap. Funiile erau dezlegate sau de-a dreptul retezate cu securea de cei mai setoşi după vîntul largului.

Kolbjörn şi-a mîngîiat barba, a privit spre cer şi a spus cu voce tare, hotărîtă, înăsprită : „O să avem o noapte frumoasă, steaua Tyr ne va călăuzi pe calea cea bună. Urcă-te pe drakkarul tău şi lasă pe țărm tot ce a fost slab în tine. Plecăm !“

Căpetenia a sărit în corabia lungă ce avea să deschidă drumul. Înainte de a urca și Leif, Sela i-a întins o haină lungă, cu glugă, tocmită din piei de vulpe, tînărul s-a înroșit, în fața oamenilor săi grija mamei putea fi privită ca semn de slăbiciune, haina a luat-o Rolf, om de încredere al ei, cu nenumărate ieșiri la „seceriş“, Leif doar a îndepărtat-o cu un gest blînd și a urcat pe punte.

Unele corăbii se și desprindeau de țărm, vîslele băteau apa în măsura strigată de cîrmacii mîndri de locul lor.

Leif a făcut semn lui Rolf să treacă la cîrmă, bătrînul cunoştea fiecare colț de stîncă ieşit din apă, vîrfurile acelea negre în jurul cărora se învîrtejea spuma valurilor, iscusința lui va alege locurile fără de primejdie.

Vîslaşii aşteptau porunca plecării, aşteptau şi Rolf şi oamenii de pe mal, Leif simțea nerăbdarea lor crescînd, şi-o stăpînea greu şi pe a lui, dar voia să dovedească, încă de la început, cumpătarea şi apoi mai trebuia să vorbească pentru el şi pentru toți. Ceea ce şi făcu :

— V-ați învoit să conduc drakkarul în „secerişul“ ăsta. Pe mare nu iese nimeni din cuvîntul meu. Vom urma de bună seamă corabia căpeteniei care este Kolbjörn. Dar aici vreau ascultare deplină. Dacă o să greşesc sau voi fi lipsit de noroc, o să alegeți un altul mai vrednic.

Asta o să vedem mai tîrziu. Voi face tot ce stă în puterea mea ca să ne întoarcem cu rod bogat și eu voi fi primul care va deschide calea în luptă atunci cînd ne vom întîlni cu vrăjmașii. Și acum, Rolf, taie funia !“

Toți socotiră că tînărul a vorbit cum nu se poate mai bine, arăta că moștenise însușiri bune de la tatăl său.

Vîslele au coborît și s-au opintit în apă apoi s-au ridicat și iar au spart valurile, drakkarul despicînd apele se depărta cu repeziciune, umbra lui prelungă tulbura pacea pădurilor cufundate în adîncuri. Oamenii vîsleau cu inima ușoară și cu spornice puteri, erau bucuroși că la provă Leif privea spre depărtări ; n-a întors nici o clipă capul spre țărmul ce se vedea tot mai neclar, era încă un semn că puteau avea încredere în el, pe mare nu trebuie să te gîndești prea mult la cei de acasă, decît în drumul de întoarcere, atunci cînd sporea și primejdia, pentru că pîntecul drakkarului va fi îngreunat de bogății la care visau și danii și goții și toți cei care puteau fi întîlniți și care luptau cu îndîrjire, numai că altfel lupți pentru tot ce ai agonisit cînd ești aproape de casă.

Kolbjörn hotărîse că întîi se vor abate pe coasta frizonă, apoi vor urca spre țărmurile Angliei și, dacă vi fi nevoie, o vor ocoli prin miazănoapte și se vor lăsa spre Irlanda.

În larg au fost întîmpinați de vînt bun, velele purpurii s-au înălțat pentru odihna vîslașilor și creșterea iuțelii.

Prima călătorie adevărată a lui Leif începuse.

Vremea fiind prielnică mereu, au ajuns pe coasta frizonă mai repede decît se așteptau. Au căutat gura unui rîu mare și acolo Kolbjörn a spus că ar fi bine să urce în susul rîului numai trei corăbii, celelalte urmînd să aștepte într-un golf ocrotit de vînturi și cu țărmul pustiu. Între cele trei corăbii alese pentru prima năvală se număra și corabia lui Leif.

După cîteva ceasuri, avură parte de o întîlnire neașteptată. Din susul rîului, cobora spre ei o corabie asemănătoare cu drakkarele lor. La porunca lui Kolbjörn, norvegienii au astupat întreaga lățime a rîului. Ceilalţi s-au oprit la o oarecare depărtare, nu mai mare încît să nu se poată auzi cuvintele strigate de căpetenia lor care, cu mîinile făcute pîlnie la gură, le spunea despre rostul lor acolo. Aveau gînduri pașnice, vroiau doar să fie lăsaţi să coboare spre mare. În zori urcaseră pe rîu, au întîlnit o aşezare în jurul unei mănăstiri ce părea bogată, numai că nu fusese chip să şi ajungă în ea. Malul era apărat de palisade puternice din pari groși şi nuiele împletite, șanţuri săpate în locuri unde te așteptai mai puţin și în spatele lor așteptau războinici ce păreau vrednici, învăţaţi cu oamenii veniţi din miazănoapte. A fost şi o luptă, un început doar, au dat repede înapoi, mai puţini decît încercaseră să-și deschidă drum printre întărituri și capcane. Căpetenia mai spunea că pentru ei, cei care aveau aceleaşi îndeletniciri, „secerişurile“ se făceau tot mai grele de vreme ce întîmpinau așa înverșunată apărare ; trecuse timpul cînd singur numele veniţilor de pe mare însemna o armă cumplită, dar, oricum, ei puteau să încerce, aveau oameni mai mulți, și apoi apărătorii așezării nu se puteau aştepta la o așa de grabnică nouă năvală.

Kolbjörn a socotit că a primit un sfat bun, numai că vor aștepta lăsarea întunericului pentru a făptui năvălirea aceea.

Cei de pe corabia străină păreau că stau la îndoială asupra unei hotărîri a căpeteniei lor, sfîrșiră prin a cădea la înțelegere și vîslașii așezară corabia de-a curmezișul apei, ţinînd-o așa cu toată puterea curentului, vădind că acum deveniseră ei o piedică. Kolbjörn îi întrebă dacă nu le venise cumva în gînd să vadă cum o să arate corabia lor spartă în trei locuri de pintenii drakkarelor.

„Sîntem şi noi şi voi la începutul „secerişului". Numai că noi am ajuns primii şi socoteala dreaptă ar cere ca şi noi să luăm parte la năvală. Vă putem ajuta, cunoaştem locurile. Dacă nu vreţi, aşteptăm să vedem ce-i cu povestea aia cu spartul corăbiei în trei locuri" — a fost răspunsul.

Nu le venea la îndemînă oamenilor lui Kolbjörn socoteala asta, se înmulţea numărul celor care dobîndeau o parte la împărţirea prăzii. Totuşi, dreptatea era de partea celorlalţi.

„Apropiaţi-vă încet de noi!" le strigă Kolbjörn, „căpetenia voastră să vină la sfat pe corabia mea. Asemenea Gunarson şi Leif. Pînă la lăsarea serii avem răgaz să chibzuim."

S-au strîns aşadar toate căpeteniile pe puntea drakkarului cel mare. Leif, la primul sfat înainte de o luptă adevărată, îşi cîntărea grijuliu cuvintele ce le rostea atunci cînd era întrebat. Băgase de seamă că tatăl său se poartă cu el aşa cum se poartă cu ceilalţi şi era mulţumit că lucrurile se petrec aşa. Cornul de bere a trecut din mînă în mînă, Leif l-a deşertat şi l-a întins pentru o nouă umplere, ascultînd cu luare-aminte povestea omului cu barbă roşie şi mişcări de urs, venit de la locul scurtei dar sîngeroasei încleştări. Ursul bărbos se străduia să nu piardă nimic din cele petrecute acolo, un lucru ce părea la început mărunt putea fi hotărîtor peste cîteva ceasuri. După el, Kolbjörn a cercetat judecata tuturor şi la sfîrşit le-a spus ce au de făcut fiecare, cum aveau să poarte lupta. Bărbosul urma să rămînă pe drakkarul cel mare, călăuză, ceilalţi s-au întors la oamenii lor şi au pornit curînd.

Odată cu seara, drakkarele înaintau încet, vîslele abia atingeau apa, ca să nu facă zgomot, și asta le îngreuna drumul.

Leif a zărit focurile de pe malul drept cam în clipa cînd cornul de os al lui Kolbjörn a răscolit liniștea nopții. Un corn străin a răspuns de pe mal, cu destulă trufie răsunase răspunsul acela, și apoi cele patru corăbii și-au îndreptat balaurii provelor într-acolo, prundul malului a scrîșnit sub greutatea lor și oamenii au sărit pe pămînt, fiecare pornind să-și împlinească îndatoririle hotărîte la sfatul căpeteniilor.

În timp ce dinspre mănăstire creștea dangătul clopotelor vestind primejdia, unii oameni dădeau foc întăriturilor din lemn, alții doborau trunchiuri de copaci sau smulgeau parii groși ai palisadelor ca să astupe șanțurile și gropile. La lumina focurilor, războinicii, avînd pe Kolbjörn și Leif în frunte, își croiau drum cu armele printre apărătorii țărmului, surprinși de tăria năvalei iscate din senin. La locul unde se desfășurase sfatul, Kolbjörn a avut grijă să trimită străji pe amîndouă malurile, ca să nu se pomenească cu iscoade în preajmă și de bună seamă că omul cu barbă roșie gîndise bine, apărătorii se vor fi mulțumit să le vadă plecînd corabia lor, fără să-i mai urmărească drumul. Dar acum, luptau cu îndîrjire.

Leif aruncase lancea într-o umbră ivită în fața lui, umbra a pierit de parcă nici nu fusese vreodată, apoi a răsărit alta, tînărul a auzit zgomotul pătrunderii securii sale prin coiful dușmanului ; izbise cu atîta sete încît se pierduseră și securea și dușmanul. Era rîndul paloșului, și războinicul următor care i-a tăiat calea se arăta deosebit de puternic. Într-un rînd Leif a simțit o arsură în umărul stîng, trebuia să țină mai înălțat scutul, sunetul de corn al căpeteniei îndemna în vremea asta la grabnică lucrare și el uită imediat de arsură, zăbovea prea mult în lupta cu un singur om. Asta l-a îndîrjit, sporind puterea loviturilor. De partea asta n-avea de ce să se teamă, tăișul lamei lui era din cel mai bun oțel, mîine la lumina zilei, nu se vor vedea știrbituri nici dacă ar lovi într-un om de fier.

O pală de foc izbucni în apropiere, luminînd fața celui cu care lupta, ochii acestuia scăpărau de furie și poate de deznădejde. Leif a lovit scutul vrăjmașului în partea de sus și imediat a înălțat paloșul, tăișul a fulgerat roșu în lumina focului și, lăsîndu-și pe piciorul drept întreaga greutate a trupului, a împins vîrful armei înainte, nimerind între ochii aceia crescuți de mirare, omul s-a clătinat și cei doi ochi s-au stins în întuneric. Cineva venit din spatele lui Leif a terminat treaba repede, securea lui Rolf nu cruța nici trunchiurile de copaci, nici pe cele ale oamenilor.

Totul nu a durat decît preț de cîteva clipe, lui Leif i se părea că a trecut o veșnicie, se temea că a întîrziat lîngă apă mai mult decît îi era îngăduit, s-a avîntat înainte grăbit, urmat de Rolf și de oamenii săi. La poarta întărită a mănăstirii au ajuns odată cu pîlcul lui Kolbjörn. Poarta grea din lemn ferecat cu bare de fier bubuia sub loviturile securilor și a trunchiurilor aduse pentru spargerea ei. „Punem foc“, s-a auzit porunca uriașului care veghea trudnica lucrare. Leif își urmărea tatăl pe care îl vedea doar ca o umbră crescută deasupra tuturor.

A urmat învălmășeala celor care pătrundeau în curte și scurta luptă cu apărătorii care pricepuseră soarta bătăliei.

Războinicii s-au împrăștiat peste tot, cei mai vechi în asemenea îndeletniciri au pătruns în biserică, știau că acolo se găsesc odoare de preț, rîvnitul argint și poate chiar aur, alții s-au răspîndit prin curte și prin casele așezate în jurul mănăstirii, căutînd orice pradă cu folos : arme, merinde proaspete, butoaie cu băutură pentru sărbătorirea izbînzii.

Leif rătăcea prin curtea mare, din povestirile celor care se întorceau de pe mare ținea minte numai descrierea luptelor, un șir neîntrerupt de lupte, așa cum fusese și cea de la țărmul rîului. Acolo își închipuia el că se culeg și roadele strașnicului „seceriș". Ceea ce vedea acum părea aproape lipsit de noimă, țipetele de femei care înjunghiau liniștea îl înfiorau, lupta se terminase, ce mai aveau cu niște oameni necăjiți și cuprinși desigur de spaimă ? Era mai bine dacă se întorcea la rîu, și a pornit singur într-acolo, urmărit de cîntecele care răsunau ciudat după cele întîmplate ; așadar se descoperiseră și butoaiele cu băutură. Găsi cu ușurință locul, pe drakkare oamenii rămași ca strajă aprinseseră făclii mari care luminau întreg malul. Își roti privirile peste trupurile celor căzuți, unii păreau că mai continuă să se bată, mîinile rămăseseră încleștate pe mînerele armelor. Va trebui să cheme niște oameni și să adune morții lor, era drept să le pregătească o înmormîntare pe potriva vitejiei arătate. Cîntecele depărtate păreau că răsună mai tare, se gîndea că și cei secerați de moarte se veseleau acum în Walhalla, lupul care străjuia cele cinci sute patruzeci de porți îi va fi lăsat să intre. Ori poate că se odihneau și abia în zori va începe desfătarea pentru ei. Lumina faclelor tremura, lucrurile din jurul lui se legănau, simți din nou arsura din umărul stîng și, pipăind locul dureros cu mîna, și-o retrase repede, umedă, năclăită de sînge. Își spuse că fierbințeala pricinuită de rană îl făcea să străbată de unul singur drumurile neumblate. Își ridică mîna în dreptul ochilor, vroia să vadă culoarea sîngelui său și atunci răsună glasul lui Rolf : „Ai simţit gustul fierului, dar te-ai bătut cum trebuie. Ai doborît trei luptători, Kolbjörn va fi mîndru de tine !“

Aşadar nu fusese singur, Rolf desigur îl urmărise peste tot. Se mînie şi căută un cuvînt aspru, dar tot celălalt vorbi primul. „Pe corabie o să-ţi cercetez vătămătura de la umăr. Înainte de a pleca mai avem o treabă pe aici Bărbatul care te-a lovit arăta a fi fost un soi de căpetenie. Să vedem ce arme a avut“ — a spus Rolf.

Asta da, putea pricepe rostul unei asemenea căutări, armele celor pe care îi învingi înfruntîndu-i în faţă sînt cu dreptate ale tale, se gîndi tînărul şi ascultă de îndemn. Şi cele găsite îi bucurară pe amîndoi. Armele ultimului răpus erau de preţ, mai cu seamă spada ; avea mînerul bătut în pietre frumos strălucitoare, purta pe lamă însemne de neînţeles, chiar pentru Rolf cel mai umblat prin lume, dar înfloriturile acelea plăceau ochiului. Şi se cumpănea bine în mînă spada al cărei tăiş nu se zimţuise după ce muşcase în fierul scutului, „seamănă cu a mea“, îşi spuse Leif, „o voi duce acasă şi o voi păstra pentru bărbaţii din neamul meu“. Coiful era pe măsura lui Rolf. Şi-l puse imediat, zvîrlind cît colo coiful lui vechi, din piele.

Lucrurile lumii de noapte prinseră să dănţuiască iarăşi, Leif simţea o cumplită oboseală, îi spuse lui Rolf să caute oameni ca să ridice trupurile celor căzuţi şi se încăpăţînă să plece singur spre corabie. N-avea nevoie de nici un ajutor.

Urcat pe puntea drakkarului, nu mai luă în seamă chiotele chefliilor amestecate cu prelungi jeluiri, îşi căută un loc bun şi adormi pe puntea de lemn care aducea mirosul bun de acasă, îndepărtîndu-l pe cel de sînge.

Îl trezi Rolf, „coborîm spre mare“, îl vesti el, „am făcut tot ce aveam de făcut aici, cît despre împărţeală asta oricum n-o putem isprăvi decît la locul unde ne aşteaptă şi ceilalţi“.

La revărsatul zorilor au ieşit în mare vîslind spre golful cu apele cuminţi. Pe ţărm s-a adunat îndată toată suflarea plecată la „seceriş“. Nu era o treabă uşoară împărţitul prăzii ; se adăugau cei de pe drakkarul întîlnit pe rîu, la atîta amar de lume nu revenea mare lucru pentru fiecare în parte, dar Kolbjörn a vegheat ca lucrurile să se petreacă după legea veche şi după înţelegerea de acasă. Pentru căpetenii şi cîrmaci, partea era mai mare. Oricum, voia bună i-a cuprins pe toţi, se chema că începutul era bun.

Leif, cu umărul oblojit de Rolf, stătea la noul sfat al căpeteniilor şi se arăta mai tăcut decît înainte. Tatăl îi privise umărul, a spus doar, „mi-a povestit Rolf“ şi „ai dobîndit o armă pe cinste !“

Acum le vorbea despre ce trebuiau să facă. Pe coasta asta nu prea mai aveau ce căuta. De multă vreme fusese pustiită de oamenii coborîţi din miazănoapte, apoi era tot mai greu să pătrunzi în susul rîurilor spre aşezările bogate şi bine apărate. Văzuseră singuri toate astea. O luptă grea pentru o pradă de nimica. Era bine că războinicii se veseleau pe ţărm şi că erau bucuroşi şi cu atîta cît dobîndiseră, dar încă o încercare ca asta şi s-ar auzi cîrteli, de bună seamă îndreptăţite. Bucuria este pentru început, spunea el, trebuie să ne apucăm de o muncă mai spornică. Aşa că era mai înţelept să pornească spre Anglia. Fără să mai zăbovească aici. Aşa cum socotiseră de acasă, poate vor ajunge şi la înfloritoarele aşezări din Irlanda. O să cerceteze cum stau lucrurile cînd vor ajunge la ţărmul saxon. În multe părţi stăpîneau oameni plecaţi de pe meleagurile lor. Puteau întîlni deci prieteni, după cum şi neprieteni, oamenii plecaţi de multă vreme de acasă îşi mai schimbă năravurile. Oricum, știa el un loc unde sigur nu vor tulbura prietenii, cît despre duşmănii, acestea nu erau greu de dobîndit.

Leif ar fi dorit să-l întrebe de ce a fost nevoie să slobozească oamenii în casele mărunte din preajma mănăstirii, nu găsi prilejul, corăbiile trebuiau pregătite pentru drum și vremea arăta semne rele. Unii se îndoiau că era bine să plece atît de repede, cei mai mulţi însă rîdeau de temerile lor ; cine a mai văzut viking să se teamă de nişte valuri ?

În larg valurile îi întîmpinaseră și pe unii şi pe alţii cu aceeași neostoită furie, vîntul care ameninţa să smulgă pînzele purpurii s-a schimbat în furtună, capetele dragonilor se acopereau de spuma albă apoi săltau spre cerul jos, părînd că vor să intre în lupta celorlalţi balauri, plăsmuiţi de norii negri. Corăbiile se risipeau sub vînt pe întinsul apelor învolburate, Leif se străduia să nu piardă din ochi drakkarul cel mare, stătea cu o mînă sprijinită de trunchiul catargului şi îi striga lui Rolf cum să ţină cîrma. Vîslașii uzi pînă la piele, muraţi în apa sărată și în sudoare, trăgeau anevoie la vîsle ; se făcea tot mai frig şi ei îşi simţeau spinările îngheţate.

Acum, haina cu glugă, darul Selei, se arăta trebuincioasă. La căldura ei Leif simţea cum i se alină arsurile din umărul stîng.

După ce s-a potolit mînia furtunii care bîntuise trei zile și trei nopţi, le-a mai trebuit încă o zi întreagă corăbiilor ca să se adune la un loc. Rolf spunea că furtuna îi mînase cu mai mult spor decît ar fi putut aștepta de la puterea braţelor vîslașilor şi folosul pînzelor pe vreme bună. Așa că în tot răul era și un bine, și cei care se văitaseră că vîsla e prea grea acum fără îndoială că o simțeau ușoară ca o pană și era tocmai potrivit să arate că e așa, punînd mai multă rîvnă la vîslit. Era bine dacă se gîndeau numai la asta, altfel, pe o vreme așa de senină, vor auzi cîntecele soaței zeului mării și pe cele ale fiicelor lui, lucru de mare primejdie pentru ei ; ademeniți de vraja lor s-ar arunca în mare să le caute, și el, cîrmaciul, n-avea poftă să rămînă fără cîrmaci. Apoi spuse că mai era un leac bun și acela era cîntatul ; drept pentru care dădu tot el o pildă încercîndu-și vocea hîrîită. Asta se petrecu spre hazul tuturor și se găsiră cîțiva isteți care îl amenințară că, de nu va înceta, vor sări cu siguranță în valuri ca să scape cu auzul nevătămat. Atunci Rolf le spuse că socotise greșit, nu chiar toți vîslașii erau așa de trebuincioși, cei ce nu erau în stare să guste frumusețea cîntecelor lui erau desigur buni pentru ospățul peștilor.

Leif se mai luminase la față, pînă atunci se gîndise la cei rămași îngropați în pămîntul unui țărm pustiu, săpaseră acolo gropi în formă de corabie, lăsaseră morților armele toate, pregătindu-i pentru marea călătorie. Se gîndise la ei deci, deși atunci, noaptea, pe malul rîului își închipuise că ei vor fi și ajuns în Walhalla, gustînd veselia necurmatelor ospețe. Cît timp ținuse furtuna, prin gemetele ei răzbătuseră pînă la el încîlcitele zgomote ale luptei, scrîșnetul fierului, strigătele de biruință, vaietele de moarte și mai ales bocetele și înaltele țipete ale femeilor, după bătălie.

În ziua aceea, spre sfîrșit, le-au ieșit în cale trei corăbii mari, altfel alcătuite decît ale lor, cu multe pînze albe ca zăpada, fluturînd flamuri necunoscute. Corăbiile acelea şi-au strîns albele pînze, se vedea că şovăie să continue drumul tăiat de drakkarele adunate stol.

De pe drakkarul cel mare s-a auzit semnalul de corn al căpeteniei. Kolbjörn poruncea începutul luptei.

Drakkarele s-au rupt din stolul lor, cîte trei s-au năpustit asupra corăbiilor mari, două rămînînd la depărtare potrivită pentru a sări în ajutor unde va fi mai mare nevoie. Leif ochise una dintre mîndrele corăbii, pe măsură ce se apropia i se părea tot mai mare, crescînd ca o adevărată insulă în faţa lor, şi asta îi sporea dorinţa de a ajunge mai repede pe bordul ei.

Drakkarele mici, cu punţi joase dar iuţi în mişcarea lor, au învăluit insulele plutitoare şi, lipindu-se bord lîngă bord, norvegienii începuseră să se caţere, cu toată împotrivirea celor ce încercau să-i împingă înapoi.

Leif nu mai putea urmări ce se întîmplă în jur, era timpul să se îngrijească de prada ce şi-o alesese. A pus pe cei mai buni arcaşi, în număr de douăzeci, să năpădească vrăjmaşii cu un nor de săgeţi, apoi, cu un semn al braţului, a oprit ploaia aducătoare de moarte şi s-au aruncat lăncile, după care rămînînd numai atîţia vîslaşi cîţi erau de trebuinţă ca să menţină drakkarul lipit de bordul marii corăbii, ceilalţi oameni au început să urce cu greutate pe puntea unde urma să aibă loc o nouă bătălie. Luptau cu spadele şi cu securile, acestea din urmă le-au ajutat şi urcuşul, cînd le-au înfipt cu nădejde în lemnul străin şi s-au săltat în cozile lor ; acum Leif simţea scurgerea timpului şi îşi îndemna continuu oamenii. Căută pe cel ce trebuia să fie căpetenia corăbiei, porni într-acolo croindu-şi cărare printre grupurile încleştate în crîncenă încercare de a se dovedi, Rolf cu încă un om al casei lor îi apărau drumul cu scuturile înălţate şi ajunse astfel în faţa insului care, rezemat cu spatele de catargul cel mare (corabia avea două catarge), se apăra cu înverşunare, tăind zdravăn cu o spadă lungă. Împinse scutul său înainte şi spada aceea lungă alunecă scrîşnind, lăsînd o zgîrietură adîncă în pojghiţa de argint care învelea fierul şi Leif îşi abătu spada între ochii duşmanului pe care însă, de data aceasta, nu-i mai privi. N-a mai văzut deci cum privirea celuilalt se împăienjeneşte, a auzit doar prăbuşirea trupului, bufnind greu pe punte. Cu asta, bătălia de pe corabie a luat sfîrşit; văzîndu-şi căpetenia doborîtă, ceilalţi au aruncat armele.

Lucrurile s-au desfăşurat bine şi pe celelalte corăbii, norvegienii punînd stăpînire pe ele, numai că Leif a fost primul care a obţinut victoria. Prinşii au fost legaţi de băncile de vîslaşi, Kolbjörn a chemat în jurul său căpeteniile drakkarelor, un sfat în plină mare a început, „am dobîndit trei corăbii frumoase, dar asta ne cam încurcă socoteala. Fiecare drakkar va da un număr de oameni ce-l vom socoti pe dată, pentru vegherea prinşilor şi împlinirea numărului de vîslaşi acolo unde este nevoie" — a spus el. „Vom căuta şi ce se ascunde în măruntaiele acestor mari corăbii şi le vom lăsa mai departe de coastă cînd vom ajunge în Anglia. Ştirea că am cucerit trei corăbii de ale lor se va afla şi asta îi va îndîrji." Căpeteniile au socotit că e bine aşa, numai Leif s-a împotrivit.

„Le-am putea folosi şi altfel", a cuvîntat el, „cînd ne apropiem de ţărm, urcăm numai oameni de-ai noştri pe corăbii, lăsăm flamurile la locul lor, îmbrăcăm veşmintele străine. Ne vor aştepta toţi liniştiţi, crezînd că li se întorc corăbiile. Drakkarele cu prinşii păziţi de străjerii vikingi vor aştepta în larg sau ascunse într-un golf. Îi vom vesti cumva de îndată ce punem piciorul pe ţărm şi doborîm primii războinici ce ne vor ieşi în cale."

Căpeteniile bătură cu armele în scuturi și prinseră a se minuna cu glas mare de înțelepciunea vorbelor lui Leif. Acesta fu cuprins de înflăcărarea tinereții ; îi plăceau pregătirile unei lupte. Își continuă vorbele : „putem lăsa și un drakkar sau două între corăbii. De la depărtare se va înțelege că ai lor se întorc cu pradă și în felul ăsta vom fi întîmpinați chiar cu bucurie. Mai rămîne să învățăm cum se mînuiesc atîtea pînze, dar asta mi se pare lesne."

Kolbjörn a încuviințat, „e bine așa" și apoi : „vom lua seama de sfatul acesta, mai cu seamă că oamenii lui Leif au dobîndit prima corabie". În glasul său se strecurase o undă de mîndrie. Și toți au vrut să afle cum a decurs lupta lor. Leif a folosit puține vorbe, ce rost mai aveau acestea acum ? Totuși a fost din nou lăudat, dar el se posomorîse. Kolbjörn punea asta pe seama oboselii. Era gata să ridice sfatul, cînd Leif, cu glasul coborît, spuse că ar mai fi ceva. Cerea ca după lupte oamenii să nu mai fie lăsați de capul lor, să se pună stavilă jafurilor în casele oamenilor nevoiași, care nici măcar nu se apărau. Era altceva cu prada culeasă de prin bisericile bogate, unde ajungeau cu arma în mînă. Ei erau războinici adevărați, și așa se vorbea destul prin locurile unde colindau că nu sînt decît niște tîlhari.

Cuvintele lui cădeau grele, căpeteniile clătinau capul și se auziră murmure. Tînărul era viteaz și glăsuise pînă acum cu judecată. Ce voia să le ceară acum ? Legile „secerișului" nu se pot schimba așa, dintr-o dată. Oamenii ar fi nemulțumiți dacă nu li s-ar îngădui să scotocească peste tot. E încă prea tînăr, gîndeau ei, nu e deprins cu asprimea îndeletnicirilor noastre. L-o fi cuprins o slăbiciune de care se va vindeca repede, puterile i se vor fi sleit după încercarea luptei, dar se vor împlini iar. Ei, de cînd se ştiau, aşa făceau. Acasă se pricepeau să-şi înjghebe gospodării temeinice, să lucreze pămîntul şi să-i culeagă roadele. Mai ştiau să facă negoţ bun şi cinstit. Dar roadele cele mai de seamă pe mare le culegeau, pornind la soiul acesta de „seceriş“, care nu era o lucrare pentru oricine, la urma urmei puteau foarte bine să se înapoieze cu mîna goală sau chiar să nu se întoarcă niciodată. Așa că ei culegeau tot ce întîlneau în cale, argint și aur, grîne și vite, arme sau ameţitoarele băuturi ale străinilor. Și orice ar fi fost, ei n-ar fi dat marea pentru nici o bogăţie a lumii ; porneau în călătorie fiindcă așa îi îndemna firea, sîngele lor fierbea cînd auzeau vuietul valurilor și șuierul vîntului. Depărtările aveau chemări tainice și nici un viking nu putea lupta cu ispitirile acestea. Așa că plecau după pradă sau ca să găsească pămînturi noi și lumea putea spune ce vrea, numai că era bine ca acela ce-i vorbea de rău să nu se nimerească pe aproape. În privința lui Leif vor vedea ce gînduri o să-l mai frămînte odată cu scurgerea vremii.

Drakkarele și-au continuat drumul, strînse în stol de lebede, corăbiile mari pluteau cuminți între ele.

Într-o dimineață, răsăritul soarelui l-a găsit pe Leif treaz, stînd în picioare lîngă trunchiul catargului, în zare se vedea plutind o dungă neagră, subțiratecă ; era pămîntul. Fața lui era luminată de un zîmbet ușor, îi trecuse prin minte chipul magului alb, vorbele lui nu și le mai amintea, desigur moșneagul se străduise să ticluiască o poveste frumoasă.

Marea se topea într-o uriașă oglindă, și, aplecîndu-se, Leif s-a putut privi o vreme în acea limpede oglindă, apoi valurile i-au luat chipul, purtîndu-l cine știe unde.

III. Schimbare de nume

Îl cheamă Olaf şi munceşte în port ca docher. Fusese adus cu un avion special, trimis să recupereze supravieţuitorii naufragiului *Lebedei Negre ;* la venirea lui au scris şi ziarele. Cazul dispariţiei misterioase a navei fusese o vreme uitat de reporteri ; odată ştirea transmisă de o staţiune din Sud, ei reluaseră totul de la capăt, se încerca înnodarea unui fir rupt, încercare de altfel zadarnică, fiindcă intervenise ceva sau cineva şi tăcerea se aşternuse în chip neaşteptat. În oraş se zvonise că domnul T. avea interese în afacerea asta, numai că nimeni nu putea lămuri despre ce afacere este vorba. Avionul special echipat de domnul T. aterizase pe o pistă unde accesul publicului fusese interzis şi zăbovise doar cît să aibă timp bătrînul Pryce Ronald şi Olaf să coboare, apoi decolase cu direcţia Est. Nu se ştia pe care aeroport al coastei aterizase din nou, bătrînul Pryce păru cunoscuţilor mai bătrîn decît îl ştiau, se încăpăţînase să repete un singur lucru : „Lebăda a avut un sfîrşit frumos, a fost o cursă grozavă !" şi se zăvorîse în casa lui, alături de o bătrînă mută de fericire. Mai tîrziu, putea fi văzut la alergările de cai, nu lega vorbă cu nimeni, se pierdea în mulţime unde se simţea izolat de curioşi, el un bătrîn însingurat care şi-a pierdut vasul şi refuza să mai plece pe mare. Toate redacţiile ziarelor din oraş au primit apeluri telefonice discrete, la celălalt capăt al firului aflîndu-se acelaşi personaj, apelurile cereau sau mai bine zis impuneau potolirea rîvnei reporterilor.

În privinţa lui Olaf, lucrurile au fost mai încurcate. El pur şi simplu tăcuse tot timpul, nu ştia sau nu vroia, lucrurile rămîneau la fel, aşadar acest om găsit pe puntea *Lebedei Negre* nu dădea nici o lămurire asupra persoanei sale. Medicii au vorbit de un şoc suferit în timpul naufragiului, amnezia instalată atunci putea să dureze multă vreme sau poate totdeauna, memoria lui era anulată, aşa cum urmele imprimate pe o plajă sînt şterse de apele refluxului. Necazuri au avut doar cei de la serviciul de imigrări, puşi în serioasă încurcătură la completarea formularelor necesare. Orice altă instituţie refuzase să se ocupe de Olaf. Poliţia se spălase pe mîini prima. Nu avea semnalmentele vreunui urmărit, delictul îmbarcării fără achitarea costului unui bilet nu-i interesa, de la debarcarea din avionul special nu comisese nimic (asta însemna un timp de cîteva ore scurse din momentul părăsirii aeroportului, drumul spre oraş şi plimbarea lui Olaf prin diferite birouri). Medicii ridicaseră din umeri după ce şi-au spus povestea cu amnezia în urma şocului. A fost adus şi un psihiatru de la spitalul oraşului, „am destui pacienţi care măcar ştiu de unde vin, cu ăsta ce vreţi să fac, o internare poate să dureze şi cîţiva ani, nu văd la ce ar folosi. E puternic, apt pentru muncă, cred că ar fi un bun docher" şi plecase după ce le-a mai explicat celor din spatele birourilor (Olaf asista la discuţie fără să schiţeze măcar o urmă de interes). că în golfurile memoriei lui Olaf sau cum naiba i-o fi zicînd, s-a coborît o ceaţă cumplit de deasă, ori e o noapte fără sclipiri de stele, ori nu e nimic, la urma urmelor dacă nu înţelegeau, puteau crede că în acele golfuri nu e nimic decît o apă limpede şi clară, prea clară şi limpede încît să se vadă şi altceva decît adîncul, adică o altă apă nemişcată, nu sînt valuri, nu sînt curenţi, stînci înalte apără apele de furtuni, n-au decît să scrie toate astea în fişele lor blestemate, el avea destule de completat în spital. Funcţionarii au ascultat toată pledoaria doctorului şi au încercat în altă parte. Compania de navigaţie nu emitea nici o pretenţie, costul unui bilet e o nimica toată, după cum nici nu puteau să-şi asume vreo răspundere pentru un pasager clandestin. Domnul T., reprezentat prin numeroase firme şi acolo, a lăsat să se înţeleagă că şi-a făcut datoria cu prisosinţă, transportîndu-l în port.

În cele din urmă Olaf a ajuns în biroul unui funcţionar pe umerii căruia căzuse greutatea rezolvării cazului. Şi cazul stătuse ceasuri în şir, privindu-l senin, acceptînd ceea ce i se propunea şi refuzînd în acelaşi timp propunerile de soluţie, n-avea habar de toată vînzoleala iscată prin sosirea lui.

După acele cîteva ceasuri de exasperare, funcţionarul îl lăsase să aştepte în scaunul de care Olaf părea lipit de cînd lumea, părăsise clădirea instituţiei pentru a merge în barul cel mai apropiat, i se cuvenea un răgaz şi spera într-o rezolvare ce ar fi găsit-o acolo.

Băuse o bere, colegul întîlnit se arătase plin de compasiune pentru greutăţile lui şi pentru că vorbeau tare au auzit şi alţii, au intervenit cu propuneri şi sfaturi ; la un moment dat toţi cei aflaţi în jur discutau despre acelaşi subiect. Numai barmanul îşi vedea impasibil de treburile lui, setea clienţilor creştea pe măsură ce se încingea discuţia, el era dator să servească bine şi mai ales să toarne berea în pahare fără urmă de spumă, un client serios refuză berea înspumată iar el îşi cunoştea clienţii şi îi socotea cu adevărat serioşi de vreme ce îi frecventau localul.

— Am o idee grozavă ! exclamase colegul binevoitor, acoperind larma făcută de ceilalţi, orele de serviciu s-au terminat, nu poţi să-l laşi în birou, adu-l aici.

Propunerea a fost primită cu un entuziasm general, funcţionarul ceva mai înseninat, văzînd solidaritatea atîtor oameni de treabă şi dornic să scape mai repede de sarcina sa, s-a grăbit să ducă la îndeplinire propunerea făcută. Aşa s-a făcut că Olaf a ajuns în mijlocul barului, proţăpit în faţa tejghelei şi aşteptînd. Asta şi făcuse toată ziua, aşteptase, nu ştia de ce dar îl urmase ascultător pe omul care încercase mereu să-l facă să înţeleagă că ar fi foarte bine dacă ar răspunde clar la cîteva întrebări. Oamenii care îl examinau tăcuţi îi erau indiferenţi, păruse că se înviorează oarecum cînd barmanul i-a aşezat în faţă un pahar înalt din care venea aroma îmbietoare a berii. Dăduse paharul peste cap, dintr-o singură sorbitură terminase băutura şi gustul ei îi spunea ceva. A întins demn spre barman paharul, acela s-a executat imediat, şi acest al doilea pahar a avut soarta primului. Apoi a întins iar paharul.

— Un lucru e sigur, comentase binevoitorul coleg al funcţionarului, nu ştie cine este, dar berea o soarbe grozav !

La intrarea lui Olaf în bar, larma se potolise cîteva momente. Văzîndu-i reacţia şi avînd fiecare în parte impresia că nu reprezintă prea mare lucru pentru străin, comentariile s-au reluat. La început banalele discuţii despre vreme, despre ce face vecinul lui cutare care lipsise o săptămînă din mijlocul lor şi aşa mai departe, pe urmă au abordat tema ce constituia senzaţia zilei. Cu atît mai mult cu cît străinul nu-i urmărea sau nu înţelegea vorbele lor.

— Botează-l „străinul“, propusese un şofer de taxi care se plictisea aşteptînd nişte îndoielnici clienţi.

— Sau „butoi de bere“, glumise un obişnuit al barului. Văd că se descurcă cu îndemînare în deşertatul paharelor.

Apăruseră şi doi poliţişti, „acesta e omul ?“, întrebase unul dintre ei, „am auzit toată tărăşenia, sper că l-aţi rezolvat pe individ, să nu încercaţi să ni-l pasaţi nouă, acum e curat“.

Treptat interesul consumatorilor scăzuse, omul adus de funcţionar se comporta ca un automat, cele cîteva încercări de a lega vorbă cu el se izbiseră parcă de un zid, aveau impresia că toate cuvintele se lovesc de zidul acela şi cad pe duşumeaua murdară, la ce bun atîtea grămezi de cuvinte ? Aşa că funcţionarul intrase din nou în panică ; doar n-o să stea pînă la ora închiderii acolo, trebuia să ia o hotărîre.

Într-un colţ al barului se arunca la ţintă cu săgeţi, jocul acaparase atenţia multora, pariurile erau o treabă palpitantă şi s-a ajuns la sume considerabile. După gustul berii, acesta a fost cel de al doilea lucru care a trezit interesul străinului.

Înainte de fiecare aruncare se făcea linişte, răsuna apoi zbîrnîitul săgeţilor în zborul lor, zgomotul sec făcut de ele cînd se înfigeau în ţintă şi veneau la rînd aplauzele, fluierăturile, murmurele de dezamăgire, după cum fusese rezultatul aruncării.

Olaf asculta atent mai cu seamă şuierul scurt şi lovirea ţintei. Întorsese capul spre jucători şi brusc porni cu paşi mari spre ei. Funcţionarul a întins mîna să-l oprească, prietenul său a şoptit „lasă-l“ şi Olaf a ajuns în clipa cînd unul din jucători realizase un punctaj aproape incredibil. Coada ultimei săgeţi încă vibra, strigătele de triumf ale celor care pariaseră pe el îi răsplăteau performanţa, Olaf cerceta vîrfurile săgeţilor rămase nearuncate şi funcţionarului i s-a părut că a văzut pe faţa lui o umbră de zîmbet. Strigătele nu conteniseră încă atunci cînd Olaf şi-a ales şase săgeţi şi, pînă să prindă cineva de veste, a început să le arunce cu iuţeală, spre ţintă. Şase săgeţi s-au înfipt pe rînd în jurul celei aflate acolo. Privitorii erau nedumeriţi de ce se întîmplă, victoriosul de pînă atunci holbase ochii spre cel răsărit lîngă el, liniștea era din nou stăpînă.

Olaf însă nu terminase. Pînă să-şi revină din uluială jucătorii, cei care priveau şi funcţionarii rămaşi fără grai la tejghea, el apucase ultimele două săgeţi ; părea că le cumpăneşte greutatea în fiecare mînă, de parcă săgeţile scurte ar fi fost altceva, oricum mai grele şi cu o coadă lungă, Olaf însuși avea senzaţia aceasta, că ţine în fiecare mînă cîte o lance, arme adevărate deveniseră inofensivele săgeţi şi ele şuierară amîndouă odată, spre ţintă. Cea aruncată cu mîna dreaptă s-a înfipt lîngă săgeata ajunsă prima acolo, lovitura norocoasă a ultimului jucător, de fapt lîngă locul unde fusese ea, fiindcă cea trimisă de mîna stîngă o sfărîmase. Asemenea aruncare de săgeţi nu mai văzuse nici unul din cei de faţă.

— „Aruncătorul de săgeţi", iată un nume potrivit, spusese prietenul funcţionarului.

— „Campionul", intervenise barmanul, uitînd de îndatoririle sale şi de-a dreptul fericit că însfîrşit poate intra şi el în discuţie.

Clienţii barului se dezlănţuiseră într-un delir colectiv, se îngrămădeau în jurul lui Olaf, îl băteau pe spate, voiau chiar să-l ridice pe braţe. Cei mai practici făceau socoteala pariurilor, străinul răsturnase toate socotelile, fireşte, nimeni n-a avut timp să meargă pe mîna lui, dar era clar că învinsese, şi suma de bani pe care trebuia s-o ridice cîştigătorul îi revenea.

Olaf îi îndepărtase cu un gest larg al braţelor, pornise înapoi spre locul său, paharul întins barmanului a fost umplut pe dată.

— Ai de luat o sumă frumoasă, îi spusese funcționarul, să așteptăm calculele lor.

Olaf se cufundase însă în liniștea sa și nu-l asculta. Își freca umărul stîng, simțise acolo o ușoară arsură.

— Unde naiba ai învățat să arunci așa grozav săgețile ? întrebase prietenul funcționarului.

Olaf nu-i dăduse nici o atenție, după cum îl ignorase și pe cel venit să-i explice la ce sumă ajungea premiul său.

— Nu-i nimic de făcut, spusese prietenul funcționarului, du-l cît mai poți intra în birou și scrie pe formulare ce-ți trece prin cap. Puțină imaginație ai și tu.

— Banii pot rămîne la mine, sugerase barmanul, o să aibă cont deschis și după ce o să-i termine.

— Să-l aduci înapoi, spusese și Brain, șef al unei echipe de docheri, îl iau în seama mea, adăugase.

Și funcționarul rezolvase urgent întreaga afacere ; lîngă numele de Olaf adăugase primul nume de nordic ce-i trecuse prin minte, îi înmînase solemn hîrtiile necesare, ba chiar i le îndesase el în buzunare, fiindcă Olaf le-a răsucit pe față și pe dos, neștiind ce trebuie să facă cu ele. Apoi trecuseră peste drum, funcționarul a plecat acasă ușurat, prietenul său l-a însoțit.

Olaf rămăsese în tovărășia lui Brain și mai deșertară cîteva pahare de bere. Barmanul îl servea cu deosebită atenție pe Campion, amîna unele comenzi cînd i se părea că acela ar dori ceva, cei noi sosiți erau pe dată informați de cele petrecute și îl priveau pe Olaf cu admirație.

— Acum ești cineva, Campionule, spusese Brain, trebuie însă ținut seama că oamenii uită repede. De pildă tu ai uitat tot ce a fost pînă aici și ești ca un nou-născut. Iei de la capăt întreaga viaţă. Nu mă interesează ce-a fost înainte. Vrei să intri în echipa mea ?

Olaf îl privise bănuitor. Celălalt insistase : „Ești voinic, ai îndemînare și nu trebuie să faci vreo treabă complicată. Mai ştii să taci și asta e marea ta calitate. Cei din echipă se vor obișnui repede cu tine dacă pui umărul, pe ei nu-i impresionează orice poveste, ai avut un șoc, o să treci prin noaptea în care orbecăi, ce să mai lungim vorba, trebuie să aranjez un loc de dormit și mîine dimineață, la muncă !".

Aşadar îl chema Olaf şi era docher în port. Brain a avut dreptate în privința oamenilor săi. Ascultaseră gravi scurta poveste spusă de șeful de echipă, n-au fost întrebări, n-au fost nelămuriri. Pentru ei omul despre care şeful spunea că se numește Olaf era un om şi atît, ca atîţia alţii ; că suferise un șoc şi se putea comporta în chip nefiresc uneori, nu-i mira.

Se făcuse îndrăgit, el, omul care căpătase un nume ales de un funcţionar exasperat. Devenise o mîndrie faptul că îl aveau cu ei. I se spunea Campionul şi mîndria lor era dublă. La muncă, Olaf nu putea fi întrecut, puterea lui înlocuia trei oameni de era nevoie, seara, intrau în cîte un local unde se arunca cu săgeţi și tăcutul lor tovarăș nu era întrecut de nimeni.

Brain îl urmărea îndeaproape, uneori chiar intervenea ca să-i potolească setea de muncă, „las-o mai ușor, băiete, dacă o continui așa facem o echipă dintr-un singur om și acela o să fii tu", îi spunea. Tot el îi găsise o gazdă, o cameră pentru care nu se pretindea chirie prea mare, banii încasaţi la plată de Olaf îi depunea el, după ce plătea chiria și socotea cam cît îi trebuiau de cheltuială, se purta ca un tată cu feciorul său neînvăţat în treburile lumești. Primele zile îl ţinuse în casa lui, Olaf trebuia învăţat cu un program de lucru și de viață, program care îl incomoda, dar îl respecta fiindcă așa i se cerea.

„Dumnezeule, se gîndea Brain, ce ar fi ajuns Olaf sau cum l-o fi chemînd, dacă nu-l descopeream eu, mai bine să nu pomenesc de asta, o să începi cu laudele meritelor tale, poate aștepți să vină o societate de binefacere și să-ți înmîneze un premiu, mare lucru ai făcut, ai ajutat un om rătăcit în beznă și acum nu-ți mai încapi în piele de mîndrie."

Cînd Olaf se obișnuise cu programul de lucru, l-a mutat la gazda descoperită după îndelungi căutări, nu vroia să-l lase cine știe la cine și în compania unor indivizi dubioși care se învîrteau toată ziua prin port. Gazda era o femeie în vîrstă, închiria doar o cameră, „îl aduc eu acasă în fiecare zi pînă se obișnuiește cu adresa, tot eu îl voi scoate seara în oraș, să nu-l lași să plece de capul lui, dacă o face, încearcă să vezi unde se duce", îi spusese Brain bătrînei după ce îi explicase în cîteva cuvinte situația ciudatului chiriaș. Bătrîna s-a arătat curajoasă acceptînd un asemenea chiriaș, îl privise de cîteva ori în timp ce Brain o dăscălea, „sînt sigură că e un om cumsecade, de ce să nu-l primesc, cît despre ciudățenii, e plină lumea astăzi de ele și dacă nu-mi spuneai cum a ajuns aici, tot îl primeam".

Brain se ținuse de cuvînt ; în drum spre muncă trecea pe la casa bătrînei să-l ia pe Olaf și împreună se întorceau la terminarea programului. Seara, îl scotea în oraș, unde se întîlneau cu tovarășii lor de lucru. După cîteva săptămîni nu mai era necesar asta, „cred că e bine să-l las mai liber, se ține bine pe picioare, a crescut îndeajuns încît să nu mai fie nevoie să-l dădăcesc eu", glumea Brain în gînd.

Totuși trecea pe la bătrînă la cîteva zile și o întreba despre felul cum se comportă Olaf. Aflase că pleca singur, seara, „l-am urmărit fără să mă simtă", spusese cu mîndrie ea, Olaf se ducea în port, căuta un loc unde să poată sta şi privea marea, „n-ai să mă crezi, dar asta face, stă nemişcat şi priveşte valurile, apoi se întoarce acasă".

La lucru, Olaf ajungea primul, ceasurile dimineţii îi priau ; cînd începea să se încălzească, soarele îl moleşea şi mişcările lui deveneau greoaie, lente, numai forţa uriaşă care zăcea în braţele sale îl ajuta să-şi facă datoria.

Mai trecuseră cîteva luni şi noul venit era socotit de tovarăşii de muncă un om al lor.

Într-o zi s-a dezlănţuit o furtună, marea turbase şi îşi năpustea valuri furioase spre cheiuri, vîntul ameninţa să smulgă acoperişul magaziei unde se adăpostise echipa lui Brain. Olaf ieşise din magazie şi întîrziind să reapară, şeful plecase după el, înjurînd vremea cumplită şi toanele protejatului său. Îl găsise la marginea cheiului, spuma valurilor sparte în zidul de piatră îl udase din cap pînă în picioare, el stătea neclintit, cu braţele întinse ca pentru o îmbrăţişare în care s-ar fi cuprins cerul, şi marea, şi furtuna, faţa îi era luminată de o lăuntrică bucurie, buzele se mişcau slobozind vorbe pe care Brain nu le înţelegea ; văzîndu-l aşa nici nu îndrăznise să-l bată pe umăr, să-l cheme la adăpost. S-a întors singur şi văzînd feţele întrebătoare din jur a spus : „Se pare că prietenului nostru îi place furtuna de pe mare. Cred că este mai în siguranţă acolo unde se află acum decît între noi" şi în gînd, „e numai el cu marea şi deasupra lor furtuna dezlănţuită, arăta fericit, poate asta îl ajută".

La scurgerea unui an de la intrarea sa în echipă, Olaf se deosebea foarte puţin de tovarăşii săi. Nu era vorba de statura lui înaltă, umerii largi, rîvna de lucru mai cu seamă dimineaţa, părul său şi barba gălbuie, ochii albaştri şi curaţi, ce îi trădau originea nordică, dar devenise comunicativ, fără să arunce vorbe în vînt, se înţelegea cu ceilalți, în pauza de prînz stătea de vorbă cu ei, le învățase numele și obiceiurile, zîmbea la glumele făcute chiar pe seama lui, bea ceaiul cînd venea ora potrivită, își ridica singur banii în zilele de plată, la bar știa cînd îi vine rîndul să dea el de băut, cu săgețile arunca foarte rar, însuși Brain dacă l-ar fi văzut atunci pentru prima oară, ar fi jurat că e un adevărat docher, făcînd munca lui de o groază de vreme. Avea Brain clipele sale de îndoială, adică nu-i venea să creadă că sosirea lui Olaf s-a petrecut într-un anume mod ciudat, după cum avea și clipe cînd putea iarăși jura că Olaf nu aparținea lumii din portul unde lucrau.

Deci îl chema Olaf, lucra în port și oamenii îi spuneau, în glumă, Campionul. Singurul care rostea cu respect această poreclă era barmanul unde venise cu funcționarul care îi găsise după cum s-a priceput o mulțime de răspunsuri consemnate în fișele lui. Acolo era primit ca un client vechi, oricîtă lume ar fi fost era servit cu prioritate. O singură nemulțumire avea barmanul ; Olaf refuza să se ducă în colțul unde se aruncau săgețile. „Poate altă dată o să aveți chef să le arătați ce știți“, spunea barmanul, scuzîndu-l astfel în fața lui și a martorilor ce asistau la discuția lor.

„De ce îl refuzi mereu ? intervenise Brain într-o seară, „omul te roagă s-o faci din mai multe motive. O dată fiindcă i-ai plăcut atunci, apoi i-ai face un serviciu, el se laudă la toți clienții cu isprava ta și asta îi face curioși. Dacă n-o să accepți niciodată să dovedești că povestea lui despre ce s-a întîmplat în localul său e adevărată, va trece drept un mare mincinos și clienții îl vor părăsi treptat“.

Olaf se învoise și cînd și-a pregătit săgețile, pînă și barmanul, fericit, și-a părăsit locul din spatele tejghelei ca să fie mai aproape, să vadă mai bine. „Cu două mîini odată, vă rog“, îl implorase cu voce șoptită și Olaf i-a făcut pe plac.

„Acum l-ai liniștit pentru cîteva luni“, a spus Brain. Olaf se tulburase, fața îi era umbrită de un nor întunecat, privirea pierdută, mîinile cuprinse de un tremur ușor.

„Ce se întîmplă cu tine, a fost ceva în viața ta legat de jocul ăsta destul de stupid ? Poate mai mult decît atît, am văzut cum cercetai vîrful săgeților“, spuse Brain și Olaf n-a răspuns nimic, a dat paharul de bere peste cap și i-a făcut semn barmanului îndatoritor că nu mai dorește altul.

„Plecăm“, l-a anunțat pe Brain și a luat-o spre ieșire. S-au plimbat în lungul cheiurilor, se opreau să asculte valurile, „nu cred că acesta e locul unde trebuie să mă aflu“, a spus Olaf și a tăcut fără să mai scoată o vorbă în restul de timp ce l-au petrecut împreună.

Îl chema Olaf și îl cunoșteau toți lucrătorii din port. Timpul trecea, la vreme de amiază se simțea tot mai toropit de căldura soarelui, „ar trebui să plec de aici“, a spus odată pe cînd se odihneau și își beau ceaiul.

De cîtva timp, Brain începuse să-i explice că pregăteau o grevă ; i-a trebuit răbdare ca să-l facă să înțeleagă, „e și aceasta o formă de luptă“, a spus, „cerem mărirea plății, și atunci este necesar să fim uniți, sindicatul are destui bani ca să asigure traiul nostru pe durata grevei, ai plătit și tu o cotizație, e vremea să știi“. „Ce fel de luptă e asta, să stai cu brațele încrucișate ?“ a întrebat Olaf. „Este, o să înțelegi treptat, principalul e să credem în puterea noastră, să fim uniți și să nu acceptăm aducerea unor oameni din altă parte“.

Într-o dimineață cînd Olaf a intrat în port, s-a mirat de prezența unui grup de polițiști ce patrulau pe cheiuri. A așteptat venirea echipei și începerea lucrului, nu venea nimeni, numai Brain a apărut agitat, gîfîind ca după o lungă alergare, „n-am avut timp să te previn, greva s-a declarat și trebuie să plecăm de aici". „De ce să plecăm, cine mă poate opri să privesc marea chiar dacă nu lucrez ?"

„Ai tot timpul s-o faci cînd încheiem greva, acum îți zic că trebuie să plecăm. Mai grav este faptul că s-a auzit că vor aduce spărgători de grevă și pe aceștia trebuie să-i oprim să intre în port."

Olaf l-a urmat, avea încredere în spusele lui Brain, între timp îi cunoscuse familia, pe cei trei copii care, se gîndea, vor avea de suferit dacă greva docherilor dă greș, în drum spre piața unde se adunau docherii ca să ia o hotărîre, Brain a vorbit întruna, spărgătorii de grevă nu trebuie lăsați să le preia munca. „Cine sînt ăștia ?" întrebase Olaf, „niște oameni amărîți care și-au pierdut demnitatea și acceptă orice compromis dacă iese un profit cît de mic, între ei se află însă și profesioniști, oameni de meserie care îi dirijează", a răspuns Brain. „Dacă o adunare de oameni hotărăște ceva, cîntărind bine lucrurile, nu înțeleg de ce alții vor să intervină în treburile lor și mai ales nu înțeleg ce pot fi ceilalți, cei de meserie. Nu-mi plac oamenii care încurcă socotelile altora, pe ai noștri îi cunosc și știu ce pot. Du-te singur, eu rămîn în port, cineva trebuie să păzească locul acesta", a spus Olaf și insistențele șefului de echipă au fost zadarnice. Îi spusese că e periculos, un om singur nu poate face mare lucru, vor veni cu toții după adunarea din piață. „Cu atît mai bine", a spus Olaf, „vă aștept aici, pînă atunci mă descurc." Și așa a făcut, Olaf s-a întors în port sub privirile mirate ale polițiștilor și s-a așezat pe piatra cheiului, lîngă ultimul vapor abia sosit, ce aștepta descărcarea.

„De ce nu pleci de aici, încurci lucrurile““, i-a spus un poliţist „du-te acolo unde se duc toţi, vaporul va fi descărcat pînă într-un ceas“, „cine va face asta ?“, întrebase Olaf, şi poliţistul ridicase din umeri. „O să-l descarce echipa lui Brain cînd va socoti că este bine să se apuce de lucru“, a spus Olaf şi poliţistul alergase la unul din superiorii săi să raporteze ce se întîmpla lîngă nava acostată şi îngreunată de mărfuri.

„Ei drăcie !“ exclamase acesta, „te pomeneşti că au pus ceva nou la cale, trebuie să-l alungăm de acolo şi să grăbim aducerea indivizilor aceia care întîrzie. O să văd personal ce se întîmplă.“

De fapt nu se întîmpla nimic deosebit, găsise un om care privea marea, „ce dracu, faci aici“, întrebase, „ai putea să nu ne stai în drum“. „Ce fac se vede, privesc marea şi vaporul ăsta încărcat, îmi place şi nu mă poate opri nimeni să stau aici. Şi apoi de ce încurc, cui stau în cale ?“ Vorbise cu voce egală, liniştită, nu se ridicase de jos, „aştept să sosească echipa lui Brain, echipa mea şi să văd ce au hotărît“ mai adăugase.

„Îţi plac vapoarele încărcate !, mie să nu-mi torni gogoşi, ce planuri aveţi, de ce te-au lăsat aici ?“ insista poliţistul mai mare în grad. Olaf nu-i mai dădea deloc atenţie. Celălalt ridicase vocea, ameninţase, a recurs şi la rugăminţi, nu i se mai întîmplase aşa ceva, de obicei se declara greva, docherii şedeau liniştiţi la casele lor, „blestemaţi să fie cei cu ideea să aducă spărgători de grevă, cum o să mă descurc ? lucrurile s-au încîlcit şi aş vrea să fie altul în locul meu“.

Atunci s-au auzit motoarele camioanelor care veneau cu spărgătorii de grevă. Au tras în apropierea cheiului şi cei așteptați au început să coboare, privind dezorientați în jur.

„Privește-i ce mutre au, de unde au adunat colecția asta jalnică ?“, se întrebă polițistul mai mare în grad.

Au început să se audă voci care îmbărbătau oamenii, glume deșucheate încercau să-i trezească din amorțeală, erau conducătorii lor, recrutorii jalnicelor făpturi. S-au înșirat pe un rînd și au pornit spre vapor. Olaf stătea tolănit pe piatra cheiului, tăindu-le calea.

„Ce-i cu ăsta aici ?“ s-a auzit o voce răgușită, „de ce nu curățați locul ?“ se adresase polițistului. „Nu poți opri un om să stea acolo unde dorește el, vedeți-vă de treaba voastră“, i s-a răspuns. „În regulă, atunci hai, băieți, să facem noi curat dacă blajina noastră poliție a venit doar să asiste“, răsunase vocea răgușită. „Eu respect instrucțiunile primite“, se scuză polițistul în silă, „nu scrie în nici o lege că un om nu poate privi vapoarele încărcate, dacă asta-i place“, continuase aproape fără voie. Cel cu vocea răgușită a rămas o clipă țintuit locului, holbînd ochii și plimbîndu-și privirile de la omul culcat pe chei la polițist. „O să spun unde trebuie asta, auzi acolo ce răspuns primesc !, nu scrieți și poezii, domnule ?, cunosc pe cineva care le-ar aprecia foarte mult“, și izbucni într-un hohot de rîs spart și hîrîit, apoi mai făcu un pas spre Olaf. „Ascultă, visătorule, ne stai în drum, te ridici singur sau te ajutăm noi ?“ Olaf privea în continuare spre mare. Șeful echipei spărgătorilor de grevă a ajuns pînă lîngă el și, apucîndu-l de braț cu brutalitate, a încercat să-l ridice. „Mă ridic singur“, a spus Olaf scuturîndu-și brațul ca după atingerea unui animal pe care nu-ți face plăcere nici măcar să-l vezi. „Ia te uită, știe să și vorbească“, rînjise acel șef, „să văd cum știi să umbli“.

Olaf s-a ridicat încet, cu mişcări lente, obosit parcă după truda şederii pe piatra cheiului, și cînd nimeni nu se aştepta, îl cuprinse cu mîinile lui pe șeful ce încă zîmbea, sigur de o victorie ușoară, apoi zîmbetul acelui șef s-a șters brusc, dispărînd sub masca durerii violente ce o simțise la încleștarea mîinilor obișnuite cu o corvoadă grea. Mai departe nimeni nu ar fi putut declara cum arătase fața aceluia, picioarele i s-au desprins de pe piatra lustruită de atîția pași, tălpile au lăsat o distanță mare față de piatra aceea şi trupul șefului unor oameni ca nişte umbre zburase pur şi simplu spre ei, aruncat așa cum se aruncă o cîrpă de care nu mai are nimeni nevoie. Căzînd peste picioarele primului om din șirul pornit spre vapor, acesta se clătinase şi clătinarea i-a antrenat pe toţi, asemenea unui talaz.

Olaf zîmbea şi privea batjocoritor spre ei. Lucrurile luaseră o întorsătură neașteptată, din rînd s-au desprins trei oameni voinici, „profesioniști“, gîndise mecanic polițistul fără să-i treacă prin minte că ar trebui să intervină, de altfel nici nu ar fi avut răgaz, cei trei atacatori, ameţiţi de loviturile lui Olaf, au urmat soarta șefului şi zăceau întinşi lîngă el.

În afara scrîşnetelor şi opintelilor celor ce s-au încăierat nu se auzise altceva, apoi fusese liniște şi în liniștea aceea au răsunat zgomote de paşi, echipa lui Brain se apropia.

Poliţistul își revenise, ordonă formarea unui lanţ care să oprească înaintarea grupului compact, de bună seamă că văzuseră cele întîmplate și trebuiau evitate noi ciocniri. Apoi făcuse un semn semnificativ spre alţi doi poliţişti, unul pregătise cătușele, celălalt se apropia cu arma întinsă. Din grupul lui Brain s-au ridicat murmure de protest, transformate repede în strigăte de indignare.

Olaf părea dezlănţuit, îl zărise şi el pe Brain, era mîndru că poate face un lucru bun pentru el. Smulse arma întinsă spre el și carabina s-a frînt cu un trosnet sec pe coapsa lui. Cătușele le-a aruncat în mare, treaba cea mai ușoară, fiindcă polițistul venea cu ele întinse, parcă oferindu-i lui Olaf un dar. Lanţul de poliţişti a fost rupt, în învălmăşeala creată Brain l-a găsit pe Olaf şi trăgîndu-l de mînă l-a scos de acolo. „Ştiu că ai făcut-o pentru noi, a ieşit însă lată, va trebui să părăsești oraşul, deocamdată hai acasă să-ţi pregătesc cele necesare".

Îl chema Olaf, oamenii din port i-au spus la început Campionul, după cele întîmplate au hotărît să-i schimbe porecla, Luptătorul suna mai frumos. Unul din poliţiştii care intrase în barul unde a fost adus Olaf de către un funcţionar exasperat atunci, de mult, a spus camaradului său : „de acum putem să ne interesăm de el. Mai mult chiar, îl vom căuta oriunde se va duce. E omul nostru !"

Brain l-a dus pe străzi lăturalnice, a trebuit să-l tragă cu toată puterea lui pe nedumeritul Olaf. A bătut la uşa unui prieten, i l-a încredinţat şi a alergat la gazda acestuia. „O să-ţi povestesc mai tîrziu ce s-a întîmplat. El e bine", o liniştise pe bătrînă, „dacă îl caută de la poliţie, nu ştii nimic despre el, nu dai nici o declaraţie. Să ai încredere în ce-ţi spun, e un suflet mare !" a mai spus, şi ea : „am ştiut asta de la început". Brain i-a luat lucrurile şi în aceeaşi noapte l-a expediat pe Olaf, cu un tren de marfă, spre unul din marile oraşe ale coastei de Est. În buzunar i-a strecurat banii cuveniţi pentru munca din port, se va descurca cu banii depuşi, la bancă înregistrase şi numele său. A mai adăugat o scrisoare către un cunoscut prin care îi cerea aceluia să-l ajute pe Olaf.

Înainte de pornirea trenului a mai avut vreme să-i spună doar,“ ai grijă de tine, prietene !“.

Şi Olaf era încă nedumerit de graba în care se desfăşuraseră toate, părîndu-i rău că părăseşte un prieten şi bucurîndu-se în acelaşi timp, fără să poată spune pentru ce anume, poate pentru simplul motiv că pleca.

„Era vremea să plec“, murmura el, „nu ştiu bine unde doresc să ajung, nu ştiu încă“...

Sosise în portul acela din Sud printr-o întîmplare ciudată, dobîndise un nume şi prietenia unor oameni.

Aşadar îl chema Olaf şi începuse o călătorie...

IV. A doua povestire din oglindă

Şiretlicul lui Leif a dat roade, în multe aşezări ale coastei erau bine primiţi la vederea celor trei corăbii care vesteau o însemnată victorie, şi celelalte drakkare soseau aduse de vînt cînd nimeni nu se aştepta şi adevărate furtuni se dezlănţuiau după aceea. Pînă să vină războinicii, era tîrziu. Normanzii sfîrşeau „secerişul“ după legile lor şi Leif părea tot mai închis în el.

Oamenii de pe drakkarul său erau mai mult decît mulţumiţi, adunaseră lucruri de preţ după cum au vroit, unii vorbeau despre întoarcerea acasă şi se gîndeau la ospăţul ce li se cuvenea după asemenea isprăvi. Puţin le păsa că Leif se poartă ciudat, cînd se dădeau lupte era în primele rînduri şi căuta întotdeauna oamenii de seamă de la vrăjmaşi, ştiau şi cîtă greutate avea cuvîntul său la sfatul căpeteniilor, pe ţărm, cînd se strîngeau toţi laolaltă aveau de ce să-şi laude căpetenia şi astfel se lăudau şi pe ei, ciudăţenia lui Leif apărea numai după lupte, cînd începea jaful şi apoi, cînd nu vroia să fie de faţă la împărţirea prăzii. Rolf lua partea ce-i revenea lui Leif şi o ducea pe drakkar ; cîteodată nici nu-i spunea despre ea, de altfel tînărul nu întreba nimic. Stătea sprijinit de catarg şi privea pojarul iscat de ei, ultimele flăcări îi luminau în roşu ochii şi faţa.

Drumul spre Irlanda se vădea fără rost, erau încărcate ochi şi corăbiile luate ca pradă în larg, căpeteniile au hotărît să pornească spre casă şi Kolbjörn a întărit prin poruncă hotărîrea lor. Acum era timpul să se ferească și mai mult de primejdiile mării și cele prilejuite de rătăcitorii regi ai mărilor care nu avuseseră norocul lor. Ceea ce trebuia lămurit rămînea drumul peste ape, cel mai scurt și cel mai lesnicios atunci cînd te întorci cu drakkarele gemînd sub povara din pîntecele lor. Nu era timp pentru odihnă și pentru ospăţ, acasă aveau să le împlinească pe toate cu vîrf şi îndesat, spunea Kolbjörn, căpeteniile să-și îndemne oamenii la vîsle şi pînzele vor fi ridicate la vînt bun, fiecare corabie să aducă o jertfă înainte de plecare, întru îmbunarea lui Aegir. Căpetenia corăbiei ce li se alipise la coasta frizonă s-a gîndit că jertfa ar putea fi pe măsura prăzii, aveau destui prinși pe corăbiile mari. Leif s-a împotrivit, cine o să vîslească ?, întreba el, și apoi aceia erau oameni care s-au apărat cu bărbăţie, nu le puteau hărăzi soarta asta. „Îi vom vinde după ce vom ajunge acasă, crezi că robia e mai de mîndrie decît moartea ?" îl întrebase Kolbjörn, „dar cele rostite înainte sînt cu socoteală, avem nevoie de ei la vîslit", încheie, şi sfatul se apropia de sfîrșit, cînd Leif făcuse semn că vrea să vorbească iarăși. Cerea unul din prinși, îl vroia pe drakkarul său, pe drumul întoarcerii îi va învăţa graiul său. Kolbjörn găsi dreaptă dorinţa lui, unei căpetenii îi era de folos să cunoască vorba mai multor neamuri, așa că Leif se întoarse cu unul din prinşii în larg, un tînăr ales de el, şi cînd oamenii lui începură să murmure îi întrebă dacă nu cumva i s-a făcut vreunuia poftă să mai zăbovească pe ţărmul străin şi să-și încerce tăișul armelor în spada şi scutul său. Cu asta murmurele au încetat pe dată, desigur, nimeni nu cuteza să-l înfrunte pe Leif. Acesta ceruse să fie umplut fără zgîrcenie un corn de os şi îl cinsti pe prins cu vin din cel adus după prima luptă. Lui Rolf îi spuse să se ocupe de jertfirea ţapului şi să pregătească oamenii pentru plecarea în larg, spre casă. Nimeni să nu bea mai mult de un corn din vinul cel ales, atît era îndeajuns pentru sporirea puterilor. Apoi să aştepte semnul dat de Kolbjörn.

Inţelesese că tînărul adus de el e de neam ales, înrudit, poate chiar fiul căpeteniei războinicilor de pe corăbiile mari. Străinul pierduse din teama şi sfiala de pînă atunci, era vădit că nu-i doreşte nimeni răul, ba chiar era ocrotit de căpetenia cea tînără care împărţea porunci cu glas aspru. Captivul începu să vorbească în graiul său, Leif îl îndemna mereu privind mai cu seamă mişcările mîinilor care însoţeau vorbele, cînd pricepea cîte ceva se bucura şi îi cerea să continue.

In curînd s-a auzit şi semnalul dat de căpetenia cea mare, porneau în larg cu toate că vremea se înăsprea, veşti de furtună pluteau pe ape. Prin negura cernută din înalt cu greu îşi păstrau alcătuirea de stol, un vînt puternic li se împotrivea, curenţi tari îi împingeau înapoi spre coastă, strădania vîslaşilor, crescută, părea zadarnică.

— Ne împinge înapoi, strigă primul vîslaş.

— Nu mai părăsim ţărmul ăsta păcătos, strigă altul.

— Vinovat este străinul, el ne strică norocul.

— Să scăpăm de el !

— Leif, aruncă-l în mare, poate valurile se potolesc.

Toţi vîslaşii strigau printre icneli şi gîfîituri, „dă-l mării, ne frîngem spinările şi mîinile sînt carne vie..., nu putem înfrunta furtuna..., dă-l mării, dă-l mării !"

Leif căuta din ochi drakkarul lui Kolbjörn, faţa lui părea tăiată în piatră, o mînă se încleştase de catarg căutînd sprijin, cealaltă o ţinea pe straja spadei, nu auzea decît marea, prin vuietul ei răzbăteau rar strigătele vîslașilor, „spune-le muierilor astea să tacă“, ridicase glasul către Rolf, singurul care tăcea și cerceta îngrijorat întinderile apelor zbuciumate. Auzise porunca și fără veste începu un cîntec de luptă. În alte împrejurări oamenii rîdeau de glasul său, acum cîntecul îi pătrundea și chiar vocea cîntărețului se schimbase, era tocmai ce trebuia ca să se acopere murmure și strigăte de împotrivire și huiet de vînt. Nu cînta, îndemna la luptă. L-a urmat un om, i s-a mai alăturat un vîslaș, apoi toți, pînă și Leif, cîntau împreună, vîslașii strîngeau cu noi puteri vîslele, ceilalți au apucat mînerele armelor, drakkarul zbura ca o nălucă, cînta și el din fiecare fibră a lemnului.

Apoi cîntecul s-a curmat deodată, la fel cum începuse, corabia cu dragonul rînjindu-și colții însîngerați, cu fălcile larg desfăcute ca pentru a înghiți negura, corabia, deci, zbura cu adevărat, numai că valurile o purtau spre țărmul stîncos și acesta creștea imens în ochii dragonului, și ai vîslașilor, și ai tînărului prins. Leif încă mai căuta drakkarele risipite aiurea de furtună.

Din apă au început să răsară vîrfuri negre de stîncă, furtuna îi purtase mai sus de locul de unde au plecat și acum îi azvîrlea spre un țărm neprimitor, stîncile din jur creșteau, Rolf și Leif urlau la vîslași, unii trebuiau să proptească vîslele în stîncile acelea, ca să ferească latura corăbiei, alții vîsleau cu furie schimbînd calea, se învîrteau în cazanul cu ape în clocot unde intraseră, nu zăreau nici căpetenia nici cîrmaciul un loc de pătrundere la adăpost. Pe lîngă zgomotele furtunii se auzeau și scrîșniturile făcute de frecarea lemnului pe piatră, acestea deveneau tot mai dese, cu toată îndemînarea lui Rolf, corabia își pierduse siguranța, dragonul se legăna puternic, ca beat, hohotind prosteşte în neputinţa lui de a se ţine drept şi semeţ.

S-a auzit un scrîșnet mai puternic decît toate, plutirea spre zidul amenințător a încetat, oamenii s-au prăbușit pe punte amestecaţi de-a valma, Leif a fost nevoit să îmbrăţişeze catargul, acesta s-a frînt la mijlocul lui şi Leif a continuat să ţină în braţe un trunchi din pădurile copilăriei, retezat de trăsnet. Şi nu s-a mai întîmplat nimic altceva, corabia a rămas înțepenită între doi colți de stîncă, dragonul privea spre cerul neguros iar partea din spate era măturată de valuri, ascunsă aproape de ele.

— Fiecare să aștepte în locul unde se află, Rolf, cheamă oamenii pe nume şi fă numărătoarea lor, strigă Leif.

Oamenii se ridicau anevoie în picioare şi rămînînd în locul acela răspundeau strigării lui Rolf. În timpul acesta Leif înainta cu băgare de seamă spre locul dragonului, apoi se întoarse pînă la partea unde valurile își făceau de cap, încercase să se dumirească privind peste laturile drakkarului cum se înțepeniseră între stînci și ce soartă îi așteaptă. Îl chemase iarăși pe Rolf, s-a încins zdravăn cu o funie peste mijloc, „eu o să cobor, mă lași încet și cînd te strig trage tare, la nevoie iei încă doi oameni, dar e bine ca ei să stea neclintiţi, nu ştim încă ce e sub noi, pe ce stăm şi nu vreau ca prin mişcări necugetate să răstoarne drakkarul“, i-a spus şi : „au ieşit toţi la numărătoare ?“. Rolf încuviinţă înclinînd capul, adăugă apoi în timp ce Leif se slobozea atîrnat de capătul funiei, „e şi prinsul întreg şi nevătămat“, „asta s-ar putea să ne aducă folos“, auzi glasul lui Leif de undeva de jos şi din afara corabiei, iată numai la aşa ceva nu se gîndise el niciodată, că fără să fie legaţi de ţărm va vorbi cu un om coborît de pe punte deasupra apelor şi că acel cineva ar putea să fie chiar tînăra lor căpetenie, fiul lui Kolbjörn, cel pe care avea însărcinarea să-l păzească pas cu pas, asupra căruia ar fi vegheat și fără cererea Selei. În mîini simțea greutatea celui coborît, asta îi dădea siguranță. Un val de sudoare rece îl năpădi cînd greutatea a pierit ; funia groasă stătea moale în mîinile lui aspre, învățate să mînuiască o secure sau cîrma corăbiei și arar să mîngîie cosițele unei femei, ce frumoase au fost în tinerețe cosițele femeii lui, păcat că nu plămădiseră din dragostea lor un fecior cum era Leif, se rupse din gîndurile lui, mormăind, „bătrîn neghiob, trebuia să cobori tu“, funia zăcea la fel de moale și fără viață în palmele lui mari, bătucite de truda anilor.

— Hei, se auzi de undeva departe o voce cunoscută, e vremea să vin sus !

Rolf simțea din nou greutatea trupului tînăr, trăgea cu toată puterea să-l aducă mai repede sus, mîinile lui ascultau de bucuria ce-i năpădise întreaga ființă, iată coiful lui Leif, umerii, brațele lui sprijinindu-se între scuturi.

— Mai ușor, ce te-a apucat, vrei să mă sufoci sau să mă spînzuri de drakkar ? spuse Leif, apoi văzu fața bătrînului și nu mai zise nimic, sări ușor pe punte, îl strînse la piept pe bătrînul vlăguit de puteri.

Pe urmă Leif spuse cu glas liniștit :

— Norocul ne-a ajutat totuși. Stăm bine înțepeniți între două stînci, de parcă am fi închegat corabia pe ele. Spărtura din față ne-ar fi trimis la fundul apei, așa, stîncile astea ne-au scăpat.

Nu puteau face altceva decît să aștepte terminarea furtunii, risipirea negurii. Oamenii se puteau mișca în voie pe puntea înclinată, vorbeau între ei cu voce joasă, temîndu-se să nu supere vreun duh al apei care sălășuia în locul acela străin.

Cînd furtuna s-a domolit au mai zăbovit privind spre larg, poate drakkarul lui Kolbjörn îi căuta. Au înnoptat căzînd unii într-un somn de plumb, alţii dormind iepureşte, gata să sară în picioare la prima chemare.

In zori largul se vedea la fel de pustiu. Leif socoti că este dator să le spună oamenilor ce le rămînea de făcut. Chiar dacă ar putea coborî drakkarul de pe stîncile unde erau cocoţaţi, nu făceau nici o ispravă, spărtura din faţă era mare, catargul frînt, lămuri el. Pînza purpurie nu mai era bună decît pentru învelit, noaptea, ca să-i ferească pe somnoroşi de răceala ei. Aveau o singură cale de urmat ; să coboare la ţărm, apa nu e adîncă, la nevoie vor înota pînă acolo. Urmau să caute, înaintînd în susul coastei, aşezări normande. Fiecare să-şi ia armele şi podoabele dobîndite pînă acum, erau destule să cumpere o corabie nouă sau, după împrejurări, se vor întoarce cu lucruri trebuincioase în tocmirea stricăciunilor suferite de drakkarul lor. In privinţa asta pot fi liniştiţi, apele nu-l vor clinti din locul unde s-a oprit. Prinsul le va fi de mare folos pe ţărm, a avut dreptate să-l ia cu ei, îi va ajuta să ceară ajutor la alte aşezări decît cele normande, nu ştiau unde se află şi dacă le vor găsi, aşa că şi ajutorul străinilor e bun cînd eşti în nevoie.

Oamenii ascultau cuvintele căpeteniei, de felul cum judeca lucrurile el era legată soarta lor, celelalte drakkare au ajuns departe, dacă au ajuns undeva.

„Mai este ceva“, îi opri Leif pe cei nerăbdători să-şi aleagă lucrurile, „nu foloseşte nimeni spada, securea şi lancea decît dacă sîntem în mare primejdie“. Le-a mai spus că cine nu vrea să asculte e liber să rămînă cocoţat pe stînci şi să aştepte să i se lungească barba pînă îl vor trage peştii de ea. După pregătirea lucrurilor, cîţiva oameni vor împovăra cu sarcina lor spinarea prietenilor, ei urmînd să care merinde şi butoiaşele cu băutură. Înainte de a se arunca în valuri, vor termina butoiul cu bere adus de acasă şi de nu-l vor putea dovedi, ce rămîne va fi deşertat în mare.

Acum oamenii rîdeau de-a binelea ; iată, posomorîtul Leif se arăta meşter la vorbe şi faptă. O căpetenie mai bună nu se afla între ei. Leif întrecuse ca isteţime şi bărbăţie în luptă pe multe dintre căpeteniile aflate la mai multe rînduri de „seceriş“.

Cînd răgazul lăsat oamenilor se sfîrşise, însuşi Leif cercetă pe fiecare. Lucrurile de prisos nu avea rost să le îndoaie umerii, erau în siguranţă destulă şi părăsite pe drakkar, nu credea să fie zărit de pe ţărm şi să încerce străinii să-l jefuiască. Berea s-a sfîrşit, în treaba asta n-a mai fost nevoie de îndemnul lui Leif „v-aţi udat destul pe dinăuntru, să văd cum o să arătaţi pe ţărm, uzi din creştet pînă în tălpi, apă de mare avem destulă pînă acolo“. le-a spus şi în ordinea hotărîtă de el au început să părăsească drakkarul.

Intîi Leif, Rolf şi prinsul au coborît pe stîncile alunecoase, şi dintre ei Leif s-a slobozit în apa rece care nu-i trecea de subsuori. Păşea cu atenţie, pipăind cu piciorul locul unde avea să calce, ţinea braţele ridicate ferind povara ţinută în ele, după ce a înaintat o bucată bună a strigat peste umăr : „să pornească şi ceilalţi, Rolf rămîi ultimul“.

Coiful argintiu se depărta, apa începuse să scadă în adîncime ; fiindcă acel coif lucea mult deasupra valurilor uşoare şi mici, au prins curaj cei care îl urmau, singura greutate fiind pietrele ascuţite, tăioase, ca lama securii, ale fundului de mare, sau dimpotrivă, netede şi alunecoase.

Leif a găsit un loc mai lesnicios la urcat şi cînd sub talpă a simţit culcuş moale de iarbă s-a oprit, rămînînd drept, în picioare, semn pentru oamenii lui care se bălăceau încă în apă. Ultimul sosit, Rolf, fu întîmpinat cu urale ; pe umeri căra un butoiaş : „am socotit că veţi avea nevoie să vă încălziţi şi înainte şi după ce veţi trece apa", spuse Leif, „şi cu asta ajunge, cine ştie cînd vom simţi din nou căldura aceasta bună".

Țărmul gol, sălbatic, era potrivit pentru o înnoptare, au căutat un loc ferit de vînt și au aprins focul ca să-şi zvînte veșmintele murate, Leif a trimis cercetași să vadă ce e în preajma lor, a orînduit străjile, pregătindu-şi apoi culcuş de noapte între Rolf și prinsul pe care nu-l scăpa din ochi, urmărindu-i fiecare mişcare. „Eu m-am îngrijit de soarta ta", îi spuse Leif, „să te văd pe tine ce o să faci, sîntem pe ţinuturile tale, de fapt degeaba îţi vorbesc, nu mă înţelegi, poate că ar trebui să te leg ca să nu fugi". Alungă acest ultim gînd și se apropie de foc. Căldura îl moleșea, dar îi alina junghiurile din umărul stîng.

Cei cincizeci de oameni şi încă unul (acesta era prinsul) s-au strîns şi ei roată în jurul focului ; doar străjile vegheau pentru liniștea lor, învelite în haine de blană, purtate pînă la ţărm deasupra capetelor, ferite deci de udătură şi ferind la rîndul lor bunuri de preţ, căci în ele înveliseră ceea ce se putea lua de pe corabie.

Leif n-a lipit o pleoapă una de alta, se gîndea la Kolbjörn, căpetenia şi tatăl său, se gîndea mai ales cum ar fi făcut acela dacă s-ar fi aflat acolo. Îl auzea şi pe Rolf învîrtindu-se în culcuşul său, alţii sforăiau sau gemeau în somn, tînărul prins dormea lin, răsuflînd uşor, „doarme pe pămîntul lui", şopti Leif şi imediat se căi, Rolf, săltat în capul oaselor, îl întrebă ce a spus. „Nimic n-am spus sau oi fi vorbit prin somn, culcă-te", se grăbi să-l liniştească.

Dimineaţa vîntul sufla tot înspre larg, nici pomeneală să se poată întoarce ai lor, trebuiau să pornească de-a lungul ţărmului.

Leif îl apucă de braț pe prins și îl trase la un loc unde nu-i vedeau oamenii ; se oprise în fața lui și îi vorbi privindu-l în ochi :

— Incearcă să mă înțelegi, știi unde ne aflăm ?

Roti larg mîna arătînd zările, apoi arătă spre pieptul său și spre locul unde rămăseseră oamenii.

— Noi încotro să pornim ? nu putem prinde rădăcini aici.

Celălalt tînăr avu un licăr de înțelegere în priviri și arătă cu mîna spre miazăzi.

— Ești sigur că e bine ? Ce găsim acolo, noi vroiam să pornim în susul țărmului, a spus Olaf, arătînd cu mîna la rîndul său. Prinsul scutură cu tărie din cap.

— De ce m-ai minți ? Sîntem de aceeași vîrstă și tu ești acum un om liber, mă înțelegi ?

Işi desprinse de la cingătoare cuțitul și i-l întinse.

— Acum înțelegi ? întrebă Leif.

Auzi răspunsul fără să înțeleagă bolboroseala ce părea urechilor lui fără noimă, văzu cum străinul scoate cuțitul din teacă și îi cercetează ascuțișul, aștepta răbdător, în sfîrșit cuțitul intrase în teaca lui și fusese agățat la cingătoarea tînărului, ai cărui ochi luceau acum și de bucurie. Prinse să arate cu amîndouă mîinile spre miazăzi.

— Cred că nu vrei să ne înșeli, de altfel ai plăti scump o înșelăciune, eu ți-am dat libertatea, un cuțit și prietenia mea. Toate la un loc cîntăresc tare mult.

Apoi s-a întors în tabăra așezată pentru noapte, „plecăm spre miazăzi“, spuse Leif oamenilor, „și știu bine de ce facem asta“.

La ceasul cînd soarele își bătea drept razele în coifurile războinicilor, din spatele unei coline răsună dangăt de clopot. Leif făcu semn de oprire și urcă pe colină, urmat doar de tînărul căruia nu-i mai putea spune „cel prins“.

De sus se zărea o mănăstire împrejmuită cu ziduri groase, din clopotniţă zvonul clopotului se revărsa în valea liniştită.

„E mai mare decît cele văzute de mine pînă acum, de ce ne-o fi îndrumat încoace, e limpede că n-ar dori să jefuim“ se întreba Leif. Îl chemă pe Rolf și-i spuse să ţină oamenii ascunși, gata să sară în ajutor la sunetul de corn sau dacă întîrzierea lui i se va părea prea lungă. Spre mănăstire va porni însoţit de cel care-i putea înlesni înţelegerea lucrurilor.

Porniră deci, la porţile mănăstirii tînărul saxon strigă la paznici ceva pe limba lor, scîrţîind şi gemînd porţile s-au dat în lături, „iată o cale ușoară de pătruns dincolo de ziduri“, își spuse Leif, și cei doi au fost călăuziţi spre un loc verde şi liniştit, înfloriseră acolo minunate flori, mireasma lor îl ameţea pe Leif şi liniştea aceea ciudată i se prelingea în suflet, clopotul amuţise, numai liniște și miresme tari. I s-a arătat un jilţ larg, cioplit în piatră, piatra adunase în ea căldura soarelui, „de cînd sînt aici ?, poate că mi se fac vrăji“, se gîndi Leif cînd, pe o potecă străjuită de tufe încărcate cu flori albe, apăru, înaintînd spre ei cu paşi mărunţi, un om cu haină lungă, neagră, încins peste mijloc cu un brîu ce arăta a fi alcătuit din funie simplă ; haina neagră flutura din poalele lungi, o uriaşă pasăre neagră părea că se apropie, faldurile fluturînde atingeau în trecere florile albe care se scuturau, ninsori albe se stîrneau în pacea și liniștea care domnea în grădină. De aproape, înfăţişarea de pasăre părea și mai potrivită, nasul ascuţit ca un clonţ cobora dintre ochii mici şi rotunzi, cercetători.

Tînărul sări în picioare, rămînînd în respectuoasă așteptare, apoi sărută mîna uscăţivă ce i s-a întins și braţele ieşind ca niște cioturi din mînecile uriașe l-au adunat la piept. Leif se ridicase şi el, cu mişcări încete, socotite, rămînînd drept, cu o mînă lipită de garda spadei şi o alta înfiptă în cingătoare, pasărea neagră încă nu-l băga în seamă, aşa se părea, Leif simţise totuşi sfredelirea unor priviri aruncate de ochii acelui popă care acum asculta o lungă povestire a tînărului. Căpetenia drakkarului rămas pe colţii de stîncă mai văzuse asemenea oameni. Fie cu prilejul năvălirilor, fie chiar în patria lui ; apăruseră în ultimii ani asemenea oameni îmbrăcaţi în haine negre, fără podoabe, purtînd cu ei însemnul credinţei lor şi dorinţa de a cîştiga cît mai mulţi adepţi. Numai că treaba asta era grea, nimeni nu vedea de ce ar schimba vechii zei cu un altul nou, rătăcirile acelor păsări negre deci se vădeau fără prea mare cîştig şi unii nimeriseră pe pămînturile unor jarli*, cărora puţin le păsa de vorbele semănate în vînt ; i-au prins şi i-au vîndut la tîrgurile de sclavi, era mai de cuviinţă să-ţi cîştigi prînzul muncind decît vorbind într-una şi tulburînd minţile muierilor, mai slabe şi mai îngăduitoare.

De la o vreme băgă de seamă că cei doi vorbeau despre el, era îndeajuns, ridică mîna să-i oprească. Ochii păsării de pradă s-au aţintit atunci asupra lui, fără şovăire şi alunecări furişe, auzi şi o voce care numai a celui ce stîrnise ninsoarea florilor putea fi, uimirea lui Leif era fără măsură şi cu greu reuşi să nu şi-o dezvăluie, i se vorbea în graiul de acasă.

— Am auzit totul, Leif. Am înţeles şi faptul că ai intrat aici ca oaspe, vei fi primit cum se primesc oaspeţii de seamă, mai ales că în curînd vor sosi şi alţii.

Vorbirea omului în negru nu era fără cusur, dar nu era greu să-l urmărească ; auzind ultimele cuvinte Leif coborî mîna ridicată înainte pentru curmarea sfatului din fața sa și prinse puternic mînerul spadei, privind în jur.

---

* căpetenii ale vikingilor.

— Gregory mi-a povestit cu amănunțime despre tine și oamenii tăi care așteaptă dincolo de ziduri.

— Pot să-i chem acum, am destui luptători ca să vă nimicesc, iar tînărul ăsta cred că vorbește prea multe, răspunse Leif mînios și mîna stîngă începu să caute cornul pentru a-i da semn lui Rolf. O mînă uscată, gheară de pasăre, îl cuprinse de încheietura pumnului și un rîs subțire, chicotit, îi răsună în urechi.

— Nu te pripi, Leif, nu poți face asta. Se îndreaptă spre noi suita unui duce, stăpînul acestor pămînturi. Are războinici mai numeroși decît ai tu, zidurile noastre sînt groase și e greu de străpuns poarta pe care ai intrat. Chiar de ați reuși, vă vor prinde repede.

Rîsul i se domolise și glasul se încălzise puțin. Continuă :

— Nici nu aveți unde fugi. Corabia voastră a pierit, oamenii sînt vlăguiți de încercări și chinuiți de îndoieli. Nu poți, deci...

— Atunci spune ce dorești de la mine, de la noi, îi reteză Leif cuvîntarea.

— Iarăși te pripești ! Gregory mi-a spus că ești o căpetenie iscusită, te-a văzut luptînd și luînd hotărîri înțelepte. Ai ucis în luptă cinstită pe unchiul său, care îl scosese pe mare, în schimb, lui i-ai salvat viața. Soarta îi era primejduită pe altă corabie. El spune că sînteți prieteni, deși încă nu vă puteți înțelege prin vorbă. Eu am fost pe meleagurile voastre și o să mai merg, vom duce cuvîntul Domnului. Cu ocrotirea lui...

— Asta-i zeul vostru, cum vă ocrotește lăcașurile cînd năvălim noi ? Înseamnă că are puteri slabe.

Un zîmbet de îngăduință lumină ochii rotunzi.

— O să avem timp să mai vorbim despre asta. Timpul se scurge prea repede și stăpînul și binefăcătorul acestor pămînturi sosește. Te voi înfățișa cînd va voi el să te vădă. Caută războinici și se va bucura dacă intrați în slujba lui. Eu și Gregory îi vom spune ce trebuie. N-aveți de ales.

— Să mă sfătuiesc cu oamenii, spuse Leif.

— E drept așa, vă faceți tabăra unde sînt ei acum. Gregory te va însoți și eu voi trimite merinde proaspete, vin și alte lucruri de trebuință. La ceasul potrivit te voi chema. Acum vă conduc.

Porniră toți trei, în urma lor florile își ningeau albele petale, pasărea neagră avea un zîmbet de mulțumire pe față, Leif era îngîndurat, Gregory pășea cu inima ușoară, întîlnirea a decurs mai bine decît se așteptase. Trecînd prin fața bisericii, popa cel negru și Gregory făcură gesturi largi cu mîna dreaptă, ținînd trei degete alipite. Leif cercetă curios clădirea și privirea i se opri pe semnele de piatră așezate deasupra intrării.

— Ce spun semnele acelea, îl întrebă el pe preotul căruia îi dispăruse zîmbetul, înțeleg doar runele, astea sînt în limba voastră ?

— Nu sînt în limba noastră, e o limbă ce o folosim la slujbele din sfîntul lăcaș, ocoli răspunsul acela și își îndreptă privirile în altă parte. Îți plac florile noastre și pacea pogorîtă peste ele ? întrebă la rîndul său.

Leif se oprise, depărtase picioarele, căutînd un sprijin de nădejde în prundișul de sub tălpi, la fel ca în puntea drakkarului, răsturnase capul pe spate privind în sus, „nu mi-ai răspuns“, a spus și trăgînd spada desena în aer, cu vîrful lamei de oțel, conturul fiecărui semn de piatră, „nu mi-ai răspuns și vreau să știu asta acum“, se încăpățîna el.

Gregory îl bătu ușurel pe spate, privirile păsării de pradă alunecau pe lîngă el, „lasă-l“, a spus, „o să-i citesc“. Oțelul scînteia în soare tăind litere în aerul cald, literele gravate acolo sus, litere reci, întunecate, moarte, rămase în umbră.

— *A furor normannorum libera nos, Domine !* răsună vocea aproape cîntată a monahului, sînt cuvinte dintr-o rugăciune.

Leif continua să-l privească întrebător, scînteierea oțelului sporea, vîrful ascuțit nu se mai mișca, aștepta clipa străpungerii.

— Și mîntuiește-ne pe noi de mînia normanzilor, Doamne ! șopti abia suflînd vocea care înainte cînta.

Acum era rîndul lui Leif să rîdă, și rîdea slobod, uitînd unde și în ce împrejurări se află, tulburînd pacea locului.

— Așadar e vorba de zeul vostru. Și de teama voastră față de noi. Ați scris-o pe ziduri teama, ca să vadă și el. Ți-am mai spus, nu poate să vă ocrotească, e slab cînd furia bărbaților de la noi se dezlănțuie ca furtuna mării.

Spada și-a reluat locul în teacă, rîsul lui s-a potolit, „mergem !“, a spus și a plecat primul. Monahul îl urmă ținînd capul plecat, Gregory rămas să mai privească își luă seama și alergă după ei, nedumerit.

În poartă Leif se adresă monahului :

— Nu știu ce rang porți aici, mă încred în tine și va fi așa precum am vorbit. Aștept oamenii cu merindele și chemarea ta să mă întîlnesc cu stăpînul vostru. Nu ne vom mișca pînă atunci, dar ține seamă de cele spuse în litere de piatră !

Gregory se ținea greu de el, îl auzea vorbind singur, și singur părea căpetenia cu coif argintiu și plete lungi, aurii, chiar și între războinicii lui ieșiți în cale, să-l întîmpine, îngrijați de lunga ședere dincolo de ziduri.

Leif cercetă valea unde trebuiau să aștepte, puține vorbe schimbă cu Rolf și toate pe ton de poruncă, împărți oamenii în mai multe cete, arcașii ocupau deschiderea spre mănăstire, ascunși în tufele dese, în preajma lor au fost aprinse focuri mici, abia mocnind, la nevoie dădeau foc vîrfurilor de săgeată, în spatele lor stătea o ceată cu lăncile la îndemînă, un pîlc a fost trimis pe culmea lină din dreapta, un altul pe înălțimea din stînga, pădurea era rară acolo, dar oamenii se topiseră parcă în grosimea trunchiurilor, dacă va avea loc o luptă, vrăjmașii vor fi uluiți văzînd pădurea aceea pornind spre ei, prăvălindu-se în valea îngustă, străji vegheau în spate pentru a da semn la primejdia învăluirii taberei, Leif era peste tot și mișcarea asta îi făcea bine. Dacă ar fi așteptat zăcînd în iarba aspră, o mulțime de gînduri l-ar fi năpădit, așa avea de luptat doar cu începuturi de gînduri și cioburi de imagini îi jucau în fața ochilor: furtuna, coborîrea pe țărmul străin, pacea din locul unde se ningeau florile albe, lăcașul lor de închinăciune, vorbele săpate în piatră ; la urma urmei cu ce erau ei mai buni ? rîsese atunci la auzul celor spuse șoptit de omul-pasăre-neagră, și dînșii au jertfit țapi și ofrande bogate s-au adus pentru izbîndirea unui drum spre casă, iată unde au ajuns, nu, nu era vreme de gîndit la puterea zeilor, ai lor sau ai altora, norocul era lucrul cel mai bun din toate și brațul lor trebuia să-l facă să vină înapoi, brațul mînuind arcul, și lancea, și spada, izbind cu securea și apărînd cu scutul și limpezimea de minte, „dacă n-ar fi soarele ăsta care mă orbește aș gîndi mai limpede“, a mormăit, și atunci și-a dat seama că Gregory îl urmase peste tot și că mormăielile lui îl mirau și poate îl speriau.

— Să vedem în ce ne-ai băgat, îi spuse, ce te holbezi așa la mine ?, ne pomeniți numele și în rugăciuni, ar trebui să ne cunoașteți mai bine. Iată, acum ne vedeți cum arătăm şi vom fi şi mai frumoşi dacă o să ne batem cu războinicii voştri.

Dinspre mănăstire soseau trei oameni fluturîndu-şi hainele lungi şi negre, „lăsaţi-i să treacă pînă la mine şi nu vă arătaţi din locurile unde sînteţi ascunşi", strigă Leif, „deşi se pare că neghiobul ăsta a spus cîţi sîntem", mormăi din nou pentru sine şi imediat se mustră, o lumină străbătuse prin încîlceala începuturilor de gînduri, omul-pasăre-neagră îi tot dăduse cu pierderea corăbiei, deci tînărul nu i-a spus totul, drakkarul putea fi dres odată, locul unde se izbise de stînci era bine ascuns, le-a lăsat deci o putinţă de întoarcere, îi zîmbi lui Gregory din senin şi ieşi în întîmpinarea trimişilor, să-i cerceteze. Primele promisiuni fuseseră împlinite, popii negri sau ce erau osteniseră sub greutatea unor coşuri uriaşe, gîfîiau, se uitau speriaţi în jurul lor, şi-au pus povara jos şi au plecat ca mînaţi de vînt.

Leif a cîntărit din priviri cele aflate în coşuri, a făcut semn spre Gregory, „crezi că ne înşală?, dacă au pus ceva în mîncare şi băutură, îi cunoşti mai bine ca mine, gustă dacă sînt trimise cu gînd curat" şi îl îmbie prin gesturi să înceapă primul. Gregory a înţeles şi a zîmbit clătinînd dojenitor capul, s-a apropiat şi a gustat din merindele aduse, a desfăcut un clondir, trăgînd o duşcă zdravănă. „Trebuia să te folosesc pe tine", mormăi Leif şi îi zîmbi din nou. Rolf fu însărcinat cu împărţirea merindelor la oamenii răspîndiţi în vale, băutura va fi gustată mai tîrziu, a spus căpetenia ; atunci văzduhul s-a umplut de larmă, trîmbiţe răsunau puternic, tropăit de cai şi zăngănit de arme venea dinspre mănăstire, pe porţile larg deschise intra alaiul nobilului, „n-a minţit omul-pasăre-neagră, sînt mai mulţi decît noi, au cai buni şi arme din belşug", a spus Leif. Chemă la iuţeală cîţiva arcaşi, în faţa tufelor unde erau ascunşi ei vor săpa cu vîrfuri de lance, cu securi şi cu mîinile lor dacă nu găsesc ceva mai folositor, nişte gropi, sub crengile ce le vor acoperi trebuiau înfipte ţepuşe ascuţite.

Oamenii lucrau încă la gropi cînd pe poarta mănăstirii ieşi, îndreptîndu-se spre ei, monahul care le ştia graiul. Leif numi cinci bărbaţi vrednici şi îi ieşi în întîmpinare, treburile taberei urmau să fie conduse de cel mai vîrstnic dintre rămaşi, pe Rolf îl socoti necesar la cele ce urmau. S-au întîlnit la jumătatea drumului, „nobilul stăpîn al ţinutului pe care călcaţi doreşte să i te înfăţişezi", spuse monahul, „acum e la ospăţ, în sala aceea se intră fără arme".

— Eu doresc să vorbesc cu el, de aceea vin şi află că oamenii ca noi nu desprind săbiile în nici o împrejurare. Voi fi însoţit de ei şi la intrare lăsăm lăncile şi securile, dar spune-i că de spade nu ne despărţim şi că nădăjduiesc să nu fie nevoie să ajungem pînă acolo încît să le scoatem din teacă, a zis Leif.

Curtea pustie pe care o văzuse prima oară era plină acum de oameni înarmaţi, privirile lor curioase îi cercetau ; au pătruns apoi într-o altă curte, mai liniştită, au străbătut un lung coridor cu stîlpi purtînd flori de piatră, lîngă fiecare stîlp stătea cîte un războinic, stană, neclintit ca şi stîlpii aceia, „oamenii de încredere", îşi spuse Leif. Au aşteptat în faţa unei uşi înalte din lemn, monahul se topise dincolo de ea, apoi s-a ivit din nou, canaturile s-au dat larg la perete, micul grup a intrat. Prin ferestrele înalte pătrundea multă lumină, mai erau numeroase lumînări arzînd în sfeşnice aurite, o masă lungă era aşezată spre peretele cel mai îndepărtat, alte două porneau de la ea de-a lungul pereţilor laterali, rămînea un mare spaţiu gol prin care Leif trebuia să se apropie şi o făcu înălţînd mîndru capul, pășind cu aceiași pași siguri și mari, monahul îl urma, în stînga sa, umbră neagră, larma veselă de ospăț s-a ostoit la ivirea lor, cîinii care așteptau resturile bunătăților de pe masă mîrîiau a oameni străini, „la mijlocul mesei" șopti umbra neagră și dispăru de lîngă el, pașii lui Leif îl depărtaseră de oamenii lui, se simțea ușor stingherit, văzuse ospețe la jarlii lor unde l-a dus Kolbjörn, dar acesta întrecea ceea ce știa el. Iată că monahul se așeză pe scaunul liber din stînga nobilului, „așadar are un rang mare aici în mănăstire", în dreapta celui cu care urma să vorbească ședea o femeie bogat împodobită, „de bună seamă nevasta lui", gîndi Leif, apoi se opri și-l privi drept în ochi, așa cum era învățat să privească pe oricine, cu atît mai mult pe un om de care era legată pentru o vreme soarta lui și a celorlalți. „Vom vedea cît de lungă poate fi vremea asta", își mai spuse și salută cu o înclinare a capului, atît era îndeajuns, doar era căpetenia unui drakkar.

Ducele începu să vorbească, cuvintele ieșeau șuvoi iar monahul le asculta ținînd respectuos capul plecat înspre el și din cînd în cînd îi tălmăcea lui Leif.

— Spune că te ții cam mîndru, dar îi place..., a fost nemulțumit că n-ați lăsat și spadele afară..., acum te poftește la masa asta, se vor aduce jilțuri pentru tine și Gregory..., el își va depăna povestea, întîi..., apoi ducele îți va propune să intri cu oamenii tăi în slujba lui..., cei care te-au însoțit vor fi așezați la mesele mici și ospătați cum se cuvine...

Slujitorii au adus jilțurile pomenite, Leif s-a așezat, „dar, în numele Domnului, scoate-ți odată coiful acela", șuieră monahul. Fără coif, pletele lui Leif adunau lumina în ele. Ducele, după ce îndemnă mesenii să-și reia plăcutele îndeletniciri, îi făcu semn lui Gregory, care înșiră o poveste lungă, arătînd uneori spre Leif. Ducele dădea gînditor din cap, apoi îl opri cu un gest și privindu-l pe Leif îi vorbi, monahul abia pridídea cu tălmăcirea :

— Ați fost dușmani întotdeauna de temut pentru noi ce stăpînim pămînturile coastei..., ne-ați prilejuit îndeajunse necazuri..., în larg ați răpit trei corăbii de ale noastre, s-ar cuveni să vă pedepsim pentru asta...

Leif vorbi liniștit, așa cum făcea la sfatul căpeteniilor ; se obișnuise cu bogăția de lumină, de culori și de podoabe.

— Am fost chemat pentru o înțelegere, nu pentru o judecată. Oamenii mei de afară țin încă o armă în mînă și noi înșine, cei intrați aici, avem o spadă grea la brîu. Vreau să aud despre ce înțelegere e vorba.

— Ești mai semeț decît credeam, tălmăci monahul, îți prețuiesc însă bărbăția de luptător de care mi-a vorbit tînărul salvat de tine, cu sau fără voie. El mi-a vorbit și despre felul cum știi să stăpînești oamenii și să-i conduci. Am într-adevăr nevoie de războinici buni și voi sînteți dintre cei mai buni. Ne învoim pentru prețul care îl cereți și timpul cît vreți să stați în slujba mea.

— Nu vreau să-mi amestec oamenii cu alții.

— Firește, vă voi da ceea ce doriți separat, veți fi garda mea și numai a mea. Știu că ești fiu de căpetenie și tu însuți o să ajungi poate mai departe ca tatăl tău care a plecat...

— Se va întoarce și tare aș vrea să-ți văd războinicii în fața năvalei noastre, l-a întrerupt Leif.

— Să nu vorbim despre asta acum. Mai bine să ridicăm o cupă cu vinul de neasemuit din pivnițele sfinției-sale care se străduiește atît, ca să ne înțelegem. Beau pentru vitejia voastră.

Oamenii lui Leif, văzîndu-l că bea cu stăpînul locurilor, deșertară și ei cupele, apoi au golit încă un rînd și încă unul, vin se dovedea a fi din belşug iar bucatele răspîndeau arome îmbietoare. Sfiala lor a dispărut şi s-au aşternut pe ospăţ, avea grijă Leif ce să hotărască. Acesta îşi rotise privirile peste feţele mesenilor, voia bună îi cuprinsese pe toţi, se opri o clipă şi aproape tresări, privirile lui s-au pierdut într-un albastru adînc, doi ochi, cu albastru de fiord în ei, îi opriră rotirea cercetătoare, cununa cosiţelor aurii a fetei semăna cu aurul topit în pletele lui şi el plecă întîia oară privirea în pămînt.

Ducele zîmbind îi spuse cu voce tare omului în negru cu faţa albă şi cioc de pasăre, care se grăbi să tălmăcească :

— Voi normanzii ştiţi să descoperiţi cu iuţeală cele mai frumoase comori. Aştepta să o vezi şi să tresari, e oarecum din neamul vostru..., povestea ei e încurcată,... oricum, o cheamă Astrid.

— N-ai tălmăcit tot, ţi s-au spus mai multe, spuse răguşit Leif.

— Bine, îţi spun. Tatăl ei era căpetenia unei aşezări de normanzi din Irlanda. Erau veniţi din ţara danilor. Au fost de mult nişte lupte, ea se află de mică la curtea mărinimosului nostru sprijinitor...

— A fost răpită, spuse şi mai răguşit Leif.

— Nu te înfierbînta, lucrurile s-au petrecut, ţi-am zis, demult, ea a fost crescută după legile noastre şi în credinţa noastră, singura cea adevărată...

— Nu despre asta te-am întrebat...

— Poate şi voi o să...

— Mai bine să vorbim despre lucrurile care ne-au adus aici. Spune acestei căpetenii că mă învoiesc să intru cu oamenii mei între războinicii pe care-i are, pe timp de un an. După aceea sîntem liberi să facem ce dorim. Cît despre plată, o să vorbim după ce se petrec cîteva zile şi nopţi. Vreau să mă dumiresc ce cîştig putem avea de la el. Mai spune-i că dacă vor fi lupte, armele celor pe care îi doborîm sînt ale noastre şi nu intră la socoteală.

Ducele păru mulţumit, chiar foarte mulţumit de învoială, ridică în mai multe rînduri cupa cu băutura ce lăsa un văl ca de abur pe minţile mesenilor, dobîndise nişte războinici straşnici, o să le arate acum vecinilor, şi toate astea pe cale paşnică, cine ştie la ce s-ar fi putut ajunge, cu luptele, spuse, să n-aibă nici o teamă, vor avea parte de ele şi, din partea lui, puteau aduna un munte de arme, cu cît era mai înalt muntele cu atît va fi mai deplină victoria. Între mese au trecut cîntăreţi şi pitici întru înveselirea şi mai mare a suitei gălăgioase. Ducele preveni cu glas mare pe soţii aflători acolo că doamnele lor îl cam fură cu ochiul pe chipeşul Leif, asta stîrni şoapte şi ameninţări glumeţe. Leif întîlni iarăşi privirea Astridei, i se păru că faţa ei prinde culoarea unui zîmbet şi îşi plecă din nou ochii în pămînt. O ciudată moleşeală îl cuprinse, se gîndi la vinul băut, berea lor aspră era mai potrivită şi deodată simţi săgetarea durerii în umărul stîng, mai sfredelitoare ca înainte, ameţindu-l, îşi duse mîna dreaptă la locul rănit şi se sprijini, palid, cu fruntea năpădită de sudoarea rece, de marginea mesei. Îl scuturau cînd fiori calzi, cînd reci, masa şi chipurile ce pluteau deasupra ei se rotiră în aer, totul se învălmăşea, auzi strigătul nobilului chemînd pe cineva şi ţipete ascuţite de femei. Apoi un val de întuneric îl năpădi.

. . . .

Cînd se trezi dintr-un lung somn, se afla întins în aşternut moale, încăperea era luminată blînd de razele firave care pătrundeau printr-o ferestruică acoperită cu văluri ce împiedicau să intre întreaga lumină, şi lumina aceea totuşi, pătrunsă în odaie, lucea în părul auriu al Astridei. Stătea în picioare la căpătîiul lui, în mîini ţinea o floare albă, „am dus flori la biserică, ţi-am adus şi ţie un trandafir alb, ştiam că astăzi o să te trezeşti din somnul greu în care ai căzut“, a spus. Glasul suna cristalin, ca apa unui izvor venind din munte cînd se topesc zăpezile.

— Cît timp am zăcut aici ? întrebă Leif.

— S-au scurs cinci zile de la ospăţ, rana ţi s-a vindecat aproape, încă o zi şi poţi ieşi la oamenii tăi care te aşteaptă. Ai fost văzut de tămăduitori buni şi cînd încă mai puteau avea putere leacurile. Altfel... altfel rămîneai fără braţ..., spuse cu un suspin fata.

„Asta înseamnă că a mai fost aici, ştie tot ce s-a petrecut“, căldura ciudată simţită la ospăţ îl cuprinse iar, acum nu mai avea de ce să se teamă în privinţa rănii, ar fi dorit să găsească un cuvînt potrivit, nu putu rosti decît :

— Am zăcut destul. Vreau să ies de aici — şi încercă să se salte din aşternuturile prea moi, faţa i se albi de efort şi ameţi cu adevărat cînd simţi braţul Astridei sprijinindu-l, o clipă obrazul ei fusese lîngă al lui, strînse tare fălcile şi mîinile i se încleştară în marginile de lemn ale patului, ameţeala trecu, obrazul fetei era departe.

— Dacă doreşti cu tot dinadinsul să ieşi, te voi ajuta să ajungi în grădina de unde am adus floarea.

După un drum în care el simţea că pluteşte, atît de fără greutate îi părea trupul, au ajuns într-un loc bine cunoscut lui, acel loc de pace unde vorbise cu omul-pasăre-neagră. Se sprijinea cît mai uşor cu putinţă de braţul Astridei, cealaltă mînă folosea ca proptă spada pe care o găsise la căpătîi.

S-au oprit lîngă o fîntînă care își aduna apele într-un rotund brîu de piatră, chipul lui tras de boală răsări în oglinda rotundă alături de cel al fetei, în spatele lor se legănau florile albe și ningea bogat cu alb peste ei, peste ochiul de apă în care se topise o bucată de cer, ninsoarea părea nefirească, fiindcă fulgii mari veneau din adînc; un nor întunecă o clipă soarele și șterse imaginea aceea sau o fură ducînd-o cu el.

V. Zăpadă roşie

Ar putea începe cu inspectarea podului. Desigur, aşa este logic ; coborînd apoi din etaj în etaj ar lăsa în urmă încăperile controlate, asigurîndu-se că nici un intrus nu se află acolo, că toate sînt în ordine, că nu au pătruns porumbeii prin ferestrele podului (păsările acestea fac cumplit de multă murdărie), că în birouri nu s-au lăsat lumini aprinse sau, ferească sfîntul, vreun funcţionar distrat a uitat o ţigară nestinsă, că robinetele sînt închise — asta ar mai lipsi, să reclame cineva că după sosirea sa la serviciu a trebuit să se descalţe pentru a ajunge la masa de lucru încărcată de preţioase hîrtii, oamenii sînt dispuşi să exagereze, şeful cel mare însă l-ar crede pe reclamant şi el, paznicul de noapte, ar fi pur şi simplu zburat pe uşă, concediat, fără să-i socotească nimeni anii de slujbă conştiincioasă...

...„balonul are o traiectorie cu totul şi cu totul curioasă, dragi ascultători, aceasta a fost o adevărată *foglia secca,* portarul plonjează, zidul a fost inutil, plonjonul zadarnic, dar balonul loveşte bara din dreapta şi ricoşează în terenul de joc, din nou..."

Să înceapă cu parterul ar fi stupid. Nu se poate baza pe raportul făcut de cel pe care l-a schimbat, trebuie să verifice cu ochii lui totul. Paznicul care a ieşit din tura de după-amiază ar putea fi superficial, departe de el gîndul de a-i face imputări nedrepte, asta nu, dar omul acela s-o fi grăbit, preocupat de ceva, poate că îi naşte nevasta, ori se gîndește la datoriile pe care le are ; haida-de !, asta ar fi cu adevărat grav, un paznic la o asemenea instituţie şi care să aibă astfel de probleme ar putea fi tentat să facă vreo nerozie, sau e un vicios, jocuri de noroc, alergări de cai ori cine ştie ce pacoste, nu, hotărît, trebuie să fie corect cu un camarad şi nu să-i caute cu dinadinsul presupuse vinovăţii ; oricum, el îşi va face rondul prin imensa clădire.

Deci dacă va începe cu parterul, ar săvîrşi o greşeală. Pînă să ajungă sus, trece destul timp, suficient ca nişte răufăcători să pătrundă la parter. Şi ei ar opera nestingheriţi, în linişte, pînă ce el coboară nu mai rămîne nici o urmă a unei prezenţe străine. Abia mai tîrziu s-ar descoperi asta. S-ar descoperi ce ? Nu e prea lămurit asupra lucrurilor de valoare din instituţie, treaba lui e alta, nu să cunoască rostul activităţii sutelor de oameni ce lucrează ziua acolo. Cei care sosesc în zori şi pleacă la amiază. Îi întîlneşte doar cînd iese el din tura de noapte. Grangurii sosesc cu maşini elegante, şoferii opresc în faţa monumentalelor trepte, sar de la volan, se grăbesc să deschidă portiera din spate şi importantele personaje coboară, aruncă o privire în jur, se uită în sus apoi, spre cer, ca şi cum ar vrea să socotească ce fel de vreme va fi în ziua aceea, uite, asta n-o poate înţelege, de ce, de ce se uită la cer, cînd ei îşi vor petrece o groază de ore între pereţii de beton şi sticlă, în sfîrşit, nici asta nu este treaba lui, aceia intră ignorînd salutul portarului. Sosesc cei cu maşinile lor, pentru ei e ceva mai complicat, e important să prindă un bun loc de parcare, la intrarea lor portarul e ceva mai degajat. Sosesc bineînţeles şi ceilalţi, cei mulţi, revărsaţi din autobuze, tramvaie sau sosiţi pe jos, se scurg în lungi şiruri prin faţa portarului indiferent. Ei bine, toţi aceşti oameni lucrează cu hîrtii, mii de coli împodobite cu însemne misterioase pentru el, paznicul. De vreme ce atîta lume se adună acolo pentru a scrie, citi, cerceta, parafa, anula, cataloga şi cine ştie ce se mai poate face cu acele hîrtii, înseamnă că ele sînt preţioase. Aşa că asta este ! S-ar putea descoperi că a dispărut o hîrtie...

...„stimaţi ascultători, s-au scurs douăzeci de minute din prima repriză şi pe teren nu se întîmplă nimic deosebit, echipa locală combină prea mult, pase sterile, nici o acţiune periculoasă la poarta echipei oaspe ce practică un joc de aşteptare, iată acum portarul...“

Este un adevărat avantaj că de subsol nu trebuie să se preocupe. Acolo sînt uşi masive de metal, ele se încuie cînd pleacă salariaţii instituţiei, nu are rost să încălzeşti încăperile unei clădiri goale. Pentru un singur om e suficientă căldura care a rămas din timpul zilei. La subsol, deci, se află instalaţiile de încălzit, care de altfel funcţionează o foarte scurtă perioadă dintr-un an, pentru simplul motiv că nu este nevoie de ele. Zilele reci sînt atît de puţine şi nu ninge niciodată. S-ar putea chiar renunţa la instalaţiile acelea, dar patronii sînt prea mîndri de ele, instituţia lor se cuvine să aibă de toate, numai lui i se par absolut inutile. Deşi a venit de mult timp în oraşul aflat pe coastă, un ţărm unde nu ninge, nu se poate obişnui cu lumina prea puternică şi grea a zilei şi cu acea căldură care îl toropeşte, îi adoarme simţurile şi îi încîlceşte gîndurile ; de aceea a şi preferat o slujbă de noapte. Îşi amintea că a sosit cu o scrisoare de recomandaţie la el, părăsise un alt port, mult mai mic, dar acolo cunoştea o mulţime de oameni, scrisoarea o rătăcise, feţele oamenilor ce-i cunoscuse se pierdeau topindu-se în căldură, numai numele unui prieten, Brain, nu-l uita, prietenia aceea pe care o socotea, într-un fel, singura lui bogăţie.

Aşadar e mai bine în felul ăsta, începînd inspecţia sa nocturnă de sus. Tot ce a rămas în urmă e în siguranţă. Cei care ar încerca să urce l-ar întîlni. Şi el este pregătit, ştie ce are de făcut. Butoanele de alarmă, lanterna, pistolul și mai ales sîngele rece. Ar mai fi de adăugat că lui nu i-a fost teamă niciodată. Acestea erau armele lui. Cu primele s-a obișnuit mai greu. Mai cu seamă butoanele de alarmă i-au dat bătaie de cap. Erau împrăștiate peste tot, bine mascate, i s-a întîmplat să declanşeze o alarmă falsă călcînd pe un astfel de buton și cel mai apropiat post de poliţie a intrat în alertă. Sosiseră e drept cu puţină întîrziere, dacă își aducea bine aminte, cu acea ocazie au fost arestaţi trei indivizi suspecţi, trei vagabonzi care căutau loc de înnoptat în piaţa din faţa impunătoarei clădiri (așa că echipa de poliţiști s-a întors la post încîntată, iar el învăţase să fie mai atent pe unde calcă). Lanterna care proiecta un puternic fascicol luminos putea fi la fel de bine folosită pe mare, ar fi călăuzit pe cei rătăciţi şi el fusese fascinat de puterea ei, o ţinea mereu aprinsă şi bateriile se consumau repede (asta i-a atras îndreptăţite reproşuri). Cît despre pistol, îl socotise din capul locului nevrednic pentru un bărbat — era prea simplu totul ; apeşi pe un trăgaci și gata, ai încheiat socotelile cu oricine. Învăţase să-l mînuiască cu rapiditate, era totuşi util în meseria lor, fiindcă şi alţii puteau avea anumite socoteli de încheiat folosind arme asemănătoare. Restul n-a fost necesar să-l înveţe.

Deci era pregătit și acţiona pe un teren bine cunoscut, se putea orienta şi în beznă.

În ziarele de dimineață sînt anunțate mereu noi spargeri. Vai de paznicii amărîți ! Unii erau împușcați de răufăcători, alții erau bănuiți de complicitate și arestați, peste orice însă, rămînea rușinea, marea și cumplita rușine a neîndeplinirii datoriei.

N-ar vrea să provoace soarta, dar pînă acum avusese noroc, și el socotea că acesta e cel mai bun lucru dintre toate. Atîta vreme cît nu-l părăsea, fie că nu îndrăznea nimeni să pătrundă acolo, fie că ar fi știut el să se descurce. De fapt, în cazul acesta, îi rămînea lui să-și facă norocul. Cît era noaptea de lungă, rămînea treaz și își termina rondul, apoi aștepta. În primele nopți i se mai întîmpla să adoarmă instalat într-unul din comodele fotolii așezate în holul spațios de la parter. Avea visuri ciudate, cu ninsori dureros de îndeaproape cunoscute cîndva și încă mai dureros îndepărtate de cînd ajunsese pe tărîmul acesta cu anotimpuri răsturnate, cu ierni fără zăpadă și veri bîntuite de furtuni, visa fiorduri cu ape limpezi și adînci și cu năluci prelungi plutind pe apele acelea și se visa pe el, încleștat în luptă cu altfel de dușmani decît cei pe care îi putea aduce noaptea aici și mai cu seamă cu altfel de arme, încleștări între bărbați care stăteau față în față, numai că totul se învăluia într-o ninsoare deasă ce îi albea visul, ștergînd contururi și culori ce ar fi putut să-i spună ceva. Acum visa cu ochii deschiși, străduindu-se să aleagă ceva din umbrele care alunecau pe întinderile nesfîrșite, piereau și ele înainte de a le recunoaște și renunța ; în zori uita complet de visurile albe, lumina puternică a soarelui din Sud i le topea, apoi venea căldura.

Cînd iese din clădirea aceea mare, pornește încet spre casă, nu are de ce să se grăbească, uneori se abate prin port și privește ceasuri în șir vapoarele, s-ar putea crede că așteaptă o ambarcațiune anume, privirile lui caută mai ales spre vasele care intră în port. De fapt e mult spus că pleacă spre casă, pensiunea la care locuiește nu poate fi numită tocmai așa, are acolo o cameră pentru care plătește o chirie modestă, doamna Maria îl cunoaște acum bine și dacă e strîmtorat cu banii, nu-l zorește cu chiria, oricum o cameră pentru un om singur e deajuns, chiar dacă nu este ceea ce s-ar numi casa lui. El e singur aici, fără prieteni care să i se alăture sau el să li se alăture lor. Patronul cel mare, domnul T., ceilalți granguri nici nu știu că numele său este Olaf. E paznicul de noapte și atît. Dintre toți oamenii aceia care învîrtesc prețioasele hîrtii îl cunosc foarte puțini, și lui puțin îi pasă de asta. N-ar avea nimic de cîștigat dacă l-ar cunoaște după nume mai mulți, ar fi necesare saluturi ceva mai numeroase și gata, hîrtiile lor îi împiedicau să vadă ceva și dincolo de ele...

„...ne apropiem de sfîrșitul primei reprize, jocul celor două echipe e din ce în ce mai anost, poate că jucătorii își păstrează forțele pentru a doua parte a..."

Așadar trebuie să înceapă cu podul. Întîi verificarea ferestruicilor. O parte din ele dau spre port. Poate aștepta ceva mai mult în fața uneia și privi portul. Uneori surprinde îndepărtatele lumini ale vreunui vas aflat în larg. Atunci este tentat să aprindă lanterna lui și să trimită puternicele raze în noapte. Poate că e un vas care vine din Nord. De cele mai multe ori marea e pustie, nu se zărește nici o lumină și el nu poate exagera cu statul acolo. Închide ferestruica și abia atunci aprinde lanterna, luminînd colțurile cele mai îndepărtate și întunecate. E un pod mare și gol. Fără nici un rost. De vreme ce există însă trebuie controlat.

Apoi coboară și ia la rînd birourile înșirate în lungul culoarului de la etajul acela. Aprinde lumina, privește în jur, știe dacă ceva nu este în ordine, mai mult simte decît poate controla minuțios, după criterii exacte, de unde naiba însă poate ști dacă și blestematele acelea de hîrtii sînt la locul lor, apreciază lucrurile în mare și cele cu înțeles pentru el, stinge lumina, iese pe coridor, face pașii care îl despart de următoarea ușă, intră, aprinde lumina, privește în jur, apasă pe comutator, lumina se stinge, iese și așa mai departe. Aici lanterna nu-i este de nici un folos. Eventual în cazul unui scurtcircuit. În pod e altceva, nu există instalație electrică, la ce bun să luminezi un pod mare și gol. Termină un culoar fără să uite oficiile. Stinge lumina de pe culoarul terminat și coboară cu un etaj. Acolo o ia de la capăt.

Se gîndește că de pe stradă se vede un spectacol destul de interesant. Ar putea să i se urmărească drumul de acolo, de jos. O fereastră, lumină, întuneric. Apoi fereastra următoare. Dacă individul de jos ar avea spirit de observație, ar măsura timpul dintre iluminarea ferestrelor. El, Olaf, stă un număr egal de minute în fiecare birou. Sau aproape egal. Undeva se ivește cîte o ușoară întîrziere. Dar cu o oarecare aproximație, un calcul ar stabili în cît timp va ajunge la capătul culoarului. Atunci întregul etaj este întunecat. Olaf și-a terminat controlul la acel nivel.

Gîndul acesta nu i-a plăcut niciodată. E foarte posibil să fie pîndit de oameni cu rele intenții. Calculînd ritmul înaintării lui, aceia ar pune în scenă o spargere de toată frumusețea. Dar el nu este un începător în meseria asta, un tînăr s-ar putea înșela, cu el însă nu se glumește. Așa că, la un anumit nivel al clădirii, altul în fiecare noapte, el dejoacă planurile eventualilor spioni. Întîrzie cu bună ştiinţă în vreun birou. Sau aprinde şi stinge de cîteva ori acelaşi bec. Uneori sare peste cîteva birouri şi se întoarce din drumul său. E sigur că sistemul e bun. Mai poate să zăbovească o vreme pe culoar şi să-şi aprindă pipa. În birouri nu-şi permite asta, numai pe culoarul întunecat, în liniştea ce-i aduce o pace blîndă şi binefăcătoare. Care nu ţine mult. Simte că în aer pluteşte o ameninţare nelămurită şi îşi reia rondul. Eventual aprinde de cîteva ori lanterna sa puternică şi asta derutează şi mai mult pe duşmanii lui.

Nu-i cunoaşte. N-a încercat niciodată să-şi închipuie cum ar arăta ei, ce feţe şi priviri au cei care fără îndoială că îi sînt duşmani, nu că ar avea ceva personal de împărţit cu ei, dar cum altfel să-i numească ? Adversari ? Termenul ar fi prea apropiat de un joc oarecare. Şi care ar fi miza jocului ? Oricum, mai mare pentru ceilalţi, el s-ar alege cu o rană de glonte sau...

„...iată că, aşa cum anticipam, jocul s-a schimbat în această jumătate a lui. Oaspeţii par hotărîţi să forţeze apărarea bine organizată pînă acum a gazdelor. Rapida aripă dreaptă se angajează într-o cursă spectaculoasă, centrează înalt în faţa porţii, portarul se desprinde dintr-un buchet de jucători, se ridică mult deasupra lor şi..."

S-a întrebat totuşi, de multe ori, ce ar face dacă după aprinderea luminii, într-un birou, ar descoperi un om ascuns acolo. Sau ar auzi paşi urcînd scările şi el ar aştepta, pîndind în întuneric. Sau ar răsuna deodată un pocnet slab, sec, ei ar folosi de bună seamă pistoale cu surdină, de ce să facă prea mult tărăboi pentru un paznic de noapte ? În ultima vreme îşi îngrijeşte cu multă atenţie pistolul, îl unge regulat, în camera lui de la pensiunea doamnei Maria, a frumoasei doamne Maria, iată un alt gînd nemărturisit nimănui, cu atît mai puţin stăpînei pensiunii, deci în camera lui, după ce încuie uşa, repetă anumite mişcări pentru mînuirea lui rapidă. Foloseşte la fel de bine ambele mîini. Totdeauna a fost îndemînatic. Şi nu a pierdut un dram din agerime. Ştie să folosească şi alte feluri de arme. Un cuţit de pildă. Se poate juca cu mai multe cuţite odată, nu ştie cînd şi cine l-a învăţat asta, dar poate. Mai poate arunca spre o ţintă oarecare, două cuţite sau două săgeţi. Ţinta ar fi cu siguranţă atinsă. Ştie deci o mulţime de lucruri. La nevoie ar folosi mîinile goale, pumnii care lovesc ca nişte maiuri. Dar paznicii de noapte nu sînt înarmaţi cu pumnale şi cine ştie ce alt fel de arme, nu ajung să se încaiere cu răufăcătorii. O întîlnire cu ei la lumina zilei sau faţă în faţă ar fi fost ceva. În primul rînd o înfruntare cinstită. Să aibă fiecare aceleaşi şanse. Numai că pe întuneric lucrurile se petrec altfel, nu le va vedea nici feţele, ei trag de la distanţă şi pe la spate, şi el nu ştie cine sînt ei, nişte duşmani sau adversari sau nişte prăpădiţi care apasă pe trăgaci, speriaţi de ceea ce fac ori de ceea ce ar dori să facă...

„...şi acest atac a fost respins, dar eforturile apărătorilor sînt tot mai mari, se pare că oboseala îşi spune cuvîntul, oaspeţii nu părăsesc deloc terenul gazdelor, centrul înaintaş aleargă..."

Totuşi într-o zi are să se întîmple. Probabil că asta va fi la parter sau la primul etaj. Nu este exclus să fie luat prin surprindere. Dacă ar şti cînd se va petrece, dacă s-ar găsi cineva să-i spună cînd se va întîmpla !... N-ar renunţa la slujbă, n-ar căuta un pretext oarecare pentru ca în noaptea aceea să nu vină, ca de obicei, la serviciul său. Se cuvine să înfrunţi primejdia, chiar dacă o simţi sau o ştii în apropiere, şi dacă mai ştii că ea e şi mare. Numai că ar fi mai sigur pe el şi asta ar însemna foarte mult. Un bărbat îşi urmează soarta, dar e bine să ştie cînd va da lupta. Ar prefera să-i aibă în față. E groaznic să fii împușcat pe la spate. Poate că norocul nu-l va părăsi de tot, tocmai atunci. De altfel ar merita, ca un fel de răsplată, favoarea de a-i vedea. A fost un paznic bun și conștiincios. Un corect paznic de noapte. Deci măcar atunci să-i cunoască, să știe de cine păzește acele stupide hîrtii, căci pentru a afla de ce le păzește este prea tîrziu.

Și ar mai fi bine dacă s-ar petrece totul spre dimineață. O dimineață albă, curată și rece. În apropiere să se afle o fereastră care dă spre Nord. Dacă va fi lovit, ar mai găsi puterea s-o deschidă, vîntul ar răbufni în culoarul lung și încă întunecat spre îndepărtatele lui capete. Fulgi mari, grei, poate că ar năvăli aduși de vînt, alungînd întunericul și, mai tîrziu, ninsoarea se va fi domolind, legănări ușoare, albe, aducînd liniștea și pacea, ecoul pașilor unor oameni care fug ar fi înăbușit în alba ninsoare.

Și poate că se va mai întîmpla ca tocmai atunci soarele să crească din mare și razele lui dintîi să înroșească fulgii ce acoperă trupul unui paznic de noapte, ninsoarea își va undui faldurile roșii ca pînzele unei corăbii văzute, visate sau închipuite în lungile lui nopți.

Încă ar mai fi avut timp să se gîndească la multe, să i se limpezească, în lumina roșie dar rece, acele visuri care îl urmăriseră mereu, chinuindu-l fiindcă nu aveau un sfîrșit, cețurile lăsate pe memoria lui să fie alungate de lumina aceea și să vadă fiordul pătrunzînd adînc între coastele împădurite, un loc deci însfîrșit recunoscut și pe el recunoscîndu-se în tînărul înalt, cu pletele galbene acoperite de un coif argintiu, un tînăr purtîndu-și cu semeție primele arme cu adevărat ale lui, puntea de lemn troznind sub pașii lui mari și apăsați, corabia lungă ce îl aştepta pentru a-l duce în prima călătorie peste ape, mulţimea lăsată pe ţărm; între ei o femeie îngrijorată şi un bătrîn care stătuse mult cu pleoapele lui — aproape transparente — lipite, dezlipindu-le mai apoi şi vorbind în timp ce ochii lui limpezi şi goi priveau încă la ceea ce văzuse în locuri unde alţii nu puteau să vadă dar toţi credeau că bătrînul vedea într-adevăr ceva, vorbind deci acel bătrîn alb despre degetele unor Torcătoare ce depănau un fir neînchipuit de lung, şi mai vorbind despre rodul „secerişurilor“ de vară, apoi îndepărtînd totul, acoperind întreaga imagine a ţărmului, şi a corăbiei, şi a bărbaţilor care dădeau semne de nerăbdare întru începerea călătoriei, poate aveau să apară doi ochi de un albastru necuprins şi o şoaptă se va auzi, numele ei fiind...

Şi zăpada se va aşterne în strat tot mai gros peste trupul său şi va fi din ce în ce mai roşie.

„...centrul înaintaş a reprimit mingea, străpunge apărarea, nimic nu-l mai poate opri, ascultaţi vacarmul tribunelor, susţinătorii oaspeţilor sînt în delir şi...“

. . . .

— Domnule Olaf, domnule Olaf, e tîrziu, îmi trezeşti toţi chiriaşii, pentru Dumnezeu, fă radioul acela mai încet..., hei, nu auzi, mai încet, şi deschide-mi uşa..., jocul ăla blestemat s-a terminat, lumea vrea să doarmă, nu mă sili să forţez uşa...

Doamna Maria a chemat un chiriaş în ajutor, bărbatul voinic, docher în port, şi-a proptit umărul în uşa slabă şi acum a rămas buimăcit în prag, radioul urlă în continuare, proprietăreasa îl scutură pe Olaf care e întins în patul său, şi deodată femeia îi dă drumul retrăgîndu-se îngrozită. Strigă „e ţeapăn“ şi „repede, un doctor !“

Se adună vecinii, pătrund în cămăruţa strîmtă, se înghesuie unul în altul. Puţini ştiu ceva despre omul întins pe pat, nici numele lui nu le este cunoscut.

— De cînd a fost concediat, spune doamna Maria, a zăcut tot timpul. Cînd veneam la el să-i aduc ceva de mîncare îmi povestea despre rondul său de noapte... Era paznic la o mare instituţie. Întotdeauna începea de sus, din pod şi cobora apoi, etaj cu etaj...

— Pe naiba, spune docherul, ştiu unde a avut slujba. O magazie prăpădită de cherestea. În marginea portului vechi.

— Cum ai spus ? strigă doamna Maria. Nimeni nu se gîndeşte să închidă radioul, aşa că se înţeleg foarte greu.

— O magazie prăpădită, reia docherul, o baracă de scînduri. Nici nu avea pod.

— A fost un om corect, un bun paznic de noapte, spune doamna Maria.

E prea multă lume adunată acolo şi cineva deschide fereastra. La etajul de deasupra, nevasta docherului a scos pernele pe pervazul ferestrei. Pregăteşte paturile şi vrea să le aerisească, să alunge zăpuşeala strînsă în ele în timpul zilei. Abia la ora asta tîrzie poate să facă asta, a plouat şi aerul pare mai împrospătat. O pernă alunecă, ea se apleacă, o prinde în ultimul moment şi trăgînd-o înapoi o agaţă într-un cîrlig al ferestrei, perna se spintecă şi fulgi mari răbufnesc din ea, se cern pe strada pustie.

Firma de peste drum aruncă în noapte o lumină roşie.

Ninge deci şi trotuarul sticlos se acoperă cu o ciudată zăpadă roşie.

Fulgii pătrund şi în camera lui Olaf, ninge peste oamenii strînşi acolo şi peste paznicul de noapte şi peste radioul care anunţă o nouă spargere la o mare instituţie.

Din stradă se aude o sirenă stridentă, e maşina Salvării.

— Uneori vorbea despre ninsoare, mai spune doamna Maria.

VI. A treia povestire din oglindă

Timpul petrecut în mănăstire a însemnat pentru Leif o curgere amețitoare, la aceasta adunînd întîi iuțeala curgerii, apoi albastrul din ochii Astridei și, peste toate, miresmele grădinii cu trandafiri albi.

Treptat, îndatoririle care îl legau de ducele saxon l-au făcut să se gîndească și la altele. Se simțea ca învăluit de o plasă cu ochii mărunți, din care peștii nu pot scăpa. El și oamenii lui erau peștii ce nimeriseră în gura lacomă a năvodului, pescarul îi deșerta de-a valma unde îi era vrerea, și iarăși arunca năvodul, adunîndu-i, ținîndu-i înghesuiți unul într-altul și chiar dacă în jur erau ziduri (ale castelului cu blazonul ducelui, sau ale unei mănăstiri, sau ale unor castele în care intraseră spărgînd porți grele cu berbecii din trunchiuri groase ori punînd foc), lui Leif tot asemănarea cu soarta unor pești prinși în năvod i se părea mai potrivită. E drept că aveau din ce să se ospăteze, belșugul se revărsa pe mesele lor, plata pe care o hotărîse venea la vreme ca să le îngreuneze și să le rotunjească pungile. În bătăliile purtate pieriseră cîțiva luptători, au rămas acolo sub înaltele ziduri sau pe pajiștile verzi, dar cei rămași se bucurau de înaltă prețuire și cinstire pentru lucrările lor de arme. Așa cum ceruse, cînd treburile ducelui îi purtau pe meleaguri învecinate, Leif își așeza oamenii într-o tabără numai a lor. Ceilalţi războinici, lăsaţi arareori să pătrundă acolo, lăudau buna gospodărire. Călugării ce roiau printre războinicii ducelui spuneau că asta nu trebuie să mire pe nimeni : cuceritorii s-au aşezat cu gînduri de statornicie. de ani vikingii veniţi pe mare în corăbiile lor lungi au cucerit York-ul. Şi se întîmplase ceea ce nu se aştepta nimeni ; cuceritorii s-au aşezat cu gînduri de statornicie. Străvechile ziduri care împrejmuiau oraşul şi-au îndoit lungimea, nemaiputînd cuprinde aşezările oamenilor. În port soseau mereu corăbii de negoţ. Iată deci, vikingii cunoşteau mai mult decît meşteşugul războiului şi nu erau cu toţii tîlhari ai mărilor, spuneau călugării şi adăugau că, deşi în York se schimbaseră multe, se putea duce oricine să vadă cu ochii lui adevărul celor grăite, urmele unei hărnicii rodnice erau lesne de socotit.

Vorbele acestea plăceau lui Leif şi oamenilor lui, auzindu-le, nu puteau fi decît mîndri. Şi totuşi, în unele nopţi, se gîndeau la drakkarul lor care aştepta, dacă mai aştepta şi nu-l furase marea.

Leif începuse să deprindă limba celor între care era silit să trăiască, în asta Gregory, rămas alături de el, îi era sprijin de nădejde.

Venise o vreme cînd luptele la care erau duşi se înmulţiseră ; străbăteau pămînturi întinse şi Leif a înţeles că toate astea nu se făceau din pricina neînţelegerilor pentru hotarele acelor pămînturi. Mai mulţi nobili năzuiau la tronul ţării şi la înaltele dregătorii.

Aşadar bătăliile se înmulţeau, şi într-una din ele căzu Rolf.

Aşa cum făcuse întotdeauna, l-a urmat pas cu pas pe Leif. Ca să-l apere pe acesta de lovituri viclene, date pieziş, îl ocrotise cu scutul său. Şi o săgeată îl nimerise în gît. Din tot trupul uriaş, numai acolo îşi găsise săgeata un loc unde să se oprească din zborul ei. Vîrful ei ascuțit îl simțise însă și Leif, durerea lăsată în inimă era pentru multă vreme de nevindecat.

Cînd l-a văzut prăbușindu-se pe credinciosul, bunul, înțeleptul Rolf, uluirea l-a cotropit pe Leif. Mai degrabă ar fi înțeles ce se întîmplă dacă, în mijloc de zi, soarele ar fi căzut în mare. Și după valul acela de uluială a urmat crîncena dumerire, apoi neputincioasa mînie. A făcut loc larg în jurul căzutului, învîrtind spada și secerînd trupuri dușmane. Sunase scurt din corn, oameni de nădejde au făcut roată și la mijloc au rămas Leif și bătrînul. Leif îngenuncheat, doborît de durere, lîngă bătrînul prăvălit la pămînt, asemenea unui copac retezat de secure. Și erau cu adevărat singuri, larma luptei amuțise parcă dintr-o dată, tînărul i-a scos coiful lui Rolf sprijinindu-i capul în mîini, simțindu-l sporit în greutate, deși îl liberase de povara coifului cîștigat în bătălia de la rîu. Privea năucit fața albă, clăbucii de sînge iviți pe buzele vinete, străduindu-se să priceapă vorbele bolborosite pe care Rolf mai avu puterea să le rostească. Bătrînul amuțise demult și Leif încă îi mai sprijinea cu grijă capul. Tîrziu își luă seama, acoperi trunchiul acela de copac bătrîn cu scutul — măcar acum la sfîrșit să-și facă datoria sa de scut, fiindcă în luptă nu-și ferise stăpînul ci pe el. Așadar îl lăsase pe Rolf sub apărarea unei paveze de fier și se aruncase în vîltoare, între oamenii și caii ce frămîntau orbește cîmpul de bătaie, amestecînd iarbă, și sînge, și pămînt. Și toată furia lui Leif se revărsase asupra celor care îi ieșeau în cale, socotind-o, furia lui, totuși zadarnică, fiindcă bătrînul nu mai putea să se ridice de sub greutatea fierului. Abia după terminarea luptei, și-a adus aminte de vorbele lui Rolf.

Ele însemnau o rugăminte şi totodată un sfat. Rugămintea era pentru păstrarea datinei și prin asta le deschidea o poartă nebănuită prin care puteau năzui să scape de acolo.

Leif s-a luminat tot mai mult pătrunzînd înţelesul spuselor lui Rolf. A alergat la stăpînul pămînturilor, faţă de care erau vremelnic legaţi, şi i-a cerut învoirea păstrării datinei lor pentru ultimul drum al trupului de viteaz, „mi-a fost ocrotitor și sfătuitor, era cîrmaci neîntrecut și prin asta vestit ca și o căpetenie“, a spus el, „nu-l putem încredinţa pămîntului vostru, aveţi alte obiceiuri şi credințe, noi iubim marea şi se cuvine să-l pregătim pentru călătoria lui aşa cum facem cu oamenii de vază“. Cerea să fie lăsaţi pentru asta să meargă la mănăstirea unde s-au întîlnit prima oară, aveau să găsească acolo tot ce era trebuincios, o corabie mică vor înjgheba, aidoma drakkarului ce-i purtase spre ţărmul acesta. De un răgaz aveau nevoie oricum războinicii lui hărţuiţi prea des. „Cît timp vă trebuie ?“, a fost întrebat, „socotesc că dacă îmi iau oamenii toţi, în trei zile terminăm, am dulgheri între ei, numai lemn bun să fie, la nevoie lucrăm şi noaptea dacă nu-şi vîră popii nasul în treburile noastre“. Au căpătat învoirea, „stareţului nu cred că o să-i placă toată povestea, o să-i duci mesajul ăsta unde am scris să vi se puie la îndemînă ceea ce veţi cere, după trei zile vin şi eu să văd ce se petrece“.

Leif a plecat în grabă, trupul lui Rolf a fost purtat de şase oameni, sprijineau pe umerii lor capetele a trei lăncii, pe ele stătea scutul şi deasupra, întins pe scut, trupul cîrmaciului. Leif însuși a fost unul din purtători. La mănăstire l-a întîmpinat omul-pasăre-neagră, acum ştia că acesta are rang înalt între călugări, a citit mesajul şi i-a condus într-o curte izolată, mai mică și mai pustie decît celelalte.

Treaba au început-o imediat, primind unelte, lemn și alte lucruri cerute, întreaga noapte s-au auzit în mănăstire zgomot de securi și ciocane, fierul mușcînd în lemn, fier bătîndu-se pe fier, vikingii lucrau la lumina făcliilor muiate în păcură și nimeni nu se apropia de locul lor. Așa se face că încă din prima noapte au cioplit două catarge, unul mic pentru corabia lui Rolf și unul adevărat pentru drakkarul lor, în zorii lăptoși cînd călugării căzuseră în somn adînc, venit după lungă așteptare (cine putea dormi liniștit cu asemenea oameni în așezarea lor și cu zgomotul iscat de ei ?), Leif, zece oameni și Gregory porniră pe căi ferite spre locul unde au debarcat întîi. „Nu înșelăm pe nimeni“, i-a spuse Leif lui Gregory, „o să așteptăm să se împlinească anul înțelegerii noastre, dar trebuie să ne pregătim de drum într-ascuns, tu chiar, n-ai pomenit nimic despre corabia noastră sau ce o fi rămas din ea, ai vorbit ca și cum ea ar fi fost înghițită de mare, acum de ce nu ne-ai ajuta pînă la capăt ?“ și acela încuviințase, îi călăuzise pînă la drakkarul care aștepta încă pe colții negri de stîncă. Cinci oameni au rămas acolo, în primul lor adăpost de pe țărm, urma ca Leif să mai trimită oameni și cele ce trebuiau pentru închiderea spărturii, funii puternice care să tragă drakkarul la apă mai potolită. S-au întors și au sărit peste ziduri. La amiază Leif a ieșit cu un număr mai mare de oameni călări, „nu vreau să-mi stea oamenii moleșiți ziua, poate întîlnim vînat prin împrejurimi“ i-a spus stareţului pe care-l întîlnise, acela a din umeri, nu stătea el să judece năravurile unor oaspeți ciudați, ar fi dorit doar să stea mai mult de vorbă cu această căpetenie, nutrea un gînd ascuns, să-l cîștige la credința lui, asta da, ar fi fost o faptă de cinste, poate va reuși să-l întîlnească atunci cînd va fi mai domolit, ar putea s-o folosească pe Astrid, se gîndea, cei doi nu se văzuseră încă, și cufundat în planurile lui nu urmărise ce fac niște viitori slujitori ai Domnului. Cei plecați au ocolit mănăstirea și la zidul curții lor erau așteptați. Unii au încărcat în spatele cailor povara pentru dresul drakkarelor, alții au mai luat cîte un tovarăș ce urma să rămînă acolo. La înapoiere, Leif ținea să intre pe poartă tot cu atîția oameni, ca să nu dea de bănuit. În ultima noapte, cea de a treia, drakkarul plutea semeț în apele unui loc mai liniștit, fără primejdii venind din adînc, era una din cele mai mari bucurii pe care o încercase Leif pînă atunci, plutirea aceea scurtă ; apoi traseră drakkarul pe nisipul unui ochi de plajă aflat sub ocrotirea unui perete drept de piatră, trei oameni rămîneau de acum pe lîngă el pînă la sorocul plecării și Leif le făgăduise că-i va schimba cum va avea prilejul, numărul lor fiind de acum întotdeauna mai mic cu trei, dați pieriți în vîltoarea vreunei lupte. De altfel, tot timpul ei au fost socotiți ca număr, cine stătea să poarte grija numelor lor, căpetenia ridica plățile pentru oamenii lui și le împărțea cu chibzuință, căci nu se băgaseră de seamă necazuri din pricina asta. Apoi grăbiră spre mănăstire, în zori sosea ducele cu suita sa, ei trebuiau să sfîrșească pregătirile pentru Rolf, să caute un loc liniștit la țărmul mării din vecinătatea mănăstirii, potrivit cu ceea ce aveau să facă, spre seară mai trebuia scos trupul lui Rolf din pivnița uscată și rece, unde-l ținuseră să-i gătească ținuta de luptă, armele și toate celelalte.

În ziua aceea s-a întîlnit Leif cu Astrid, ca din întîmplare, starețul trimițîndu-i vorbă lui să vină în grădina cu trandafiri albi și ei îndrumîndu-i pașii într-acolo. S-au întîlnit, deci, lîngă fîntîna de piatră, ea ținea în mînă un fir, un singur fir de floare ce-l ducea la biserică. O vreme s-au privit doar, fără glas, apoi ea îi întinse floarea ; „o să rup alta, mai tîrziu, pe aceasta ți-o dăruiesc..., e drept așa, mă rog la o sfîntă pe care tu nu o cunoști și îi las cîte o floare în fiecare zi, pentru tine o fac“..., a spus ea și nici unul n-ar fi putut să spună apoi cînd a fost acel „mai tîrziu“, albastrul din privirile lor se contopea ștergînd totul din jur, și florile albe, și liniștea adîncă, și timpul a cărui măsură dispăruse.

Leif i-a cerut să-l urmeze cînd se va împlini sorocul plecării lor, ea clătinase trist din cap, „nu se poate, acum e tîrziu, am fost crescută într-o altă lege și ți-aș deveni povară“, spunea, poate că el va fi cel care se răzgîndește, de ce n-ar rămîne chiar dacă oamenii lui ar pleca, aici îl cunoșteau ca un om priceput în război și asta însemna aproape cît un rang, îl va dobîndi și pe acela, cît privește credința, starețul îi vorbise ceva, s-ar bucura să-i dea binecuvîntarea cînd trece la...

Leif se scuturase deodată din vraja în care parcă plutise, „asta nu, la ce-mi trebuie mie dumnezeul lor ?, și ce să fac cu rangurile și bogățiile ce le voi dobîndi aici ?“ Îi aminti de literele săpate în piatră, „sînt slabi, auzi, și slab, un netrebnic voi ajunge și eu dacă rămîn, îmi place nespus să pornesc pe mare să găsesc pămînturi noi, dar prețuirea și liniștea o simți numai acasă, cînd te întorci și calci apăsat pe pămîntul unde ai văzut lumina zilei“. Și furia lui creștea, „afurisitul ăla de popă te-a pus să mă cumperi, dacă îmi iese în cale singur am să-l atîrn de vîrful clopotniței celei mari și voi pune foc la temelie, după aceea voi aștepta să văd cum îl ajută cel căruia i se închină, cum îl coboară de acolo și cum potolește flăcările, am să-i arăt că nu se va întîmpla nimic din toate astea, eu, Leif, feciorul lui Kolbjörn, care desigur mă așteaptă undeva într-un fiord cu ape în care se află păduri răsturnate şi cerul a căzut cu ele acolo, numai că tu le-ai uitat sau nu le-ai văzut niciodată de vreme ce-mi vorbeşti aşa cum îmi vorbeşti, tu mi-ai adus aminte de ele în chip răscolitor şi o clipă am crezut că vrei sau că vei vrea să mergi cu mine acolo, m-am înşelat amarnic"..., vorbise nefiresc de mult pentru el, ochii Astridei erau aburiţi apoi s-au topit încet în lacrimi ; a privit-o cum se îndepărtează, alunecînd lin, fără să atingă pămîntul aleii, nălucă frumoasă pierind, doar o ninsoare albă se stîrnise după alunecarea ei, prundişul acoperindu-se cu petale care ningeau şi în el, ostoind durerea vie ce o simţea în piept, o altă durere rămînînd, una surdă şi amintindu-i de altceva, „Rolf, dacă ar mai fi m-ar sfătui ce să fac..."

Înainte de apusul soarelui, vikingii au pornit corabia lui Rolf spre mare, urmăriţi de la mare distanţă de monahi şi suita nobilului ; acesta ordonase ca nimeni să nu se apropie prea mult, nu avea rost să stîrnească mînia unor oameni îndureraţi. Priveau doar cu uimire la drakkarul întocmit ca unul adevărat, cu dragon vopsit purpuriu la provă, cu un catarg pe care se înălţa, atîrnînd moale deocamdată, o pînză cernită, pe punte se ridica un cort mic unde stătea trupul lui Rolf gătit ca de război, se ştia că are alături toate armele, cele luate de acasă şi cele dobîndite mai tîrziu, o parte din odoare de preţ culese din altare. Stareţul trimisese pe cineva să încerce a le schimba, să întoarcă acele lucruri la locul lor, într-un altar, Leif prinsese de veste, „nu sînt din altarele voastre, nu mai au nici un loc decît acela unde sînt" îi spusese trimisului şi l-a ameninţat că dacă mai dă tîrcoale o să nimerească sub trunchiurile rotunjite care vor purta spre apă corabia lui Rolf şi asta îi va face mare plăcere lui

Odin şi chiar lui Rolf care va auzi ţipetele lui chiar din Walhalla unde acum petrecea. Trimisul înspăimîntat se topise din preajma lor şi purtase cuvintele căpeteniei în mănăstire, semănînd groaza în rîndul celor cu rasă neagră.

Corabia a ajuns la ţărm fără prea multă greutate, trunchiurile rotunjite s-au rostogolit uşor pînă la apă, apoi au fost scoase de sub drakkarul lui Rolf, o dîră adîncă a rămas pe nisipul plajei, brazdă ultimă trasă de cel plecat, dragonul îşi pierdea privirile în larg, „unde se uită“, se întreba Leif, „unde pleacă acum cu adevărat Rolf, căruia îi datorăm putinţa de a părăsi şi noi ţărmul cînd vom vroi ?“, oameni intraţi pînă la brîu în apă au împins corabia pe valuri, unul aflat pe punte a desfăşurat pînza şi a sărit alături de ceilalţi, dragonul purpuriu găsise fără şovăială drumul pe valuri, „Rolf este un cîrmaci neîntrecut“ murmură Leif fără să-şi dea seama.

Lăsară corabia să se îndepărteze uşor, apoi Leif a suflat în cornul său, a scos spada din teacă şi a înălţat-o spre un soare ce murea în spatele colinelor unde se afla mănăstirea, arcaşii lui şi-au încordat arcurile şi au slobozit săgeţi, focul le mistuia cozile prelungi, o ploaie de foc cădea în roşul asfinţitului, poate de acolo se aprindeau săgeţile şi nu de la focurile arzînd pe nisip ; întîi s-a aprins pînza, apoi cortul împodobit, puntea întreagă a luat foc şi vîntul împingea în larg rugul rătăcitor pe ape, Leif a coborît spada şi arcaşii au lăsat strunele arcurilor să se odihnească, cenuşă curgea acum din înalturi şi multă vreme s-a văzut, tot mai mică, o torţă plutind pe întinsul depărtat al apelor.

Vikingii s-au întors între zidurile mănăstirii, n-au vrut să schimbe nici o vorbă cu nimeni, de atunci erau şi mai încrîncenaţi în lupte. Leif păstrase din agoniseala lui Rolf ceea ce primise ca plată acolo, se adunase destul cît să-i ducă bătrînei lui de acasă, feciori nu avea, altfel ar fi ținut și o armă. Mai mult chiar, ceruse ca plata pentru Rolf să nu înceteze pînă va trece anul, spunea că ei îl simt alături cînd dau năvală asupra vrăjmașilor de orice neam ar fi fost ei.

Apoi a venit o vreme în care luptele s-au rărit și se apropia și timpul cînd ei hotărîseră că nu mai sînt legați cu nimic de oamenii acelor locuri. Umbla zvonul că pe mare au fost zărite corăbii normande, se încheia „secerișul“ de vară al altor oameni plecați ca și ei, poate era chiar Kolbjörn căutîndu-le urma, Leif simțea că toate mișcările lor sînt îndeaproape supravegheate și toți le aruncă priviri bănuitoare. Reușise totuși să schimbe cînd trebuia oamenii lăsați de veghe la drakkar.

A căutat-o și pe Astrid, nu vroia să-i vorbească, doar s-o vadă, și asta a reușit, ascuns după tufele cu trandafiri albi a așteptat pînă a trecut și ultima ei imagine, așa a păstrat-o ; ea în fața unei firide săpate în zidul bisericii, depunînd un fir de floare la picioarele unui chip de piatră, după aceea a plecat, chipul nu i l-a văzut desluşit, fața ei întreagă se pierdea sub lumina albastră a ochilor.

Într-o zi l-a luat deoparte pe Gregory, „a venit vremea să plecăm, la noapte, cînd se împlineşte anul, vom părăsi tabăra, îmi pare rău că mă tot despart de prieteni și de alții care am crezut că pot să însemne mai mult“, s-au strîns cu brațele lor puternice de oameni tineri, „am început să învăț să mă despart“, a mai șoptit Leif privindu-l pe Gregory și gîndindu-se la ai lui, la Rolf, la Astrid, „pe unii nădăjduiesc să-i mai văd“, a încheiat.

A doua zi dimineața tabăra vikingilor era pustie, ei pieriseră înghițiți de întuneric, de vînturile toamnei sau de duhurile cu nume de ei cunoscute, nici o urmă nu lăsaseră, Gregory era mut și nimeni nu i-a smuls vreo vorbă, Astrid nu auzise nimic, continua zilnic să ducă o floare la picioarele chipului de piatră din firida zidului.

. . . .

Drumul înapoierii a fost făcut cu înzecită putere a brațelor vîslașilor.

Leif și cîți au rămas din cei plecați de mai bine de un an au revăzut țărmul fiordului, bucurîndu-se cu atît mai mult, cu cît țărmul acela arăta la fel, adică se zăreau acolo prelungile corăbii ale lui Kolbjörn, o mulțime de oameni mișuna pe potecile care urcau spre gospodăria lui, strigăte de bucurie răsunau peste ape. Înțelegeau că au ajuns la numai cîteva ceasuri după întoarcerea lui Kolbjörn din „seceriș". Firește dintr-un altul decît cel început cu ei, dar și așa lucrurile se potriveau de minune, anul acela puteau să nu-l socotească și iată, se întorceau toate corăbiile acasă.

Aveau ce povesti oamenii celor două căpetenii și nu s-au îndemnat prea mult, treaba asta începînd de îndată ce-au legat zdravăn corabia lui Leif.

Sela plîngînd de bucurie se gîndi că, de ar fi după ea, legăturile acelea nu s-ar putea desface ani de-a rîndul. Apoi tot ea se mustră, Leif era un bărbat în toată puterea cuvîntului și nimeni n-ar fi fost în stare să țină legat un asemenea bărbat care mai era și căpetenie. Oftînd, își spunea că de acum el va hotărî singur cînd va pleca din nou. Și presimțea că asta se va întîmpla cu mult mai în grabă decît ar fi dorit.

După ce își îmbrățișase feciorul, Sela s-a retras, bărbații aveau destule să-și spună !

Cum ziua abia începuse, Kolbjörn a socotit de cuviință să poftească la masa lui pe toți războinicii, acolo vor putea sta în tihnă și cele povestite aveau să aibă altă strălucire, berea limpezind minţile şi ascuţind limbile. Iar scalzii să nu aştepte prea multe îndemnuri întru cîntarea atîtor isprăvi de seamă.

Pînă în casă, tatăl şi fiul au mers cu mîinile petrecute pe după umeri. Fusese mîndru Kolbjörn în dimineaţa plecării la „seceriş", acum mîndria lui se rotunjise.

Leif călca apăsat pămîntul de acasă, vroia să-l simtă cu toată fiinţa lui, trăgea cu nesaţ aerul tare, bogat în aromele pădurilor, privea spre crestele înzăpezite ce-şi semeţeau înălţimile pe albastrul curat şi strălucitor. Simţea o uşoară ameţeală şi ameţeala aceasta îi aducea în minte pe o alta, cea simţită cîndva la mănăstirea saxonilor. Iar zîmbetele codanelor, înşirate pe marginea drumului ca să vadă trecerea războinicilor, l-au tulburat de-a binelea, toate chipurile acelor frumoase dănţuind parcă în faţa lui, apropiindu-se şi depărtîndu-se, ca apoi să se contopească într-unul singur. Astrid îi zîmbea şi Leif a ridicat chiar mîna ca să-i mîngîie obrazul, o întrebare a lui Kolbjörn îl trezi din visarea în care se cufundase. Se grăbi să răspundă, era mai bine aşa, Astrid rămăsese departe fiindcă asta i-a fost dorinţa, şi dacă nu i-a putut-o schimba atunci, în grădina trandafirilor albi, ce rost aveau gîndurile năuce de acum ?

Kolbjörn îi istorisea cum îl căutase cu prilejul celui de al doilea „seceriş", în Anglia şi în Irlanda. Pe coasta saxonă aflase unele ştiri, dar fie că vînzătorii de vorbe doreau un cîştig lesne de dobîndit prin scornelile lor, fie că nu înţeleseseră despre cine sînt întrebaţi, l-au îndrumat greşit. Şi în Irlanda era greu de găsit o urmă, încercase la Cork, Waterford, Limerick şi în alte locuri, fără să afle nimic. Au fost căutări pline de primejdii, venite pe de o parte de la danii aşezaţi pe acele meleaguri, şi, pe de alta, de la Brian, regele Munsterului, care se pornise într-un lung şir de bătălii împotriva normanzilor veniţi de oriunde. Auzise Kolbjörn că Brian avea mult spor în luptele lui şi că danii aşezaţi în Irlanda pătimeau destul de pe urma prigoanei dezlănţuite cu osebită furie. Mai auzise că şi în Anglia se purtau dese lupte, dar despre acestea, fără îndoială că Leif ştia mai multe. Şi ar fi tare bine să vorbească desluşit despre ceea ce ştie. Veştile aduse de Leif puteau fi de folos în viitoarele lor drumuri. Leif era întru totul sigur de asta, numai că asupra unei noi călătorii mai avea de gîndit. Îl ispitea un alt drum, pe o cale ce-i drept anevoioasă, dar care era vrednică de urmat. Aflase multe de la neguţători veniţi din îndepărtata împărăţie a Bizanţului şi chiar pe corabia sa era unul dintre aceştia. Se întîlniseră în mijlocul apelor cu o corabie plină ochi de minunate şi scumpe mărfuri, ce erau cu străşnicie ocrotite de războinici varegi. Între ei se afla şi un om din neamul lor, se rugase de Leif să-l aducă acasă, un asemenea prilej însemna noroc neaşteptat. Plătea preţ bun, şi mai presus de asta ştia tot ce trebuie ştiut de către cei care vroiau să străbată calea ce o urmase. Aşa că Leif l-a primit pe drakkar şi acum o să-l aibă ca oaspe, povestirile lui nu vor fi mai prejos decît altele.

Kolbjörn întrebase rîzînd dacă nu se gîndiseră să încerce acolo, pe mare, care era vitejia acelor varegi, cît despre neguţătorul cu bun noroc, se va bucura de un ospăţ pe cinste.

Dintre oamenii lui Kolbjörn erau destui care mai aveau de mers pînă la gospodăriile lor, dar nici unul nu socotea că trebuie să se grăbească înainte de a gusta din berea şi bucatele căpeteniei.

Şi întreaga gospodărie a acestuia prinse să clocotească, muierile zoreau în bucătării, slugile aşezau mese lungi în însorita curte, vremea era destul de caldă ca să-și poată petrece amiaza acolo. Se pregăteau odăi pentru cei care vor rămîne peste noapte și pentru primii ce vor fi prea osteniți de berea tare și toropiți după ghiftuială. Un ospăț cu atîția oameni nu se mai pomenise de la nașterea lui Leif. Iar voia bună de acum se întrecea cu aceea de atunci și la urma urmei erau destule temeiuri pentru aceasta. Socotind numai potrivirea timpului de întoarcere al celor doi, anul ce-i despărțise nelăsînd mai multe urme decît o corabie în apa mării, și tot ar fi fost îndeajuns pentru înveselirea tuturor. Dar Leif gîndea că lucrurile stau altfel. Celor de acasă, așteptarea li s-o fi părut grea, așteptînd îndelung pierzi măsura timpului scurs, dar erau învățați cu asta, aproape o jumătate din viață numai asta făceau, pîndeau zarea mișcătoarelor drumuri de ape. Acum cînd la țărm se aflau toate corăbiile plecate, nu mai avea vreo însemnătate că pentru una din ele vremea se măsurase altfel. Cît privește oamenii lui Kolbjörn, și lor putea să li se pară că toate sînt firești, potrivite cum nu se poate mai bine. Plecaseră laolaltă, se întorseseră la fel. Cu adevărat, corăbiile n-au lăsat urme pe valuri. Urme erau însă în inima lui Leif. Răni, răni adînci făceau să-i sîngereze inima. Întîi cea pricinuită de căderea lui Rolf. Se cuvenea să vorbească mai întîi despre el, să cunoască și alții cum se petrecuse bătrînul cel falnic odinioară. Urma o altă rană, ascunsă acum și ascunsă trebuind să rămînă. Nu erau urme de scule ucigașe în luptă. Nu știa ce nume poate da unor arme care însemnau albastrul adînc al ochilor și zîmbetul ca o zbatere de fluture pe fața unei fete. Era mai bine să nu se gîndească la ele, nu cîștiga nimic numindu-le.

Dinspre bucătării se auzea o zarvă mai mare ca într-o bătălie ; de îndată ce străjile care vegheau din foișoarele ridicate la gura fiordului dăduseră de veste că se zăresc corăbiile lui Kolbjörn, femeile şi slugile au ştiut ce să facă. S-au înjunghiat porci şi berbeci şi s-au ales gîştele cele mai frumoase. Că numărul oaspeţilor era mai mare decît se aşteptaseră nu era lucru de speriat ; pînă să-şi astîmpere setea, mai era vreme să se pregătească şi alte bucate.

Şi oaspeţii se dovediseră de la început viteji în mestecatul din fălci, slobozindu-şi pîntecele din cingători ca să facă loc cît mai mult întru îndestulare, iar în privinţa setei, turnau în ei fără ostenire.

Cînd se mai potoliră totuşi poftele de căpcăuni, începură istorisirile. Cei care aveau darul povestirii se bucurau de bună preţuire în asemenea prilejuri şi nimic nu era mai plăcut decît să asculţi, în tihna de acasă, istorii despre fapte care deşi trăite cu adevărat la vremea lor, acum căpătau o altă lumină. Ascultau şi femeile, iar copiii se bulucisera în jurul mesei, uitînd să mai închidă gura la auzul unor asemenea minunăţii cîte săvîrşiseră războinicii pe meleagurile unde hălăduiseră. Femeile se ţineau mai la o parte, Sela veghea grijulie asupra lor, ştia aspra poruncă a lui Kolbjörn în privinţa lor. Pînă nu se săvîrşea ospăţul, n-aveau de ce să se plimbe printre mese şi să aţîţe sîngele bărbaţilor. Pentru asta le rămîneau nopţile de toamnă încă neterminată şi mai cu seamă lungile nopţi de iarnă. Cei tineri, cam furau cu ochiul spre ele, dar se ţineau tare, nu vroiau să fie mai prejos decît vîrstnicii. Şi cu osebire ei erau cei ce se întreceau în a dobîndi faima de straşnici povestitori.

La ceas de seară, Leif pomeni mai cu amănunţime despre drumul ce gîndea să-l facă. Kolbjörn încercă să-i abată socotelile, tot în Anglia se vădeau spornice drumurile lor, dar Leif părea neînduplecat. Avea pricinile sale şi nu era dator să le dea în vileag. O să mai caute ţărmul Angliei, negreşit, dar asta mai încolo, în primăvară va porni spre împărăţia Bizanţului şi vestea acum că dorea un număr de optzeci de războinici care să-l însoţească, grăbindu-se să le mai spună că ţelul lui era negoţul, dar avea nevoie de oameni de nădejde, fiindcă drumul era presărat cu multe şi ascunse primejdii. Strigăte puternice i-au acoperit ultimele cuvinte, o mulţime se grăbea să-şi arate dorinţa de a nu lipsi de la acel drum. Nu trebuiau număraţi oamenii, ca să se vadă că erau peste cîţi se cereau. Aşa că Leif le spuse că mai aveau vreme să se gîndească şi răzgîndească, n-ar vrea ca unii să se căiască din pricina pripelii. Şi pînă atunci bere mai era iar poveştile lor nu se terminaseră. Mai venise şi prilejul ca fiecare să arate ce adusese mai deosebit.

Talgerele cu mîncare au fost date la o parte, pe mese a prins să lucească oţelul armelor, şi albul argintului, şi galbenul-roşcat al podoabelor de aur.

Luceau ochii războinicilor şi ochii femeilor şi peste toate, steaua Tyr tremura pe bolta înaltă. Lumina făcliilor curgea în oglinda de ape a fiordului, valuri uşoare o duceau spre larg, purtînd cu ea şi gîndurile lui Leif, spre cele ce au fost şi mai cu seamă spre cele ce o să vie.

VII. Zăpadă și trandafiri albi

Mîndria domnului T. erau trandafirii albi. În fiecare dimineață, înainte de a pleca la bancă, se oprea în grădină și stătea acolo vreme de un sfert de oră. Nici un minut în plus, nici un minut mai puțin. În timpul acesta șoferul scotea mașina din garaj, rula lin pînă în apropierea porții, acolo apăsa încet pedala frînei și mașina se oprea cuminte, nu întorcea cheia de contact, motorul zumzăia ca un bondar uriaș, domnului T. îi plăcea să audă zumzetul acela în timp ce-și admira trandafirii albi.

Șoferul rămînea la volan, privea drept înaintea lui, fără să vadă nimic, poate că dormea cu ochii deschiși, oricum nu se cuvenea să-și spioneze stăpînul cu priviri indiscrete, așa că aștepta la locul său scurgerea sfertului de oră și, cu numai cîteva secunde înainte de asta, ieșea din amorțeală, deschidea portiera, cobora, deschidea și portiera din spate, domnul T. ajungea în dreptul mașinii și șoferul spunea „bună dimineața, domnule!“ I se răspundea, „e vreme urîtă astăzi, o să bată vîntul de Nord“, cu un ton îngrijorat erau rostite aceste cuvinte, desigur îngrijorarea era pentru trandafiri, vîntul de Nord aducea ploaie și uneori se transforma într-o adevărată calamitate pentru grădinile aflate în lungul coastei, comentariul se mărginea la o singură frază sau, în diminețile limpezi, și majoritatea dimineților erau așa, domnul T. spunea :

„e o dimineață superbă !“ Apoi se instala pe bancheta comodă, chiar la mijlocul ei și lucrul acesta îl deranja oarecum pe șofer, stînjenindu-i vizibilitatea (în afară de faptul că tot timpul drumului avea în oglinda retrovizoare fața severă, rece, imobilă ca o mască, a domnului T.). Lucrurile nu se puteau schimba ; în dreapta trebuiau așezate ziarele de dimineață iar în stînga era locul servietei. Servieta neagră din piele lucioasă arăta întotdeauna ca nouă, mașina se umplea de mirosul de piele fină și mirosul ei se amesteca cu acela al cernelei proaspete ce se ridica din teancul de ziare, domnul T. nu aducea nici un miros personal sau celelalte erau prea puternice. Pînă la mașină, servieta era adusă de proprietarul ei ; cînd urca o dădea șoferului și apoi acesta i-o înmîna din nou ca pe ceva deosebit de prețios și probabil că și erau documente prețioase în ea, era doar servieta unei importante personalități din lumea financiară.

„Un afurisit de grangure !“ spusese odată șoferul vorbind cu Olaf despre stăpînul vilei albe, și al mașinii mari ca un vapor, și al grădinii cu trandafiri albi, aduși de pe bătrînul continent.

Odată instalat domnul T., șoferul închidea cu mare grijă portiera, își ocupa locul și mașina ieșea pe poarta străjuită de cei doi lei din marmoră neagră.

„Într-o zi o să înnebunesc, mereu același lucru în fiecare dimineață“, îi spusese șoferul aceluiași Olaf, dar acesta ridicase din umeri. Olaf era angajat ca grădinar și privea ceremonia plecării de undeva din fundul grădinii, adică îl vedea pe șofer sosind cu mult înaintea domnului T., pregătirea mașinii era mai mult decît importantă, deci îl urmărea pe șofer cum scoate mașina din garaj, o spală sub o furtună de apă, o șterge apoi temeinic cu o bucată moale de piele, foarte atent să nu rămînă nici cea mai mică pată, încearcă motorul, zumzetul de bondar arată că toate sînt în regulă şi Olaf ştie atunci că acesta este semnul apropiatei apariţii a domnului T. Şoferul conducea maşina la garaj, cobora şi încremenea acolo, în uşă, aşteptînd. Aşa era regula.

Olaf mai ştia că şoferul are un ceas mare la bordul maşinii, spre el privea mereu cu coada ochiului, să nu piardă clipa destinată deschiderii portierelor, aşa că privirea lui goală, absentă, somnul acela cu ochii deschiși erau aparenţe, el era terorizat de scurgerea timpului, devenind tot mai încordat spre final, „o să plesnesc, asta-i, noaptea visez că nu ies la timp din maşină şi sînt concediat“, îi spunea, şi : „cred că pe tine nu prea te are la inimă, îl văd în oglinda retrovizoare cum te priveşte, parcă e un... un șarpe !“. Găsise comparația după o scurtă ezitare şi s-a arătat atît de încîntat de ea, încît i-o repetase de cîteva ori. Poate pentru că Olaf nu prea dădea atenţie spuselor lui. Treaba grădinarului era să tundă gazonul, să îngrijească florile, sînt atîtea de făcut într-o grădină ca aceea a domnului T. ! Mai ales să vegheze asupra trandafirilor albi. Deci Olaf nu se arăta impresionat de lamentările şoferului şi nici de ameninţările acestuia, fireşte adresate unui domn T. absent, că o să plece înainte de a se fi întîmplat o nenorocire, cum ar fi concedierea, și că se va angaja pe un taxi, va avea o mulţime de clienţi, clienţi care vorbesc despre cursele de cai şi despre numerele ce pot fi norocoase la tragerile loteriei şi despre ultimele spargeri la marile bănci. Toate erau vorbe goale, salariul șoferului era mare, nici pomeneală să se poată compara cu venitul realizat pe un taxi, şi apoi avea de atîta vreme slujba aceasta, încît dacă și-ar fi schimbat-o, plecările în cursele de dimineaţă ar fi urmat aproape același ceremonial, chiar fără domnul T. și servieta lui.

Așa că Olaf aștepta să se termine toată istoria cu pregătirea mașinii, spălatul, verificarea motorului, veghea încordată a șoferului la poarta garajului, adică prima parte a neschimbatului program, apoi cea de a doua ieșire a mașinii din garaj, cînd domnul T. se ivea în capul scărilor de piatră ale vilei ; acesta nu trebuia să vadă preliminariile, alunecarea lină spre poartă și toate celelalte. Pe el îl interesa ultimul act, ieșirea pe poartă, fiindcă tot în îndatoririle sale intra și închiderea monumentalei porți de fier forjat. Cînd zumzăitul de bondar se amplifica, Olaf își părăsea locul de așteptare, stătea deobicei sprijinit de trunchiul unui eucalipt, înconjurat de frunzele prelungi, ascuțite, vîrfuri de lănci îndreptate spre pieptul său, pornea deci spre poartă ieșind de sub amenințarea fremătătoarelor lăncii de un verde cenușiu, gata să se abată ca o grindină asupra lui.

Legată de această îndatorire, o întîmplare petrecută într-o dimineață (și care stricase ceremonialul plecării) l-a adus pe Olaf în fața domnului T.

Poarta era încadrată de doi stîlpi masivi de piatră, în partea de sus aceștia erau retezați brusc și acolo erau instalați leii de marmoră. Părea că cei care ridicaseră stîlpii nu apucaseră să termine lucrarea, fiindcă cei doi lei se cocoțaseră acolo și nimeni nu mai îndrăznise să-i tulbure. Și iată că într-o zi unul din lei alunecase de la locul lui și, căzînd, a blocat ieșirea. Asta s-a întîmplat chiar cînd mașina se apropia de poartă. Șoferul a frînat brusc, speriat de năluca neagră ce se prăbușea sub ochii lui, servieta și ziarele de dimineață ale domnului T. au căzut de pe banchetă, iar acesta s-a izbit cu fruntea de spinarea șoferului. Olaf era în apropiere (dacă leul nu s-ar fi prăbușit, mașina ar fi trebuit să ajungă pe șosea în momentul acela), așa că atunci cînd domnul T., palid, coborîse din mașină, dăduse cu ochii de el. „Ai vrut să mă omori, nordic păcătos!“ șuierase domnul T. și Olaf n-a găsit nici un răspuns la o asemenea acuzație, gîndindu-se că ea a fost formulată sub impulsul spaimei și al mîniei ce o urmase. Șoferul încerca să îndepărteze leul din cale, nu izbîndea nimic, îi tremurau mîinile, la el era doar efectul spaimei, nu atît pentru cele ce s-ar fi putut întîmpla dacă namila aceea blestemată l-ar fi prins dedesubt, ci pentru perturbarea sfîntului program și, oricum, se apucase de o treabă care era peste puterile sale. Olaf s-a apropiat liniștit, l-a dat la o parte pe șoferul nevolnic și a ridicat singur leul negru, lucios, sclipind puternic în soarele dimineții. Cu el în brațe, și-a îndreptat spatele, a ridicat privirea, prin poarta deschisă vedea marea și deodată și-a amintit cuvintele rostite de domnul T., nu atît sentința aceea pe care și-o putea oarecum explica, cît tonul șuierat și fără îndoială încărcat de ură și mai ales încheierea, cuvîntul „nordic“ (poate că întîlnind privirea sa marea, scăpînd din spațiul închis al grădinii într-o bruscă eliberare, o senzație ciudată a pus stăpînire pe el). Și atunci s-a întors spre domnul T. și un timp (ce i s-a părut șoferului extrem de lung), l-a privit drept în ochi. Șoferul, singurul martor al acelei înfruntări, povestise mai tîrziu că a fost prima ocazie a lui de a citi ceva pe fața domnului T., adică acestuia îi căzuse masca pe care o purta în fiecare dimineață, o pleoapă îi tresărea, buzele îi tremurau, făceau efortul de a spune ceva, întreaga față urîțindu-se, ochii încercînd să-și lunece privirea pe lîngă acela care stătea drept în fața lui, și în tot timpul acesta nu spusese nimic, stînd doar acolo, cu leul negru, greu și lucios ținut în strînsă îmbrățișare, și doar într-un tîrziu şoptind : „vă rog să vă daţi la o parte, domnule, vreau să duc asta mai încolo". Îndepărtase chiar braţele de trup (trei oameni voinici ar fi fost necesari să care minunea aceea de animal din piatră, apreciase şoferul) şi domnul T., își ridicase mîinile într-un gest ca pentru a lovi și Olaf a făcut un pas înainte, iar mîinile subţiri ale domnului T. se opriseră în aer, apărîndu-se, doar asta mai încercau mîinile acelea, să se apere de ceva amenințător care se pregătea să-l zdrobească și chiar asta se și întîmpla, Olaf şi leul înaintau mereu, iar el se retrăgea spre maşină, cu faţa arătînd nu numai spaimă, ci şi neputinţă. Apoi s-a urcat în maşina care avea calea liberă, şoferul s-a grăbit să-şi reia locul, şi pînă la bancă a trecut destul timp ca faţa stăpînului să-şi regăsească masca obişnuită („am privit prin oglinda retrovizoare, spunea şoferul, Olaf a mai rămas o vreme în poartă şi leul acela parcă se ghemuise la pieptul lui").

În dimineaţa aceasta lucrurile se petrec după ceremonialul cuvenit, maşina trece de leii negri care dorm la soare, Olaf a ajuns la poartă, urmărește mașina care se pierde în traficul intens al şoselei, închide poarta şi se întoarce în grădină. Între degete frămîntă o frunză de eucalipt, vîrful de lance zdrobit emană o mireasmă puternică, întreaga dimineaţă se îmbăta de mireasma aceea. Mai e puţin şi cînd soarele va ajunge deasupra portului va ieși doamna Eleanor cu şevaletul ei. Vila se află pe o colină a coastei, din grădină, printre tufele de acacii, rododendroni, trunchiuri de eucalipţi și, bineînţeles, grilajul înalt al gardului, se văd marea și portul.

Olaf mai are timp pînă ce va trebui să instaleze șevaletul, așa că scoate din magazia unde își ține sculele de grădinar mașina de tuns iarba, se apucă de lucru, zumzetul ce se aude seamănă cu cel al automobilului care a plecat, mai puternic însă pentru Olaf, de la întîmplarea cu leul de piatră el nu se mai apropie de maşina domnului T., se mulţumeşte să privească plecarea de la distanţă. Aşadar Olaf şi-a început lucrul, se află acum lîngă trandafirii albi și se gîndește la silueta subţire, ţeapănă, dreaptă a domnului oprit acolo în fiecare dimineață, fără să facă nimic altceva decît să stea nemișcat în fața florilor albe. Umbra aceea subţire şi neagră taie urît albul. Acum e altceva, e singur, se poate bucura în voie de albul ca de zăpadă, de zăpada care... zăpada... albul florilor se lățește mult, acoperă întreaga grădină și trece dincolo de grilaj, cuprinde marea și cerul, nu mai vede nimic altceva, el se pierde într-un spaţiu imens, gol, și încearcă acum cu disperare să privească prin lacrimile care i-au umplut ochii ; de bună seamă strălucirea zăpezii este vinovată şi ochii doar îl dor datorită strălucirii aceleia. Începe un pas, ezită, se opreşte, e un orb, numai că noaptea ochilor săi e albă şi iată că totuși distinge umbre și forme care cresc încet, se detașează din pustiul îngheţat, cresc însă dinlăuntrul lui, așadar o lume începe să prindă viață în jur, născută din el şi nu se ştie dacă trebuie să se bucure sau să se teamă... Soarele s-a ridicat deasupra pădurii din marginea fiordului, apele liniştite îi primesc lumina şi înghit pădurea care se scufundă cu creștetul copacilor spre adîncuri, o nălucă prelungă vine dinspre larg, pluteşte deasupra pădurilor ninse, răsturnate în oglinda strălucitoare, se apropie mereu, e o corabie cu prova înaltă, cu pînza roşie umflată de vînt, dragonul ce se ridică deasupra provei e roșu şi el, vîntul de larg îşi pierde puterea în mijlocul fiordului şi acum se văd vîslele lungi, mişcarea lor ritmică, apele oglinzii se învolburează, furtuna începe în pădurile înecate, cei de pe corabie sînt grăbiţi în drumul lor spre casă. Nu se aude nici un zgomot, pînza atîrnă moale, capul balaurului din lemn privește spre țărm, între colții sîngerii atîrnă țurțuri grei de gheață, încă puțin și călătoria se termină și tot nu se aude nici un zgomot. Soarele încălzește cu mai multă putere, gheața dintre fălcile dragonului se topește în sînge, și sîngele curge în apa de lîngă malul unde încep zăpezile și dintr-o dată se iscă o mare ninsoare, albul acoperă totul, încă mai pîlpîie scurtele iluminări ale scuturilor așezate în lungul bordurilor, se sting și ele și...

— Olaf ! strigă doamna Eleanor, Olaf, ajută-mă să scot șevaletul.

Olaf oprește zumzetul mașinii de tuns iarba și se miră că abia după chemarea doamnei Eleanor a început brusc să-l audă (zumzetul și celelalte zgomote din grădină), se desprinde cu greu din încîlceala gîndurilor albe și aleargă spre scările largi de piatră ale vilei, doamna îl așteaptă acolo, rochia ei de un roșu aprins contrastează violent cu albul scărilor și al trandafirilor și al zăpezii care... amețeala de care fusese cuprins înainte crește iarăși, poate ar trebui să se oprească, dar glasul acela cîntat se aude din nou și el îl ascultă. Doamna Eleanor este o femeie frumoasă, nu știe dacă îi este îngăduit să se gîndească la așa ceva, oricum o privește de fiecare dată cînd se plimbă pe aleile grădinii în căutarea unui loc care să-i placă și în care să poată picta, o urmărește deci cum trece, plutind parcă, pe lîngă trandafirii albi și ar vrea ca ea să stea cît mai mult timp acolo.

Doamna Eleanor a pornit înainte, Olaf o urmează la cîțiva pași, a remarcat din nou că are fața trasă, cearcăne viorii ; ochii ei sînt goi, desigur iarăși nu a dormit și poate chiar a plîns și vor trebui să treacă mai multe ceasuri pînă ce seninul zilei aceleia îi va umple din nou de culoare. Asta se va întîmpla după ce el, Olaf, își va începe povestea.

În ultima vreme i se cerea mereu să povestească, toţi ai casei ştiu că el a venit de undeva din îndepărtatul Nord, numai că el a uitat cînd s-a petrecut asta, cît timp a trecut de atunci, şi poveştile pe care trebuie să le născocească îl chinuie, fiindcă e foarte greu să povesteşti mereu despre nişte lucruri pierdute într-o furtună de zăpadă, din marea întindere albă pe care o vede în faţa lui nu poate alege multe și atunci trebuie să creadă că vede totuși ceva și pînă la urmă nici el nu mai înțelege dacă vede într-adevăr sau numai crede că în spațiul acela de necuprins s-ar putea afla şi lucruri care să aibă legătură cu el. Apoi, doamna Eleanor părea că nici nu aude vorbele lui. Doar cînd ajungea, în sfîrșit, să creadă că găsise o noimă în toate ce i le înșira, ea începea să fie atentă și îl îndemna să continue și aici era partea cea mai grea, lumina soarelui care scălda din plin grădina îl pătrundea, îi topea amintirile, şi Olaf simțea o moleşeală în tot ceea ce trebuia să facă, vorbele se legau greu, gesturile i se încetineau, nu mai simțea nimic decît căldura luminii cotropindu-i ființa. În zilele cu mult soare nu era bun de nimic, și zilele acestea erau cele mai multe, așa că atunci cînd, după ce trecea o noapte în care bîntuise vîntul de Nord, se hotăra pentru o schimbare, o plecare din locurile acelea unde nu ningea niciodată, venea iarăşi lumina care îi paraliza întreaga dorinţă și îi topea visurile sale cu ninsori.

— Aici cred că ar fi cel mai bun loc, spune doamna Eleanor. Astăzi vreau să pictez trandafirii albi.

Oricît i se părea de ciudat lui Olaf, ea ocolise mereu trandafirii, trecînd doar ca o plutire pe lîngă ei, alegînd orice alt loc al grădinii unde îi cerea să-i așeze şevaletul.

Astăzi ea s-a hotărît și-l privește pe acest bărbat înalt care-i poartă cu atîta uşurinţă sculele ei pentru omorît timpul, braţele lui care au putut ridica leul de marmoră neagră nu sînt făcute pentru asemenea delicate poveri. Îi îndeplinește cu liniște și cu o anume gravitate dorințele, vorbește numai cînd ea îi cere s-o facă, nu s-a întîmplat încă să-l vadă rîzînd. Rareori doar, un zîmbet ușor îi luminează fața aspră, desigur pentru ceva îndepărtat, pentru ceva care nu poate să aibă legătură cu mica lume cuprinsă de gardul cu grilajul din fier forjat. În barba lui gălbuie lucesc cîteva fire argintii, dar ea nu-i poate ghici vîrsta și nu știe de ce, dar e aproape sigură că el arăta la fel cînd a părăsit îndepărtatele, tulburătoarele zăpezi din Nord. Poveștile lui confuze (care o fac să se îndoiască de limpezimea minții lui) nu-i pot da un răspuns, așa că ei îi place să creadă că timpul s-a scurs fără să-l atingă în vreun fel pe Olaf („desigur“, se gîndește, „poate că i s-au întîmplat multe, nimeni nu-mi dă dreptul să fac asemenea afirmații, dar de asemenea nimeni nu mă poate opri să cred că timpul a trecut peste el, sau el a trecut prin timp într-o măsură pe care eu nu o pot cuprinde, îl simt uneori plecat la mari depărtări, nici nu îndrăznesc să mă întreb unde, apoi se întoarce și e același, adică la fel de necunoscut“).

Doamna Eleanor se mai gîndește că, dacă soțul ei ar afla de discuțiile sale cu grădinarul, ar urma lucruri neplăcute. „Nu-mi place omul acesta“, a spus odată el, asta chiar înaintea întîmplării cu leul de marmoră neagră, „nu-mi plac oamenii despre care nu știu nimic, a trebuit să-l angajez fiindcă nu s-a prezentat un altul mai potrivit și fiindcă, oricum, angajarea asta a fost o afacere, mă costă mai puțin decît oricare din oamenii mei“. O vreme îi ceruse valetului său să-l urmărească pe Olaf (un om care nu cere prea mult pentru o slujbă este un om suspect de la început) și i se părea că mai auzise cîndva numele acesta. Rezultatele anchetei (valetul se pricepea la multe și mai ales domnul T. avea încredere în el, îl și plătea ca atare) n-au dezvăluit nimic senzațional. Olaf își petrecea întreaga săptămînă în grădina vilei, sîmbăta după-amiaza pleca în port, stătea ceasuri întregi privind vapoarele, sau marea, sau poate că nu privea la nimic, valetul nu putea înțelege mai nimic din comportarea unui individ care zace pe cheiul portului şi priveşte în gol, avusese vagi speranțe cînd, după ceasurile lungi de inactivitate, Olaf intra într-una din cîrciumile din preajma portului, spera să dibuiască vreo legătură cu personajele dubioase care le frecventau ; or Olaf nu lega vorbă cu nimeni, sorbea liniștit nenumărate halbe de bere („pot spune că se pricepe grozav la treaba asta, e în stare să sece un butoi întreg şi să nu aibă nimic" îi declarase domnului T. și acesta a tras concluzia, „un bețiv, nimic mai mult."). Uneori Olaf vorbea singur (urmăritorul său se strecura cu multe precauţii în imediata lui apropiere, precauţii de altfel inutile, fiindcă grădinarul nu băga în seamă pe nimeni), dar era imposibil să se înțeleagă ce spune. Ingîna în graiul său un fel de cîntece, mai mult spuse decît cîntate. De la cîrciumă pleca spre vilă cu un mers sigur și la ieșire era salutat cu respect de barman și unii din obișnuiţii localului, Olaf înclina doar capul, cu multă demnitate, în raportul său valetul insistase asupra acestui amănunt, „se bucură de un oarecare respect, cred că se și tem de el, nu e de mirare asta, un vlăjgan ca Olaf poate să devină periculos, însă mai e ceva", „ce poate să mai fie ?, întrebase iritat domnul T., „nu ştiu, îl respectă parcă altfel decît pe un scandalagiu obişnuit, de altfel nimeni nu l-a auzit ridicînd vocea. Mai degrabă pare că doarme întruna și tot ce face seamănă cu felul cum se comportă un om în vis". Domnul T. își privise omul de încredere într-un fel ciudat, „să-i ia dracu pe toţi beţivii ăia, iar despre tine îmi pare că ai început să îmbătrîneşti şi baţi cîmpii“. (Cît despre Olaf a trebuit să recunoască faptul că se înșelase calificîndu-l un „bețiv obișnuit“ și putea foarte bine să-l suspecteze de asta pe valetul său). Plăcîndu-i să facă o treabă pînă la capăt, domnul T. dublase urmărirea, deci mai angajase un om în povestea asta, un urmăritor al urmăritorului. Sfîrșise prin a se înfuria pe amîndoi și mai ales pe el însuși, pierdea vremea cu fleacuri, la urma urmei pe Olaf îl putea concedia oricînd. Incidentul cu leul de marmoră neagră ar fi fost un prilej, domnul T. se simțise atunci golit de orice voință și doar teama îl cuprinsese, oricine s-ar fi scăpat de un asemenea om de care ajungi să-ți fie frică, oricine numai domnul T., nu. Fiindcă în cazul cînd Olaf era un fals grădinar și sub masca lui se putea ascunde un abil spion, un ins plătit bine de alții (de la el primea prea puțin) ca să-i urmărească acțiunile sale, ei bine în cazul acesta era mai bine să-l știe acolo, aproape, putînd fi oarecum supravegheat și măsurile, dacă trebuiau luate, s-ar fi aplicat pe domeniul lui. Un dușman sau un om al unui dușman rămîne la fel dacă îl îndepărtezi doar. Nu există decît două soluții, se gîndea domnul T. Îl lichidezi sau îl cumperi. „O să fiu mereu cu ochii pe el“, îi spusese doamnei Eleanor, și ea îi cunoștea inflexiunile glasului cînd se mînia pe cineva suspectat că îi stă în cale.

Așadar doamna Eleanor se gîndește că ar putea ieși lucruri urîte din toată povestea. Numai că acum nu are de ce să se teamă. Soțul ei întîrzie tot mai mult în oraș, afacerile, veșnicile întîlniri de afaceri și clubul unde își petrece aproape în întregime nopțile, străduindu-se să risipească o parte din ceea ce realiza prin afacerile lui. Nu asta o îngrijora și o îndurera pe doamna Eleanor ; nu fusese întotdeauna în situația de a locui într-o vilă unde toate treburile sînt făcute de servitori ca ea să stea la soare în înflorita grădină și să picteze. La mica fermă a tatălui ei nici nu putea fi vorba de așa ceva. Acolo toți erau într-o permanentă luptă cu furtunile de nisip roșu și cu soarele care încingea acel nisip și seca înșelătoarele cursuri de apă pierdute într-un deșert roșietic și alteori cu puhoaiele de apă care se dezlănțuiau de sus. După prăpădul lor urmau scurte clipe de pace ; învia vegetația, turmele erau mînate pe marginea acelor rîuri-năluci, fiindcă ele iarăși se rătăceau între dunele sîngerii, oile mureau și ferma, adică oamenii și animalele fermei cîte rămîneau, se muta în căutarea unui loc mai bun. Rămîneau în urmă ziduri triste și pîlcuri de eucalipți jupuiți de coajă, rămîneau și anii unei copilării cu amintiri cuibărite între zidurile pustii, pînă le spulbera vîntul și asupra lor se depunea un strat tot mai gros de nisip roșu. Domnul T. apăruse într-o zi în locul unde tatăl ei vroia să înceapă o viață nouă (asta făcuse toată viața lui, începuse de nenumărate ori o viață nouă și asta făcea și acum, numai că ea nu mai participa alături de el, putea doar să încerce îndepărtarea stratului de nisip, în căutarea unei lumi dispărute pentru ea dar asta era greu de făcut și în gînd), așadar într-un nou moment de cumpănă apăruse domnul T. acolo și cumpărase terenul fermei, în apropiere căutătorii de opal descoperiseră zăcăminte importante și lucrul acesta îl interesa, cumpără terenul pentru ceea ce se putea găsi ascuns în adîncul lui, ce era deasupra prisosea. Dar trebuia să cumpere tot, adică terenul, și clădirile mici ale fermei ce abia se înfiripa, și turmele. Pe acestea le putea vinde în altă parte, zidurile puteau rămîne părăsite, nu încurcau pe nimeni. Odată cu acestea o cumpărase și pe Eleanor. La plecarea lor de acolo, ea apucase să vadă terenurile învecinate ciuruite de gropile căutătorilor de opal — un imens cimitir proaspăt săpat, gropi tocmai potrivite pentru a primi sicrie ce poate nu conțineau decît speranțele unor oameni dornici să înceapă o viață nouă. De la tatăl ei primise o pietricică transparentă, un opal ieftin dar în care lumina se răsfrîngea jucîndu-şi ameţitoare culori şi doamna Eleanor purta pietricica aceea ignorînd bijuteria oferită în dar de nuntă, un adevărat opal negru ce întrecea în preţ diamantul (aşa îi explicase dom-T. şi ea atunci privise cu oarecare curiozitate piatra întunecată, de un negru bătînd în albastru, apoi o uitase sau se încăpăţîna s-o uite, în micuţa ei piatră transparentă luceau toate culorile şi mai ales aceea a nisipului roşu).

La început ea nu ar fi folosit cuvîntul acela, „cumpărat", mult mai tîrziu a înţeles adevărata ei situaţie, aparţinea domnului T. ca şi maşina, comandă specială, sau vila, ridicată de unul din cei mai buni arhitecţi din oraş ori trandafirii albi aduşi de pe bătrînul continent şi chiar opalul negru mai scump decît diamantul. La fel îşi angaja servitorii, plătea bine pentru ei, majoritatea serviseră în case bune, case care au avut odată un blazon, aici sau aiurea, nobleţe deci şi tradiţie şi toate celelalte numai bani nu, şi domnul T. cumpărase cu înverşunare, cumpărase case, şi blazoane, şi nobleţe, şi tradiţie sau credea că le cumpără pe acestea din urmă şi plătise ca să aibă servitori potriviţi pentru ceea ce crezuse el că a cumpărat. Numai cu Olaf lucrurile au fost altfel. El nu prezentase nici o recomandaţie şi nimeni nu-l cunoştea în oraşul acela, deşi susţinea că se află de multă vreme acolo ; venise singur, fiindcă domnul T. căuta un om care să se priceapă la îngrijirea trandafirilor albi şi prima suspiciune atunci apăruse, nu era clar cum un om despre care nu auzise nimeni a auzit el despre căutările domnului T. Olaf pusese puţine întrebări, acceptase postul pretinzînd o leafă ridicol de mică (stăpînul casei era pus pentru prima oară în situaţia de a asculta condiţiile cerute de cineva, le acceptase cu toată bănuiala lui că ceva nu era în ordine, şi nu-i plăcuse tonul sigur al viitorului grădinar, discuţia de la egal la egal, ca pînă la urmă să-şi dea seama, cu toate avantajele cîştigate din afacerea asta, că nu el îl angajase pe Olaf ci Olaf se angajase singur într-o muncă ce spera să-i fie pe plac). Îşi stabilise programul de lucru şi se instalase în mica magazie unde se ţineau şi sculele pentru grădinărit. Era altfel decît ceilalţi, oamenii casei domnului T. îşi îndeplineau obligaţiile ca nişte automate bine reglate, nimeni nu putea ieşi din regulile stabilite, orice abatere era aspru sancţionată (doamna Eleanor descoperise destul de repede că soţul ei putea da dovadă de cruzime), Olaf însă avea o anume libertate în grădina lui (deşi Eleanor îşi surprinsese soţul spionîndu-şi grădinarul, stînd ascuns în spatele perdelei de la fereastra dormitorului, fereastră ce dădea spre grădină şi atunci el îi păruse asemeni unui vînător feroce, absorbit de pînda lui, urmărind o pradă faţă de care nu trebuie să dea greş). Încă un amănunt fusese stabilit la angajarea lui Olaf. El ceruse ca plata să i se facă în monedă şi salariul primit îi umplea o ciudată pungă de piele.

Doamna Eleanor avea cunoştinţă despre o înfruntare între domnul T. şi Olaf, alta decît cea cu prilejul prăbuşirii leului de marmoră neagră, înfruntare despre care nu vorbea nimeni, fiindcă puţini ştiau de ea şi erau lucruri pe care stăpînul casei nu le dorea comentate. Cînd întîrzia mult la club, domnul T. se întorcea într-o stare care nu amintea nici pe departe ţinuta lui de dimineaţa şi nu se mai putea vorbi despre un ceremonial al întoarcerii. E drept că faţa lui arăta tot ca o mască ; albă, inertă, cu priviri fixe. Şoferul oprea maşina în dreptul scărilor, domnul T. cobora şi rămînea ţeapăn acolo pînă ce maşina pornea mai departe, spre garaj, apoi pornea cu mers nesigur, urcînd greu scările, împleticindu-se şi bîjbîind în căutarea clanţei de la uşă. În astfel de împrejurări îl aştepta valetul, îl conducea într-o cameră de la etaj, domnul T. prefera să doarmă singur în acele sfîrşituri de noapte iar servitorul ştia de ce are nevoie şi ce îngrijiri să-i dea (era primul lui servitor, cel care primise sarcina să-l urmărească pe Olaf, în serviciul domnului T. încă din perioada cînd acesta nu avusese atîţia bani şi nici timp ca să cumpere celelalte lucruri, pe vremea aceea era doar un începător în lumea afacerilor, un începător oarecare cum sînt atîţia, posedînd însă încă de atunci un deosebit simţ pentru bani şi o totală indiferenţă pentru mijloacele folosite spre a-i obţine). Aşadar valetul ştia cum să-l îngrijească astfel ca a doua zi domnul T. să apară cu masca lui obişnuită de dimineaţa, fiindcă i-o cunoştea de mult. Poate domnul T. se născuse cu ea (şi doamna Eleanor înclina să creadă în şoaptele surprinse la reuniunile elegante din serile lor de început, şoapte despre unele afaceri dubioase şi oameni plătiţi ca să ameninţe, să şantajeze şi să folosească arma dacă altfel nu se putea. Pe atunci toate astea o îngrozeau şi o făceau să pălească şi apoi să se înroşească de o ruşine pentru care nu era vinovată. Îl văzuse desigur purtînd o serie întreagă de măşti, nu numai pe cea rece, severă, imobilă, ci şi alte măşti urîte despre care ea nu putea vorbi cu nimeni, fiind sigură că acestea erau singurele moşteniri pe care domnul T. le primise la naşterea sa).

Într-o noapte, coborînd din maşină, domnul T. găsise cu mai multă greutate drumul spre scări ; ploua şi el a alunecat pe prundişul ud al aleii, a căzut şi s-a lovit rău de trunchiul unui brad aflat la trei paşi de prima treaptă de piatră. Căzătura i-a risipit fumul beţiei şi în loc a rămas furia ; a intrat în casă răscolind totul în odăile de jos şi, înainte ca valetul să-l poată opri, a revenit cu o bardă şi a doborît cu lovituri sălbatice trunchiul bradului. A doua zi dimineaţa, trunchiul ciuntit era tot acolo, căzut în lungul aleii şi Olaf l-a privit din fundul grădinii, fără să se apropie ; ar fi fost de datoria lui să-l îndepărteze, domnul T. s-a prefăcut că nu vede trunchiul doborît, ignorîndu-l şi făcînd asta şi în dimineaţa următoare şi în toate dimineţile ce au urmat. Trunchiul se usca, ramurile îşi pierdeau acele verzi, acestea îngălbenind şi începînd să putrezească. Nimeni nu vorbea despre asta, numai Olaf, într-o zi, îl înştiinţase pe domnul T. că adusese cîţiva puieţi de brad şi că-i va planta lîngă gardul prin grilajul căruia se zărea marea.

În privinţa ei, doamna Eleanor îşi amintea că domnul T. fusese acela care o îndemnase să picteze, „este o îndeletnicire plăcută şi distinsă“, îi explicase el în timp ce-şi luau ceaiul. Şi ea începuse să picteze în fiecare zi, tablourile ei dispăreau pe undeva, probabil că servitorii le duceau în podul casei, fiindcă ea se uita la ele şi le abandona pe unde apuca, ar fi stat în calea tuturor, dar servitorii atenţi le îndepărtau la timp. De fapt, tînăra doamnă Eleanor, după ce termina un tablou, îl ducea în dormitor, seara îl aşeza în dreptul ferestrei şi îl privea ceasuri întregi, în felul acesta prelungea ziua şi altfel se scurgea timpul în plină lumină — tablourile ei erau întotdeauna foarte luminoase. Apoi, dimineaţa, scotea tabloul din dormitor şi îl lăsa cine ştie pe unde. Începuse cu florile şi copacii grădinii, erau lucruri care se lăsau uşor transpuse pe pînză, mai ales după ce dobîndise un oarecare meşteşug. Ar fi vrut să încerce şi altceva, întinderile de nisip roşu sau pămîntul răscolit de săpăturile căutătorilor de opal sau imaginea unor ziduri abandonate vîntului şi prafului fin de nisip şi timpului, dar nu îndrăznea.

„Ar trebui să-l pictez pe Olaf“, îşi spune doamna Eleanor, „în mijlocul grădinii, lîngă trandafirii albi.“

Olaf a terminat pregătirile, şevaletul ei este instalat, acum ar putea să se retragă.

— Stai lîngă mine, Olaf. Şi povesteşte-mi. Povesteşte despre zăpadă.

— Da, doamnă, spune Olaf.

— Treci chiar în faţa mea, vreau să te văd în timp ce îmi povesteşti, spune ea.

Şi Olaf trece în faţa ei, are în spate înaltele tulpini ale trandafirilor, o adiere uşoară de vînt se iscă din senin şi petale albe se desprind, în rotiri uşoare, cad în jurul lui Olaf, îl învăluie şi la picioarele lui se adună un mic troian de albe petale, „ninge !“ se bucură Eleanor, „aşa trebuie să fie cînd ninge“ şi se întreabă de ce se gîndeşte la ninsorile lui Olaf şi nu la întinderile roşii de nisip pe care le-a părăsit acum cîtă vreme ?, nu mai are importanţă timpul care a trecut şi zăpezile care cad ; ivite la dorinţa ei, ele acoperă totul, ninge chiar şi peste timp.

— Te-am rugat, Olaf, să povesteşti !

— Da, doamnă, spune el şi vocea devine şoaptă uşoară.

Olaf priveşte spre picioarele sale şi troianul acela mic şi alb creşte şi se întinde mereu, cuprinde întreaga grădină şi iese dincolo de grilajul de fier al gardului, el ameţeşte privind nesfîrşitele, albele întinderi, acum aude, aude tot mai puternic vuietul vîntului şi al mării şi alături de el sînt alţi bărbaţi înalţi şi bărboşi, aude şi un zăngănit de arme şi Olaf povesteşte aproape fără să vrea ceea ce vede şi urmează o călătorie lungă pe ape învăluite în ceaţă, capul balaurului de la provă îşi arată colţii însîngeraţi şi aceştia sfîşie ceaţa, alături cresc alte capete de balauri, corăbiile lungi au plecat pe mare, e vremea „secerişului“ de vară şi în urmă rămîn pădurile ninse, corabia lui e în frunte, un bărbat cu barba roşie strigă ceva arătînd cu braţul întins înainte, se iveşte pămîntul, un ţărm alb, fără păduri, va fi primul popas în drumul lor, pînă la coastele însorite mai au cale lungă de străbătut, bărbaţii de lîngă el își pun coifuri strălucitoare și își desprind scuturile care au stat înșiruite în bordurile corăbiei, el însuși poartă un coif poleit cu aur iar peste platoșă are o mantie scurtă purpurie, la fel ca pînza umflată de vînt care îi mînă repede peste valurile clocotitoare de lîngă stîncile malului, e timpul să coboare pînza și oamenii se apleacă cu îndîrjire asupra vîslelor, opintindu-se din greu ca să ferească pîntecul corăbiei de primejdiile ascunse sub apă și atunci se dezlănțuie furtuna de zăpadă care învîrtejește imaginile pînă aici clare, răsună strigăte de luptă, case sînt cuprinse de flăcări și ziduri de mănăstire, umbre se furișează pe lîngă flăcările înalte și vaiete se ridică în noaptea furtunii albe de zăpada, el e în mijlocul învălmășelii de oameni și flăcări și ninge mereu, lovește cu spada lungă pe care o ține cu amîndouă mîinile, își face loc larg în jur, trebuie să ajungă la corabie, să-și ducă acolo ceea ce dobîndise în luptă, poartă în brațe, acum, trupul ușor al unei femei, rămîn tot mai mici în spatele lui focurile care aruncă sînge pe zăpadă, aleargă și fulgi mari îi intră în ochi, îi împăienjenesc privirea, trebuie să...

— Dă-mi drumul, Olaf, lasă-mă jos, țipă doamna Eleanor și se zbate în brațele lui.

Olaf încremenește lîngă poarta pe care n-a apucat încă să o deschidă, vede fața doamnei Eleanor foarte apropiată de fața lui, ochii ei măriți de spaimă, gura deschisă într-un început de nou țipăt. O clipă mai stă așa, nemișcat în uimirea lui, apoi, cu grijă, o lasă din brațe, picioarele ei ating pămîntul, dar sînt moi, fără putere, o susține cu mîinile lui mari, ea se clatină cînd face primii pași. Pornesc împreună spre locul de unde au plecat acum o vreme neînchipuit de lungă, ea parcă plutind spre trandafirii albi, el tîrîndu-și pașii, obosit după un cumplit efort, nu rostește nici unul vreun cuvînt, o vorbă măcar despre ce a fost, și drumul de la poartă pînă la trandafirii albi durează mult, atît de mult încît poate că ei au și uitat cele întîmplate și cînd, în sfîrşit ajung, doamna Eleanor spune, cu o voce blîndă, calmă : „Astăzi am terminat, Olaf, poţi strînge lucrurile astea“. Olaf strînge șevaletul și cutia cu tuburile de vopsea și pensulele multe, le adună cu atenţie, să nu se rătăcească vreo culoare, să nu rămînă uitată, acoperită de albele petale, cineva, domnul T. de exemplu, ar putea călca pe tuburile acelea mici și ciudate, culoarea ar ţîşni din ascunzătoarea lor și s-ar împrăştia pe albul din jur, e prea absorbit de ocupaţia sa și nu se mai gîndește la ce a fost, dacă a fost cu adevărat ceva, dacă s-a întîmplat acum sau în zilele care au trecut sau cu și mai multă vreme în urmă, iar doamna Eleanor îl urmăreşte tăcută.

Olaf sfîrşeşte cu adunatul, Eleanor pleacă spre vilă, el îi duce lucrurile și cînd rămîne singur, în grădină se aude din nou zumzetul mașinii de tuns iarba. Poate că el nu a încetat nici o clipă, poate că nu s-a întîmplat nimic.

Lîngă trandafirii albi, mici troiene de petale albe strălucesc în lumina puternică a soarelui.

. . . .

Începe o nouă dimineaţă, domnul T. s-a trezit, nu se hotărăşte să se scoale din pat, îl doare cumplit capul, a băut prea multă şampanie la club, aude ca prin vată vocea soţiei sale, face un efort și își ridică cu greutate capul de pe pernă, o vede stînd în faţa ferestrei. Încă nu înţelege prea bine ce spune, a suflat toată noaptea vîntul de Nord şi lui i se pare că mai aude un vuiet mare.

„Trandafirii albi s-au scuturat“, spune doamna Eleanor, şi vocea ei continuă ca o litanie, „e ninsă grădina cu petale albe şi frunzele copacilor au căzut şi florile celelalte, cele roşii, cele galbene, toate florile și-au pierdut culoarea, albul le-a îngheţat-o, a anulat superbele culori, ele sînt acoperite..." „Acoperite de ce ?", întreabă iritat domnul T., „de zăpadă", șoptește ea.

Cuvîntul ultim nu are nici o semnificație pentru domnul T., vuietul din urechile sale nu contenește, furtuna din timpul nopții trebuie să fi produs mari pagube în grădinile din lungul coastei, se gîndește și deodată îl cuprinde o bruscă îngrijorare, grădina lui.., trandafirii albi... ce tot bîiguie Eleanor, mai bine să se grăbească, să vadă cu ochii lui, el n-a avut niciodată încredere în nimeni.

„...praful fin de zăpadă e spulberat în vîrtejuri, flăcările care au cuprins casa se înalță luptînd cu vîrtejurile albe, umbrele oamenilor sînt negre și roșii, armele lucesc"..., „ajunge", urlă domnul T., „de ce nu încetezi cu sporovăiala asta stupidă, ce te-a apucat ?", domnul T. își caută hainele împrăștiate prin cameră (regretă că n-a urcat în odaia lui de sus, socotise totuși, astă-noapte, că starea lui nu necesita neapărat asta și apoi venise ușor înfierbîntat de aburii șampaniei, o dorise pe Eleanor, dorise o femeie, la urma urmei putea fi oricare alta, dar aceasta era femeia lui și el avea toate drepturile, refuzul ei îl uimise și îl înfuriase, mai bine s-ar fi dus în altă parte, ar fi fost fără îndoială bine primit, cum naiba să nu se înfurie și să nu o brutalizeze pe cea căreia îi dăduse un nume și o situație invidiată de atîtea femei ale orașului ?) nu poate opri litania aceea a femeii din fața ferestrei, ea stă acolo și își piaptănă cu gesturi prelungi părul, trupul ei îi acoperă vederea spre grădină.

„Și de ce dracu nu tace ?", se întreabă, în timp ce se îmbracă e totuși atent la vorbele ei, aude iarăși „grădina ninsă" și „moartea trandafirilor albi" și „Olaf", „asta trebuie să fie, nenorocitul acela e în grădină acum, privește dezastrul provocat de furtuna nopții", și-l închipuie pe Olaf zîmbind, bucurîndu-se de prăpădul care sigur s-a întîmplat, (deşi nu l-a văzut niciodată zîmbind pe grădinarul acela al lui pe care de fapt nu l-a putut socoti aşa nici o clipă, adică al lui, cum erau toate din jurul său şi mai ales trandafirii pe care i-a adus fiindcă nimeni nu mai avea în grădini asemenea trandafiri ; erau un lucru de care ar fi trebuit să se bucure singur, iar blestematul de grădinar sau ce o fi el că numai a grădinar nu arăta se învîrtea prea mult în jurul lor, mai mult decît îi cerea slujba) „poate că el i-a distrus“, îi trece prin minte. Mînia îl năpădeşte, valul roşu de furie îl îneacă, îl revede pe Olaf cu leul de marmoră neagră în braţe, înfruntîndu-l, apoi imaginea acestuia i se perindă prin faţa ochilor în ipostaze diferite ce se succed rapid : Olaf în prima zi, cînd îşi impusese condiţiile, în dimineaţa cînd îl anunţase că va planta puieţi de brad, în alte dimineţi cînd îi simţea privirea de la depărtare, — imagini ascunse, depozitate într-un loc secret şi întunecat al memoriei, luminate dintr-o dată la un semnal necunoscut. Îl bănuise tot timpul, simţise în omul acela un adversar de temut, nu putea explica cum anume, era ceva dincolo de bănuielile sale obişnuite în judecarea oamenilor cu care venea în contact, poate îl speriase puterea ce zăcea în bărbatul acela, putere ce încă nu se dezlănţuise în totalitatea ei, „trebuie să termin cumva“, îşi spune.

Iese din cameră mergînd orbeşte, pipăind aerul cu mîinile întinse, se loveşte dureros de muchia unei mese, furia îi creşte şi, în timp ce umblă bezmetic, în timpul acela scurt care trece de la ieşirea din dormitor şi pînă în momentul ajungerii la uşa din holul vilei, înregistrează automat durerea aceea, vocea doamnei Eleanor, „zăpada“, spune ea şi aude vîntul care într-adevăr suflă cu furie afară, a văzut panoplia cu armele de vînătoare de pe peretele dinspre sud al holului, a desprins o puşcă şi cu mîini tremurînde îi ridică piedica (nu trebuie să aleagă, are întotdeauna armele încărcate, obicei păstrat dintr-o perioadă veche a vieţii lui, cînd abia devenea domnul T.), bîjbîie în căutarea clanţei (i s-a mai întîmplat asta în noaptea cînd tăiase bradul), ceaţa roşie nu i s-a ridicat de pe ochi, năvăleşte pe uşă şi în capul treptelor de piatră este ţintuit în loc ; vîntul de Nord l-a izbit în piept. La cîţiva paşi depărtare îl zăreşte pe Olaf, ridică arma şi o descarcă spre umbra aceea mare care numai Olaf poate fi, venit în întîmpinarea lui ca să-şi trîmbiţeze victoria, nu i-a putut vedea faţa, o văzuse destul în închipuire, acum terminase ce avea de făcut în primul rînd, ceaţa roşie se destramă, undeva în faţa lui trandafirii albi îşi leagănă uşor florile imense, vîntul s-a potolit, a fost ultima răbufnire aceea care l-a izbit pe domnul T.

Doamna Eleanor nu aude împuşcătura, ultima răbufnire a vîntului a acoperit-o şi ea ridică ochii peste marginea de sus a tabloului aşezat în fereastră, vede grădina şi acolo e Olaf în faţa trandafirilor albi. Îl urmăreşte uimită cum acesta îşi ridică braţele, încet, ca într-o încercare de zbor, întinzîndu-le cruce şi rămînînd aşa o clipă, răstignit pe albul florilor, apoi, incredibil de lent, se întoarce cu faţa spre mare, o mînă atinge florile şi petale albe se cern lin, Olaf cade, o mişcare prelungită, de vis, atinge pămîntul odată cu petalele ninse. Doamna Eleanor şi-a încleştat mîinile de marginile tabloului, culorile încă nu s-au uscat, le simte umezeala în podul palmelor şi cînd îşi desprinde mîinile fiindcă o dor de atîta strîns, se înspăimîntă privindu-le, roşul s-a amestecat cu albul, albul zăpezilor pictate e stropit de roşul viu al flăcărilor care au cuprins, acolo, în tablou, o clădire înaltă, o vilă albă şi ea, ninsă ca şi umbrele oamenilor învălmăşiţi în încleştarea unei lupte. Afară, vîntul de Nord s-a potolit, numai în tablou mai ninge peste vilă, şi peste flăcări, şi peste umbrele de oameni, şi peste leii de marmoră neagră care păzesc o poartă deschisă iar prin deschiderea largă abia se ghiceşte, în depărtare, marea şi lîngă ţărm aşteaptă o corabie lungă.

Acum, în liniştea care s-a lăsat după ce vîntul de Nord s-a potolit, doamna Eleanor îşi şterge mîinile şi nu mai ia în seamă culorile care murdăresc prosopul alb, se gîndeşte cum vor fi arătînd pămînturile roşii, ciuruite de gropile căutătorilor de opal, sub ninsoare, zăpada umplîndu-le şi nivelînd locul, necuprinsele întinderi strălucind albe aşa ca în povestea care a auzit-o odată, demult, cînd ningea peste timp şi cînd măsura lui nu putea fi păstrată şi ea nici nu se încumetase măcar să găsească o astfel de măsură a timpului nins.

VIII. A patra povestire din oglindă

Pregătirile pentru săvîrşirea marii călătorii spre Miklagård durară mai mult decît îşi socotise Leif că i-ar trebui ca să găsească o corabie potrivită şi oamenii cei mai buni şi mai cu seamă din aceia care să cunoască lungile şi ades întortocheatele drumuri pe ape.

În privinţa corăbiei, de sfaturi nu dusese lipsă. Unii vorbeau cu tărie că era de trebuinţă o corabie mare, avînd mai bine de douăzeci de perechi de vîsle. Asta însemna că numărul oamenilor creştea chiar peste cît ceruse Leif la petrecerea de pomină, după întoarcerea sa şi a lui Kolbjörn. Se gîndeau că în acea călătorie vor porni numai oameni liberi, aşa că se cuvenea ca la vîsle să se spetească cu rîndul. În timp ce o parte din ei s-ar fi îndeletnicit cu vîslitul, ceilalţi ar fi avut răgaz pentru întremare şi, în afară de asta, la ceas de primejdie ar fi fost destui care să pună mîna pe arme. Bineînţeles, îndestularea asta în numărul luptătorilor era în cumpănă cu felul primejdiei ivită în cale, fie pe mare fie pe fluviile al căror curs năvalnic trebuia înfruntat. Din golfurile ascunse în ceaţă ori din cotloanele fluviilor se puteau abate asupra lor corăbii ale oamenilor din neamuri ce numai gînduri paşnice nu nutreau. Veneau apoi primejdiile dinspre maluri. Pe întinsele ţinuturi aflate sub puterea marelui cneaz Vladimir puteau fi întîmpinaţi cu dragă inimă, căci cneazul îi iubea mult pe oamenii veniţi din miazănoapte. Numai că iubirea aceea era şi ea cîntărită după folosul ce îl putea aduce oştirilor kievlene. Intru aceasta, marele cneaz găsea întotdeauna numeroase căi spre ademenirea vitejilor războinici normanzi. Şi dacă nu izbîndea cu plata în aur şi argint, nu se sfia deloc să-i oprească în slujba sa cu de-a sila. Ori numai să intre la stăpîn nu se gîndea Leif, fie acel stăpîn şi un înţelept conducător de oşti, cu mare faimă. Îi fusese de ajuns anul slujit la saxoni. Mai departe, puteau întîlni călăreţii stepei, aprigi în întîmpinarea oaspeţilor nepoftiţi. Şi asta se va petrece tocmai la praguri unde, se ştia, oricîţi oameni ai fi avut, tot ai fi simţit nevoia sporirii lor. Ce-i mai aştepta la marea bîntuită de furtuni şi mai apoi la Miklagård, aveau să vadă acolo. Oricum, la capătul călătoriei se puteau bizui pe sprijinul de nădejde al războinicilor din garda Bazileului. Şi aici erau destui din neamul lor şi al vecinilor ce vieţuiau pe pămînturile din miazănoapte şi care nu socoteau nici o cale prea îndepărtată ca să ajungă acolo unde îşi puneau în gînd. Pe bună dreptate se putea spune că nu era vreo împărăţie unde meşteşugul în arme al vikingilor să nu fie preţuit.

Aşadar erau unii care înclinau spre foloasele aduse de o corabie dintre cele mai mari. Alţii însă, şi nu puţini, erau împotrivă. Fără îndoială, spuneau aceştia, oameni mulţi pot fi de trebuinţă la o asemenea încercare, dar ce te făceai la praguri cu o coşcogea corabie ? Mai degrabă se potrivea o corabie uşoară, cu douăsprezece perechi de vîsle. Bine chibzuite toate lucrurile pe punte şi ar fi încăput cu uşurinţă îndestui viteji. Cu osebire la asta trebuia să vegheze Leif, la vitejia soţilor săi, căci întîi şi întîi ea trăgea mai greu în cumpănă. Aşa că să lase număratul pe seama altora şi să cerceteze bărbăţia celor care s-au arătat de la început dornici de mari isprăvi. Nu era îndeajuns să strigi în gura mare ce poţi să faci şi asta cînd ai în faţă un corn plin ochi cu berea cea mai tare după care ai tînjit atîta. Trebuia să şi arăţi de ce eşti în stare.

Mai erau şi cei care ţineau calea de mijloc. Puteau merge oricîţi oameni ar fi dorit — ziceau aceia — pentru asta n-aveau decît să aleagă mai multe corăbii uşoare.

Cel mai greu de hotărît rămînea însă drumul pe care urmau să-l apuce. În privinţa asta iarăşi se întreceau o mulţime să-şi arate agerimea minţii şi să se laude cu cîte ştiau.

De-o pildă, era mai înţelept să coboare spre insula Gotland. In oraşul Vi găseau lesne o bună călăuză şi mai puteau negoţi merinde proaspete. Călăuza i-ar fi dus pe drumul ce-l făceau ades corăbiile lor, şi cei care îi cunoşteau bine pe corăbierii din Gotland socoteau că nimeni nu putea să se întreacă cu aceştia dacă era vorba de trecerea unor corăbii mari peste praguri. Porneau întîi spre răsărit, pînă la gura Dvinei, unde începea trudnica muncă pentru a înfrunta apele ce curg spre mare şi aceasta era partea de jos a drumului spre Miklagård. Mai era partea de sus, în lungul coastei, urcînd apoi pînă în marele lac Ladoga, de unde intrînd pe rîul Volhov se ajungea la alt lac, Ilmen. De la Ilmen, cu ajutorul oamenilor care trăiesc pe malul apelor şi se numesc volociani, se puteau trece pragurile Lovot-ului, intrînd pe fluviul cel uriaş care este Niprul. Şi dacă treceai cu bine de Kiev, dacă scăpai nevămuit de aprigii călăreţi ai stepei de la pragurile fluviului, erai liber să înfrunţi din nou furtunile mării, plutind spre albastrele ape ce scăldau Miklagård-ul.

Fireşte, se găsiră destui, şi mai înţelepţi, care să rîdă de alegerea acelui popas tocmai în insula Gotland. Fireşte, cei de acolo puteau fi lăudaţi pentru îndemînarea lor în drumurile pe ape. Dar nici ei nu se socoteau mai prejos, şi atunci la ce bun să mai intre în Vi, poate numai ca să umple chimirele neguţătorilor care ştiau să jupoaie şapte piei de pe om cînd era vorba de tocmeală. Apoi se lungea drumul pe mare şi s-ar fi putut întîmpla să înfrunte războinicii de pe alte corăbii, cu mult înainte de a se fi aşteptat că vor pune mîna pe arme. Aşa că drumul mai bun, pentru început, rămînea drumul prin miazănoapte. Trebuia aşteptată vremea prielnică, atunci cînd gheţurile lasă calea liberă şi în afară de acestea n-aveau să întîlnească alt vrăjmaş. Ocolind capătul cel mai din miazănoapte al pămîntului stăpînit de norvegieni, vor străbate Marea cea Albă şi vor ajunge într-un ţinut bogat şi acesta în rîuri şi lacuri. În acele locuri vînatul sălbăticiunilor cu blănuri de preţ era cu osebire spornic, şi de pe urma blănurilor se vor procopsi fără îndoială în acel îndepărtat Miklagård, falnicul oraş împărătesc cu minunate castele şi grădini înmiresmate şi biserici încărcate cu odoare de aur. Numai că pînă acolo mai erau destule de petrecut şi de făptuit. Vîslitul împotriva curentului apei, trecerea lacului Onega şi iarăşi truda cea mare a vîslitului pînă în lacul Ladoga ce semăna cu o adevărată mare. După aceea aveau să vadă cum o să fie întîmpinaţi de novgorodeni, oraşul lor de pe Volhov era însemnat şi se putea face un bun negoţ şi acolo. Dacă vor cîştiga bunăvoinţa puternicilor neguţători şi a dregătorilor. Trecuţi de aceştia, din Ilmen, volocianii puteau să le înlesnească drumul pe Msta pînă la Volga, ce era încă mai mare decît Niprul. Ori să-şi continue calea pe Nipru, spre Kiev. De la marele lac Ladoga ar fi întîlnit, aşadar, drumurile danilor şi ale şvezilor şi altceva era să dai de corăbiile acestora pe ape îndepărtate decît să le înfrunţi în apropierea coastelor lor.

Leif ascultase toate acestea, începînd din ziua întoarcerii. Deprinsese gustul călătoriei și i se părea că iarna durează mai mult decît se cuvine. Kolbjörn se bucura văzîndu-i neastîmpărul, dorul de plecare îl avea în sînge orice bărbat adevărat și fiul său dovedise că moștenise ceea ce era mai bun de la neamul său. Deși ar fi dorit să plece împreună, socotelile sale se îndreptau spre o altă cale, așa că îi îngăduia lui Leif să și-o urmeze pe cea aleasă de el. Îi plăcea și faptul că acesta, cu tot neastîmpărul firesc pentru un tînăr la anii lui, știa să chibzuiască bine lucrurile, judecînd ca o căpetenie vîrstnică, învățată cu pregătirile ce sînt trebuincioase înainte de un drum lung și anevoios. De altfel, singurul lucru despre care putea vorbi cu Leif era călătoria spre Miklagård. În restul timpului cît nu era plecat să caute soți potriviți, acesta stătea tăcut, cu privirile pierdute parcă într-un hău adînc. Și cînd umbla prin odăile casei, cam fără rost, pășea ca într-un vis, se izbea de lucruri și de oamenii casei. Kolbjörn începuse să bănuiască ceva, acolo, pe pămîntul străin, Leif trăise mai mult decît îi povestise și în zadar încercase felurite șiretlicuri pentru a-l face mai slobod la limbă. Nici chiar Sela, imboldită mereu să-l cerceteze cu toată știința ei de mamă și de femeie, nu izbîndise nimic. Cînd iscodelile lor ajungeau să-l scoată din năuceala în care plutea, ridica din umeri, își lua arcul, își înfigea în brîu securea rămasă de la Rolf și le spunea că pleacă la vînătoare.

Kolbjörn îl urmărea din priviri cum iese pe poarta mare, pornind cu pași mari să urce colnicul împădurit, apoi Leif se pierdea printre copacii grei de zăpadă. Zăbovea îndestul la vînătorile acelea și se întorcea cam întotdeauna cu mîna goală. Într-o zi îi luase urma și se lămuri pe deplin asupra felului cum „vîna" Leif. Acesta străbătea pădurea luptîndu-se cu nămeții înalți, după felul cum umbla era de mirare cum de nu se izbea de trunchiurile negre învestmîntate pe o parte cu alb, așa cum i se întîmpla acasă, ieșea așadar din pădure și urca mai departe un stei de piatră poleit în strălucirea de gheață, anevoie, cu îndîrjire, slujindu-se de securea pe care o înfigea cu sete în crusta groasă și alunecoasă. Ajungea în vîrf și acolo se oprea, rămînînd neclintit, cu privirile plutind deasupra oglinzii fiordului, pierdute în zare. Și cam asta era tot ce făcea, părînd el însuși un stei de piatră, durînd acolo de cînd lumea, nepăsător la vîntul aspru, și la mușcătura gerului, și la scurgerea timpului.

Văzîndu-l așa, Kolbjörn începu să dorească și el venirea cît mai grabnică a primăverii.

Și cînd aceasta veni, Leif pleca mai des la vînătorile lui după năluci ; ce altceva putea căuta el acolo, se întreba Kolbjörn, pe crestele tot mai îndepărtate și mai înalte ? Acolo unde ajungea Leif nu doar timpul își pierdea măsura ci și lumea pe care o vedea își lărgea marginile, pierzîndu-le în nesfîrșire.

Nerăbdarea ce păruse că l-a cuprins în iarnă în privința plecării se mai astîmpărase, soarele puternic topea zăpezile și șuvoaie năvalnice coborau spre fiordul eliberat de ghețuri, în curgerea lor duceau și gîndurile lui Leif care rămînea acolo sus, mai singur decît se putea închipui că poate fi un om.

Își luase o dată merinde pe mai multe zile și armele de luptă și Kolbjörn a stat multă vreme urmărind drumul coifului sclipitor prin pădurea înviată, din luminișurile rotunde cuprinse în verdele fremătător coiful trimitea spre vale fulgere de soare și mai apoi de mai sus, de pe steiurile sure, ca apoi să-l piardă din ochi, lumina argintului contopindu-se în albul orbitor al înălţimilor unde zăpezile nu pier niciodată.

Nu putea înţelege peregrinările lui Leif, socotea însă că era cuminte faptul că plecase bine înarmat ; în pădurile îndepărtate, odată cu mlădiţele verzi se trezeau şi spiriduşii, după stîncile sure pîndeau duhuri cu nume ce nu trebuiau rostite iar din albul zăpezilor nepieritoare se plăsmuiau făpturi cu chipuri de femeie. Era greu de închipuit cum s-ar putea lupta cineva cu acele întrupări din întunericul scorburilor, şi volbura apelor, şi strălucirea zăpezilor, erau de asemenea duhuri binevoitoare omului amestecate între cele potrivnice, dar trăgea nădejde că un bărbat purtîndu-şi toate armele asupra lui le-ar fi făcut oricum mai temătoare. Şi apoi, în orice împrejurare, omul se simte şi mai bărbat cînd poate să-şi ţină mîna strîns încleştată pe mînerul sabiei. Mai de primejdie erau însă duhurile ce-l bîntuie pe om înlăuntrul lui.

Deseori în zori, Leif privea spre crestele dinspre răsărit, abia ghicite după vălurile fumurii, curgînd grele din înalturi. După un timp acestea se făceau mai străvezii, îşi pierdeau greutatea şi vîntul dimineţii le făcea să tremure înfiorate. Şi dintr-o dată o lumină mare creştea în spatele lor, alungîndu-le, o rană sîngerîndă deveneau crestele, la început subţire şi prelungă, apoi roşul se lăţea pe zăpadă, aprindea pădurile, se îneca în oglinda fiordului. Şi globul de foc se ridica peste toate, limpezind cerul, albastrul se întindea stăpîn, ştergînd negurile. Soarele îşi potolea treptat pojarul, rămînînd din aur bătrîn, zăpezile îşi dobîndeau strălucirea albă după ce erau spălate cu foc, apele fiordului primeau în adîncuri cerul. Era linişte ca într-o grădină cu flori albe încremenite în aerul îngheţat al dimineţii. Atunci Leif putea rosti un nume, florile se clătinau abia simţit, prinzînd atunci viaţă, legănarea sporea într-un val de ameţeală, valul se unduia pierind în depărtare şi rămînea un chip care îl privea cu ochii umpluţi de albastrul furat cerului şi apelor. Şi părul curgea într-o ploaie de aur furat de la soare. Şi faţa furase albul zăpezilor, iar buzele erau rana lor sîngerîndă, sînge de soare scurs pe albul preacurat. Atunci Leif întindea braţele înainte, încercînd s-o cuprindă pe Astrid, pînă ce îşi lua seama şi se oprea. Era mai uşor să-şi trimită chipul său alături de ea şi el, rămînînd neclintit, să-i privească cum pornesc împreună ţinîndu-se de mînă şi să le asculte vorbele, mult mai mult decît i-a spus el vreodată în grădina mănăstirii. Se întîmplase ca, ascultîndu-i şi privindu-i, să se rupă din vrajă datorită unui corb croncănitor şi Leif cel de acum îl săgetase cu o furie cumplită şi nu-i scăzu deloc furia cînd văzu pata urîtă şi neagră murdărind zăpada, pasărea îi adusese aminte de mai-marele călugărilor. Aşa că smulsese securea de la brîu şi hăcuise corbul ; lui i se păruse însă că pornise cu oamenii lui să doboare poarta ferecată a mănăstirii, că Rolf era acela care mînuia securea uriaşă iar el fugărea, cu sabia goală în mînă, pe călugării-păsări, înspăimîntaţi de mînia fără margini a oamenilor de la miazănoapte. Şi după ce liniştea se pogorîse iarăşi, Leif se privi cum străbate potecile ce şerpuiau dulce printre tufele de trandafiri albi, alături de Astrid. Dar nu era îndeajuns, şi după o vreme hotărî s-o ia pe corabie şi miresmele grădinii rămaseră departe, sarea mării fiind mai tare. Urmaseră apoi răscolitoarele mirosuri ale pădurii de acasă. Şi Leif căuta locuri tot mai singuratice ca să fie sigur că nimeni nu-i va tulbura. Cu înaintarea în vreme a primăverii, zările se făceau tot mai largi şi de acolo, de sus, Leif vedea tot mai lămurit marea. Aşa că socoti că în noua lui călătorie se cuvenea s-o ia şi pe Astrid şi, fireşte, pe Rolf. Numai că de fiecare dată, în rătăcirile lui pe coclauri, trebuia să se întoarcă întîi la îndepărtata mănăstire, ca să fure de acolo chipurile dragi şi numai după aceea putea porni mai departe. Cînd reuşea, se privea pe el, stînd lîngă catargul corăbiei cu dragon purpuriu la prova şi ascultînd îndemnurile lui Rolf care îmbărbăta vîslaşii ; se auzea şi pe el povestind cu glas scăzut cele văzute pe maluri de lacuri și de rîuri și mai cu seamă înșirînd minunățiile fără de seamăn din Miklagård, toate acestea pentru Astrid care se afla și ea pe punte, iar deasupra ei ningea necontenit cu petale albe. Numai că ninsoarea aceea se întețea mereu și ochii ei păreau tot mai depărtaţi, un fum albăstrui gata să se mistuie. Diminețile nu mai erau atît de liniştite, pădurea ce o lăsa în urmă își creștea freamătul ca sub furtună și apele fiordului își înălţau vuietul şi vîntul îngemăna clocotul viu al apelor și al pădurilor. Iar ochii Astridei deveniseră doar o ceaţă uşoară ce-și pierdea albastrul în zare.

Așa că Leif a făcut o ultimă încercare, pornind să-și caute plăsmuirile sale şi n-a mai găsit nimica. Într-adevăr, torentele care se prăvăleau din munţi, adunînd apele rămase după topirea zăpezilor, îl pustiiseră.

Intors acasă, Kolbjörn îi văzu ochii lucind într-o altă lumină şi se bucură. Apoi cînd îl auzi spunînd că venise vremea să aleagă o corabie potrivită, se liniști de-a binelea. Ii duse vestea aceasta Selei și ea nu găsi prea multe să-i răspundă. Ar fi dorit de bună seamă să afle cum arăta aceea care îl făcuse pe fiul ei să petreacă năuc o iarnă întreagă, nu se mai îndoia de asta și o simţise de la început, chiar dacă lui Kolbjörn se ferise să-i destăinuie gîndurile ei. Deci ea nu se îndoia că numai despre o femeie a putut fi vorba, şi pînă la urmă asta nici nu era un lucru de mare îngrijorare. Cît despre plecarea apropiată, nu mai avea chiar nimic de spus, Leif era bărbat în toată firea, își urma soarta bărbaţilor din neamul său. Femeilor le rămînea aşteptarea grea de spaime. La fel de grea pentru bătrîne care purtau povara pe ascuns şi care îşi împărţeau grijile asupra mai multor bărbaţi plecaţi pe mare, cît şi pentru tinere, chiar dacă acestea tremurau pentru soarta unuia singur. Sela se întreba dacă în privinţa lui Leif n-ar trebui să fie acum mai liniştită, fiindcă desigur mai trăia undeva o femeie care se gîndea întru binele lui.

Pădurea înverzise pe de-a-ntregul cînd la gospodăria lui Kolbjörn începuseră să se adune cei cărora Leif le trimisese vorbă că se apropie sorocul. Cumpănise bine asupra fiecăruia şi de aceea nu chemase decît atîţia de cîţi avea nevoie. Nu era înţelept să-i lase să se bulucească pe toţi acei viteji încălziţi odată de berea tare şi care nici nu prea înţeleseseră limpede ce li se cerea, dar care s-ar fi ruşinat să-şi ia înapoi vorba aruncată într-o clipă de nesocotinţă. Poate că nutriseră mai apoi alte gînduri sau erau chemaţi de alte căpetenii. Şi peste toate lui Leif nici nu-i fuseseră cu toţii pe plac. Aşa că trimisese vorbă la cei aleşi, adăugînd că nu era pricină de supărare dacă li se părea acum drumul prea anevoios sau îşi făcuseră alte socoteli.

Nici chiar Kolbjörn nu se amestecase, Leif era căpetenia şi avea întreg dreptul să hotărască.

Dintre corăbiile lui Kolbjörn, nici una nu-l mulţumea pe Leif. Despre drakkarul său nu mai putea fi vorba, aşa că Leif tocmise meşteri iscusiţi care să-i construiască o nouă corabie, pe măsura dorinţelor sale.

Acum ziua întreagă şi-o petrecea la ţărmul fiordului, aşteptînd săvîrşirea lucrării meşterilor. Corabia era prelungă şi uşoară, cu douăsprezece perechi de vîsle. Dragonul aştepta să-şi ia locul cuvenit şi însuşi Leif îi dăduse culoarea purpurie.

Femeile și slugile casei tăiau porci și capre, afumau carnea, tocmeau butoaiele pentru apă și pentru trebuincioasa bere. Războinicii își frecau coifurile și scuturile, dîndu-le lucire nouă, ascuțeau tăișul securilor, încercau corzile arcurilor și căleau vîrfuri de săgeți.

Kolbjörn adunase, ca în fiecare an, un pîlc de vase și pornise spre coastele saxone.

Leif mai zăbovi două luni pînă ce, în fruntea unui număr de patruzeci de oameni, își îndreptă corabia spre drumul de miazănoapte. Cel mai vîrstnic om de pe corabie, cîrmaciul Ivar, mai fusese pe drumul acesta pînă la Novgorod. Așa că nu era nevoie de nici o călăuză, iar de la orașul de pe Volhov se vor descurca în vreun fel.

In ziua plecării, cei din gospodăria lui Kolbjörn precum și cei din așezările vecine umpluseră țărmul. Sela băgă de seamă, cu mîndrie, cum ochii fetelor îl sorbeau pe Leif, dar acesta n-avea vreme pentru ele. Pe corabie, în zadar așteptă să se stîrnească ușoara adiere care să aducă ninsoarea de petale albe și chipul Astridei. Ochii de fum albastru nu se mai iveau. Făcu un semn cu mîna pentru cei care rămîneau și dădu porunca de plecare.

...Și urmară zile și nopți pe mare bună ori pe ape învrăjbite, cu noroc la vînt sau cu opinteală la vîsle, ei singuri pierduți în pustiul verde-întunecat. Și nimeni nu se plîngea de asprimea vremii, erau toți oameni aleși dintre cei mai buni și Ivar spusese chiar că e de mirare cum a putut să zacă timp de trei ani la casa lui, simțindu-se întruna bolnav, fără să-și afle leacul și iată că leacul cel mai bun dintre toate era plecatul pe mare. De cînd simțise valurile de larg se înzdrăvenise ca fermecat. Și Leif îi dădea dreptate, locul care i se cuvine unui viking este puntea corăbiei și, judecînd după cum arătau ceilalți, se părea că pornise la drum cu soți buni. Asta o spusese tare, spre bucuria oamenilor, căci, deşi era încă tînăr de ani, Leif dobîndise destulă faimă şi nu era puţin lucru să auzi asemenea vorbe rostite de el. Iar în sinea sa, mai adăugă că îşi găsise şi el leacul pentru o boală al cărei nume nu îl putea rosti, asta fireşte pentru cît avea să dureze călătoria. Căci mai apoi vroia să se tămăduiască de tot ; va porni cu drakkarul său pe primul drum şi va vedea cum vor sta lucrurile. Dacă Astrid nu-şi găsise un bărbat, o va lua de acolo, cu sau fără voia ei. Timpul îi va da destulă înţelepciune şi poate i se va limpezi mintea tulburată de poveştile popilor. Cît îl privea pe el, cu aceştia ştia cum să se răfuiască.

Cînd au ajuns în ţinutul prielnic vînătorii de jivine cu blănuri scumpe, au căutat aşezările oamenilor de acolo şi s-au ales cu marfă multă, fără greutăţi la tocmeală. Apoi au intrat pe rîurile cu ape puternice, şi cînd dădeau de lacuri răsuflau uşuraţi, căci puteau folosi pînza. În marele lac Ladoga se petrecuseră cu alte corăbii ; coborau atunci pînza şi ţineau vîslele în sus, căpeteniile schimbau vorbe peste ape. Au auzit voci pline de trufie vestind bucuroase că drumul fusese spornic, ori, dimpotrivă, voci cătrănite, care se plîngeau că avuseseră mult de pătimit, fiind chiar jefuiţi de lacomi tîlhari de corăbii. La întrebarea acelora care erau curioşi să afle ce duc spre miazăzi, Leif răspundea întotdeauna că duc arme şi că armele acelea tocmai le cumpănesc în mîini, aşa că totul se termina cu asta şi fiecare îşi căuta de drum.

În apropiere de Novgorod, Ivar îi spuse lui Leif că era mai înţelept să dea jos capul balaurului de la provă, iar pe trunchiul catargului să atîrne o pavăză cu vîrful în sus, semne că se apropie cu bune gînduri. Şi, întrucît vroiau să împrospăteze merindea, aşa făcură.

Novgorodul le apăruse în faţă dimineaţa, la un loc unde calea pe apă se desfăcea în două, şi pe pintenul de pămînt care semăna cu o provă înaltă de corabie văzură primele așezări. Apucaseră pe partea mai largă a rîului, plutind pe sub casele apărate de puternice întărituri din lemn și ziduri groase, uimindu-se de bogăția orașului care stăpînea rîul de la înălțime. Și-au tras corabia la țărm, alături de altele, și nu le venea greu să priceapă că acelea gemeau de mărfuri și că negoțul se afla în plină înflorire. Au fost pe dată iscodiți asupra gîndurilor pe care le aveau, niște oameni cu veșminte bogat împodobite cu blănuri veniseră să vorbească cu Leif. Cum în spatele lor se ivise și o ceată de oșteni, Leif sări pe podișca de lemn, de care legaseră corabia, ieșindu-le în întîmpinare, însoțit numai de Ivar. Iși lăsaseră armele ca să se vadă mai bine că sînt neguțători cinstiți, deși treaba asta nu-i plăcuse lui Leif niciodată, fără sabia lui se simțea ca un ciung. Înțelegerea s-a legat ușor, unul din oamenii veniți la ei vorbea mai multe graiuri din miazănoapte. Așa că Leif le povesti despre drumul pe care porniseră și că acolo nu doreau decît să împrospăteze merindele, plătind cinstit, și că, de asemenea, erau în putere să mai tîrguiască și alte mărfuri, dacă nu li se va cere prea mult. Nu le-a ascuns că avea blănuri scumpe pe corabie și i se păruse drept să plătească pentru a fi lăsați să treacă mai departe.

Apoi Leif rîndui oamenii lui ; o parte urma să rămînă de strajă ; ceilalți erau liberi să-și îndrepte pașii unde doreau, numai să dovedească multă cumpătare și să nu iște pricini de sfadă. El, însoțit de Ivar și de încă trei oameni porniră spre locul unde lucrau vestiții dulgheri. Mai presus de toate vroiau să vadă cu ochii lor măiestria meșterilor de corăbii despre care se dusese vestea. Străjile urmau a fi schimbate la vreme, astfel ca toți să se poată bucura în voie de lucrurile deosebite aflate în oraș.

Leif își ținu oamenii în Novgorod timp de șase zile, aflînd destule despre oraş şi mai cu seamă despre altele ce-i puteau folosi pentru drumul pe mai departe.

Inainte de a ajunge mare cneaz la Kiev, Vladimir a fost cneazul Novgorodului și de acolo a pornit el lupta pentru putere. Iar între vrăjmași se aflau chiar frații lui. Cu ani în urmă el a ajuns să domnească singur în marea așezare de pe Nipru, care era „mama orașelor“, și ca una din urmări a rînduit înălțarea unor statui din lemn întruchipînd vechii zei. Ei stăteau pe o colină care se ridica asupra apelor și în fruntea lor se afla temutul Perun, zeul tunetului. Şi la Novgorod, unchiul marelui cneaz, Dobrinia, îl așezase pe acest Perun la mare cinste. Numai că Leif și oamenii lui au putut vedea doar o piață rotundă, îngrădită de ziduri, împrejurul cărora era săpat un şanţ lat. Şi la mijloc se afla o groapă, din care zeul de lemn plecase. Plecase pe apele Volhovului, și asta era un fel de a spune, fiindcă nu fusese deloc voința zeului, oricît de puternic a fost el socotit vreme îndelungată și oricît îi crescuse acea putere prin bogatele ofrande ce i-au fost închinate. Zeul de lemn fusese smuls de la locul lui și aruncat pe ape fiindcă oamenii își schimbaseră credința. Marele cneaz se creştinase şi de doi ani ţinea de nevastă pe chiar sora marelui împărat Vasile din Miklagård. Așadar Perun fusese zvîrlit în rîu, și oamenii spuneau că atunci cînd ajunsese sub podul mare ce unea cele două părţi ale orașului, își aruncase măciuca pe pod și strigase : „veseliți-vă locuitori ai Novgorodului și atunci amintiți-vă de mine !“. După asta apele l-au dus mai departe și prea multe pricini de veselie n-au urmat, fiindcă Dobrinia s-a pornit cu osebită rîvnă să-i treacă la noua credință pe cei aflați pe malul negutătorilor, iar de partea cealaltă făcea același lucru căpetenia Putiata. Şi rîvna acestora a însemnat foc şi sabie, aşa că a mai ieşit o vorbă ; „Putiata botează cu spada, însă Dobrinia cu focul". Cel care săvîrşea botezul era mai-marele peste popi, Achim, adus de însuşi Vladimir.

Aflînd astea, Leif a socotit că nu era prea nimerit să zăbovească mult acolo şi nici să caute a-l vedea prea de aproape pe Achim. Dar cît stătuse a tîrguit îndeajuns ca să poată porni cu drakkarul plin de marfă căutată la oraşul împăraţilor. Adăugase întîi blănuri scumpe de samur şi hermine şi nevăstuici şi luase îndestule măsuri de ceară. Apoi, fiindcă auzise că au mare căutare, luase un număr de şoimi, anume învăţaţi pentru vînat. Îşi împrospătase merindele şi găsiră cu toţii ca deosebit de gustos nisetrul.

După ce mai trecură o dată pe la iscusiţii dulgheri încredinţîndu-se că lucrau pe potriva faimei lor şi făceau multe altele în afara corăbiilor (bunăoară ei împreună cu meşterii fierari ridicaseră puternicile întărituri ale oraşului şi înălţau case frumos împodobite), deci ducîndu-se să-i vadă şi pentru a mai lua ceva trebuincios drumului, Leif se pregăti de plecare. Cînd fusese prima oară la meşterii dulgheri, Leif şi Ivar se folosiră de prilej ca să le ceară o lucrătură menită să le uşureze trudnica trecere a pragurilor. Ştiau că la locurile grele de edec se găseşte lemnărie destulă şi volocianii erau îndeobşte gata să-i ajute, dar era mai înţelept să fie prevăzători. Aşa că cerură întocmirea unor tălpoaie ca de sanie, pe măsura lungimii corăbiei. Asta era cu adevărat un cîştig, pînă acum trecuseră cîteva locuri de edec mai uşoare, dar abia după ieşirea din Ilmen, avea să înceapă greul.

Intrară, aşadar, pe apele Ilmenului, avînd noroc de vreme prielnică, şi în curînd trebuiră să ţină sfat ce drum de apă să apuce.

IX. Zăpadă și sare

S-a întîmplat mai demult sau se întîmpla totul chiar atunci, asta nu-și putea da seama, fiindcă măsura timpului se pierduse și hotarul dintre ce a fost și acum nu semăna cu acela dintre nisipurile roșii și nesfîrșirea întinderilor albe, hotar pe care încă nu-l vedea dar îl știa aproape. Și putea fi vorba de o presimțire sau, și asta ar fi fost cumplit, îl văzuse cu adevărat odată, însemnînd că va trebui să treacă din nou prin toate chinurile deja încercate. Mai ciudat era faptul că el privea de undeva din afară, ca și cum timpul însuși îl exclusese dincolo de marginile lui, numai că îndura la fel cu omul care întindea mîinile spre plăsmuirile aerului ce dănțuiau deasupra nisipurilor fierbinți, îmbrățișînd golul și prăbușindu-se în pulberea fină și roșie, iarăși ridicîndu-se pentru a face cîțiva pași, neînchipuit de înceți, ca într-o apă vîscoasă, umblînd încovoiat, copleșit de prea marea greutate a luminii crude care îi apăsa umerii. Și urma o nouă cădere, lentă, ca o scufundare, cu mîinile vîslind larg în lături, încercînd zadarnic s-o oprească.

În urmă rămîneau, adînc întipărite, semne ciudate ale pașilor și căderilor. Dar oricît de adînci arătau la început, semnele acelea erau topite de soare și omul părea că vine de niciunde. În fața lui se întindeau spinările rotunde ale dunelor, valurile unei mări încremenite în tăcere.

Şi Olaf ştia că pe omul acela îl ardea setea, fiindcă asta simţea şi el, pînă la întunecarea minţii, şi atunci vedea cum tremurau ramuri verzi, cu frunze îngreunate de limpezi broboane de rouă şi unduiau valuri de ierburi înalte, în urechi auzea susur de izvoare, buzele se aplecau să soarbă, dar nu întîlneau decît gustul nisipului. Năvălea iarăşi lumina şi urma întunericul, pînă cînd el nu mai putu să se ridice şi nici nu ştiu dacă ar mai vrea s-o facă.

Apoi Olaf văzu o umbră alunecînd repede peste trupul căzut, şi încă una rotindu-se în jur, auzi fîlfîiri de aripi, păsări mari, negre îi furau soarele. Coborau tot mai jos în rotirile lor şi una se lăsă pe umărul stîng al omului, înfigîndu-şi căngile ghearelor ; în clipa aceea omul strigă, strigă odată cu el şi Olaf, durerea era prea vie, amintindu-i că încă trăieşte. Şi de atunci Olaf nu-l mai privi de undeva din afară pe omul care era el, durerea şi strigătul îi reunise.

„Încă mai trăiesc“ strigase şi ţipătul sperie păsările negre.

Pipăia cu mîinile nisipul, căutînd o armă de apărare, durerea îi amintea că era dator să lupte.

„Încă mai trăiesc !“ strigă şi ţipătul fu mai slab, păsările îşi apropiară rotirile, neîndrăznind încă să atace.

„Voi aveţi timp“, gîfîia şuierat Olaf, „dar nu ştiţi că şi eu am, asta e singura mea bogăţie şi n-o să mi-o luaţi voi acum“, îşi termină şoptit gîndul, mirîndu-se de îndemnul acela ciudat care îl făcuse să spună asta.

„Încă mai trăiesc !“ repetă tot în şoaptă.

Păsările se năpustiră toate odată, vînzoleala neagră de aripi păru că îl copleşeşte.

Şi atunci, într-o scurtă clipire de lumină, lumină pe care o urîse fiindcă puterea ei îl doborîse, aşadar într-o clipă cît avu în față un spațiu liber, zări o întindere albă, o nesfîrșită întindere de gheață. Simți lovitura unui cioc de oțel arzîndu-i umărul stîng, pliscul păsării îl țintuise în același loc unde se înfipseseră căngile ghearelor și el fu aproape recunoscător pentru noua durere, asta însemnînd că era adevărat ceea ce vedea, că nu mai erau năluciri. Întinderea de gheață era tot acolo, neclintită, nu pierea ca alte atîtea fantasme ale pustiei. Alte săgetări simți în umeri și în spate, nu mai avea dreptul să se îndoiască de acel adevăr, întreg trupul i se încordă, găsi puteri ca să se salte în mîini, după aceea să-și îndrepte spatele, rămînînd încă în genunchi, dar putînd să-și folosească brațele împotriva vrăjmașelor înaripate. Lupta îl îndîrjea, forțele îi sporeau, acolo, nu departe, se afla gheața curată, rece, zăpadă neîntinată care să-i ostoiască setea, să-i primenească sîngele, redîndu-i limpezimea gîndirii și bucuria de a trăi. Se îngrijea ca să-și ferească mai întîi fața, să alunge din dreptul ochilor aripile, ciocurile și ghearele, avea nevoie să vadă mereu albul, minunea de alb unde se vor sfîrși chinurile și rătăcirile lui.

Se ridică în sfîrșit în picioare, strigătul său se înălță puternic și păsările negre se mistuiră fîlfîind greoi din aripi, învinse ; rămase singur, așteptînd să i se potolească bătăile inimii care îi spărgeau pieptul. Numai pe ele le auzea.

Înaintea lui, nisipurile roșii se terminau brusc într-o rotundă margine, de unde începeau blînzii nămeți. Și hotarul acela nu i se părea defel nefiresc, de vreme ce acum înțelegea că asta căuta el — o țară în care zăpezile erau podoabe și nu-și pierdeau strălucirea niciodată. O țară de care își amintea, din care plecase cîndva și...

Un pas îl apropie de hotar...

Da, își amintea tot mai clar, simțea acum și mirosul de sare al mării, adus de bună seamă din larg, fiindcă apele fiordului înghețaseră.

Încă un pas...

Lacrimile bucuriei îl împiedicau să deslușească ce se mai afla în fața lui, dar asta nu mai avea nici o însemnătate, putea închide ochii și tot ar fi știut ce va întîlni acolo. Umbra prelungă a unei corăbii prinsă în strînsoarea gheții, lîngă mal. Cu securile se croia lesne un drum ca să iasă la apă liberă. Și vîntul încărcat cu grele miresme sărate va umfla pînza purpurie, dragonul din provă se va lupta cu talazurile, hohotind prelung deasupra hăurilor înspumate, bărbați puternici își vor încorda brațele asupra vîslelor. Cîrmaciul o să-și înalțe glasul peste vuietul din jur, strigînd măsura în care vîslele să se afunde în apă. Lîngă catarg, tînăra căpetenie va ridica brațul și...

Cîțiva pași făcuți dintr-o suflare...

Și totul se petrecea aidoma ca alte dăți, tînăra căpetenie ce arăta cu brațul spre zarea unde soarele se îneca în oceanul roșu era el, văzuse în mijlocul pojarului o corabie și se grăbea s-o ajungă, mîna dreaptă strîngea straja spadei, umărul stîng i se sprijinea în trunchiul catargului, nu, nu era adevărat că îl săgetase vreodată un plisc de răpitoare înaripată, durerea care o simțea, surdă, mocnită, o avea de mult, un tăiș dușman îl fulgerase cîndva, și la urma urmei asta era un lucru fără însemnătate, avea destulă vigoare în brațul stîng și încă mai multă în cel drept. Nu, nu era adevărat că o altă armă ticăloasă îi străpunsese umărul cu un biet grăunte de fier, ținea doar bine minte lucirea spadei vrăjmașului în lumina focurilor ce fuseseră aprinse pe puntea drakkarelor, atunci cînd izbiseră apărătorii unei așezări din susul rîului, undeva pe coasta frizonă. Nu, nu era adevărat că mai existase și altă armă mînuită de un om de nimic şi care-l împroşcase cu ciudata ploaie de scîntei fierbinţi, arzîndu-i acelaşi umăr. Cum se putea să se fi petrecut aşa ceva cînd el vedea şi acum ochii, măriţi de teama întunericului în care se afunda, ai omului îmbrăcat în fier, cu care se bătuse în noaptea primei năvale. Adevărat era mirosul de mare şi vuietul de vînt şi de ape ce-i creştea în auz, era vremea să sune în cornul său, de pe corabia acum apropiată avea să i se răspundă, se va dovedi dacă erau prieteni ori neprieteni, iar după luptă sau după bucuria unei întîlniri, drakkarul se va roti sub vînt şi dragonul îşi va îndrepta privirile spre ţărmul cu păduri ninse. Gheaţa va trozni sub greutatea corăbiei lungi, vîslele se vor opinti în sloiurile plutitoare, podul de lemn se va clătina sub paşii războinicilor şi braţe se vor întinde spre ei pentru a le da căldura inimilor celor ce aşteptau pe mal. Şi adevărată era zăpada ce o ştia de cînd abia începuse să umble şi pe care o simţise fremătînd sub tălpi cînd străbătea pădurile, abia ţinîndu-se de bărbosul înarmat cu un arc uriaş şi purtînd înfiptă în brîu o secure, căutînd împreună urmele jivinelor şi oprindu-se cînd dădeau de ele, copilul ascultînd atunci, vrăjit, vîjîitul săgeţii slobozite de Rolf...

Numele izbucnise ca un ţipăt, înălţat dintr-un ungher al memoriei, eliberîndu-se din ceaţa neguroasă şi răsunînd atît de puternic, că trebui să-l rostească şi cu glas tare, redîndu-i completa libertate. Şi îl strigă de cîteva ori, numele acela plutind deasupra roşilor nisipuri şi trecînd hotarul se pierdu în alba nesfîrşire.

Încă trei paşi, făcuţi cu şovăială acum, descoperirea memoriei descumpănindu-l, linia dintre roşu şi alb tremurînd în zvîrcoliri şerpeşti, ochii obosiţi trecîndu-şi greu privirile dincolo, renunţînd într-o zbatere ostenită, retrăgîndu-se înlăuntru, scotocind prin ascunsele și întunecatele golfuri ale aducerii aminte.

...Și în iernile lungi care se perindau în bucuria trăirii alături de bărbații rămași acasă, Rolf se ivea peste tot; îi auzea rîsul gros cînd el, nevîrstnicul inimos dar cu puteri încă puține se rostogolea în zăpada moale, doborît sub grindina de lovituri abătută în scutul său de sabia unui războinic falnic, de jos, printre genele încărcate cu zăpadă îi zărea umerii largi sprijinind cerul și coiful crescînd dincolo de norii ce se alergau pe albastru și simțea mîinile aspre ale lui Rolf cuprinzîndu-l de mijloc și săltîndu-l ca pe un trunchi subțire de copac tînăr, așezîndu-l iarăși în picioare și șoptindu-i să lovească mai tare, să izbească și el, îndîrjindu-l împotriva acelui războinic căruia așa, din picioare, putea să-i vadă fața luminată de zîmbet, un zîmbet de mulțumire pentru dîrzenia măruntului mînuitor de arme. Și Rolf își întărea glasul, „nu mai ai mult de așteptat, Kolbjörn, nu mai ai mult și te va învinge“, spunea și acest al doilea nume venea acum firesc alături de numele lui Rolf...

Ultimii pași sînt făcuți în visul care e mai mult decît vis, Olaf nici nu simte căldura crescîndă, valul încins care se ridică de dincolo de granița peste care e gata să pășească.

...Și alături de cele două nume se înșiruie mulțimea altora, fețe aspre, tăbăcite de vînturi sărate și smolite de soare puternic apar înaintea lui, le recunoaște și le numește strigînd cu glas sugrumat îndemnuri de luptă, cu talazuri răzvrătite de furtună și cu spaime născute din cețurile apelor și cu tăiș de arme ucigătoare. Lîngă numele oamenilor răsar cele ale așezărilor aflate la țărm de fiord ori pe îndepărtate, străine pămînturi. Toate se învălmășesc, fiindcă s-au adunat prea multe, și oameni, și ape, și pămînturi. Și ele curg aidoma torentelor care coboară din munţi, primăvara, cînd se topesc zăpezile şi rămîn numai înaltele creste albite, scînteindu-şi poleiala.

Ultimul pas se termină, a trecut dincolo.

Acum ar trebui să afle totul. În împărăţia albă îi va găsi pe cei la care se gîndea şi se va regăsi pe el, cu un nume întreg, reînvăţînd ceea ce uitase.

Sub tălpi trosnea pojghiţa de gheaţă ce acoperea zăpada, oglinda albă, imensă, răsfrîngea orbitoarea lumină, fierbinţeala ei crescînd, „e căldura bucuriei“, se gîndi, nu mai avea răbdare, se aruncă înainte, nu mai era o prăbuşire datorită neputinţei, nici scufundarea lentă în apele vîscoase ale luminii, ci nerăbdarea trupului de a se simţi cuprins de zăpadă şi a minţii care dorea să se spele de negurile ceţoase, îşi auzi strigătul : „şi atunci eu cine sînt ?“, apoi...

Apoi trupul îşi sfîrşi saltul, zdrobindu-se de crusta albă, şi tare, şi încinsă, Olaf privea din nou de undeva din afară la omul care se zbătea neputincios, zgîriind cu unghiile şi muşcînd crusta aceea cu gust sărat, suferea din nou îndoit, pentru cel la care se uita şi pentru el însuşi, fiindcă în gură simţea acelaşi gust de sare amestecat cu sînge.

Dintr-o dată, imaginea omului care se zvîrcolea pe stratul de sare prinse să se depărteze, se făcea tot mai mică, un punct întunecat a ajuns, un punct uitat pe marginea unui ochi rotund de sare, lucind între nisipurile roşii.

. . . .

— A cerut apă, şopti o voce.

O mînă săltă uşor capul lui Olaf, de buzele sale fu apropiată o cană şi Olaf sorbi apa dintr-o răsuflare.

— Oho, bătrîne, nu ştiu prea bine cine eşti, dar ştiu că acum ai apă cîtă pofteşti, aşa că ia-o mai domol !

— Lasă-l în pace ! Un om care a îndurat atîta vreme chinul setei nu se satură nici după ce soarbe un rîu.

— În regulă, îi dau cîtă apă doreşte. Acum poate bea liniştit. Cana se apropie iar de buzele lui Olaf.

— Mai vrei, bătrîne ?

Olaf întoarse faţa într-o parte.

— Uite la el, e mai cumpătat decît îţi închipui tu ! Cum rămîne cu povestea aia cu rîul ?

— Nu mai vorbi atîta. Îl oboseşti.

— Doctorul a spus că e o adevărată minune ce s-a întîmplat cu el. Dacă a rezistat la o asemenea încercare, nu mai trebuie să se teamă de nimic. Abia aştept să poată vorbi. Cum merge, bătrîne ?

— Nu-l mai fă bătrîn. Dacă mă uit bine la el pot să-ţi spun că nu e bătrîn deloc. Dar nu pot ghici cîţi ani are.

— Asta-i o altă minune. Credeam că voi femeile le ştiţi pe toate !

— Ai trăncănit prea mult. Ţi-am mai spus să-l laşi în pace. Şi ai putea vorbi mai încet, aude tot. Dacă ai poftă de vorbă, hai să ieşim.

Cei doi părăsiră încăperea. În uşă, femeia mai spuse : „e groaznic să-i auzi pe alţii vorbind despre tine şi să nu poţi răspunde !".

Apoi uşa se închise şi se făcu linişte.

Olaf rămase cu ochii deschişi, se temea că dacă îi va închide se va pomeni din nou pierdut în deşertul roşu, sau uitat acolo, pe fundul unui lac fără apă, zbătîndu-se ca o vieţuitoare a mării, azvîrlită de flux dincolo de hotarul pînă unde îi era îngăduit să trăiască şi nemaigăsind puteri ca să ajungă apele refluxului.

De cînd se afla în casa acestor oameni, auzise o mulţime de lucruri despre el şi de unele se mirase ; era ca şi cum le-ar fi auzit pentru prima oară, dar cele mai multe l-au lăsat nepăsător. Simţea ceva nelămurit, aproape de tristeţe, bănuia că a trecut pe lîngă nişte lucruri de mult căutate şi tristeţea lui creştea fiindcă nu le putea numi.

Ascultase, aşadar,ca pe o poveste, cele petrecute cu el. Plecase din munţi, cu încă doi oameni. Nu-şi amintea cine erau şi numele lor nu-l ştiau nici cei care îl îngrijeau. Oricum, era vorba de căutători de minereuri, şi de vreme ce părăsiseră acele locuri însemna că fuseseră lipsiţi de noroc. Aşa că au vrut să încerce în alte părţi şi pentru asta coborîseră spre marele deşert. Încă de la început avură parte de grele încercări, regiunea era bîntuită de ploi fără sfîrşit, drumurile deveniseră de nestrăbătut, maşina veche pe care o avea unul din oamenii cu care se însoţise îşi dăduse ultima suflare în mijlocul unui soi de mlaştină care ar fi trebuit să fie drum. Şi stăpînul ei făcuse la fel, dar asta se întîmplase mai departe şi după cine ştie cîtă vreme. După potopul acela urmaseră zile de secetă şi străbătuseră păduri pîrjolite de incendii iscate din senin ; căutîndu-şi scăparea de ele, rătăciseră drumurile umblate, ajungînd în deşert deja istoviţi şi în locuri necunoscute. Au pornit în căutarea apei şi a oamenilor, dar norocul nu li s-a schimbat şi cel mai slab dintre ei a căzut. Ce a însemnat căutarea prin deşert, Olaf ştia prea bine. Acesta era singurul lucru de care îşi aducea aminte. Apoi au dat de urmele unui drum, şi au aşteptat acolo în speranţa că va trece cineva. Se pare că tovarăşul lui Olaf era la capătul puterilor şi pînă la urmele părelnicului drum Olaf îl cărase în spate. Aşteptarea lor se dovedise fără rost, probabil că drumul nu mai era folosit, dar el trebuia să ducă undeva, şi Olaf zărise zburînd la mare înălţime un stol de păsări îndreptîndu-se spre nord. Îi spusese tovarăşului său că numai direcţia aceea putea fi cea bună, împărţiseră puţina apă cîtă mai rămăsese pe fundul bidoanelor, adică Olaf îşi păstrase cît să-i ajungă pentru o sorbitură şi încercă singur să urmeze calea arătată de păsări. Înjghebase un fel de cort, celălalt rămînînd astfel la un amăgitor adăpost. Umbra lui fusese ultima pe care o zărise pînă ce apăruse umbra păsării negre, acolo, la malul secat al lacului, cînd el n-avea habar unde ajunsese. Şi nici nu ar fi ştiut, dacă n-ar fi auzit vorbele schimbate între ei de oamenii din casa în care zăcea. Din ziua în care începuse să înţeleagă, încerca să pună cap la cap vorbele lor, să le dea un rost şi, treptat, izbutise să închege rotund povestea peripeţiilor ce au urmat.

Cei doi zăriseră cortul în care tovarăşul lui Olaf îi aştepta întoarcerea. Se afla la o mare distanţă de drumul lor, dar părea ciudat, aşezat acolo, în inima deşertului, aşa că se abătuseră să vadă ce era cu el. Şi găsiseră un om, mai bine zis o arătare ce semăna a om, care le vorbise cu mare greutate de un altul, plecat să caute apă, spre nord, într-acolo unde îi arătaseră calea un stol de păsări pierdute în înaltul cerului. Femeia a rămas să-l îngrijească pe cel ce mai mult aiura, iar bărbatul porni spre lacul secat. Lacul nu-şi merita numele, doar odată la cîţiva zeci de ani îşi redobîndea apa, cînd ploi bogate îl umpleau, şi atunci învia întreaga regiune. Apoi apa seca, rămînea doar sarea în strat gros şi deşertul îşi recîştiga drepturile. Urmele l-au călăuzit, bărbatul l-a ridicat pe Olaf şi s-a grăbit către cortul unde femeia lui l-a înştiinţat că nu mai avea nici un rost să zăbovească. Trebuiau să încerce să-l salveze măcar pe ultimul găsit, deşi nimeni n-ar fi putut spune că asta ar fi posibil. În timp ce maşina gonea spre cea mai apropiată aşezare, femeia ţinuse capul străinului în poala ei, umezindu-i buzele cu o batistă înmuiată în apă.

Cei doi soți se întorceau dintr-un orășel situat la limita de nord a deșertului, aveau acolo neamuri pe care le vizitau la intervale mari, cîteodată treceau ani ca să-i poată vedea, drumul era greu, sute de kilometri prin pustiu și prin zonele inundabile din apropierea coastei de est unde locuiau nu-i lăsau să se încumete mai des la astfel de călătorii ce le răpeau și îndeajuns timp. Trăiau într-o așezare de pescari, care era de fapt o prelungire a marelui oraș întins pe țărmul mării. Noaptea, din patul său, Olaf auzea respirația marelui oraș. Nu ținuse socoteala nopților de cînd se întîmpla asta. Și chiar dacă ar fi ținut-o, nu l-ar fi ajutat prea mult, trecuseră destule în care nu auzise nimic. Cei doi oameni l-au adus acolo fiindcă pe unde au trecut, toți ridicau din umeri a neputință. E drept că au zăbovit în prima localitate și medicul de acolo încercase destule, sfîrșind prin a le spune că era tot una dacă îl mai lăsau în îngrijirea lui sau îl duceau unde vroiau, șanse de scăpare nu se întrezăreau. Așa că l-au adus acasă și au așteptat cu încăpățînare să se întîmple o minune, minunea de care vorbise și doctorul care venea de trei ori pe săptămînă în așezarea pescarilor. Printre pacienții lui obișnuiți se număra și Olaf, și dacă se putea vorbi de obișnuință, ea se referea la faptul că trecea de fiecare dată ca să-l vadă. Din ceea ce spusese omul găsit în cort, adică din puținul pe care mai avusese puterea să-l comunice femeii, din ceea ce știau ei despre deșert și despre oamenii rătăciți în căutarea apei, și despre căutătorii de minereuri din munți, adăugînd comentariile doctorului se putea închega destul de bine o povestire, pe care Olaf o înregistrase ca și cum ar fi fost vorba despre altcineva. Ei nu știau însă de trăirile lui Olaf de lîngă hotarul dintre roșul nisipurilor și albul sării. Și nici el nu mai știa ce dorea să găsească dincolo de acel hotar.

Ținea minte numai viziunea zăpezilor, dar zăpezile se topiseră sub puterea soarelui.

După cum nu numărase nopțile de veghe, Olaf n-a numărat nici zilele ce s-au scurs pînă ce a putut să se scoale din patul său. Cînd s-a înzdrăvenit, a început să iasă la pescuit în laguna cu ape liniștite și chiar mai departe, în largul mării, însoțindu-l pe cel care îl salvase. Acela socotise că ar mai avea nevoie de un ajutor pe barca lui și Olaf a rămas mai departe în casa primitoare. Se dovedise priceput la toate treburile pe apă, și forța lui deosebită îi impresiona pe noii săi tovarăși. „Ești sigur că n-ai fost pescar sau marinar ?“, îl întrebau și Olaf zîmbea fără să răspundă. În scurtă vreme, lumea uită felul oarecum ciudat în care ajunsese între ei.

Se părea că Olaf nu se simțea nici unde atît de bine ca pe o barcă legănată de valuri și nu avea altă bucurie decît să înalțe mica pînză care-i făcea să zboare peste ape. Cînd dobîndi o barcă a lui, îi vopsise pînza în roșu. Pe vînt bun, cînd bărcile flotilei de pescuit își desfășurau pînzele albe, cea a lui Olaf ardea ca o flacără. Uneori flacăra aceea se desprindea din mijlocul cîrdului de bărci și se stingea departe, spre nord. Asta îl îngrijora pe Michael, bărbatul care-l salvase. Se întorceau fără Olaf și treceau zile pînă ce pînza purpurie apărea din nou în lagună. După asemenea absențe, Olaf arăta abătut. Michael bănuia că Olaf încerca să treacă primejdioasele locuri spre marea liberă, dar Marea barieră de corali îi stăvilea calea.

Se găsiseră destui care să se mire de culoarea aleasă pentru pînza bărcii. Olaf mormăise „așa se cuvine“ și nu socoti că ar mai fi ceva de adăugat.

Cînd Olaf adăugă o podoabă nouă bărcii sale — un cap de balaur, tot de culoare purpurie, veghea la provă — nu se mai găsiră curioși care să pună întrebări.

Asupra așezării pescarilor din lagună se abătuseră necazuri, și Michael care conducea cooperativa lor avea motive de îngrijorare, mai mari decît absențele și ciudățeniile lui Olaf ; oamenii trebuiau să lucreze de două ori pe cît lucraseră pînă atunci, și astfel nu mai rămînea timp pentru mirări, jumătate din pescari zăceau atinși de o molimă necunoscută.

Firește, lucrurile se petrecuseră treptat. La întoarcerile de la pescuit, oamenii se simțeau obosiți peste măsură, chiar și atunci cînd erau zile senine, cu vînt potrivit și valuri cuminți. Se plîngeau de dureri de cap, gîfîiau după ce trăgeau la vîsle un timp care și pentru un copil însemna o joacă. Sudori de gheață îi scăldau, își simțeau fiecare mușchi iar pe țărm umblau amețiți, de parcă abia ieșiseră de la cîrciumă. Pe acolo dădeau rar, zăbovind puțin, sorbindu-și posomorîți berea. Nu-i mai atrăgea nici jocul aruncării săgeților la țintă, în care Olaf se dovedise un campion de neînvins. Și berea li se părea cu alt gust, plecau spre casă cuprinși de grețuri, grăbiți să caute locuri dosnice unde să dea afară fierea strînsă în ei.

Cam în vremea cînd semnele acestea se înmulțiră și cuprinseră și bărbați care le tăgăduiseră la început, socotind boala ca o rușine pentru un om întreg, dar fiind în cele din urmă nevoiți să se recunoască învinși, cam în vremea aceea deci Olaf îl chemă pe Michael pe țărmul lagunei, șoptindu-i încet, ca să nu-l audă soția acestuia, „vino să-ți arăt ceva, cred că deocamdată nu trebuie să mai știe nimeni“. Îl trase afară din casă și pe drum Olaf ocolea oamenii care ar fi putut pune întrebări nepotrivite, se îndreptaseră spre debarcader și, desigur, la ora aceea oricine ar fi fost uimit aflînd că Olaf vroia să-l ia pe Michael la o plimbare pe lagună. Așa ceva nu se obișnuia, şi chiar Michael îl privea intrigat, încolţindu-i chiar bănuiala că şi Olaf fusese atins de boală. La urma urmei boala aceea se putea manifesta în felurite chipuri, aşa că vru să-l refuze, dar Olaf insista, aproape că îl sui cu forța în barcă și după ce începu să tragă puternic la vîsle, cînd fu sigur că nu-l mai putea auzi nimeni, spuse : „laguna e bolnavă și de la ea se îmbolnăvesc şi oamenii !"

Arătase cu un gest larg peste ape, umbrele grele ale serii cădeau pe întinderea nevălurită, întunecînd-o. Balaurul de la prova bărcii privea la malul dinspre oraş. Nu era pic de vînt şi Olaf vîslea cu îndîrjire. Marginile lagunei erau cuprinse de întuneric, se aprindeau luminile orașului. Cele mai apropiate făceau să se deslușească, crescut parcă din lagună, conturul masiv al unei fabrici. Pe măsură ce se apropiau, Olaf își domolea vîslitul, se simţeau miasme grele urcînd din ape, luminile orașului nu se mai vedeau, ascunse în spatele fabricii, ardeau numai cîteva becuri cu lumină săracă. Olaf se opri din vîslit. Spuse : „privește !", și cu vîrful unei vîsle răscoli suprafața apei. Pete argintii sclipiră în smoala valurilor iscate. Barca își continua alunecarea, sclipirile argintii se înmulţeau şi Michael se îngrozi văzînd cum ele se contopesc, acoperind suprafețe mari. Atîta pește mort nu mai văzuse niciodată.

Nu schimbară vorbe, erau de prisos, Olaf își reluase vîslitul, descoperind alte insule argintii pe apele neumblate deobicei de pescari.

La o lună după asta, bolnavii rămași în casele lor erau prea mulți pentru medicul care venea de trei ori pe săptămînă. Pe cîţiva îi trimisese la spitalul din oraş. Fețele lor prinseseră o culoare arămie.

Michael îl căută pe doctor şi îi spuse povestea cu peştii morţi. Acum nu mai trebuia să se îndoiască de cele văzute cu Olaf şi nici să creadă că a fost o întîmplare. Întîlneau peşti morţi şi în apele unde pescuiau de obicei. Doctorul a spus că s-ar putea să fie o legătură cu boala neobişnuită a oamenilor. Olaf avusese dreptate.

Despre cei internaţi în spital se auzea că le merge rău, doctorul sosise la una din vizitele lui însoţit de încă doi colegi, intraseră prin fiecare casă şi mai descoperiră alte cazuri, întîrziară întreaga zi prin aşezarea pescarilor. Seara, doctorul lor se întîlni cu Michael care adusese şi un şef al sindicatului de care ţineau pescarii.

— Simptomele bolii şi rezultatele analizelor pe care le-am făcut celor internaţi în spital duc la concluzia unei intoxicaţii cu impurităţi arsenicale. Cred că fabrica e de vină, reziduurile ei au îmbolnăvit laguna, cum a spus Michael.

— N-am spus-o eu, mormăi acesta, dar asta nu schimbă cu nimic lucrurile. Ce trebuie să facem ?

— Am nevoie de probe de apă din lagună. Luate lîngă gura de deversare a fabricii.

— Pînă de curînd, n-ar fi fost mare lucru. Acum nu se mai poate. Au auzit toţi de cele întîmplate la noi şi cei de la fabrică păzesc locul. Nu te poţi apropia decît pe apă, aşa că le vine uşor să interzică apropierea oricărui curios.

— Fără analize ale probelor luate de acolo nu facem mare lucru.

— Cred. Dar se spune că au oameni înarmaţi.

— Asta ne întăreşte credinţa că acolo se află adevărata cauză, spuse reprezentantul sindicatului. Îi putem da în judecată !

— Repet, fără dovezi nu faceți nici o ispravă. Am și eu nevoie de ele pentru precizarea diagnosticului. Trebuie să găsiți o soluție !

Se cunoșteau de mult și puteau vorbi deschis. Doctorul îi ajutase de multe ori. Și acum avea dreptate. Nu poți acționa în justiție bazat numai pe supoziții.

— Cunosc pe cineva care ar reuși să ne aducă probele alea afurisite, spuse Michael.

— Cine va intra în apele lor ? Fabrica e proprietatea unui om puternic, cu relații întinse.

— E cineva care nu cred că va fi impresionat de așa ceva. Cel care a descoperit că laguna e bolnavă. Și singurul cu toate puterile intacte.

— Atunci e vorba de Olaf, spuse doctorul și se bucură.

Chemat la sfatul lor, Olaf întrebase doar cît de grabnică era treaba.

— Nu te pripi, îi spuse Michael. Au oameni înarmați. Ai dreptul să refuzi și să încercăm pe o cale oficială deși pierdem prea mult timp. Dacă dovedim că sînt vinovați, putem obține despăgubiri pentru toți bolnavii. Cu toată puterea domnului T...

— Mai spune o dată !

Michael îl privi mirat, nu-l văzuse pe Olaf preocupat de vreo persoană anume din orașul de peste lagună. Și nu se gîndise că ar putea cunoaște pe cineva.

— Domnul T. este patronul fa...

— Atunci plec în noaptea asta, îl întrerupse Olaf. Spuneți-mi ce trebuie să aduc.

Doctorul îi explică despre ce era vorba și, după ce Olaf s-a retras ca să-și pregătească barca, spuse :

— Cred că va reuși !

Apoi s-au dus la debarcader, hotărîți să-l aștepte acolo pînă se va întoarce. Olaf mormăise prinzînd vîslele, „păcat că n-am avut vreme să spoiesc din nou dragonul" și doctorul vru să-l întrebe ce însemna asta, dar Michael îl prinse de braț, făcîndu-i semn să tacă. Știa ce răspuns ar fi dat Olaf și îi spuse doctorului mai tîrziu că acesta ar fi sunat : „așa se cuvine".

Barca se desprinse de țărm, cei rămași nu văzură cînd Olaf și-a înălțat pînza purpurie, noaptea o înghițise.

In afara răspunsului pe care Michael îl rostise în locul lui Olaf, nimeni nu spunea nimic. Ascultau încordați, încercînd să audă un zgomot care să-i lămurească despre cele ce se întîmplă. De fapt se temeau de zgomotul acela, de la așa distanță doar o împușcătură se putea auzi. Nu comentaseră nici despre cele două căngi cu cozile lungi pe care Olaf le cumpănise în mîini. De altfel numai Michael îl văzuse cum le mînuiește și precizia cu care le putea arunca într-o țintă. Fiindcă nu îndrăzneau să calculeze în cît timp va ajunge barca la locul dorit și cît îi mai trebuia să se întoarcă, așteptarea devenea tot mai grea. Doctorul fuma nervos.

Prima împușcătură sparse liniștea, năruind-o în mii de cioburi. Apoi urmară altele. Michael gemea de fiecare dată, ca și cum ar fi fost atins.

— Am greșit că l-am lăsat, afacerea asta era destul de încurcată, acum s-ar putea termina și mai urît, spuse sindicalistul din oraș.

— Să mai așteptăm, spuse doctorul.

Liniștea se închegase iarăși, mai apăsătoare, cei trei încercau să străpungă cu privirile întunericul. Noaptea era fără lună și nu văzură nimic decît după ce capul dragonului intră în conul de lumină al felinarului de la debarcader.

— Ești teafăr ? strigară întrebarea într-un glas.

— Am adus ce trebuia, se auzi răspunsul liniştit al lui Olaf.

Privind în barcă, Michael zări vîrfurile căngilor. Cozile lungi lipseau. Olaf rîse, „au fost îndeajuns şi ele, poate foloseam şi fierul dacă..." Îşi reteză fraza şi rîsul, iar Michael nu insistă.

A doua zi fu trimis cineva să iscodească la fabrică asupra celor petrecute. Nu se vorbeau prea multe, doar că paznicii se pomeniseră cu o nălucă roşie ieşind din noapte în faţa lor şi auziseră un şuierat prin aer, apoi se rostogoliseră loviţi în piept de vîrful unor prăjini de lemn. Unul dintre ei reuşise să dea alarma, s-au tras focuri de armă, dar năluca pierise.

Mai trecu o zi şi sosi doctorul.

— Acum e în regulă totul. Puteţi să-i daţi în judecată pe grangurii de la fabrică, sau chiar pe cel mai mare dintre ei, avem toate dovezile. Lucrurile sînt clare şi în privinţa tratamentului. Dar trebuie oprită otrăvirea apelor, altfel moare laguna.

Rămas doar cu Olaf, îi spuse : „Ai făcut o treabă grozavă, dar cred că va trebui să pleci de aici. Se va afla despre tine şi mi-e teamă să nu dai de necazuri. Spune-mi, ai avut ceva cu domnul T. ?"

Olaf rămase un timp pe gînduri apoi îi spuse, ignorînd întrebarea :

— Voi pleca fiindcă aşa se cuvine. Am stat destul în locurile astea şi mai am destul de umblat. Poate pînă la urmă voi găsi ceea ce caut !

X. A cincea povestire din oglindă

La sfatul ținut pe Ilmen, de mare preț fu cuvîntul omului care crescuse numărul celor de pe corabia lui Leif. Purta numele de Petre și oricît de mult se mîndrea Leif cu drumurile sale pe mare ori chiar vîrstnicul Ivar, aceştia nu se sfiau s-o spună cu tărie că noul venit printre ei e mult mai umblat prin lume. La Novgorod, aflînd de corabia care mergea spre Bizanț, se rugase de Leif să-l ia cu el. Nădăjduia să se apropie de pămînturile unde se născuse, căci, spunea, se săturase de viața printre străini, deși nu se putea plînge că soarta nu l-ar fi ocrotit. Și aflîndu-i povestea, căpetenia socoti că omul acela avusese un noroc deosebit și nu vedea nici un necaz dacă ar asculta rugămintea lui.

Cînd fusese tînăr, ca și Leif, coborîse din munții unde copilărise, hotărît să pornească întru cunoașterea lumii. Nu-şi pusese în gînd vreo țintă anume, era dornic doar să vadă cit mai multe și pornise fără să bănuiască lunga curgere a timpului și depărtările ce-l vor despărți de ai lui. Asta îi plăcuse de la început lui Leif, căci toți cei din miazănoapte iubeau drumurile lungi și nu se temeau de necunoscut, arătîndu-se deseori gata să pornească peste întinderi de ape ca să vadă ce se găsește la capătul lor.

Așadar Petre coborîse munții urmînd albia unui rîu, și ajuns la un fluviu mare, cu o curgere frumoasă de apă, se hotărî să-i însoţească drumul, cunoscînd astfel multe aşezări, găsind şi o corabie de negoţ al cărei stăpîn îl primi în slujba lui. După multe peripeţii ajunse la Kiev. Era în vremea aceea voinic şi socotit isteţ la minte, îl slujise mai tîrziu pe Vladimir în lupta lui pentru puterea deplină, cîştigîndu-şi îndeajunsă faimă de bun luptător. Coborîse odată pe Nipru şi trecuse marea spre Bizanţ, revenise la Kiev şi mai tîrziu se aşezase la Novgorod, de unde urmase căile de miazănoapte, ajungînd la dani şi la şvezi, căzuse rob pe o corabie a danilor şi vîslise doi ani de zile fără altă bucurie decît cea a vîntului bun care îl scutea de caznă şi cea a vederii coastelor Irlandei. Îşi cîştigase libertatea pe mare, luptînd cu sabia în mînă cînd corabia aceea fusese lovită de pintenul unui drakkar norvegian şi el se folosise de învălmăşeală ca să apuce sabia unui căzut, îşi tăiase legăturile de la picioare şi trecuse pe puntea drakkarului, fiind răsplătit cu libertate pentru îndrăzneala lui. Nu uitase, înainte de a părăsi corabia pe care vîslise, să cresteze cum se cuvenea pe cîţiva din foştii săi stăpîni. Aşa ajunsese şi în ţara lor, apoi după alte peregrinări s-a reîntors la Novgorod, unde a devenit om cu stare şi mai potolit, odată cu anii, de pofta călătoriilor.

Deci la sfatul de pe Ilmen, Petre se arătă folositor, le cunoştea bine graiul, după cum ştia şi drumul pe care porniseră. Aşa că Leif avea acum o călăuză şi ascultă de Petre care zicea că ar fi mai bine să o ia spre Nipru, şi dacă nu aveau de gînd să zăbovească la Kiev, asta era cu atît mai bine pentru el, care se grăbea. Cît priveşte negoţul ce l-ar putea face pe Volga, mai aveau vreme să se gîndească la el în drumul de întoarcere. Dacă tot vroiau negoţ, apoi foarte nimerit era ca, după ce vor ieşi în Mare, să caute gurile Dunării. Aveau să fie mulţumiţi de lucrurile văzute şi răsplătiţi printr-un negoţ bun. El le va sluji de călăuză și nu cerea pentru asta nici o scădere din prețul pe care se învoise să-l plătească pentru drumul său. Leif i-a spus că despre asta mai aveau destulă vreme să vorbească.

Și în curînd avură toți griji cu prisosință și mai cu seamă trudnică muncă la edec. Aici Petre le fu de mare ajutor ; se înțelegea cu volocianii și tocmise oameni și boi pentru ușurarea edecului.

Trecură prin fața zidurilor Kievului într-o dimineață cînd fluviul era acoperit de cețuri, mai mult ghiciră, prin vălurile dese, falnicul oraș, Petre le arătă colina unde stătuse Perun și alți zei, înainte ca Vladimir, marele cneaz, să-și schimbe credința.

Ziua nu trăgeau deloc la mal, se opreau doar noaptea, căutînd un cot mai ferit.

Pragurile, toate, au fost trecute cu bine, lăsaseră în urmă Chersonesul, după aceea malurile se depărtaseră tot mai mult și în curînd simțiră adus de vînt mirosul mării. Petre se bucura fiindcă zicea că de aici nu mai erau de temut decît furtunile, ori el știa că de valuri nu se tem corăbieri ca ei, și astfel se putea socoti aproape acasă. Leif și ai lui nu se temeau de furtuni, dar aceea prin care au fost nevoiți să petreacă trei zile și trei nopți în șir i-a făcut să spună că nu și-ar dori în grabă o altă asemenea încercare. Dar marea își potoli furia și, fără alte peripeții, au ajuns după o vreme la gurile Dunării.

Leif băgă de seamă că ochii lui Petre erau umezi, bărbatul acela aspru care străbătuse întinse căi de ape și bătuse cu piciorul lungi drumuri colbuite plîngea ca un copil la vederea fluviului ce aduna și apele copilăriei lui. Atunci se apropie de el, îi puse o mînă pe umăr și se legă că îl va însoți pînă în locurile de unde pornise în urmă cu atîta amar de vreme.

Intrară pe Dunăre şi urcară pe sforul apei, trecînd pe lîngă mici aşezări de pescari şi pe lîngă cetăţi arătoase, Petre îi zorea şi avea temeiuri pentru asta, toamna era înaintată, vremea se putea strica, era grabă să găsească un bun adăpost pentru corabie, iar în ceea ce îl privea pe el, era firesc să fie tot mai nerăbdător. Vîsliră întruna pînă la Dîrostor, şi aici corabia putea ierna în siguranţă, oamenii găseau loc de adăpost şi nu duceau lipsă de nimica. Leif le împărţise din cîştigul dobîndit prin negoţ cinstit, chimirele pline le dădeau curaj să înfrunte mai multe ierni la rînd şi vădiră osebită rîvnă în a începe să risipească, aşa că Leif îi adună pe toţi la corabie ca să le vorbească de cumpătare. Nu vroia ca la întoarcerea sa să-i găsească înglodaţi în datorii şi vînduţi pentru asta, argintul din pungi nu se clocea singur şi numai scalzii cei mai dăruiţi erau în stare să scoată argint sau chiar aur din vorbe. Ei puteau cîştiga numai din truda braţelor, între ei nu se afla nici un scald care să cunoască meşteşugul frumoaselor stihuri, aşa că trebuiau să-şi folosească mai chibzuit bogăţia ce o aveau. Şi nu dorea să audă că, rămânînd săraci, fără straiele scumpe în care se grăbiseră să se împodobească şi fără armele lor de preţ, vîndute pe plăceri de tot felul, se apucaseră de tîlhării. În sus de Dunăre se aflau prieteni, de vreme ce aceia erau din neamul lui Petre şi nu se cuvenea să le aducă stricăciuni. Cît timp va lipsi el, Ivar va fi căpetenia lor şi erau datori să-i dea ascultare, dacă vorba bună nu ajungea, era liber să folosească spada.

Apoi a ales zece oameni care să-i însoţească în drumul spre locul de obîrşie al lui Petre. Acesta găsise cai pentru ei şi poverile lor, merinde şi straie potrivite iernii ce o vor petrece în ţinuturile muntoase, mai avea de dus şi Petre agoniseala lui pe pămînturile străine. El se întorcea bogat şi singur, nădăjduia să-şi găsească o soaţă printre femeile de acasă, care erau mai mîndre decît în alte locuri pe unde rătăcise.

Plecară deci, părăsind înverzita luncă a fluviului, apucînd drumul ce urca pe lîngă un rîu cu ape limpezi şi repezi, pătrunzînd în curînd într-o pădure întinsă. Dar întîlneau des poieni largi cu aşezări de oameni gospodari, Petre se oprea şi intra în vorbă cu oamenii, căuta îndeosebi pe cei mai bătrîni care ţineau minte cele petrecute în vremea fragedei lui tinereţi şi cunoşteau schimbările petrecute.

Lui Leif îi plăcu nespus codrul cu arbori bătrîni, îşi amintea de pădurile de acasă, aflase că treceau prin codrul Vlăsiei şi că oamenii din părţile acelea socoteau codrul ca pe un frate. La vreme de primejdie se trăgeau în adîncurile lui, arborii bătrîni îi ocroteau, şi cînd valul duşmanilor trecea, ei se puteau întoarce liniştiţi la vetrele de sat. Întîlniră şi destule alte rîuri, luncile cu pămînt bun erau lucrate cu pricepere dînd rod bogat, văzură cirezi de vite şi, pe măsură ce urcau, turmele de oi se petreceau cu ei, păstorii coborînd din munte spre cîmpiile cu iarba fragedă. După trecerea iernii, le spunea Petre, acele turme urcau iarăşi către poienile din munţi.

În aşezările mai arătoase, erau întîmpinaţi de căpeteniile acestora — cnejii care vegheau asupra treburilor obştii. Aflînd de rostul străinilor înarmaţi care le străbăteau pămînturile, îi lăsau să treacă mai departe.

Vremea se înăsprise, primele ninsori au început să înălbească pădurile cînd au ajuns în munţi.

Petre găsea trecătorile printre steiurile semeţe de piatră cu atîta uşurinţă, de parcă n-ar fi lipsit deloc de prin părţile acelea. „Nici n-am lipsit vreodată," i-a spus lui Leif, „am purtat în mine pădurea şi poienile şi apele limpezi, le vedeam mereu, chiar dacă visam noaptea la ele sau dacă mă gîndeam, ziua, cu ochii deschiși, tot locurile acestea îmi răsăreau în minte." La popasuri de noapte, în jurul focurilor, Petre își aducea aminte de poveștile auzite în copilărie, povești păstrate din moși-strămoși, purtate peste vreme, grăind despre vitejia dacilor care stăpîniseră întîi acei munți și despre împărații, stăpîni ai lumii, ce-și purtaseră oștirile pînă aici și după ce se sîngeraseră în lupte, sîngele lor s-a amestecat, rămînînd ei, coborîtorii din acele neamuri de bărbați viteji și femei mîndre, trăind înfrățiți cu muntele, și cu pădurea, și cu apele care se adunau în Dunăre și-și urmau calea spre Marea cea mare.

Leif îi spunea că se înșelase cînd socotise că pe corabie nu se afla nici un scald ; e drept, nu era din neamul oamenilor din miazănoapte, dar știa să povestească fapte de frumoasă aducere aminte, și chiar să cînte neasemuit de frumos isprăvi de arme, treabă pentru care ar fi fost cinstit la masa unui rege.

Petre a rîs și a spus că toate poveștile lui sînt adevărate ; cît despre ospețele la mese străine se săturase și acum se simțea cu totul alt om. Erau aproape de o cetate cățărată pe creste de piatră, ca un cuib de vulturi, mai spunea el, și acolo drumul se va sfîrși. Cetatea era mai veche decît se putea crede, ei au stăpînit dintotdeauna locurile acestea, oricîte valuri s-au tălăzuit peste neamul valahilor. Au știut să-i întîmpine pe străini cu armele, după cum pe alții i-au lăsat să treacă în bună pace, dacă nu dădeau semne că vor să le strice orînduiala. Iar dacă erau prea mulți și îi întreceau în putere, codrul se întindea peste tot.

În ultima noapte înainte de a ajunge, Petre lungi sfatul din jurul focului ; se vedea că nu putea să doarmă, Leif îl înțelegea și îl ruga să mai povestească despre locurile unde se găseau. Petre chemase un bătrîn păstor, mai-marele peste stîna unde se adăpostiseră, înteți focul și, după ce mulțumi bătrînului pentru găzduire și pentru cină, îi spuse că străinul e dornic să asculte o poveste de-a lor. Acela își scoase căciula mițoasă și își desfăcu țundra, dogoarea focului era prea mare, își potrivi cu mîna pletele lungi, albe ca neaua, mîngîindu-le parcă, apoi cu glas domol, rostind rar vorbele, începu să povestească. Petre tălmăcea spusele lui.

* „Trăiau odată un împărat și o împărăteasă, tineri și frumoși, care aveau de toate, numai casa le era tristă fiindcă nu răsunau în ea glasuri vesele de copii. Îi vroiau din toată inima și încercară de toate, umblînd la vraci iscusiți și la știutorii a căta în stele mersul treburilor lumești, dar în zadar. Atunci aflară că la o stînă pierdută în munții cei înalți se afla un unchiaș dibaci în multe, și împăratul dădu poruncă să fie chemat la dînsul. Numai că bătrînul a dat răspuns trimișilor că acela care are nevoie de el să binevoiască a veni singur. Și împăratul se porni să-l caute, apoi îi spuse păsul. Bătrînul îi dădu leacuri potrivite, spunîndu-i că o să aibă un singur copil, și acela va fi Făt-Frumos, numai că parte nu va avea de el și dorința lui arzătoare ar putea să-i aducă mai tîrziu întristare. Împăratul luă leacurile și le duse împărătesei. La soroc se întîmplă însă un lucru de mirare. Pruncul se pusese pe plîns și nu vroia să se nască. Împăratul încercă să-l îmbuneze, făgăduindu-i toate bogățiile lumii, fără să-l ostoiască, pînă ce îi spuse că îi va da Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte. Atunci copilul se născu și întreaga împărăție ținu mare veselie timp de o săptămînă întreagă. Copilul creștea repede, se dovedi îndrăzneț și deprinse repede meșteșugul armelor; iar cît

---

* Povestirea reproduce prescurtat versiunea din „Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte" Basme populare românești I, ediție îngrijită de Ioan Șerb — B.P.T. nr. 100, E.P.L., 1967.

privește agerimea minții, îi întrecea pe alți copii de vîrsta lui, ba îi punea la mari încurcături pe dascălii săi. Numai că după ce împlini cincisprezece ani, îi aduse aminte împăratului de făgăduiala lui. Și acela se întristă ; de unde putea să-i dea un asemenea lucru ce-i trecuse prin gînd doar ca să-l îmbune ? Atunci copilul spuse că trebuie să plece în lume și să găsească singur ce i se făgăduise. Împăratul se strădui să-i abată gîndul, boierii cei mari îl rugară în genunchi, poporul se jeluia, căci toți se bucurau doar la vederea lui și erau încredințați că vor avea un împărat înțelept și viteaz. Cum Făt-Frumos nu se înduplecă, tătîne-su îi dete învoire să plece și adună oaste care să-l însoțească cu merinde și aur mult ca să-i ajungă la drum lung. În timpul ăsta copilul cercetă grajdurile împărătești și nu găsi nici un cal pe potriva lui, pe toți îi putea doborî la pămînt doar prinzîndu-i cu o mînă de coadă. Rămăsese doar unul, slab și răpciugos. De cum puse mîna pe el, acela dintr-o dată își schimbă înfățișarea, devenind o mîndrețe de cal și prinse a grăi. Era un cal fermecat și așteptase numai clipa cînd o mînă de voinic îl va atinge. Și calul îl învăță să caute armele și straiele din tinerețe ale împăratului, iar pe el să-l hrănească din mîna sa, vreme de șase săptămîni, cu orz fiert în lapte. Și Făt-Frumos găsi paloșul, și sulița, și arcul cu tolba de săgeți, le curăță de rugină pînă ce începură să lucească precum oglinda și în timpul ăsta calul se făcu mai trupeș și îi crescură patru aripi. Apoi plecă Făt-Frumos și, după ce se depărtă de cetatea cuprinsă de jale, împărți întreaga avere oștenilor ce-l însoțeau și îi trimise înapoi. Iar el merse ce merse pînă ce ajunse pe moșia Gheonoaiei, ce era o pasăre uriașă și rea, nimeni nu se încumeta să-i calce hotarele, iar puținii care îndrăzniseră își lăsaseră oasele acolo. Cînd se ivi Gheonoaia, doborînd copacii peste vîrfurile cărora zbura, calul se săltă deasupra ei și Făt-Frumos îi săgetă un picior ; iar cînd vru să i-l ia și pe celălalt, aceea se dădu învinsă. De bucurie că voinicul i-a lipit piciorul la loc, l-a ţinut în ospeţie trei zile. Mai departe, întîlniră moşia unei scorpii cu trei capete, care de mînioasă ce era vărsa foc şi pîrjolea totul. Făt-Frumos o săgetă și îi zbură un cap iar scorpia se rugă atunci de îndurare. Și fiindcă își primi capul la loc, îl ospătă și ea în mare cinstire. Plecară pe drumul lor, Făt-Frumos și calul cel năzdrăvan, zburînd peste păduri și ape pînă ce ajunseră la o cîmpie înflorită de primăvară, și fiecare floare avea miros dulce şi îmbătător, şi era linişte şi pace cum nu mai văzuseră în alte locuri. Se opriră să se odihnească în locul cel minunat. Calul îi spuse că acum mai aveau de trecut doar o pădure deasă și înaltă, și numai în zbor puteau sări peste ea, fiindcă altcum era mare primejdie, mișunau acolo cele mai sălbatice jivini. Era cu neputinţă de luptat cu ele. Dar dacă izbîndeau în saltul lor prelung, ajungeau la locul căutat. Și se înălţă calul cît putu el mai sus, iar de acolo zăriră strălucirea unui mîndru castel cum altul nu se mai afla, și mai degrabă puteau să se uite la soare decît la el. În timpul ăsta lighioanele pădurii urlau cu toate și îi așteptau să se așeze undeva ca să-i sfîșie, dar avură noroc mare ; o zînă potoli furia lor. Așa că ei își sfîrșiră saltul chiar la treptele castelului și zîna ce se dovedi atît de mîndră, cum Făt-Frumos numai în vis îndrăznise să-și închipuie că se putea înfățișa o fată, îl pofti înăuntru. Ea întări adevărul celor spuse de calul năzdrăvan, ajunseseră acolo unde doreau și în castel mai erau cele două surori ale ei care se bucurară de așa neașteptată venire ; li se cam urîse trăind singure în prea-frumoasa lor împărăție. Pregătiseră un ales ospăţ în vase şi talgere de aur, apoi îi arătară locurile de adîncă pace şi îl îmbiară să rămînă cu ele. Făt-Frumos primi cu dragă inimă, mai tîrziu se însoţi cu fata cea mai mică şi trăi fericit în auritul castel. Umbla la vînătoare pe plaiuri însorite veşnic şi se lua la jocuri cu soaţa sa şi cele două surori ale ei, uitînd de timp și nebăgînd de seamă că rămînea la fel de tînăr precum venise. Cînd umbla singur, era slobod să treacă pe oriunde, numai pe o vale ce se chema Valea Plîngerii nu-i era îngăduit să pășească. Și tocmai acolo nimeri, fără să bage de seamă, tot urmărind un iepure pentru care stricase cîteva săgeți și dintr-o dată fu cuprins de un dor mare după tată şi după mumă şi după locurile unde venise pe lume. Zînele îi văzură tristețea și au înțeles pe dată pricina. Se grăbiră pe dată să-l povăţuiască să nu dea ascultare gîndului ce-l îndemna să plece ; nu va mai găsi pe nimeni dintre ai lui, el nu știa cum trecuse vremea pentru alții. Făt-Frumos le ceru iertare că le nesocotise sfatul cu privire la valea aceea, spunea că trăise cîteva zile fericite cu ele, dar se cuvenea să plece măcar pentru un timp. Atunci află că acele cîteva zile însemnau sute de ani și că de va pleca, la ele nu era cu putință să se mai întoarcă. Și calul năzdrăvan încercă să-l facă să se răzgîndească. Cum jalea fetelor-zîne se vădi zadarnică iar poveţele lor aruncate în vînt, calul se învoi să-l ducă înapoi, cu o tocmeală : dacă va vroi să zăbovească măcar un ceas la fosta lui împărăţie, îl va lăsa acolo. Și așa făcură, pornind pe lunga cale, fără să găsească urme din moșia scorpiei şi nici a gheonoaiei, și pe unde întreba de ele oamenii rîdeau de bătrînul cu barbă lungă şi albă care era Făt-Frumos, răspunzîndu-i că toate acelea erau povești rămase de la străbunii lor. La împărăția lui tătîne-său găsi alte orașe, iar din cetate rămăseseră doar niște dărîmături peste care crescuseră buruieni. Calul îi aminti de tocmeala lui, moşneagul cu barba crescută pînă la genunchi îi spuse șoptit că el mai zăbovește, așa că năzdrăvanul cal îi sărută mîna și se porni năvalnic spre castelul zînelor. Iar moșneagul tot căutînd printre ruine, găsi moartea lui care era gata să se prăpădească de atîta așteptat."

Aici bătrînul tăcu și Petre înteţi iarăși focul, o vreme nu se încumetă nimeni la vorbă, pînă ce Petre spuse că povestea aceea era numai bună pentru el, numai că nădăjduia să mai treacă multe vreme pînă ce să găsească moartea lui. Iar Leif rămase pierdut pe gînduri, și într-un tîrziu spuse că poate și pentru el era întrucîtva povestea potrivită, dar mai trebuia să se gîndească la tîlcul ei.

Apoi, a doua zi, au ajuns la cetatea lui Petre și acolo au rămas iarna întreagă. În primăvară, ceata lui Leif coborî din munţi și ajunși la Dunăre îi urmară cursul pînă ajunseră în așezarea unde îi aștepta corabia.

Ivar își ţinuse cu străşnicie oamenii încredinţaţi în pîntecul corăbiei, mai era îndestulă marfă rămasă din anul ce trecuse și el se străduise s-o sporească, oamenii erau mulțumiți de traiul din port iar ceata lui Leif avea ce povesti. Așa că porniră spre Mare.

Plutiră nestînjeniţi pînă la gurile fluviului, Marea i-a întîmpinat cu o furtună pe care toți o priviră aproape cu voioșie, Leif le striga că asta îi făcea mai bărbaţi și le alunga lenea cuibărită în trupuri cît stătuseră la căldură.

Cînd se apropiară de strîmtoare, pătrunzînd pe albastrele ape ale Bosforului, Leif începu să se gîndească la povestea bătrînului din munţi, iar cînd se zăriră și palatele din Miklagård își spuse că au nimerit în ţinuturile de poveste. Pe mare au întîlnit corăbii stacojii pe de-a-ntregul, aveau să afle că erau corăbiile împărătești, și intrînd în port văzură atîtea corăbii de toate felurile, încît la toți li se părea că visează.

Pe pămînt, uitară de negoţ şi de orice rost al lor acolo, rătăcind printre albe castele, şi grădini uriaşe înecate în verde, uimiţi de fîntînile cu jocuri de ape şi chiar pierzîndu-şi graiul în faţa măreţiei bisericii cu numele Sfintei Sophia. Întîlniră în curînd oameni din neamul lor care îi treziră din visarea năucă. Se vede însă că rămăseseră totuşi vrăjiţi, fiindcă Leif şi Ivar uitară de gîndul de a nu zăbovi prea mult în oraşul împăraţilor şi se lăsară ispitiţi de vorbele celor mai vechi acolo. Au intrat în garda palatului. De fapt, lui Leif i se făgăduise că va putea sluji, cu cei mai buni oameni ai săi, pe corăbiile stacojii ale bizantinilor. Avea astfel putinţa să cunoască noi mări, pornind pe albastrele ape, spre soare-apune.

Un an întreg rămase în oraş, ajungînd să-l cunoască bine. Corabia o vînduseră pe preţ bun unor negustori şi fiecare îşi primise partea. Aşa că Leif şi ai lui erau slujbaşi ai împăratului, dar se puteau bizui şi pe ce aveau deja, fără să aştepte cu prea multă nerăbdare zilele de plată. Cînd nu erau de strajă la porţi sau pe zidurile de apărare ale oraşului, cutreierau mîndri străzile şi nimic nu-i împiedica să intre în oricare din multele prăvălii ce se înşiruiau în lungul uliţelor pietruite cu bolovani rotunzi. Se purtau bogat înveşmîntaţi şi se bucurau de trecere mare la femei. Leif cunoscu desfătările trupeşti, femeile cu sîngele aprins de fierbinţeala soarelui întorceau capul după chipeşul războinic. Dar după dulceaţa începutului îi rămînea întotdeauna un uşor gust amar. Plimbîndu-se prin grădina palatului, îşi amintea de o alta, mai plină de linişte şi unde ningea cu flori albe. Frumuseţea grădinilor de aici cu fîntîni ţîşnitoare şi arome prea grele nu-l putea face să uite cu totul de ninsoarea ştiută numai de el. Fugea de acolo, trecînd pe sub arcade cu deschideri largi, ajungînd pe o cale pavată cu marmoră, străjuită de uriaşe statui albe și coloane zvelte, lăsa în urmă Forul lui Arcadius și Forul lui Theodosius, apoi forul lui Constantinos, ca să ajungă la piața unde se înălța biserica Sfintei Sophia. Intra nestingherit, de cînd se tocmiseră în slujbă împărătească a trecut și Leif cu oamenii lui la credința creștinească, nu fără îndelungi codeli dar era mai înțelept așa, și apoi asta se întîmpla peste tot pe unde umblau. Petre avea și el aceeași credință. Deci se putea socoti îndreptățit să calce pragul acelui lăcaș. Lumina dinăuntru, aurul icoanelor, sclipirea pietrelor prețioase, odăjdiile preoților și cîntările ce umpleau bolta îl fermecau fără îndoială, dar fugea și de acolo. I se năzărea că de sus se iscau ușoare ninsori cu petale albe. Îl căuta atunci pe Ivar și mergeau să deguste vinuri tari, încercînd să uite. Ivar se întreba dacă folosea la ceva trecerea lor la altă credință, și fiindcă nu găsea răspuns spunea tot el că vremea avea să le arate cum și ce va mai fi. Vinul îl făcea pe Leif și mai posomorît, se întorcea iarăși în grădina palatului și privea plutirea măreață a lebedelor negre pe apele liniștite ale bazinului ridicat din piatră.

Se socoti mai ușurat cînd porni pe mare. Și petrecu pe corăbiile împărătești vreme de patru ani. A făcut drumuri de negoț la venețieni, a cunoscut insula mare a Siciliei și a ajuns la îndepărtatele coaste dinspre miazăzi ale francilor. S-a luptat cu corăbii maure și a vînat corăbiile de tîlhari ai apelor care ațineau calea negutătorilor. A dobîndit mare faimă, și cînd s-a întors, era căpetenia unei corăbii de război.

Ivar l-a însoțit peste tot și cu el s-a sfătuit asupra hotărîrii ce vroia s-o ia. „Mi-e teamă că o să uităm de cei de acasă și cînd ne va cotropi dorul, o să fie prea tîrziu, întocmai ca în povestea tălmăcită de Petre“, a spus Leif. Ivar a înțeles ce trebuia să facă și s-a așternut cu rîvnă pe treabă. I-a căutat pe cei cu care plecaseră de acasă și în scurtă vreme îl vesti pe Leif că cei mai mulți dintre ei erau dornici să pornească la drum. Chiar și aceia care își găsiseră neveste (ba chiar ei erau cei mai grăbiți, nu se puteau găsi soațe mai bune ca femeile lor). Și mai avea o veste de bucurie. Corabia lor era în port, nu îmbătrînise defel, numai că își pierduse dragonul de la provă. Au răscumpărat-o în mare grabă și au cioplit un dragon nou.

Plecară într-o noapte, unii avînd pricinile lor pentru asta. În zorii zilei care urmă, orașul împăraților abia se ghicea, pierdut într-o pîclă albăstrie.

Leif privea spre miazănoapte, soarele ce răsărea în dreapta îi arunca umbra spre țărmurile bogate în vise, oglinda apelor o prelungea și corabia gonea pe valuri ca o nălucă purtată de vînt, vrînd parcă să scape de acea părelnică legătură cu o lume de care fugea, îndreptîndu-se spre una nouă.

XI. Arcaşul

Arestarea lui Max Frobisher a fost prima măsură luată de poliţia locală. Și toată lumea a considerat-o firească. Doar el fusese regizorul acelei nemaipomenite petreceri, organizate pe terenul de vînătoare al domnului T. Și tot el l-a adus pe Olaf. Erau destui care să depună mărturie că i-au văzut sosind împreună și chiar dacă erau convinși că finalul petrecerii nu figurase ca atare în indicațiile de regie ale lui Frobisher, numai el putea furniza datele necesare identificării ciudatului personaj care dispăruse fără urme. Singur, numele lui nu spunea nimic, așa că era logic ca acel care îl recrutase să știe mai multe. Și șeful postului de poliţie din localitatea aflată în apropiere îl arestase din acest considerent. Dacă ar fi fost după el, şeful poliţiei ar fi arestat întreaga adunătură de granguri trăsniţi ce nu-și găsiseră alte locuri pentru bizarele lor distracţii decît teritoriul lui, dar cine ar fi îndrăznit așa ceva, doar citirea listei de invitaţi îl făcea să spere într-un singur lucru : sosirea cît mai grabnică a superiorilor din capitală. După ce-l reţinuse pe Frobisher, misiunea lui se cam terminase. Îi pusese pe cei doi oameni ai săi să înregistreze numărul mașinilor ce plecau grăbite din faţa pavilionului de vînătoare și aceia păreau foarte mulţumiţi de sarcina încredinţată, depunînd mult zel pentru îndeplinirea ei. Alergau prin ceaţa lăptoasă a începutului de zi, asurziți de larma claxoanelor și înjurăturile șoferilor, orbiți de farurile puternice ale căror fascicule de lumină se întretăiau, prinzîndu-i în rețeaua lor tot mai strînsă, obligîndu-i să încremenească în loc, ținte uriașe, ușor vulnerabile ; atunci se înălțau, stridente, scrîșnete de frîne, lumina aluneca pe luciul pelerinelor negre și ude ; prin față, aproape atingîndu-i, se prelingeau umbrele lungi ale elegantelor limuzine și ei își reluau alegerea spre alte fantomatice umbre, gata să noteze conștiincios cîteva numere pe filele jilave de umezeală ale carnețelelor rămase totuși albe, cu toată rîvna lor. Făceau o treabă inutilă, dar mulțumirea le era aceeași, bine că nu-i pusese șeful să facă de pază în sala banchetului sau, și mai rău, să pornească în căutarea periculosului individ, fără îndoială încă înarmat. Nimeni nu-i învățase cum să se ferească de o armă cum era aceea. Pînă la urmă vor reuși cumva să înscrie niște blestemate de cifre, numele celor care petrecuseră sîmbăta și duminica acolo erau cunoscute, ce importanță mai avea ordinea în care plecau. Dar ar fi fost mai bine să apară odată șefii din capitală, alertați în cursul nopții, cu ei aveau să sosească și foto-reporterii, ceea ce vedeau ei acum valora o avere pentru vînătorii de imagini rare. Ce revistă ar fi refuzat o fotografie cu un nobil saxon purtînd coif strălucitor, fumîndu-și trabucul răsturnat comod pe larga canapea a unei limuzine ? Sau instantaneul luat perechii ce tocmai cobora treptele, un războinic normand sprijinindu-se cu o mînă în spadă, ca într-un baston, cealaltă mînă avînd-o petrecută după umerii șoferului în livrea. Ori, prim-planul cu osteanul care nu se mai știa din ce tabără este, își pierduse coiful, peste platoșă își aruncase un pardesiu de cea mai fină croială și acolo, în fața vînzolelii de oameni și mașini, își striga șoferul, cu mîinile făcute pîlnie la gură. Poate se nimerea un foto-reporter inspirat, care să-i surprindă pe ei doi, încadrînd un duce, cu fața albă, golită de sînge, cu privirea pierdută, cu cearcăne vineții, deși era ceață, la lumina blitzurilor contrastul ar fi fost de efect, apăreau urmele nopții de chef ori cele ale spaimei trăite cu cîteva ceasuri înainte, veșmintele lui scumpe, încărcate cu zorzoane și alături, sobra lor uniformă, alt efect grozav, în sfîrșit, o mulțime de lucruri meritau a fi imortalizate pe peliculă. Poate că nu toate fotografiile ar apărea pe coperțile revistelor ilustrate sau pe prima pagină a ziarelor de mare tiraj. Se vor fi găsind destui din grangurii ăștia care să plătească gras ca să obțină filmul, dar asta era treaba celor de meserie. Numai că aceștia întîrziau, și asta era cu atît mai rău pentru ei.

După ce se întîmplase povestea de necrezut care a pus capăt banchetului, două-trei ore nici unul din invitați n-a știut ce să facă. În afară firește de înștiințarea poliției. Apoi intraseră într-o stare de amorțeală, ezitînd între a rămîne în marea sală sau a se retrage în camerele de oaspeți. Se pare că s-au împărțit în două tabere, nu cele hotărîte de Frobisher, născocelile lui căzuseră cu totul, oricum, speraseră că băuturile tari îi vor ține în picioare pînă dimineața. Și rezistaseră, pe picioare cam nesigure e drept, pînă în zori, cînd unul dintre ei fu apucat brusc de panică și alarmă pe toată lumea. Se jura că la fereastra camerei sale se ivise chipul Arcaşului. Asta îl făcuse să-şi simtă picioarele zdravene şi s-o ia la sănătoasa. Nu s-a gîndit nimeni să verifice dacă totul se datora întăritoarelor consumate în exces, ceea ce era mult mai plauzibil, decît faptul că omul adus de Frobisher ca să reprezinte pe conducătorul normanzilor dădea tîrcoale prin împrejurimile pavilionului de vînătoare.

Oricum ar fi fost, haosul se dezlănţuise şi în mijlocul lui nimeriseră cei doi poliţişti. Şeful lor stătea, în timpul acesta, de vorbă cu Frobisher. De fapt era cam mult spus că stăteau de vorbă, declaraţia acestuia a fost foarte scurtă, încăpuse pe o jumătate de coală, hîrtia rămăsese între ei, pe masă, alături de ceştile ce răspîndeau o aromă puternică şi proaspătă de cafea, singurul lucru ca lumea în dimineaţa aceea, socotea şeful poliţiei locale, fiindcă declaraţia nu valora doi bani şi el nu ştia ce să-l mai întrebe.

— Ar trebui să ne bem cafeaua, în curînd vom avea destule de făcut, spuse Frobisher.

Se referea la sosirea oficialităţilor din capitală, era evident că pînă atunci nu va mai adăuga nimic. Sorbi din lichidul fierbinte şi declară satisfăcut :

— Am nimerit-o, totdeauna fac o cafea grozavă, dar asta le întrece pe toate !

— Şi petrecerea pe care ai organizat-o le întrece pe toate, mormăi poliţistul. Se ridică de pe scaun, umblă o vreme prin încăpere, cu paşi greoi, obosiţi, apoi se opri în dreptul ferestrei.

— Priveşte-i cum fug ! Sînt mai îngroziţi ca iepurii pe care-i vînau ieri cu săgeţile.

Frobisher mai sorbi o dată din cafea şi se apropie cu paşi uşori, furişaţi, călcînd pe vîrful picioarelor, ca şi cînd n-ar fi vrut să sperie pe cineva aflat dincolo de ecranul ferestrei, aruncă o privire peste umărul poliţistului şi izbucni în rîs, un rîs totuşi reţinut, spunînd aproape şoptit :

— E formidabil ! Dacă i-aş putea filma...

— Am impresia că eşti mulţumit de toată povestea asta. Ai uitat că în sala banchetului...

— N-am uitat nimic, dar să nu dramatizăm mai mult decît trebuie. Din punctul meu de vedere, regia a fost perfectă pînă cînd... pînă cînd a intrat în scenă Arcaşul. Dumnezeule, ce film aş scoate ! Am acum tot ce-mi trebuie, neprevăzutul, lovitura care întoarce...

— Potoleşte-te, nu te-am întrebat despre proiectele dumitale.

— De ce să mă potolesc ? Am spus că regia mea a fost perfectă. Trebuie să recunoşti că puţini ar fi realizat aşa ceva. Dar am fost depăşit, scenariul pentru noaptea şi dimineaţa asta nu l-am scris eu. Soarta mi-a acordat o şansă unică şi nu e momentul s-o las să-mi scape...

— Înţeleg. Publicitatea ce se va face în jurul acestui caz o să te ajute.

— Se va scrie mult şi peste tot, ziariştii vor înhăţa prada asta neaşteptată şi se vor bate crunt pentru ea. Oricum, se va începe cu descrierea grandiosului spectacol ce l-am oferit aici timp de două zile. Voi trezi interesul cui trebuie şi o să pot relua munca mea cea adevărată.

Se plimba agitat prin cameră, nerăbdarea lui creştea, după ce semnase scurta declaraţie se scufundase în muţenie şi acum nu se mai putea abţine, tăcuse prea mult, vorbea întruna despre viitoarele lui filme, povestea secvenţele din ele şi, bineînţeles, toate erau legate de cele întîmplate. Depăna şi amintiri, peregrinările sale prin studiouri, căutarea succesului cu orice preţ, steaua lui strălucise puternic la început şi se stinsese prea repede, spuneau unii, acum răsărise iarăşi, mai strălucitoare, ştia asta, o simţea cu toată fiinţa sa, era doar un bătrîn profesionist care nu se înşela, îi ajungea cît a făcut pe măscăriciul regizînd petreceri pentru granguri snobi.

— Erai bine plătit totuşi, n-ai de ce să te plîngi.

— Oh, banii niciodată nu ajung, n-am avut cîţi mi-am dorit şi ei mă plăteau de parcă ar fi dat de pomană. Aveau aerul ăsta întotdeauna.

— Bine ! Acum sper că o să cîştigi cît vrei. Şi că o să ai succes. Îl căutai cu orice preţ. Numai că preţul de acum mi se pare cam mare...

— Eh, iar priveşti numai latura tragică a lucrurilor. A sosit vremea să mă gîndesc mai mult la mine şi cu toată ceaţa de afară simt lumina care va umple ziua asta şi zilele ce vor urma. Dar nici măcar nu ai gustat cafeaua !

— I-am simţit aroma şi m-am gîndit că e singurul lucru bun din dimineaa aceasta.

— Oho, gust-o şi abia atunci vorbeşte ! Dar te-ai înşelat, cel puţin în ceea ce mă priveşte.

Şeful poliţiei locale îi ascultă sfatul, avea cu adevărat nevoie de cafea ca să-şi limpezească gîndurile şi apoi zărise prin ceaţă farurile unor automobile care se apropiau, soseau superiorii săi însoţiţi, fireşte, de haita aţîţată a ziariştilor pe care-i aştepta Frobisher, nu ştia dacă are motive să se bucure sau nu, la urma urmei scăpa de tot balamucul ăsta, nici nu se putea chema altfel lumea în care intrase de cîteva ceasuri. De fapt presimțise asta încă mai de mult. De cînd apăruse domnul T. și îi aflase intențiile. Cine mai auzise de un teren de vînătoare în părțile lor ? Şi de ce neapărat un teren anume cînd oricine putea intra în pădurea rară de eucalipţi şi căsca gura la papagalii gălăgioşi şi la păsările-liră ori coţofenele care se străduiau să arate că știu să țipe mai tare decît primii, să caşte gura deci, fiindcă numai vînat nu se putea numi acela. E drept, localnicii mai împuşcau cîte un cîine Dingo, dar făceau asta nu din amuzament, ci din necesitate, apărîndu-şi turmele de oi. Domnul T. începuse prin a cumpăra pădurea şi un teren imens din jurul ei. Apoi înconjurase noua proprietate cu un gard înalt din plasă de sîrmă cu ochiuri mici. Şi sub ochii uimiţi ai locuitorilor paşnicei localităţi se desfăşuraseră lucrările de amenajare. Zile întregi, camioane grele au transportat oameni, unelte şi materiale de construcţie. S-au plantat arbori, în mijlocul proprietăţii s-a ivit un lac pe apele căruia pluteau maiestuoase, aflate parcă de cînd lumea acolo, lebede negre. Pînă la gardul înalt se întindeau valuri verzi, unduioase, de iarbă, la care proprietarii turmelor din localitate se uitau cu pizmă ; ei erau obligaţi să străbată mari distanțe în căutarea unor locuri de păşunat pentru oile lor şi locurile acelea aveau o iarbă săracă şi aspră. Lîngă lacul ivit ca prin minune se spunea că apa se aduce prin conducte de la depărtarea de trei sute de kilometri, desigur o exagerare considera şeful poliţiei locale, lîngă lac, deci, se ridicase o construcţie ciudată, un soi de castel pe care Domnul T. îl numise pavilionul său de vînătoare. Cine se apropia de gard putea să vadă, prin ochiurile mărunte ale plasei de sîrmă, zidurile castelului, mai bine zis să le vadă culoarea, fiindcă datorită depărtării și trunchiurilor de copaci detaliile nu se zăreau și în lumina răsăritului zidurile acelea erau de un roz diafan, apoi treceau în portocaliu și deveneau orbitor de albe abia în lumina amiezii, iar seara erau cuprinse de un roșu de foc, roșul își potolea treptat puterea și zidurile ajungeau negre cînd soarele cădea dincolo de pădurea bătrînă de eucalipți. Părea că în fiecare seară zidurile sînt transformate în scrum de un incendiu, iar dimineața castelul de basm răsărea din nou. În jurul lui se deschidea o pajiște cu gazon îngrijit, cineva spunea că pe gazonul pajiștei iepuri și canguri hălăduiau în voie, era firesc să fie așa, pe terenul de vînătoare al domnului T. nu se trăsese nici un foc de armă. După terminarea lucrărilor care duraseră cam cît ar fi fost necesar ridicării unui oraș, domnul T. nu mai trecuse pe acolo. S-au scurs trei ani, timp în care proprietarul parcă uitase de banii investiți, desigur o avere întreagă, terenul de vînătoare era stăpînit de liniștea tulburată doar de țipetele papagalilor și ale păsărilor-liră și ale coțofenelor. Tocmai liniștea care domnea acolo îl intrigase și chiar îl speriase pe șeful poliției locale. Un om de afaceri ca domnul T., oricît de bogat ar fi, nu risipește atîta bănet pentru a cumpăra doar liniște. Și pe deasupra nici nu se bucura de ea. Odată tot trebuia să se întîmple ceva care să alunge liniștea, și iată că acel ceva venise și nimeni nu avea prilej să se bucure de asta.

Lucrurile începuseră totuși frumos, și cetățenii localității învecinate le urmăriseră cu viu interes. Se răspîndise, cu mai multe zile înainte, vestea organizării unei mari vînători. Șeful poliției se întreba acum cine putuse aduce vestea aceea, pe terenul de vînătoare nu pătrundea nimeni, paznicii tocmiți de domnul T. nu-l părăseau, adică nu-l părăseau cum ar fi fost normal, porțile domeniului rămîneau ferecate, fiindcă la intervale de șase luni apărea un elicopter care, se aflase și asta, schimba oamenii de pază și aducea tot ce era necesar. La urma urmei n-avea nici o importanță amănuntul la care se gîndea, cert este că lumea aflase de vînătoarea neobișnuită și o aștepta cu legitimă curiozitate. Era cam neclară și povestea asta, de ce vînătoarea trebuia să fie neobișnuită, de ce credeau toți, și el de asemenea, că vor asista la un spectacol ieșit din comun. Poate fiindcă așteptaseră prea mult. Dar așteptarea avea să le fie răsplătită. Și dacă fusese așa, era meritul lui Frobisher.

Max Frobisher se ocupase o vreme de filme. Adică încercase de toate și nu izbutise nimic. Părerea lui era că nu numai ghinionul îl urmărise cu încăpățînare în toate inițiativele lui, și slavă domnului avusese destule, ci și faptul că stîrnise prea multe dușmănii ; asta îl împiedicase de fapt să se realizeze. Dușmănii stîrnite, firește, din invidie. Scrisese scenarii și se găsea mereu cîte unul care să găsească scenariile lui prea trăsnite ori necesitînd prea mulți bani pentru transformarea lor în filme. Se apucase de regie, acceptase scenariile altora, desigur mult inferioare, spunea el, și lucrurile s-au încurcat mai rău. S-a certat cu actorii și cu operatorii, a fost acuzat de producători că le-a tocat banii în rezolvarea unor interese personale — o calomnie odioasă —, i-a declarat el șefului poliției locale. Făcuse și pe actorul, i s-au oferit roluri secundare, „aici însă e cel mai greu, să storci totul dintr-un rol aparent neînsemnat, să-l scoți în prim plan“, adăugase și nu uită să conchidă asupra acestui capitol, „am deranjat prea multe vedete, le eclipsam !“.

După nenumărate experiențe, se pomenise exclus din lumea filmului. Deci un ratat. Termenul nu-l folosise Frobisher și nici polițistul. Primul simțise ce însemna noțiunea aceea, pe propria lui piele, al doilea îl gîndise.

Dar Max Frobisher nu era omul ușor de învins. Se învîrtise pînă la urmă, își crease relații și se apucase de acea meserie ciudată, — regiza petreceri pentru granguri. Satisfacțiile nu erau grozave, perseverase, totuși, devenind o autoritate în materie și își sporise tariful.

Cînd a fost chemat de domnul T., a înțeles că sosise clipa unei mari lovituri. Avea mînă liberă și posibilități materiale nelimitate. Domnul T. i-a vorbit foarte puțin. Îl anunțase doar asupra intenției de a da o recepție pentru inaugurarea terenului de vînătoare. Dorea ceva ieșit din comun, aveau să participe numai oaspeți aleși, i se va da și lui o listă a acestora, următoarea întrevedere va avea loc cînd putea prezenta un plan complet. Așa că Frobisher s-a pus pe lucru.

Întîi a strîns date despre domnul T. și aici a întîmpinat cele mai multe greutăți. Ori se știa foarte puțin din trecutul său, ori cei din anturajul ilustrului personaj nu erau dornici să furnizeze, la nici un preț, informațiile necesare. Fuseseră probabil plătiți cum se cuvine de însuși domnul T. și erau prea legați de acțiunile lui ca să-și permită o trădare ; s-ar fi trădat și pe ei, intuise Frobisher și a tras o singură concluzie : domnul T. nu fusese nimic la început, a folosit orice mijloc pentru a ajunge ceva, reușind al dracului de bine. În sinea lui îl admira, nu-l impresionau averea și puterea deținute de omul pentru care lucra, mai cunoscuse personalități din lumea multimilionarilor, așadar nu capitalul și forța ce o conferea acesta îl făceau să-l privească cu respect, ci drumul parcurs și mai cu seamă modul în care știuse să ajungă atît de sus. „Cu orice preț“, comentase disprețuitor șeful poliției locale cînd Frobisher îi vorbise cu entuziasm despre domnul T. Puțin îi păsa lui Frobisher de acel comentariu, cum putea aprecia un polițist oarecare ascensiunea unui bărbat de talia domnului T. sau de „calibrul“ domnului T., folosise el, rîzînd, un termen mai apropiat de meseria interlocutorului ? Cu cît rămîneau mai ascunse metodele de reușită în viață, cu atît se vădiseră mai eficace. Și alături de domnul T. mai erau destui. Oameni care au ajuns cineva ! Ce schimbase el dacă îi travestise pe oaspeții pavilionului de vînătoare în războinici din alte timpuri, nimic nu schimbase, în elegantele lor mașini redeveneau puternicii zilei : bancheri, industriași, rechini ai finanțelor. „Arată cam jalnic rechinii tăi, se zbat să scape din năvodul în care au nimerit, plasa de sîrmă din jurul proprietății cu asta seamănă, cu un năvod“, comentase iarăși polițistul, dar Frobisher îl ignoră.

Dacă pentru trecut nu se putea încrede decît în presupuneri, pentru prezent era mai ușor. Aflase de trandafirii albi crescuți din semințele florii găsite între ruinele unei mănăstiri engleze și vîrsta acelei flori îl inspirase. Mai știa că domnul T. avea interese în numeroase domenii, deținea acțiuni miniere, dirija bănci, era proprietar de abrici şi de terenuri întinse pentru creşterea vitelor şi a ilor, controla capitalul investit în construcţii navale şi, mai presus de toate, îl interesa să treacă drept descendentul unei familii nobile cu locul de origine asemănător cu cel al trandafirilor albi. Lucrurile se legau, Frobisher răsfoi o carte de istorie şi descoperi repede un eveniment ce îl servea de minune. Peste cîteva luni, în octombrie, se împlineau 900 de ani de la bătălia în care Wilhelm, ducele Normandiei, l-a învins la Hastings pe regele Harold al II-lea. Alergă la domnul T. spunîndu-i că a găsit exact ce trebuia, îi povesti despre bătălie şi lăsă să se întrevadă impresia favorabilă pe care o va face asupra invitaţilor preocuparea pentru o istorie glorioasă (se întrebase emoţionat dacă nu cumva domnul T. îl va chestiona prea amănunţit asupra amănuntelor de ordin istoric, cerîndu-i părerea în alegerea taberei din care va face parte, or pe el îl interesa doar spectacolul în sine nu poveştile pierdute în negura timpului, oricare tabără era la fel de bună, socotea şi răsuflase uşurat cînd domnul T. se mărginise să accepte fixarea datei pe 14 octombrie şi numise o persoană căreia i se va adresa pentru bunul mers al pregătirilor, el personal fiind prea ocupat). Începînd de atunci, Frobisher se simţi supravegheat în tot ce făcea şi se străduise să arate ce poate. Comandase costume de epocă, colindase prin toate muzeele ca să copieze modelul lor, răscolise recuzita teatrelor şi a studiourilor în căutarea armelor vechi, descoperi un atelier care confecţiona arcuri destinate întrecerilor sportive şi îl cumpără pur şi simplu, vroia să controleze direct păstrarea secretului noilor produse, arcuri aşa cum arătau pe vremea bătăliei de la Hastings, n-avea poftă să răsufle ceva despre planurile sale. Lucra singur, nu se încredea în nimeni, născocea tot felul de pretexte cînd era întrebat la ce îi serveau ciudățeniile comandate. Angajase o trupă de cascadori rămași fără contract și gata să facă orice, pentru mai multă siguranță îi transportase cu elicopterul la terenul de vînătoare al domnului T. Faptul că nu întîmpina obiecții la cererile lui de bani însemna că se află pe un drum bun și că îl convinsese pe domnul T. asupra valorii sale. Era sigur că acesta se interesase cine este și bănuia că informațiile furnizate de foștii săi colegi nu-i puteau fi favorabile. Avusese însă noroc, cineva îl recomandase ca fiind totuși un specialist, restul îl dovedise singur. Așa că admirația sa pentru domnul T. crescuse, de vreme ce acela nu ținuse cont de scornelile și bîrfele unor invidioși, îl interesau doar oamenii de acțiune.

Într-una din zile, obosit de alergăturile făcute, intrase într-un bar de la periferia orașului, drumurile sale nu ocoleau cartierele mărginașe, experiența îl învățase că acolo se puteau descoperi multe lucruri folositoare lui și mai ales găsea oameni gata să fie recrutați pentru cele mai trăsnite treburi. Se apropia termenul fixat, aproape că terminase pregătirile și intrase în barul acela mai mult pentru a savura o bere. Așa l-a întîlnit pe Olaf.

Îi atrăsese atenția îndemînarea cu care acela arunca săgețile mici, într-un joc nevinovat (accentuase acest lucru în declarația scrisă pentru șeful poliției). Se apropiase de el și intrase în vorbă, l-a întrebat dacă știe să mînuiască un arc. Își amintea bine cum a decurs discuția. Pe măsură ce zăbovea în fața acelui ins necunoscut, se convingea că are nevoie de el. „Nu puteam găsi un om mai potrivit“, scrisese Frobisher în declarație, „era deosebit de înalt, tip de nordic, păr blond, purta barbă, ochii îi erau albaştri, impunea respect nu numai pentru forţa uriaşă ce părea s-o aibă, ci şi prin felul în care te privea şi ţi se adresa. Citisem că ducele Wilhelm se trăgea din neamul vikingilor şi omul acela exact aşa arăta. I-am spus că ar putea cîştiga o mulţime de bani. A dat din umeri, dispreţuitor. I-am înşirat toată povestea cu bătălia de la Hastings. Mi-a răspuns că nu auzise niciodată de numele de care pomeneam, ceea ce nu mă mira fiindcă, sincer să fiu, nici eu nu ştiusem prea multe înainte de contractul făcut cu domnul T. N-am reuşit să aflu de la el decît că îl cheamă Olaf şi că ar putea mînui un arc. L-am ameţit mai bine de un ceas cu istorii despre bătălii cu arme pe care lumea le mai vede doar în muzee, cred că eram şi puţin zăpăcit de berea ce o comandam, mereu sperînd să-l conving mai uşor, dar berea nu avea nici un efect asupra lui, numai că de la un timp a început să aibă o privire ciudată, pierdută undeva departe. Cînd am declarat că ar fi grozav în rolul unei căpetenii, a murmurat, „sînt o căpetenie“ şi eu m-am bucurat, însemna că acceptase rolul oferit. Nu ştiu cum mi-a scăpat numele domnului T.. A tresărit, revenind de unde era plecat cu gîndul, am simţit asta, îmi dau seama abia acum, şi n-a mai întrebat nimic. După aceea am plecat împreună, l-am dus la mine acasă, mi-era teamă să nu se răzgîndească. Nu ne-a văzut nimeni, se înnoptase şi eu nu l-am lăsat să-mi părăsească locuinţa pînă în ziua cînd am pornit spre domeniul domnului T.“.

Declaraţia lui Frobisher se încheia aici. Restul îl ştia din cele relatate de cei găsiţi în sala banchetului şi văzuse destule cu ochii săi. Cînd s-au deschis porţile pentru primirea oaspeţilor, toţi locuitorii din localitatea lui erau adunaţi acolo să privească trecerea maşinilor. Cortegiul lor părea că nu se mai sfîrşeşte. Frobisher nu uitase să specifice în invitaţiile trimise că petrecerea avea să se desfăşoare numai pentru bărbaţi şi invitaţii se conformaseră. Au fost primiţi în faţa pavilionului de vînătoare de însuşi domnul T., care le strîngea pe rînd mîna şi îi încredinţa cîte unui servitor ce avea menirea să-i conducă în camerele mult mai numeroase decît îşi închipuiau curioşii strînşi la porţile pentru prima oară deschise. În camere, invitaţii descoperiseră uniformele potrivite pe măsura lor şi un text tipărit prin care erau rugaţi să le îmbrace şi să coboare în sala banchetului la ora 18. Primirea oaspeţilor a durat cîteva ore. Porţile au rămas deschise şi cîţiva curioşi s-au apropiat de pajiştea pavilionului unde au fost opriţi de oşteni cum nu mai văzuseră niciodată. La ora 18 au răsunat semnale de corn şi pajiştea a fost invadată de războinicii celor două strălucitoare tabere. În sala banchetului au coborît invitaţii şi Max Frobisher a ţinut un lung discurs despre evenimentele petrecute în urmă cu nouă sute de ani, pomenind ceva şi despre trandafirii albi ai domnului T. (nimeni n-a sesizat că trandafirii aceia erau socotiţi a avea strămoşul înflorit cu mult înaintea bătăliei de la Hastings, dar de fapt asta nu prea avea vreo importanţă, de vreme ce aveau să urmeze lucruri interesante pentru ei ; cît îl privea pe domnul T., n-avea decît să-şi caute strămoşii pe orice meleaguri şi în orice timpuri). Apoi au ieşit cu toţii să vadă reconstituirea, la scară mică bineînţeles, a bătăliei. Cascadorii lui Frobisher au fost la înălţime. A urmat un banchet de pomină şi a doua zi a început vînătoarea. Era permisă numai folosirea arcului pentru orice fel de vînat, se anunţaseră premii pentru cei mai buni ţintaşi. În acest scop, fiecare vînător avea săgeţile însemnate. Cum banchetul se prelungise pînă în zori, arcaşii nu făcuseră mare ispravă. Probabil că şi fără oboseala după noaptea nedormită, rezultatul ar fi fost acelaşi. Totuşi, s-au adunat din pădure iepuri şi păsări, chiar o superbă lebădă neagră fusese răpusă pe malul lacului, numai că aproape toate săgeţile purtau acelaşi însemn. Erau săgeţile lui Olaf care spre disperarea lui Frobisher refuzase să participe la simularea bătăliei, dispăruse, se pare că a dormit în pădure sub nişte brazi tineri, dimineaţa se amestecase printre vînători şi dispăruse iarăşi. Trofeul pentru cel mai iscusit arcaş n-a mai fost decernat. După vînătoare oaspeţii au prînzit la iarbă verde şi s-au retras pentru odihnă. Seara a început un nou ospăţ. Cînd acesta era în toi, s-au auzit strigăte într-o aripă a castelului (toţi îl numeau aşa), s-a stîrnit zarvă şi cineva a adus vestea izbucnirii unui incendiu. În clipa aceea uşa grea a fost izbită de perete şi a apărut în prag Olaf. „Eu am pus focul“ a strigat şi în sală lumea a încremenit. „Purtăm amîndoi arme, a venit vremea să ne înfruntăm cu dreptate“, a adăugat, privind spre domnul T. care se ridicase de la locul său. Şi nici unul din oaspeţi nu i-a văzut paloarea şi tremurul mîinilor, ochii lor erau îndreptaţi spre Olaf. Apoi în tăcerea de gheaţă s-a auzit vîjîitul unei săgeţi şi bufnitura unui trup greu pe lespezile de marmoră ; domnul T. căzuse, avea gîtul străpuns de o săgeată.

Incendiul a fost potolit repede, dar în privinţa domnului T. nu se mai putea face nimic. Iar Olaf fusese înghiţit de întuneric.

Șeful poliției locale încerca să-și ordoneze gîndurile. Cînd au intrat mult-așteptații trimiși din capitală, privea încă pe fereastră. Max Frobisher zîmbea larg cu fața inundată de lumina crudă a blițurilor. „Îl chema Olaf...", îl auzi șeful poliției locale cum începe să vorbească și cu un gest brusc deschise larg fereastra, ceața năvăli în camera plină de lume, înecînd lumina și vorbele lui Frobisher și oamenii abia se zăreau, părelnice, tremurătoare umbre.

XII. A șasea povestire din oglindă

Drakkarul lui Leif fu întîmpinat, în fiordul de acasă, de numai o mînă de oameni. Calea de întoarcere a fost lungă, Leif şi Ivar socotiseră că într-un an au s-o străbată, numai că timpul n-a ţinut seama de acea socoteală a lor, popasurile au însemnat zăbavă multă, la praguri, și la Kiev, şi în deja cunoscutul pentru ei Novgorod, și bucuria tuturor celor de pe corabie a fost rotundă cînd au simţit dulcea legănare a valurilor din fiordul lor. De aceea, văzînd aşa puţină lume pe ţărm, s-au temut să nu se fi pripit cei care își aveau casele așezate în preajma gospodăriei lui Kolbjörn şi cel mai îngrijat din toţi era Leif ; nu-i zărea pe părinţii săi şi nu putea crede că măcar pe Sela n-ar fi răbdat-o inima să nu-i iasă în întîmpinare. Totuşi oamenii veniţi înaintea lor se vădeau deosebit de veseli, aşa că îngrijorarea trecu în uimire şi în curînd se dovedi că uimirea aceea avea temei.

Bătea un vînt nou în ţară, aflară, aproape se împlinise un an de cînd Olaf Trygvesson ajunsese rege şi se pornise cu o rîvnă de mare mirare să schimbe credinţa oamenilor. Asta nu se putea face aşa, dintr-o dată, oamenii vroiau răgaz ca să cîntărească bine lucrurile. Se găsiseră destui care să-l urmeze de la bun început, şi între aceştia se număra Kolbjörn. Se bizuiseră poate pe faima încă neuitată a regelui Harold Păr Frumos, unii bătrîni îl cunoscuseră chiar, ca de pildă magul care scornise nişte poveşti năzdrăvane la plecarea lui Leif în prima călătorie ; acel rege izbutise să adune jarlii răzleţiţi, să întărească ţara, curmînd dezbinările dintre oamenii ce trăiau pe coastele dinspre mare ori în inima pădurilor sau la capete de fiord. Şi apoi Olaf Trygvesson se arăta viteaz şi cu mare îndemînare la mînuitul feluritelor arme. A fost văzut aruncînd două lăncii în acelaşi timp, amîndouă nimerindu-şi ţinta. Odată, pe mare, a poruncit vîslaşilor să-şi ţină vîslele deasupra apei, neclintite, închipuind o aripă de pasăre şi alergă pe marginea acelei aripi, adică sări de pe o vîslă pe alta, de la un cap la altul al corăbiei. Şi drakkarul său, numit *Marele dragon* se făcuse cunoscut în apele din miazănoapte, nu îndrăznise nimeni să-l înfrunte. Cît despre puterea loviturii spadei lui Olaf nu se găsise vreunul care după ce o încercase să mai poată povesti ceva. Aşadar destui oameni l-au urmat de la bun început, dar mai erau mulţi care se îndoiau de folosul noii credinţe şi făcuseră legămînt să nu se lepede de cea în care crescuseră. Cum Olaf Trygvesson nu era deprins să-i stea cineva împotrivă, hotărîse să nu se bizuie numai pe vorbele popilor, ci să dea glas armelor în locurile unde oamenii se trăgeau în păduri ca să se închine bătrînilor zei. Şi ei nu erau doar oameni de rînd, ci jarli puternici se încăpăţînau în împotrivirea lor ; aceştia nu vădeau gînduri de a se ascunde în întuneric de pădure, ci îşi ţineau legea la lumina zilei, în văzul tuturor.

Leif clătinase din cap auzind toate acestea. Nădăjduia că pînă la urmă norvegienii vor fi îndeajuns de înţelepţi ca să nu ajungă la vărsarea sîngelui între fraţi. Ivar însă se înveselise, „am spus la Miklagård că nu ştiu ce vom dobîndi trecînd la credinţa asta pe care am întîlnit-o prin mai toate locurile bătute de noi, se vede că lumea se schimbă după legi pe care nu stau să le cîntăresc eu acum, mai cu seamă că văd limpede că noi rămînem cîştigaţi dacă pornim degrabă spre curtea viteazului Olaf Trygvesson", i-a grăit lui Leif. Şi i se alăturară vorbele oamenilor care-i aşteptaseră. De aceea au rămas, ca să-i călăuzească spre locul unde era acum şi Kolbjörn. Aceasta fusese vrerea lui şi erau pricini îndoite de plecare grabnică, regele se va bucura de venirea lui, avea nevoie de războinici deprinşi cu bătăliile pe ape şi pe pămînt, de bărbaţi trecuţi prin încercări de tot felul cum erau ei. I s-a mai spus că jarlii care i se împotriveau primeau sprijin de la dani şi şvezi, fapt cam de neînţeles, socoteau unii, fiindcă şi regele Olaf Skutkonung al şvezilor se creştinase, iar la dani credinţa aceea ajunsese la mare cinste încă pe vremea lui Harold Dinte Albastru. E drept că fiul său Sven, nu prea credea în nimic şi asta încurca mai mult lucrurile. Oricum — ziceau înţelepţii — la mijloc nu se putea găsi doar lupta pentru o credinţă sau alta, regii şi jarlii se băteau pentru pămînturi şi pentru putere asupra cît mai multor supuşi.

Se cădea ca Leif să asculte de dorinţa şi porunca tatălui său. A dat drumul oamenilor care aveau alte gînduri, a împărţit, nu mai ştia a cîta oară, ce se cuvenea fiecăruia, se cam săturase şi de negoţ, apoi a pornit spre curtea lui Olaf Trygvesson.

Ivar avusese dreptate ; au fost bine primiţi, Kolbjörn avea mare trecere între curteni şi stătea mai mult în preajma regelui, ba chiar Leif băgă imediat de seamă că purtau aceleaşi veşminte. Dealtfel semănau, erau la fel de înalţi şi la putere păreau că se potrivesc. Sela care plînsese îndelung și nu găsise ce să spună de fericire că își vede iarăși feciorul, cînd își regăsise graiul i-a spus: „tu semeni și mai mult cu regele Olaf, tatăl tău a început să îmbătrînească". Și după o vreme se mustră pentru cele spuse, „am greșit, tu ești mai chipeș și pesemne că mi-au slăbit rău vederile dacă n-am băgat de seamă încă de la început ce bărbat ai ajuns".

Olaf Trygvesson iubea călătoriile și îl chema adesea pe Leif să-i povestească despre locurile pe unde a umblat. Începuse Leif să fie mai des în apropierea regelui decît Kolbjörn, și acesta nu se mîhnea ci, dimpotrivă, avea prilej să se simtă cuprins de fericire văzînd ce vlăstar crescuse. Fericirea îi creștea cînd vreun nou sosit nu-i deosebea pe cei doi. La urma urmei socotea că Leif al lui era tot atît de bun ca și Olaf de a fi rege.

La vînătoare, Leif se întrecea cu Olaf, cînd mergeau să supună nemulțumiții de noile legiuiri luptau alături și la masă se ospătau împreună. Olaf l-a învățat pe Leif să mînuiască două lăncii deodată și cînd ieșiseră în larg cu *Marele dragon*, fiul lui Kolbjörn cuteză să repete isprava regelui cu alergarea pe capetele vîslelor. Olaf nu se mînie și îi ceru ca la drumurile pe mare să-l însoțească pe corabia cu dragonul ce avea solzi de aur. Leif nu primi, nu vroia să-și părăsească drakkarul lui.

Vremea se scurgea pe nesimțite, treceau iernile cu ninsori adevărate și albul lor înghițise cu totul acele îndepărtate, amăgitoare ninsori cu flori albe. Arareori i se mai năzăreau, în verile secetoase, care urmau, dincolo de ele întrezărea albastrul de fum al unor priviri, și atunci își spunea că ar trebui să plece, să vadă ce se petrecuse în tot timpul acela trecut de cînd văzuse o grădină cufundată în lumini de pace și se ivise o umbră albă la a cărei trecere sau plutire, trandafirii își ningeau petalele. Numai că se întîmpla atunci cîte ceva și Olaf avea nevoie de el. Şi piereau ninsorile de vis, rămînînd numai ciudat de puternica arşiţă a verii. Secetele care se ţinuseră lanţ înspăimîntaseră lumea, popii vorbeau despre grabnicul sfîrşit al omenirii, se apropia anul o mie, spuneau, și stăpînul cerului, și al apelor, și al pămîntului va chema mulţimile păcătoase la o cumplită judecată. Asta îi făcea să-și sporească rîvna în botezarea oamenilor şi izbîndeau în unele locuri, iar în altele stîrneau numai flăcările mîniei şi multe lăcașuri de închinăciune se mistuiau în foc crescut din acele flăcări.

Olaf l-a întrebat pe Leif ce crede despre toate cîte se auzeau și se întîmplau, și Leif ridicase din umeri ; nu prea găsea cu temei de adevăr vorbele popilor ; poate că învăţaseră greșit sau smintiseră socotelile, oricum nu înțelegea de ce puterea din ceruri răbdase atîta amar de vreme păcatele unor păgîni şi tocmai atunci cînd aproape peste tot lumea se înghesuia la botez, mai de voie, mai de nevoie, se mîniase și vestise semne că va porni la judecată. Olaf îi dezvălui că și el se îndoiește de negrele prevestiri, dar că era mai bine să-și păstreze zăvorîte în minte acele gînduri. Și puteau să se închine, așa cum se cuvenea, acelei puteri nemăsurate, dar să-și vadă și de treburile lor. Între ele se număra și dorinţa de a-și lărgi pămînturile de sub stăpînirea sa. Trimisese peţitori Sigriedei, cu inima cam îndoită, fiindcă femeia răposatului rege al şvezilor era păgînă și pe deasupra mai era și bătrînă. Vorbelor peţitorilor le adăugase un dar, un inel de preţ în miazănoapte, luat de la un cunoscut loc de închinare către zeii alungaţi de pe meleagurile lor. Se dovedise după scurt timp că inelul nu era decît din aramă şi Sigrieda bănui o înşelăciune cu dinadinsul. Mîniată foc, îl înştiinţă că nu-i trecea prin minte să se lepede de zeii ei, aşa că totul se stricase. În cele din urmă ea se mărită cu Sven al danilor şi se vorbea că îl aţîţă neconteniţ la răzbunarea batjocurii îndurate. Mai apoi, Sven a hotărît să-şi trimită pe una din surorile sale, frumoasa Tyre, la ducele Boleslav al polacilor, cîştigînd în felul ăsta un sprijin de nădejde. De data asta iţele se încurcară şi mai rău. Frumoasa Tyre îl iubea pe Olaf şi la nici o săptămînă după nuntă izbuti să fugă la acesta. Olaf vroia ca toate să se limpezească, strînse războinicii şi porni cu şaptezeci de corăbii şi încă una spre miazăzi, peste mare. Îi spusese lui Leif că va încerca să-l facă pe Boleslav să desfacă acea căsătorie. Fiindcă umblau tot mai des zvonuri că Sven se înţelegea de minune cu regele Olaf Skutkonung din Suedia şi că adunau oaste ca să poarte război cu norvegienii, Leif fu lăsat cu drakkarul său în urma corăbiilor plecate spre miazăzi, veghind asupra celor ce se petreceau pe mare.

Şi drakkarul lui Leif scotoci fiordurile, cercetă largul, intră între insule iscodind peste tot, lîngă insula Svolder zări corăbiile danilor şi ale şvezilor, adunate laolaltă.

Leif se strecură cu drakkarul într-un golf bine ascuns, fiind ajutat de întunericul nopţii, şi trimise o luntre spre locul unde adăstau corăbiile neprietenilor. Ivar era cel care trebuia să le afle gîndurile şi cînd se întoarse, pe la mijlocul zilei următoare, ştia destule. Mai de îngrijorare decît toate era vestea că lui Sven şi Olaf Skutkonung li s-a alăturat comitele Erik Haakonsson cu războinicii săi. Aşteptau cu toţii ivirea corăbiilor lui Olaf, ca să se abată asupra lor precum păsările de pradă. Şi atîta mulţime de corăbii pregătite pentru o luptă pe apă nu mai văzuse Ivar niciodată şi nici nu se mai auzise despre aşa ceva pe mările cutreierate de el sau de vreun altul din oamenii născuţi pe ţărmurile de la miazănoapte. „O să fie o asemenea încleştare“, spunea Ivar, „încît s-ar putea ca popii să nu fi greşit prea tare cînd proroceau pentru anul acela sfîrşitul lumii“. Leif i-a răspuns că, fără îndoială, pentru mulţi din cei ce se vor amesteca în vîltoarea bătăliei prorocirea se va împlini, adică ei vor sfîrşi cu cele lumeşti, dar vor rămîne îndeajunşi care să povestească cum s-au petrecut lucrurile şi mai ales să poarte peste vreme faima celor mai viteji bărbaţi. Nădăjduia că el şi ceilalţi de pe drakkar se vor număra printre aceştia. Ivar l-a întrebat atunci, în ce fel gîndise despre ei, unde le va fi locul ; între cei care au să poarte mai departe povestea bătăliei sau între aceia despre care se va povesti ? Leif a rîs şi a spus că i se părea mai potrivit să fie şi într-o tabără şi în cealaltă. Nu cunoştea pe careva dintre ei care să se teamă de luptă. Şi îi sfătuia să nu se cruţe, le va rămîne îndestulă vlagă pentru a zămisli urmaşi care să fie bucuroşi că se trag din nişte viteji ce s-au bătut într-o încleştare cum n-a mai fost pînă în acel an, al miilea după socotelile popilor. Oricum, timp aveau cu prisosinţă, urmau să iasă în întîmpinarea lui Olaf după căderea nopţii, aveau aşadar timp să judece pe toate feţele ceea ce îi aştepta şi îi poftea să facă asta atunci şi să nu le vină pofta de cugetat cînd se vor afla în faţa duşmanului.

Noaptea, drakkarul părăsi golful ieşind în larg, de la depărtare, privind spre insulă, lui Leif i se păruse că s-a aprins marea şi ţărmul, faclele oştilor duşmane erau atît de numeroase că se contopeau într-una singură, uriaşă, crescînd spre cer. Lucea orbitoare dar, se gîndi el, numai a doua zi îi vor simţi şi dogoarea.

Odată cu ivirea zorilor întîlniră corăbiile lui Olaf Trygvesson. Intîi veneau cele mai mici şi mai iuţi, apoi unsprezece drakkare peste care poruncea comitele Sigvald şi urmau corăbiile mari. *Marele dragon* avea în coasta dreaptă pe *Micul dragon*, iar în cea stîngă *Cocostîrcul*. Leif dădu semn din cornul său şi Ivar cîrmi spre corabia cu dragonul de aur la provă. Pe puntea ei, aştepta veştile Olaf Trygvesson. Întrebă cine sînt căpeteniile celor dornici de înfruntare. Leif le pomeni numele pe rînd, începînd cu Sven, despre care Olaf spuse că avea războinici buni, dar în privinţa lui nu aveau de ce să se teamă, numai faima de care se bucurase tatăl său nu-l putea ajuta, apoi Leif adăugă numele lui Olaf Skutkonung şi regele norvegian spuse că acesta ar fi făcut mult mai bine dacă stătea pe pămînturile lui decît să-l întîmpine pe mare, şi Leif îl numi la sfîrşit pe Erik Haakonsson. Atunci Olaf spuse că de acesta şi de oamenii lui trebuiau să se îngrijească cu osebire în luptă, fiindcă erau de acelaşi neam şi la fel de curajoşi. S-au găsit cîteva căpetenii din preajma regelui care au întrebat dacă nu socotea că duşmanii erau prea numeroşi. Auzind asta, Olaf s-a mîniat cumplit ; niciodată, spunea, nu s-a gîndit să fugă din faţa unor duşmani. Şi a dat semnul de plecare.

Aceasta a fost ultima oară cînd Leif a vorbit cu Olaf şi tot cu acest prilej i-a auzit glasul lui Kolbjörn care îi striga vorbe de îmbărbătare.

Ce s-a întîmplat după aceea, Leif a văzut cu ochii lui şi ce n-a putut să vadă — din pricină că furtuna bătăliei l-a purtat într-un iureş năprasnic şi căldura la care se gîndise noaptea l-a încins întunecîndu-i privirile — aşadar ce-i rămăsese ascuns dincolo de vălul roşu ce-l împresurase a aflat de la alții, și adunînd înțelesul vorbelor auzite pe rînd a înțeles ce s-a petrecut, de parcă ar fi fost de față în toate locurile bătăliei și mai cu seamă pe *Marele dragon*.

Corăbiile dușmane le-au ieșit în întîmpinare cu cele ale lui Sven la mijloc ; pe latura lor stîngă se desfășurau cele ale lui Olaf Skutkonung, iar pe latura dreaptă veneau drakkarele norvegienilor lui Erik. Corăbiile lui Olaf Trygvesson s-au strîns unele în altele, vîslașii s-au încordat pe vîslele lor și, în curînd, larma bătăliei s-a întins peste ape. Norocul s-a arătat a înclina mai întîi de partea norvegienilor, războinicii lui Olaf curățau punțile corăbiilor dușmane pe care le puteau agăța, lovind cu spadele și cu securile fără răgaz sau trimițînd ploaie de săgeți asupra corăbiilor ce se țineau la depărtare. Asta a ținut pînă cînd drakkarele lui Erik au împrejmuit *Marele dragon* și pînă cînd sîngele norvegian a început să se amestece. Olaf însuși a fost lovit în umărul stîng, și în clipa aceea Leif a simțit și el arsura în locul vechii lui răni. Războinicii lui Erik au sărit pe puntea *Marelui dragon* și lupta a devenit atît de crîncenă, încît tăișul săbiilor se știrbea, fierul nu mai putea pătrunde prin fier. Atunci Olaf, ajutat de Kolbjörn, a împărțit arme noi și încleștarea de pe corabia cu dragon de aur a ținut pînă ce soarele s-a cufundat în apele roșii. Au mai rămas puțini bărbați în stare să mînuiască spada în jurul lui Olaf și Kolbjörn, și scuturile lor nu mai puteau ține piept. Atunci cei doi s-au privit înțelegîndu-se din ochi și au sărit în valuri. Darkkarele mici care roiau în jurul *Marelui dragon* s-au repezit să-i prindă, au izbutit să-l găsească doar pe unul dintre ei, și cînd l-au dus în fața comitelui Erik acela și-a dat seama că nu era Olaf. Erik prețuia vitejia; așa că i-a dăruit lui Kolbjörn viața. Despre rege s-a răspîndit zvonul că, sub apă, s-a lepădat de armele grele și de cămașa de zale și a înotat pînă la drakkarul comitelui Sigvald, care l-a purtat departe de primejdie.

Și Leif, scăpat ca prin minune, căci încercase în numeroase rînduri să vină în ajutorul corăbiei-căpetenie fără să ia seama la primejdii, a pornit cu drakkarul său în căutarea lui Olaf.

Despre o întoarcere acasă încă nu putea fi vorba, țara mișuna de danii învingători, așa că a străbătut mările căutînd și întrebînd, oprindu-se la țărmuri cunoscute ori purtînd nume despre care nu auzise pînă atunci, în unele locuri prindea cîte un început de veste ce se dovedea amăgitor, asculta scalzii care preamăreau faptele de arme ale celor care fuseseră în vîltoarea bătăliei de lîngă insula Svolder, dar nu întrezărea nici un semn sigur că ar fi pe calea cea bună. Întîlnise în largul apelor pe cel care purta același nume cu el, Leif fiul lui Eric cel Roșu, acesta se întorcea dintr-o călătorie cu prilejul căreia găsise pămînturi noi și povestea despre acea Vinland ca avînd țărmuri bogate în viță de vie, și grîu sălbatic, și lemn bun de corăbii. Întîlnirea lor s-a întîmplat în preajma Groenlandei și Leif a cercetat și acolo dacă nu află vreo urmă. Apoi a coborît spre Anglia, nutrind să mai găsească și alte urme, ale unor ninsori nespus de albe și de frumoase. Găsise doar ruinele mănăstirii și nu putuse afla ce furtuni au bîntuit pe acele pămînturi. Așa că plecă mai departe, ocolind Anglia și Irlanda, ieșind în larguri cu talazuri neînchipuit de mari, ținu drumul către miazăzi, uitînd de curgerea timpului, și în vremea aceea oamenii lui spuneau că seamănă tot mai mult cu omul pe care îl căuta, cu Olaf. Ivar cunoștea un loc, îi povestiseră corăbieri întîlniți cine știe pe unde, așadar știa de locul acela de care nu trebuiau să treacă, numai pe acolo puteau pătrunde spre răsărit, altfel se pierdeau în marea fără de sfîrșit și chiar cînd se socotiseră aproape, izbucni o furtună care nu-i lăsă să-și schimbe drumul, împingîndu-i mereu spre miazăzi. Merindele s-au sfîrşit treptat, doar ploaia le potolea setea şi oamenii se împuţinau iar cei care mai puteau împlini vreo muncă pe corabie începuseră să creadă de-a binelea că numele căpeteniei lor era Olaf şi chiar aşa îi şi spuneau. Cînd drakkarul împins de vînt şi de valuri a întîlnit primele gheţuri, numai el le-a mai văzut, ceilalţi se sfîrşiseră de mult. N-a mai avut nici măcar puterea să se mire că întîlnea gheţuri aidoma celor de acasă și se poate că el pierduse socoteala că plutiseră într-una numai spre miazăzi, nici nu băgă de seamă cînd corabia și-a schimbat cursul spre locul de unde răsărea soarele. Şi cine ar putea spune dacă a mai apucat să vadă și uriașa oglindă de gheaţă în care dragonul de la provă şi-a înfipt colţii, făcîndu-şi drum, dincolo...

. . . .

Asupra marelui port din Sud se abătuse o furtună cumplită şi vreme de trei zile şi trei nopţi nici o navă nu cutezase să iasă în larg. În prima dimineaţă după încetarea furtunii, pe cheiul pustiu al portului apăruse un bătrîn care căută îndelung un loc unde să poată sta liniştit, bucurîndu-se de soarele care se lupta să alunge ceața de pe ape. Bătrînul venea zilnic pe chei, în zori, cînd încă nu începea activitatea febrilă a portului, venise și în zilele de furtună, doar așa, ca să privească marea. Acum însă putea să-și caute un loc comod unde să citească în voie ziarele cu rezultatele alergărilor de cai. Găsi niște colaci de frînghie și se așeză oftînd mulțumit, era un loc la fel de bun ca un fotoliu și își scoase ziarele, adîncindu-se curînd în visurile lui îndrăgite. Citea despre alergări și se gîndea la navele cu pînze, amestecînd imagini odată trăite cu lucruri care ar fi dorit să se împlinească. Cînd auzi murmurul unor voci, își ridică privirile nemulțumit ; cineva îi strica dimineața. Dar fața i se lumină de un zîmbet bun, erau doi tineri, el înlănțuise umerii fetei într-un început de îmbrățișare. Nu te puteai supăra pe doi îndrăgostiți, socotea Pryce Ronald, și era gata să-și reia visările, cînd observă că tinerii priveau spre ceva ascuns în ceață, și-au întrerupt îmbrățișarea și discutau însuflețiți. „De ce strălucește așa ?", întreba ea și tînărul spuse : „pînza parcă e o flacără, o flacără înghețată !" și Pryce îl auzi povestind în continuare cele ce vedea, adică despre o corabie prelungă cu un balaur purpuriu la provă și pînza purpurie și ea, pe puntea joasă, în spatele unor scuturi rotunde, înșirate în lungul bordurilor, luceau albe troiene de zăpadă, corabia purta zăpezile ninse pe cine știe ce ape, purpuriul pînzei răzbătea de sub un strat subțire și limpede de gheață, „n-am văzut niciodată zăpadă adevărată", spuse fata și lui Pryce i se tăie răsuflarea, ochii lui nu mai aveau puterea de altădată, dar vedea și el corabia și simțea că pe chei mai era cineva ; întoarse capul și zări un bărbat înalt, soarele lumina părul lui auriu și veșmintele lui ciudate, o mantie scurtă, tot purpurie, îi învelea umerii puternici, într-o mînă ținea un arc și cealaltă o ținea sprijinită în straja spadei, în albastrul ochilor săi ardea o mare bucurie, erau îndreptați spre corabie. Și deodată omul se îndreptă spre locul unde erau legate niște bărci, tăie cu o singură lovitură de spadă lanțul uneia din ele, Pryce auzi clipocitul vîslelor pierzîndu-se încet în ceață și, după o vreme, nu se mai auzi nimic, barca ajunsese la corabie, soarele încălzea acum puternic, gheața de pe pînza purpurie trebuie să se fi topit, fiindcă o adiere de vînt făcu pînza să se înfioare, apoi adierea se întări și pînza o prinse în rotunjirea ei, corabia pleca odată cu ceața care se trăgea spre larguri.

— E timpul să mergem, Olaf, a spus fata și cînd cei doi au trecut pe lîngă Pryce, el a auzit-o întrebînd : „cînd mă duci să văd zăpezile ?“, iar cînd zgomotul pașilor aproape s-a stins, a mai auzit vocea ei ca o șoaptă ; „mi-e dor de zăpezile tale, cu toate că nu le-am văzut niciodată“.

Și atunci bătrînul își aminti, putea să numească asta amintire fiindcă trecuse mult timp pînă ce pașii nu s-au mai auzit, își aminti deci că ochii ei erau de fum albăstrui iar chipul tînărului semăna cu acela al ciudatului om care pierise cu o corabie-nălucă. Desigur, a fost o nălucire, se gîndi, și fiindcă pe mare nu se mai vedea nimica, îi căută cu privirea pe cei doi, nu se mai zăreau nici ei, vîntul aducea de undeva petale albe de trandafir și Pryce urmări blînda, aducătoarea de pace ninsoare neînchipuit de albă. Era liniște și el era fericit.

Se întoarse la ziarele lui, deschise pe cel mai proaspăt și căutînd pagina cu relatările despre alergările de cai, citi în fugă ultimele știri.

Se pomeneau pe larg amănunte despre furtuna care bîntuise asupra portului, venea din Sud, în zona Marei Bariere de Gheață s-au semnalat în urmă cu aproape o săptămînă furtuni de o intensitate nemaiîntîlnită, la ei a ajuns doar un ecou, o umbră aproape, „or fi existînd și furtuni-năluci“ își spuse Pryce.

Trecu peste povestea furtunii căutînd pagina care-l interesa, o găsi și, după ce parcurse primele rînduri despre o cursă, închise ochii urmărind alergarea cailor care se desfășura așa cum dorea el. Fu nevoit totuși să deschidă iar ochii, nălucirile lui din dimineața aceasta se amestecau cu altele mai vechi, i se mai întîmplase să vadă corabia aceea cu pînza purpurie și dragonul de la prova în albastrul oglinzii de gheață, atunci cînd pierduse *Lebăda Neagră.*

„Năluciri, asta ai văzut, mai bine întoarce-te la caii tăi și nu alerga cu gîndul după povești cu furtuni și trandafiri albi răsăriți din semințe vechi de o mie de ani și corăbii încremenite în apele unei oglinzi de gheață", spuse dar nu se putu împiedica să nu-și închipuie năprăsnicia unei furtuni care despica marea oglindă, eliberînd...

„Iar ai început, ești un bătrîn neghiob, mulțumește-te cu acei cai ai tăi... și... și desigur, cel puțin tinerii aceia erau adevărați... Ei, dacă aș avea o mînză albă, i-aș spune „Sămînța Dimineții" și ar cîștiga toate cursele", zise tare Pryce.

Cuprins

I. Ultima cursă a *Lebedei Negre* 7
II. Prima povestire din oglindă 35
III. Schimbare de nume 58
IV. A doua povestire din oglindă 76
V. Zăpadă roşie 100
VI. A treia povestire din oglindă 112
VII. Zăpadă şi trandafiri albi 128
VIII. A patra povestire din oglindă 152
IX. Zăpadă şi sare 167
X. A cincea povestire din oglindă 185
XI. Arcaşul 199
XII. A şasea povestire din oglindă 216

Lector : DAN RĂDUCANU
Tehnoredactor : AUREL BUCUR

Apărut 1976. Bun de tipar 27.XI.1976.
Tiraj 125 000 ex. broşate. Coli tipar 7,25.

Comanda nr. 60 556
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
Bucureşti — Piaţa Scînteii nr. 1,
Republica Socialistă România

florin BĂNESCU

SEMINŢELE DIMINEŢII

EDITURA EMINESCU

... Candidul și intransigentul Olaf, ca și imaginea sa răsturnată din oglinda veacurilor, imagine topită pe cursul apelor din ținuturile locuite odinioară de normanzi sînt întruparea fabuloasă a înaltelor virtuți care au impus întotdeauna *omul*. A loialității, neîntinării, dreptății, dragostei pentru pămîntul natal, întrecerii cinstite — toate la un loc și fiecare în parte «semințe ale dimineții». Semințe ce izvodesc din negura vremurilor pentru a perpetua în suflete albul strălucitor al zăpezilor, albul zărilor speranței.

De același autor:

Să arunci cu pietre în soare (Editura Eminescu, 1974)

Anotimp al ninsorilor albastre (Editura Eminescu, 1975)

Colecția Clepsidra

Lei 6,25